

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

The scanning operator will
insert this green flag inside
the book when a

NYPL RESEARCH LIBRARIES

3 3433 06827419 4

SVENSKA
MEDELTIDS-POSTILLOR

EFTER GAMLA HANDSKRIFTER

UTGIFNA AF

G. E. KLEMMING.

ANDRA DELEN.

STOCKHOLM, 1880.
KONGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

mv

SVENSK MEDELTIDS-
POSTILLA.

II.

THäntidh ihesus kom a händer ierusalem sände han twa sina kanneswena sighiande them. Gaan til th; kastel som for idhír ár ok genstan skulin i finna ena aasna modhír bundna ok aasnafolan 5 m; hánne. Lösen them ok ledhen til miin. ok vm nokor sighír nokot mote idhír i thy. tha sighin at iak thorf them vidhír. ok genstan skal han lata them lös. Ok thätta bödh ihesus thy göra at th; skulde fulkomnas som propheten fore spadhe sigh- 10 iande. Sighin them som byggia i ierusalem at thera konungir skal koma them siäfwir. ok ödhmyuklika ridhande a enom asna fola. Ihesu kanneswena giordho som han them bödh. ok leddo til hans asna modhirena ok folan m; ok lagdho siin 15 2 klädhe ofwir them. Ok ihesus sattes ofwir asnafolan ok redh. Ok mange af almoghanom breddo siin klädhe a väghen vndír asnans föter. ok somlike skaro quista af trämen ok ströddo a väghen. Än almoghen som badhe fore hanom gik ok äpte 20 ropadho sighiande. vi bidhiom thik gudh fadhír i hymerikes högdh at thu hela os vm thin väl-signadha son hwilkin som komber i thit nampn. sändir af thik. fridhír vari i iordhrike. Ok ära gudhi fadhír i hymerikis högdh 25

[Exposicio ewangelij]

Sanctus augustinus sighir. Thanne time kallas
 ey vtan sak wars herra tilquämd. Ok for thän
 skuld tilböriadho hæghe fädhir at halda högtidh i
 3 5 thänna timanom at hwar kristen människia skulde
 sik tilredha ok sina synde bättra ok sik af them
 rensa. at the matto vördhelika hæggha ok halda
 gud; sons födþlo högtidh. hwilkin som ambrosius
 sighir. kom rätwiis til os syndogha at thu skuli
 10 göra os rätwisa. Han kom milder til omilda at
 han skulde göra thöm milda. Han kom ödhmyuki
 til höghfärdhogha. at han skulde göra them ödh-
 myuka. Nu äru syu thing märkiande i lästenne
 til nyttelikin kännedom. Första är at ihesus sände
 15 twa sina kanneswena at ledha til sik aasnana
 The twe tekna alla gudhlikx kännedoms *predicara*
 hwilke ther til at the seen wärdhoghe gud; ordl
 framföra. skulu the hafwa twäfaldan kärlek. son
 4 är gud; ok sins iämkrstens. Än thässom gudh
 20 sändebudhom mote six opta. ok thera kännedom
 swa som skrifwat är. Konungen i hymerike sänd
 sina thiänara at kalla människionar til hymeriki
 krase. Än the bortgingo til wärldlika affling ok
 kötlikin losta. Ok somlike af them hioldo han
 25 thiänara ok hannadho them smälika ok drap
 them. Ok thy lät konungen dräpa the man
 draparana. ok vpbränna thera stadh. Thy at th
 som mote sighia gud; ordhom. skulu forderfwa
 vndir gud; grymmeliko rätwiso ok brinna i hæl
 30 fwitis eld vtan the bätren sik. Hwilkom christu

sighir. iak skal döma them m; mino swärdhe.
 hwilkit alla thera limi skal söndir skära af hofdh-
 eno ok til fotanna. Jak skal vpfylla them vp- 5
 wällande eld hwilken aldreggh skal vanskas. Thy
 at iak manadhe them som mildir fadhír. ok the
 vildo ey höra mik Jak tedhe them miin ordh
 ok the forsma them. Ok thy ther amot som
 skrifwat är thän som göme gud; ordh. han skal
 vara vtan fortapilse. Thy sighir christus säle
 äru the som höra gud; ordh ok göma them. 10

[Jesu lidande, korsfästelse och uppståndelse.]

JHesus sagdhe sinom känneswenom. J vitin at
 äpter thässa twa dagha börias iwdhanna pasca
 höghtidh. i hwilke iak skal forradhas ok kors-
 fästas. Tha lagdho iudhahöfdhingane radh saman 15
 huru the matten m; swik fanga ihesum ok dräpa.
 ok sagdho ey vara radhlikít at göra th; vm högh- 6
 tidhis dagh. at ey skulde ofmykit roop vara i
 almoghanom. ok almoghen samanlöpa ok bort-
 gripa han af them. Nu tha ihesus aat i symonis 20
 huse hwilkin som ihesus hafdhe läkt af spítälske
 soot vtgööt maria magdalena dyyr smörilse ofwír
 hans hofwodh. Judas forradhare wredhghadhes.
 for thy at hon salde ey smyrilsen til fatigha mäna
 vppehälde at han matte swa hafwa fanget the 25
 päninga ther hafdhen fore fangid;. ey for thy at
 hanom var nokot vm fatigha hwilka han hafdhe
 altidh när sik ok matte hialpa them nar han vilde.
 vtan han var thyufwír ok stal af them päningom

- 7 som gaafwos ihesu ok hans k  nneswenom. thy at
han haf  dhe them j sinne g  mo. Jhesus sag  dhe.
th  sse quinnan giordhe mik godhg  rning thy at
sm  riande min likama m   th  sse smörilse tek-
5 nadhe hon. at han skal sk  t d  o ok iordhas. ok
ospi  lladh  r vpstaa ok iak sigh  r id  r sannelika
at hwar th  sse ordh predicas i w  rlden  ne skal
sighias at hon th  tta giordhe i miin aminnelse.
Tha bortgik iudas skareot en af tolf apostlom
10 til iudha höfdhingana ok sag  dhe them. Hwat
vilin i gifwa mik vm iak andwardha ihesum i
idhra h  ndir. The lofwadho hanom thrätighi silf-
p  ninga. ok sidhan letadhe iudas tilfælle huru han
gaate forradhet sin skapara. Ther   pter reddo
8 15 ihesu k  nneswena hanom kost til paska höghtidh.
swa som han b  dh them. ok tha han aat m   them.
sag  dhe han them. En af id  r forradh  r mik.
hwilkit iudas haf  dhe tha fulhugxat g  ra. The
dröfdhos mykit. ok hwar thera sag  dhe. O herra
20 hwat ey   r iak then. Jhesus sag  dhe. Th  n som
  ter af disk m   mik. han   r then sami. ok for
thy at the aato alle af then sama diskenom. vndir-
stodho the ey hwa th   war.   n gud   son ok
iomfrunna son skal gaa til pinonna ok d  dhen
25 swa som prophetane hafwa skrifwat ok spaat af
hanom.   n vee vard  r them manne som han
forradh  r. B  tra ware hanom at han haf  dhe ey
9 varit f  ddir. Tha sag  dhe judas som han forradh
sighiande. O m  stare. hwat   r iak then th   skal
30 g  ra. Jhesus sag  dhe hanom. thu sag  dhe th  .
Nu th  ntidh ihesu k  nneswena aato tok han br  dh
ok w  lsighnadhe th  . ok br  t th   s  ndir ok gaf

them. sighiande. takin ok ätin. th; är min likame.
 hwilkin som skal andwardhas i dödhen for idhir.
 görin th; i miin aminnelse. Ther äpter tok han
 kar i hwilko viin var. ok thakkadhe gudhi fadhír
 ok gaf aposlomen. sighiande. Drikin alle af 3
 thäso. th; är mit blodh nyio laghanna vitne.
 hwilkit som skal vtgyutas for manga til synda
 forlatilse. Thär äpter vpstodh ihesus fran bordh-
 eno ok lagdhe af siin klädhe ok gyordhadhe sik 10
 m; handklädhe ok lät vatn i ena mullögh ok 10
 tilböriadhe at thwa sinna känneswena föter. ok
 thörka them m; thy handklädhen som han var
 m; gyordhadhir. Tha han kom til petrum sagdhe
 petrus. O herra ey är höfwelikit at thu min
 mästare thwa mina föter. Jhesus sagdhe hanom. 15
 Ey vest thu hwat iak tekna m; thy iak gör nu.
 tho skalt thu fa vita th; nar iak vtthydhír thik
 th;. Petrus sagdhe thu skalt aldregb thwa mina
 föter. Tha vtthydde ihesus hanom hwat han för
 teknadhe sighiande. Vtan iak thwa thik skalt thu 20
 ey hafwa lot alla arff m; mik. Petrus sagdhe.
 O herra thwa ey at enast fötrena vtan ämuäl 11
 händrena ok hofwodhit. Jhesus sagdhe. hwilkin
 som reen är ok vtan ildsko innantil vidhirthorf
 ey at thwa vtan fötrena. som tekna wärldlik 25
 astundilse m; hwilkom wärldlik thing hannas
 stundom swa som iordhen m; fotomen. ok han
 är sidhan reen. Än i ärin rene ok tho ey alle.
 Thätta sagdhe han for iudasa forradhara skuld.
 thy at han viste väl hans akt. 30

Nu sidhan han hafdhe thwagit thera föter.
 han af sik siin klädhe ok sagdhe. J vitin hwat

- iak giordhe idhîr. J kallen mik mästara ok herra
ok görin väl i thy. Thy iak är swa. Thy mädhan
iak idhar mästare ok herra thwadhe idhra föter.
12 skulin i thwa hwar annars föter. Jak gaf idhîr
5 aptedöme at swa som iak giordhe. skulin ok i
göra. Jak gifwir idhîr nytt budhordh at i skulin
älska hwar annan inbyrdhis swa som iak älskadhe
idhîr J thy skulu alle vndërsta idhîr vara mina
känneswena at i hafwin älskelikhet inbyrdhis. Tha
10 vardh thrätta mälan ihesu känneswena hwilkin thera
främstîr skulde synas at vara. Jhesus sagdhe them.
Konunga ok höfdhinga hafwa herradöme ofwir al-
moghan. Än ey ärin i swa vtan thän främstîr är
i idhîr. vari swa som thän yngste. ok thän som
15 forman är. vari swa som thiänare. Thy at iak
är i bland idhîr swa som thän som thiäna. J
18 ärin the som blifwen stadhlika m; mik i minom
frestilsom. ok iak skipa idhîr swa som min fadhîr
mik rike ok at i skulin äta ok driikka vidh mit
20 bordh i mino rike ok at i skulin sitia ofwir tolf
säte dömande tolf israels släkte. tha sagdhe ihesus
petro. hwilkin at andro nampne kalladhes symon.
O symon. dyäfwllen beddis wald ofwir idhîr. at
han matte mangfaldelika fresta idhîr. ok hardhe-
25 lika swa som hwete ristes ok sällas gynom saald.
Än iak badh for thik at thiin troo skulde ey
vanskas. stadhfast thy thu thina brödhîr i rätte
troo. tha thu äst vnuändîr ok stadhfastîr.

- Sidhan gingo the til olyueti biärgh. Tha
30 sagdhe ihesus til thera alle skulin i fly fran mik
i thässe nat for the smälikhet som i skulin see
14 mik ofwîrgaa. thy at skrifwat är. Jak skal sla

herdhan ok hiordhenna faar skulu sönderstänkias.
 Än sidhan iak vpstaar. skal iak koma til idhír i
 galilea lande. Tha swaradhe petrus apostolus
 sighiande hanom. Än tho at alle fly fran thik
 ok neka thik. aldreggh skal iak thȝ göra. Jhesus
 sagdhe hanom. Jak sighír thik sannelika at i
 thässe nat för än hanin gal skalt thu neka mik
 threm sinnom. Petrus swaradhe. Ey skal iak neka
 thik. än tho at iak skulde ämväl döo mȝ thik.
 Samuledh sagdho ok alle hans kãnneswena. til 10
 hwilka han tha sagdhe. Biidhen här mädhan iak
 staar a bönom. Ok tok mȝ sik petrum ok io-
 hannem ok iacobum ok tilböriadhe at dröfwas a 15
 naturliko sinnanna väghna. for naturlika dödsens
 styglikhet. Ok sagdhe them. Blifwen här ok 15
 vakin mȝ mik ok gik litit ater fran them, ok fiol
 a iordhena ofwír sit änlite bidhiande ok sighiande.
 O gudh min fadhír. vm thȝ ma vardha at siälana
 aterlösas swa at iak döo ey for them. Tha fari
 fran mik thässe pinan som mik forestaar. Tho 20
 vardhe ey minna kötlika älla naturlika sinna vili
 som styggias for dödsens räddogha. vtan vardhe
 thin vili til siälanna aterlösn. Ther äpter kom
 han til sinna kãnneswena ok fan them sofwande.
 ok sagdhe petro. Swa gaten i ey ena stund 25
 vakat mȝ mik. Vakin ok bidhin at i skulin ey 16
 koma i frestilse. Nu finnen i at än tho at anden
 är vilioghír ok redhoboen at vaka ok thola som i
 lofwadhen mik. Tho är kötít krankt ok ostadh-
 ught til at vaka ok thola. Annantidh bort gik 30
 han ok badh sighiande. O fadhír mädhan thätta
 pino karit ma ey fara vt ofwír mik vtan iak skal

drikka thȝ. vardhe thin vili. ok kom annantidh
 til sinna k  nneswena ok fan them sofwande. thy
 at thera   ghon varo thyngd af s  mpn. ok gik
 fran them ok badh thridhiasin som f  r. Han
 5 badh threm sinnom gratande. os til   pted  me. at
 17 vi skulum bedhas giordha synda forlatilse. ok n  r-
 uarande synda b  trilse. ok varilse fore koma-
 skolande syndom. Han stodh i lange striidh a
 b  nom. ok swettes swa for komaskolande pinonna
 10 styg ok   ng  la at hans swetter var swa som
 blod  dropa nidh  rl  p  nde a iordhena. ok   ngel af
 hymerike syntis hanom st  rkiande han.

Ok tha han vpstodh af b  nom. kom han til
 sinna k  nneswena ok fan them sofwande ok var-
 15 kunnade them ok badh them sofwa ok hwilas
 nokra stund. ok sagdhe sidhan til thera. Nu
 nalkas timen at iak skal andwardhas i syndogha
 manna h  ndir. Vpstandin ok gangom. Thy at
 min forradhare nalkas nu. ok i thy han th  tta
 18 20 taladhe. kom iudas. en af tolf apostlomen. gudhi
 ok them tha afgangin. ok mȝ hanom mykin moghe.
 m  dh  r sw  rdhom ok vaknom. vts  nde af iuda
 höfdhingomen.   n iudas forradhare gaf them
 tekn sighiande. Th  n som iak kysse. han   r
 25 ihesus. halden han ok fangen. Ok gik genstan
 til ihesum ok sagdhe. hel m  stare ok kyste han.
 ok ihesus sagdhe hanom. O vin. til hwat komt
 thu. Thu komt ey mȝ fridȝ kos. som apostlane
 waro vani at kyssa han nar the komo ater til
 30 hans for fridȝ tekn. vt  n thu forradher mik mȝ
 kos.   n jhesus foreuitande al the thing som
 skuldo koma ofwir han framgik ok sagdhe them.

Hwem leten i. the swaradho. Jhesum naʒarenum.
 Han sagdhe. Jak  r ihesus naʒarenum. ok i thy 19
 at han swa sagdhe gingo the til baka ok fiollo
 nidhir a iordhena. Annantidh spordhe han them.
 hwem leten i. The sagdho. Jhesum naʒarenum. 5
 Jhesus swaradhe Jak sagdhe idhir at iak  r th n
 sami. thy v n i leten mik. latin th ssa mina
 k nneswena bort gaa ok vndfly. Tha kastadho
 iudhanna thi nara h ndir a han. ok hioldo han
 fangen. ok bundo han. ok en af them som må 10
 ihesu waro vtdrogh sw rdh ok afhiog höghra  rat
 af enom pr stah fdhingas swen Tha sagdhe ihesus
 hanom. stik thit sw rdh i sina sliidh. thy at hwar
 then som sw rdh takir for h md skuld i sinne
 wredhe. han skal forfara m  sw rdh. swa at the 15
 wredhisfulla h mden skal vardha hanom fortapilsa 20
 sak.  lla v nte thu at iak formatte ey at bidhia
 gudh min fadhir. at han skulde sända mik nu
 tolf  ngla skara til v rn. Huru skulde tha pro-
 phet nna spadombir fulkomnas. Thy at swa til- 20
 bør at vardha. At iak skal thola d dh for si l nna
 aterl sn. Sidhan hannadhe han sarghadha man sens
  ra ok heladhe han at the matten til k rlek v ndas
 af tholike k rlekx godhg rning. Tha sagdhe ihesus
 til thera som fangadho han. Swa som til r fwara 25
 gingen i m  sw rdhom ok stangom at gripa mik.
 Jak sat daghlika i m nstreno predikande ok i
 hiolden mik ey th tta alt var giort at pro-
 phet nna spadombir skulde fulkomnas. som sighir 21
 at christus offradhis i d dhen thy at han siälfwir 30
 th  vilde.

Tha forlāto alle hans kārneswena han ok fludho. ok the som hafdho fangat ihesum hioldo han. ok leddo han til cayphan presta höfdhingan. hwar mange af iudhomen waro saman komne. Än
 5 petrus folgdhe lāngdantil ok gik in i prestahöfdh-
 ingans hws. ok sat m; them ther waro. at han
 skulde see ihesu ändalykt. Judha biskopen spordhe
 han af hans kārneswenom ok af hans kārnedom.
 Jhesus swaradhe hanom. Jak taladhe vppenbar-
 10 lika for wārldenne Jak predikadhe i iudha kirk-
 ionne ok mōnstreno. hwar alle iudha samankomo.
 22 ok ānkte taladhe iak lōnlīka. hwi spōr thu mik.
 spōr them som mik hōrdho. the vita hwat iak
 sagdhe. Tha jhesus hafdhe thātta saght. gaf en
 15 som nār stodh hanom pust sighiande. skalt thu
 swa swara biskopenom. jhesus swaradhe. vm iak
 taladhe illa. bār vitne af ondo. Än vm iak taladhe
 vāl hwi sla thu mik. Än prāsta höfdhingen. ok
 alt iudhanna raadh letadho fals vitne mot ihesum
 20 at the matten andwardha han i dōdhen ok funno
 ey. Än tha mange falske vitnara hafdho fram-
 ganget ok falsk vitne burit. Sidherst komo twe
 falske vitnara ok sagdho. han sagdhe Jak forma
 at vmkulsla gud; mōnster. ok vpbyggia th; ater
 23 25 i thre dagha th; sagdhe han af sinom likama
 hwilkin vmkul slos m; dōdhenom. ok vpstodh af
 dōdh thridhia daghen. Tha vpstodh prestahöfdh-
 ingen ok sagdhe. Swara thu ānkte til tholik thing
 som thāsse sighia mot thik. Än ihesus thighdhe.
 30 Tha sagdhe prāstahöfdingen hanom Jak manar
 thik vm lifwande gudh. at thu sigh os vm thu
 āst christus gud; son. Jhesus sagdhe hanom. Thu

sagdhe thȝ. Thy at thu matte nima i skriptenne.
 at iak  r christus lifwande gudhȝ son. Thy sigh r
 iak idh r at i skulin see iomfrunna son som  r
 gudȝ son sitiande a gudȝ waldȝ h ghro hand. ok
 koma i hymilsens skyym til domen. Jvdha biskopen 5 24
 hörande ihesum r kna sik vara gudȝ son. R kn-
 adhe han hafwa talat haadh mot gudȝ nampne.
 Ok s ndirsleet siin kl dhe som iudhanna sidh-
 w nia var at g ra. nar the h rdho nokon h dha
 gudȝ nampn. ok sagdhe. Han h dde gudh. Ey 10
 thorfwom vi nu leta vitne mot hanom. Thy at i
 h rdhen nu at han h dde gudh. Hwat synes
 idh r. The swaradho. Han  r v rdh r ok brut-
 likin at d  .

Tha tilb riadho the somlike at spotta i hans 15
  nlite. ok somlike slogho han a sin hals. ok bundo
 kl dhe for hans  ghon. ok slogho han sighiande.
 O christe spaa ok sigh os hwa th n  r som thik
 sloo.  n petrus sat vidh eld ok v rmde sik mȝ
 androm, een thi nistu quinna sagdhe til hans. 20 25
 Thu vast mȝ ihesu gallileo. ok han nekadhe for
 allom som thȝ h rdho. sighiande. Jak vet ey hwat
 thu sigh r. Han vtgik at durumen hwar annor
 thi nistu quinna saa han ok sagdhe them som
 ther waro. Th nne var mȝ ihesu nazareno. tha 25
 nekadhe han annantidh. ok swoor sighiande. iak
 kände ey th n mannen. Ok litit ther  pters sagdho
 somlike til petrum. Sannelika  st thu af th ssa
 manȝsens k nneswenom ok thȝ oppenbaras af thino
 male at thu  st af galilea som han sigȝ vara af. 30
 Tha tilböriadhe petrus at banna ok swäria at han

aldregh kände thän mannen. Ok genstan gool
 hanin. Ok ihesus vnuände sik ok saa til petrum.
 26 Ok petrus mintes a ihesu ordh som han sagdhe
 hanom at han skulde neka hanom threm sinnom
 5 för än hanin gale. Ok vtgik ok gräat beskelika

U M morghonen arla samanlagdho iudhahöfdh-
 ingane radh mot ihesum. huru the matten and-
 wardha han i dödhen. Ok leddo han bunden ok
 andwardadho han pylato. Tha iudas som ihesum
 10 forradh seande sik vara vördhan at fordömas.
 sloos m; ennahanda ängsla. ok bar ater iudha-
 höfdhingomen the thrätighi silfpäningana som the
 gafwo hanom til at han skulde ihesum forradha
 sighiande. Jak syndadhe. forradhande menlöst
 15 blodh. The sagdho. Hwat är os vm th; . Thu
 gjordhe th; . thu skalt siälfwir swara thinom gär-
 27 ningom. Tha kastadhe iudas fran sik päningana i
 mönstreno ok gik bort ok vphängde sik siälfwir.
 Judhahöfdhingane toko päningana. ok sagdho at
 20 ey tilbordhe at läggia them när mönstersens offre.
 for thy at the waro vtgifne til blodh; vtgyutilsa
 vördh ok m; giordho radhe köpto the för them
 ens leergyutara aker til at pelagrima skulden i
 hanom iordhas. Ok thy kallas thän akren blod;
 25 aker. Thätta alt hafdhe propheten forespaat ok
 saght.

Än stodh ihesus for höfdhinganom pilato.
 Ok pylatus spordhe han. Äst thu iudhanna kon-
 ungir. Jhesus sagdhe. Thu sighir th; . Ok tha

iudhane rögdho hanom mangfaldelika, ok kárdho
a han swaradhe han änkte. Tha sagdhe pylatus 28
hanom. Höre thu ey huru mang vitne the sighia
mot thik. Än ihesus swaradhe ey til nokot ordh.
swa at pylatus vndradhe ängxlika. ok sagdhe. Jak 3
findir änga saak i thänna man. Judhane ropadho
sigiande. Han rördhe alt folkit m; sinom känne-
dom böriande i galilea ok ofwir alt iudha landet
ok hiit. sighiande sik vara christum iudha konung.
ok forbödh at gifwa kesaranom skat. Pylatus 10
hörande at han var af galilea iudha konungx
valde. sände han til herodem. Hwilken tha var
i iherusalem. Herodes vardh gladhír tha han saa
ihesum. thy at han hafdhe länge astundat at see
han. ok hopadhe at see han göra nokot iärtekne. 15 29
Herodes spordhe ihesum m; mangom ordhom. Än
ihesus swaradhe hanom änkte. Judha höfdhingane
kárdho hardhelika ofwir han. Herodes ok hans
härskap forsmadho han. ok lät föra han i hwiit
klädhe ok gabbadho han. ok atersände han til 20
pylatum. Ok herodes ok pylatus hwilke för waro
owini vordho tha vini. Swa thy är vår binda
mange venskap til at nidhír thrykkia gud; vini.

Pylatus samansankadhe iudha höfdhingana ok
almoghan. ok sagdhe them. J fördhen thänna 25
mannen for mik kárande at han franuände idhart
folk fran idhír. ok iak spöriande han for idhír
findir änga saak i hanom. af them thingom for 30
hwilken i röghen hanom. Ok ey fan herodes sak
i hanom. ok änkte th; for hwilkit han är vördhír 30
at döð. Thy vil iak näfsa ok plagha han m;
nokrom plaghom. ok swa gifwa han lösan ok

lidhughan. ok ár sidhwānia at idhír skal en fange
 lös gifwas vm pascha höghtidh. hwilkin i vilin
 bedhas. Hwilkin vilin i tha at iak skal idhír
 lösen lata af twem Jhesum som kallas christus
 5 alla barnaban. hwilkin som röfware hafðhe varit
 ok var for forráðhelse ok mandraap bunden ok
 i mörkostufw satter. Thátta sagðhe pylatus thy
 at han væl viste at ivdhane hafðho for afwnd
 31 skuld andwardhat ihesum i döðhen Ok tha py-
 10 latus sat for sinom domstol. sände hans husfru
 til hans sighande. Thu hafwir änga sak til at
 döma thān rätwisa mannen ihesum til döðh. ok
 mykit hafwir mik syn; vm han i dagh. Thy at
 dyäfwllen vndirstandande sit wald skula min;skas
 15 m; christi döðh. Röðhe han the quinnonna sam-
 wit til at radha sinom bonda pylato at lata lidh-
 ughan ihesum. hwilkin han vndirstodh vara gud;
 son aff thy stadhuga thulomodhe som han saa
 i hanom. ok af the glädhi som han saa i them
 20 siälom som tha visto sik skula frälsa vardha.

Sidhan äggiadhö höfdhingane almoghan at
 32 bedhas mandraparan ok röfwaran lösen. ok ihesum
 til korsens döðh swa at the ropadhö alle sändir
 sighiande. Tak bort then ihesum ok korsfäst han
 25 ok lät os hafwa barnaban. Än pylatus viliande
 lata lösen ihesum. talade annantidh til thera.
 Hwilke som ropadhö sighiande. korsfäst. korsfäst
 han. Pylatus sagðhe til thera thridhiasin. Hwat
 ilt giordhe han. Jak findir änga döð; sak i han-
 30 om. Thy skal iak lata näfsa ofwir han ok swa
 lata han lösen. Än the ropadhö ä thās meer m;
 höghom röstom bidhiande at han skulde korsfästas.

Än pylatus seande siin ordh änkte dogha. vtan
 a thäs mera roop vardha i almoghanom. tok vatn
 ok thwadhe sina händir fore folkeno. Jak är men-
 lös af thässa rätuissa manşsens blodh J skulin 33
 gialda hwat i gyrin. Tha swaradhe alt folket
 sigghiande. hans blod; vtgyutisa synd vari ok komi
 ofwir os ok vaar barn Tha grep pylatus ihesum.
 ok lät flängia han. ok hans riddara wridhu saman
 krono af thorn ok satto ofwir hans howdh. ok
 fördho han i röt purpur klädhe. ok fiollo for gab 10
 skuld a knää for han sigghiande. hel iudha kon-
 ungir. ok gafwo hanom puste ok slagh.

Tha vtgik pylatus annantidh til thera ok
 sagdhe them. Jak vtledhir han til idhir at i
 moghin än vidhirkännas at iak findir änga sak 15
 i hanom. Ok tha vtgik ihesus bärande thorn-
 krono ok blodhröt klädhe. Ok pylatus sagdhe.
 Seen mannen. Än swa brat iudhane sagho han. 34
 ropadho the sigghiande. korsfäst korsfäst han. Py-
 latus sagdhe. Takin i han ok korsfästen han. 20
 Jak findir änga sak i hanom. Judhane swaradho.
 Vi hafwm lagh ok han skal dö apter laghumen.
 Thy at han giordhe ok räknadhe sik vara gud;
 son. Nar pylatus hafdhe thätta hört. räddes han
 meer ok sagdhe til ihesum. Hwadhan äst thu. 25
 Jhesus swaradhe hanom änkte. ok thy sagdhe
 pylatus hanom. Hwi swara thu ey mik. Vest
 thu ey at iak hafwir wald at korsfästa thik. ok
 iak hafwir makt at lata lösan thik. Jhesus sagdhe.
 Ey hafdhe thu nokot wald ofwir mik vtan th; 30
 ware gifwit thik af gudhi. Thy hafwir thän mere 35

synd for min dödh an thu. som mik andwardhadhe
 thik. Thy at pylatus syndadhe viliande thakkias
 ivdhomen ok rädhandis kesarans wredhe vm han
 hafdhe lösän latit ihesum. Ok judhane syndadho
 5 af forethänkte ildsko. vitande ihesum vara men-
 lösän. Ok thy letadhe sidhan pylatus tilfalle at
 lata lidhughan ihesum. Mot hwilkom iudhane
 ropadho sighiande. vm thu later han lösän. tha
 äst thu ey kesarans vin. Thy at hwar thän som
 10 sik gör konung sighir mot kesaranom. Än tha
 pylatus hafdhe thätta hört. vtledde han ihesum.
 ok sat a domstolenom i then stadh som kallas
 36 lichostratos ok a ebraischa gabatha. ok thätta var
 langafreadagh a siätta timanom fore paschadagh.
 15 ok pylatus sagdhe ivdhomen. see idhir konungir.
 Tha ropadho the. tak bort. tak bort. ok korsfäst
 han. Pylatus sagdhe. skal iak korsfästa idharn
 konung The swaradho. Vi hafwm ey konung
 vtan kesaran. Tha lät pylatus ivdhomen lösän
 20 röfwaran. ok andwardhadhe them ihesum flängdan.
 at han skulde korsfästas. Hwilke tha toko han
 ok gabbadho han ok spottadho a han. ok slogho
 hans hofwdh m; rör káp. ok lagdho först hans kors
 a hans händha at bära. ok nödhgadho sidhan en
 25 annan at bära th; m; hanom. Ok leddo han swa
 37 vtan stadhen. Tha folgdhe hanom mykin moghe.
 ok manga quinno gratande. Til hwilka ihesus
 vnuände sik ok sagdhe. O iherusalems dötter
 graten ey vm mik. vtan vm idhir siälfwa. ok
 30 idhur barn. Thy at the skulu koma i then tima.
 i hwilkom the skulu sighia. Sälä äru ofruct-
 samlika quinnor ok the som ey födhä barn ok

ey gafwo dyia. Tha skulu the sighia biarghomen.
 fallen ofwir os. ok kullomen hylin os. Thy at
 mädhan tholik thing äru giordh i gröno trä som
 christus var fructsambir af alle dygdha grönsko.
 Hwat skal tha vardha vtan hardhasta hämd i 5
 thörro trä som syndogh människia är. thör vtan
 alla dygdha fruct. Th; rönto iudha tha mang
 otallik thusand drapos af them. ok saldoss i thräl- 38
 dom for ihesu christi dödh.

Nv sidhan the hafdho korsfäst ihesum. kors- 10
 fästo the en röfwara a hans höghro hand. ok annan
 a hans vinstro hand. Tha sagdhe ihesus. O gudh
 min fadhír forlat them thässa synd Thy at the
 vita ey hwat the göra. Ok skreff pylatus thässe
 ordh ofwir ihesu hofwdh. Thänne är ihesus af 15
 nazareth iudha konungir. ok iudhane baadho han
 ey skrifwa at han var konungir. vtan at han sagdhe
 sik vara iudha konung. Pylatus swaradhe. Th;
 skal stadhught blifwa som iak skreff. Ok pylati
 riddara skipto christi klädhe mällan siin. ok 20
 dobbladho vm them. älla lagdho loot a hwat
 hwar skulde hafwa af them. Jhesu modhír stodh
 vidh korset ok maria kleophe ok maria magda- 39
 lena. ok tha ihesus saa sina modhír standande
 ok sanctum iohannem m; hänne. sagdhe han 25
 sinne modhír. O quinna see thin son iohannem
 Hwilkin thik skal thiäna ok göma swa som sina
 modhír. Sidhan sagdhe han iohanni. tak hona
 i thina gömo ok thiäna hänne som modhír. Ok
 af them timanom tok iohannes ok hafdhe mariam 30
 for sina modhír.

Tha haddo mange ihesum sighiande. O thu som nidhirsle gud; mönster ok ater vpbygge th; i thre dagha. gör nu thik siälfwan helan. Äst thu gud; son tha far nidhir af korseno. Samu-
 5 ledh gabbadho iudhahöfdhingane han sighiande. Han giordhe andra hela ok sik siälfwan forma
 40 han ey helan göra. Är han israels konungir nidhirfari nu aff korseno ok vi troom hanom. Han tröste a gudh. frälse nu gudh han. vm han
 10 vil. Thy at han sagdhe. Jak är gud; son. En af them röfwarom som korsfäste waro m; hanom hädde han m; obrygdhilsom sighiande. vm thu äst christus. gör thik helan ok os. Annar röfw-
 aren swaradhe afwitande han sighiande. Rädhes
 15 thu ey gudh nu atenast i tholike dödsens pino. Än vi ärum rätwislika i tholike döds pino. Thy at vi tokom wärdhogh ok wärdhskyldelik atergiäld for wara synde Än thänne ihesus giorde ankte ilt. ok tha sagdhe han til ihesum. O herra
 20 min; a mik tha thu kombir i thit rike. Jhesus
 41 sagdhe hanom. J dagh skalt thu vara m; mik i sälikhet; stadh. Ok tha vardh mörk ofwir alla wärldena fran siäxt tima. ok til nons tima. ok solen mörktes. Ok vm nons tima ropadhe ihesus
 25 m; höghe röst sighiande. Min gudh. min gudh. hwi forläst thu mik. Swa var tha ihesu sighnadhe mandomber sarlika plaghadhir at han thwingadhis for pinonna ängxlika myklikhet kära sik vara af gudhdomenom forlaten. Tha sagdho somlike vm-
 30 kring standande. Han kalla helyam prophetam. Än ihesus sagdhe. Jak thörste. Tha lop en ok tok et swampkar. ok fylte th; m; atikio ok galla

til blandadhum. ok satte th; a rörkáp ok gaf
 hanom drikka. Tha ihesus hafðhe takit átikio 42
 sagðhe han. Nu ár alt th; fulkomnat som af
 minne pino var skrifwat. Än andresagðho. Seem
 vm helyas propheta kombir at nidhirtaka han af 5
 korseno frälsande han. Än jhesus ropaðhe m;
 höghe röst ok sagðhe. O gudh min fadhír j
 thina händir andwardha iak min anda. ok swa
 nidírbögðhis hans hofwdh ok han vpgaf sin anda.
 Ok genstan söndirbrast th; skyulit som hängde vt 10
 for thera hálaghasto mönstre ok rifnadhe thwárt
 nidhír gynum i twa lyti. teknande at th; förra var
 mörkt ok teknat i gamblo laghomen. skulde tha
 oppenbaras. Ok iordhen skalff. Ok stenhallana
 söndir brusto. Ok nokra dödha. manna likama vp- 15 43
 stodho af sinom grafwm vtgangande ápter ihesu
 vpstandilse ok komo in i iherusalem ok syntos
 mangom. Än en af riddaromen stak gynum ihesu
 sidho m; spyute. ok genstan vtflöt af hánne blodh
 ok vatn. Ok thán höfdhingen som ihesum vakt- 20
 adhe a pylati vāghna ok the som m; hanom waro.
 seande huru iordhen skalff ok annor the vndir-
 liko thing som tha vordho. Raddos storlika sigh-
 iande. Sannelika var thāne mannen gud; son.
 Sannelika var han rätwis. Ok alle the som thätta 25
 sagho slogho sik for siin bryst ok gingo thādhan.
 Ok en rikir man josep at nampne hwilken som
 var lönlika jhesu kanneswen. gik in til pylatum 44
 ok beddes at iordha ihesu likama. Ok pylatus
 bödh andwardha hanom likaman. Josep tok ihesu 30
 likama ok swepte j reno sindale ok lagðhe han
 i ena nyia graf. Hwilken vthuggen var i enne

stenhal. ok lagdhe storan sten ofwir grafwena.
 ok gik sidhan bort. Annan daghen komo iudha-
 höfdhingane til pylatum. sighiande. O herra vi
 aminnoms at thæn swikaren sagdhe tha han lifdhe.
 5 Jak skal vpsta af dödh thridhia daghen. byudh
 thy at göma granlika til thridhia daghen. At ey
 komin hans kanneswena ok bortstiälin han vm
 nat ok sighin folkeno at han vpstodh af dödh.
 45 ok vardhe ytarste villan värre än the förra. Py-
 10 latus sagdhe them. Hafwin gömo vm han ok
 gaan ok gömen swa som i vitin thorft vara. Ok
 the bortgingo ok satto gömara vm ihesu graf

MAria magdalena ok maria iacobi ok salomee til-
 reddo sik dyrr smörrilse ok komo thridhia daghen
 15 arla at smöria ihesu likama ok taladho mällan
 siin. Hwa skal bortröra fore os thæn stora stenen
 ofwir grafwena är lagdhir. Tha vardh mykin
 iordhenna skialfnadhír. ok gud; ängel for nidhír
 af hymilenom ok bortrördhe stenen af grafwenne
 20 ok sat ofwir han. Hans asyn var swa som lyghno
 eldír. Ok hans klädhe af hwitlek skinande swa
 som snio. ok for hans räddogha wordho the mykit
 46 rädde som tilsatte waro at göma ihesu graf ok
 wordho swa som dödhe. Tha sagdhe ängellen
 25 quinnomen. Rædhins ey i. iak wet at i leten ihesum
 som korsfästir var. Han är ey här. Han vpstodh
 af dödh swa som han foresagde. komin ok seen
 stadhen j hwilkin han var lagdhir. Minnens a
 at han sagdhe sik skola andwardhas i syndogha
 30 manna händír. ok thola af them marghfalda pinor.

ok korsfästas ok vpsta af dödh thridthia daghen. gaan thy ok sighin hans kænneswenom at han vpstodh aff dödh. Maria magdalena kom ok sagdhe th; petro oc iohanni apostolis. The lupu badhe til grafwenna ok sagho sannelika at ihesus var vpstanden af dödh ok gingo thādhan. Än maria magdalena stodh vtan vidh grafwena ok grät. ok tha hon grät bögdhe hon sik ok saa nidh i grafwena ok saa ther sittia twa ängla i hwitom klādhom en til hofwdhet ok annan til fötrena. hwar ihesu likame var lagdhir. hwilke til hānna sagdho. quinna hwat grater thu. Hon sagdhe thy at min herra är ey här ok iak vet ey hwar han är. Tha hon hafdhe thätta saght. vmuāde hon sik til baka ok saa ihesum standande. ok viste ey at han var ihesus. Jhesus sagdhe hānne. quinna hwat grater thu. hwem leta thu. Hon kände han vm sidhe ok sagdhe. O mästare. Jhesus sagdhe hānne. Hānna ey mik. Thy at iak ey än vpfoor til gudh min fadhīr. vtan gak til minna brödhra apostlanna sigh them at iak vpfar til min fadhīr ok idhan fadhīr. til min gudh ok idhan gudh. Hon kom ok sagdhe apostlomen. Jak saa warn herra ihesum ok thätta sagdhe han mik.

Sama daghen gingo tve ihesu kænneswena af iherusalem til en stadh som heet emaus ok taladho mällan siin af them thingom som tha hafdho hant. Ok thāntidh the taladho mällan siin nalkadhes ihesus them ok gik m; them. Än the kando han ey. Han sagdhe them. Hwat är th; i talin mällan idhir gangande dröfdhe. En thera cleophas

- at nampne swaradhe. Vest thu ey hwat giort är
i iherusalem i thässom daghumen. Han sagdhe.
- 49 Hwat är th; The sagdho af ihesu nazareno hwilkin
som var maktoghir propheta i ordhom ok gär-
5 ningom for gudhi ok allo folke. Hwilkin ware
höfdhinga andwardhadho til dödh ok korsfästo han.
Än vi hopadhom at han skulde aterlösa wärldena
ok nu är thridhi daghen sidhan thätta alt var
giort. Än somlika the quinnor som m; hanom
10 hafdo vmganget sagdho os vndirlik thing. hwilka
arla waro vidh grafwena hans. hwilka som han
sagdho lifwa. Ok somlike af hans kanneswenom
gingo til grafwenna ok sagho at swa var sant
som quinnona sagdho ok funno ey hans likama.
- 15 Tha sagdhe ihesus til therä. O osniälle ok sene
50 til at troo alt th; som prophetane fore sagdho ok
spadho. Hwat ey foresagdho the at ihesu christo
tilbordhe at thola tholika pino som i sighin han
hafwa tholt ok swa ingaa i sina äro. Sidhan vt-
20 thydde han them prophetanna spadom som the
hafdho spat af hanom. Ok tha the nalkadhos
them stadhenom som the gingo til. lät ihesus sik
vilä [ey] längra gaa. Än the nödhgadho han at
gaa til härbärghis m; sik sighiande. O herra bliff
25 m; os thy at nu quällas ok daghen är fram lidhen.
Han ingik m; them ok tha han aat m; them tok
han brödh ok välsighnadhe ok bröt söndir ok
gaff them. ok af thy kändö the han. Ok genstan
51 hwarf han fran therä öghon. ok the sagdho mällan
30 siin. hwat ey var wart hiärta brännande i os af
hans kärlek. tha han taladhe vidh os a väghenom
ok vtthydde os scriptena. ok vpstodho i samu

stundenne ok gingo ater in til iherusalem. ok
 funno ther apostlana ok andra ihesu kánneswena
 samansankadha. Hwilke alle sagdho at war herra
 ihesus vpstodh af dödh sannelika ok syntis petro
 apostolo. ok the twe sagdho hwat ihesus m; them 5
 giordhe. ok huru the han kándo tha han bröt
 bröðhet. Än thentidh the thátta taladho stodh
 ihesus midhwakt i bland them. ok sagdhe fridhír
 vari idhír. Jak ár ihesus. rádhins ey. Än the
 dröfdhos ok ráddos. vántande at the saghen han 10
 vndír nokro liknilse ok ey i sinom sannom lik- 53
 ama. Han sagdhe them. Hwi dröfwens i ok thánken
 mang thing i idhrom hiártom. seen mina hándír
 ok fóter. at iak ár ihesus som korsfästír var. Ok
 tha the trodho ey än. vtan vndradho. sagdhe 15
 han for gládhi skuld. Hafwin i hár nokot th; som
 ma átas. the fingo hanom et stykke af enom stektom
 fisk ok nokot af honogh. ok nar han hafdhe átit
 for them gaf han them th; ater var ok sagdhe
 til thera. nu ár alt fulkomnat i mik th; som pro- 20
 phetane spadho af mik. swa som iak sagdhe idhír.
 nar iak vmgik m; idhír at th; skulde alt ful-
 komnas. ok tha gaf han them vndírsta the hálgho
 script. ok sagdhe them at swa ár scrífwat ok swa
 tilbördhe christum at thola dödh ok vpsta af dödh 25 53
 thridhia daghen ok at predica allom iordhrikis
 mogha synda forlatilse i hans nampn.

Nu sidhan ihesus vpstodh af dödh komo the
 som skipadhe waro at göma ihesu graf til jvdha
 höfdhingana ok kungíordho them huru waldelika 30
 ihesus vpstodh ok alt th; ther var giort. Judha

höfdhingane gafwo them manga panninga. sighiande them. Sighin at hans kanneswena bortstalo han mädhan i sofwin. ok faa pylatus th; höra tha skulum vi göra idhra orsäkt. The toko panningana ok giordho som them var radhet ok th; kungiordhis ofwir allan iudha moghan.

Nu thäntidh dorena waro aterlykta ther som
 54 ihesu kanneswena waro samankomne for thy at the räddos iudhana. kom ihesus ok stodh midh-
 10 wakt i [bland] them. ok sagdhe them. fridhir vari idhir. ok tha han hafdhe th; saght tedhe han them sina sarghadho händir ok sidho. The gladdos alle tha the sagho sin herra. Han sagdhe them annantidh fridhir vari idhir. Swa som gudh min
 15 fadhir sände mik til at thola pinor. swa sände iak idhir at thola pinor. älskande idhir m; then sama kärlek som gudh min fadhir älskar mik. Ok nar han hafdhe thätta saght. bläste han til thera sighiande. takin thän hælgha anda. hwilkra
 20 människio synde j forlaten. the forlatas them. ok hwilka synde i aterhalden the äru aterhaldna.

55 Thomas apostolus var ey när them tha ihesus kom. Andre ihesu kanneswena sagdho hanom. vi saghom warn herra. han sagdhe them. vtan iak
 25 see spikafästona. ok vtan iak stingir min fingir i iärnsrika stadhen. ok vtan iak stingir mina hand i hans sidho skal iak ey tro at han lifwir. atta daghum äpter at ihesus vpstodh af dödh waro kans kanneswena i aterlykto huse. ok thomas m;
 30 them. Tha kom ihesus in til thera gynom aterlykta dör ok stodh i bland them. Ok sagdhe.

fridhír vari idhír. Sidhan sagdhe ihesus thome apostolo. inför hiit thin fingir i mina vnde ok see mina händer. ok inför thina hand i mina sidho. ok var ey otrolikin vtan fultroen Thomas swaradhe ok sagdhe. Thu äst min herra ok min gudh. 5 Jhesus sagdhe hanom. Thy at thu saat mik. trodhe thu. Sale äru the som sagho ey mik likamlika. ok tho trodho a mik. mang annor iärtekne giordhe ihesus i sinna käneswena asyn. hwilken ey äru scrifwadh i thässe book. Än thässen äru scrifw- 10 adh at i skulin tro at ihesus är christus gudson. Ok troande a han skulin i hafwa äwerdhe-likit liif i hans nampn.

Ther apter foro somlike ihesu käneswena a skip at fiskia ok fingo ankte vm the natten. vm 15 morghonen arla stodh ihesus a stranderne ok the kando han ey. Han spordhe vm the hafdho fiska. alla nokot matlikit. The sagdho ney. Han sagdhe 57 them. Kasten nättet höghra vaghin vm skipet ok i skulin finna fiska. The giordho som han bödh. 20 ok nätit fyltes swa m̃ fiskom at the formatto näp-lika draga th̃ for fiskanna myklikhet. Tha sagdhe iohannes petro at ihesus var thän a stranderne stodh. ok petrus hörande th̃. sände sik i hafwet ok sam til landet. ok andre foro a skipino thy 25 at the varo ey lankt fran landeno. Thäntidh the komo vp a landet sagho the ther eld tändan ok fisk ok brödh. jhesus sagdhe them. bärin hiit af them fiskom som i nu tokin. Petrus drogh nätet til land̃ fult m̃ mangom storom fiskom. Tha badh 30 ihesus them äta ok tok brödh ok fisk ok gaf them 58

Sidhan the hafdho átit sagdhe ihesus petro apostolo.
 hwilkin andro nampne kallas symon. Symon álska
 thu mik meer än thässe andre. Han sagdhe O
 herra thu vest at iak álska thik. Jhesus sagdhe
 5 hanom. födh miin lamb. Jhesus sagdhe hanom
 annantidh. álska thu mik. Han swaradhe. O herra
 thu vest at iak álska thik. Jhesus sagdhe hanom
 födh miin lamb. Än sagdhe jhesus hanom thridhia
 sin. O symon petre álska thu mik. Petrus dröfdhes
 10 thy at han sagdhe hanom nu thridhia sin álska
 thu mik. ok sagdhe. O herra thu vest al thing thu
 vest at iak álska thik. Jhesus sagdhe hanom.
 59 födh miin faar. Threm sinnom bödh ihesus petro
 hwilkin han skipadhe forman ofwir sina hálgho
 15 kirkio at födha siin lamb ok faar. teknande m;
 lambomen ofulkomna människio ok m; faromen
 fulkomna. thy at godhír forman ághír at födha
 sina vndírdana m; gudhlikom kánnedom ok dygdha
 áptedómom ok likamliko vppehálde. vm han th;
 20 forma. ok for thy at petrus nekadhe threm sinnom
 sik kánna ihesum. vídírghik han nu threm sinnom
 sik álska han. Sidhan sagdhe ihesus petro. Jak
 sighír thik sánnelika. thántidh thu vast yngre
 giordhadhe thu thik ok gikt hwart thu vilde
 25 Än tha thu vardhír aldroghír skal annar giordha
 60 ok binda thik ok ledha thik thiit thu ey vilt
 som ár til pino ok dödh. Til hwilkit petrus leddes
 siálfswiliandis a sálenna ok skiálanna vágghna än
 tho at kranka kótit stundom mot stridde. Thátta
 30 sagdhe ihesus. teknande at petrus skulde ára han
 m; korsens dödh. Ok thy saghdhe ihesus hanom
 genstan fölgh mik m; korsens dödh. Tha spordhe

petrus ihesum m; hwat dödh iohannes apostolus
 skulde döð. Jhesus sagdhe. Han skal koma til miin
 m; naturlikom dödh. vtan hwat wardha th; thik.
 fölgh thu mik m; korsens dödh. Iohannes apostolus
 bär vitne af thässom thingom ok skref thässen 5
 thing ok vi vitum at hans vitne är sant. Ok mang
 annor thing giorde ihesus hwilken ey äru al
 skrifwadh. ok ey vänter iak at världen formatte
 them al begripa. vm the al skrifwadh waren. 61

Ällifwo apostoli gingo til galilea land til 10
 ihesum som han hafdhe them saght. ok seande han.
 hedhradho the han m; bönom ok knäfallom. ok som-
 like thera iäfwadho at han syntis i sannom likama.
 Tha taladhe han til thera sighiande. Mik är gifwit
 alt wald i hymerike ok iordhrike. gaan thy ok 15
 döpin allan iordhrikis mogha. J nampn fadhirs.
 ok sons. ok thäs hælgha anda. Lärande them at
 göma allan thän kännedom som iak bödh idhír
 at halda ok göma. ok iak är m; idhír alt til
 världenna anda. J ärin vitnara aldra thera thinga 20
 som iak giordhe. Jak skal sända min hælgha anda
 som iak idhír lofwadhe a gud; fadhirs waghna.
 Sitin thy i stadhenom til thäs. thäs hælgha anda 62
 dygdh kombir idhír af hymerikis högdh.

Sidherst syntis ihesus sinom tolf apostlom 25
 tha the aato ok auitadhe thera otrolikhet ok hiarta
 häd;sko. Thy at the trodho ey fulkomlika them
 som han hafdho seet vpstandet af dödh. ok sagdhe
 them. Gangen vt i världena ok predikin lästena
 allo mankönino. hwlkin som lästenne tro ok fölghir 30
 m; gärningom äpter sinne makt ok döpis han skal

hel vardha. Än hwilkin ey tro. han skal for-
 dömas. ok the som tro skulu göra thässe iartekne.
 the vtwraka dyäflana i mit nampn. hwilkit nu
 görs m; idhrugha ok skriptamalom. ok tala aldra
 5 handa tungo maal. predikande gud; lof m; mang-
 68 faldom ok vmskiptelikom kannedom. ok borttaka
 orma som tekna dyäfwlslik äggilse. ok drikka the
 nokot eterlikit af obrygdhelsom alla dröfwilsom.
 th; skal them änkte skadha. Thy at the skodha
 10 gud; thulomod; äptedöme. The skulu laggia sina
 händer ofwir syuka bidhiande for them. ok them
 skal vardha bättra andelika än likamlika.

Ok tha war herra ihesus hafðhe talat wäl-
 sighnadhe han them. ok stegh vp til hympna.
 15 Ok sitir a gud; fadhirs höghro hand. Ok the
 gingo thādhan m; mykle glādhi. wälsighnande
 gudh. ok lofwande han. Ok predikadho hwar
 stadh som them var budhit. ok waar herra var
 ok giordhe m; them. ok stadhfaste thera kannedom
 20 m; gudhlikx wald; iarteknom

Annan sunnodaghin i aduentonne ewan- 65
gelium annat

Ihesus sagdhe sinom kanneswenom for doma-
dagh skulu vnderlik tekn vardha i solinne ok
mananom ok stiärnommen Thy at the skulu for- 5
taka mannom sit lius nakra stundh for domadagh
Oc mykin dröfuilse skulu vardha i världinne swa
at människiona skulu thörkas ok forga for then
rädhelika storm ok thwt alla riutan som skal
wardha i hafuino. ok for then ryghelika räddogha 10
som tha skal koma owir alla världinna Ok ämuäl
skulu anglane tha synas swa som rädde Tha
skulu alle see gud; son koma j skymen m; mykle
makt at plagha oc pina onda. oc myklo valde at 66
krona godha Än thentidh al thesse thing til 15
byria ath wardha tha oplyptiin idhart samuit oc
op seen m; idhro hiarta thil hymerikis hop Thy
at tha nalkas idhir atirlösn Seen ok skudhin
fikona trään ok al annor trä Thy at swasom i
vitin at somarin är när tha thera frukt vtspringir 20
sua thentidh i seen at al thesse thing vardha
skulin i vita at gud; rike är när. oc skal gifuas
them th; vilia forskulda Jak sighir idhir sanne-
lika at thesse släktin som är iudha moghin skal
ey alstingx forga för än alt thetta vardhir Thy 25
at möghelikare är at himilin oc iordhin oc al 67
skapat thing skulu forga än at min ordh skulu
ey fulkompnas.

Exposicio

UI finnom af the helgho script fyra falla vars
 herra tilquämdh til mankōnit Förste var tha
 han tok mandom af iomfru marie liifue Ok tha
 5 som six i lästinne J dagh vardh tekn i solinne
 som christus är af hulke sool scrifuat är, Jdhir
 som rādhins mith nampn m; kärlek sighir gudh
 fadhir skal rätuisonna sol. som christus gud; son
 är vprinna Thessa välsignadha solinna lius vildo
 15 höffardoghe oc girughe oc skörlifnat; och drokkin-
 skaps älskara ey see Ok thy nar the brynna i
 68 helfuite skulu the kära gratande ok sighiande.
 Rätuisonna lius lyste ey os, oc vndirstandilsinna
 sol var os ey oprunnen. vi forum ville af sann-
 15 indinna vägh vi ärom thrötte i wranglikhet; oc
 fortapilsa vägh. hwat dogir os var höghfardh älla
 huar gaf os vara rikedomā rosn Tholik thing
 sagdho the i helfuite som syndadho. än christus
 san sol. tok mandom at lysa syndoghom ok göra
 20 them heta til gudhelikin kärlek teande thöm
 höxta kärlekk tekn. i sins likama dödh ful-
 kompnadhe th; scrifuat är, solin härberghadhis
 vm midhian daghin Thāt fulkompnadhis tha
 christus doo a korseno vm noons tima, ok tha
 69 25 var solin swart giordh suasom harklādhis säkkir

dominica iii ewangelium

THäntid iohannes baptista var i herodis kon-
 ungx fängilsom oc hördhe sakt af ihesu iärteknom

ok gärningom sände han til ihesum twa sina
 kanneswena sighiande. Äst thu then som koma
 skal oc frälsa världina alla bidhom 'vi annan
 hulkit iohannes sporde ey thy at han iäfuadhe
 ihesum vara världinna frälsara Vtan han sände 5
 thy sina kanneswena til hans spöriande at the
 skullo höra hans swar ok se hans iärtekne oc
 tro han vara gud; son Ok thy bödh ihesus them
 at atirga til iohannem ok sighia honom. th; som
 the hördho oc sagho, som var at ihesus gaf blindom 10
 syn oc haltom gangh oc spitälskom rensilse oc 70
 döfuom hörsl oc dödhom liif, Oc lyuste oc lårdhe
 fatigha oc fakunnogha m; lästinna gudhelikom
 kannedom Oc säl är thän sagdhe ihesus som ey
 takir vantrolighet; tilfalle. af thöm orät som iak 15
 skal thola af omillom mannom Sidhan iohannes
 kanneswena gingo bort, tilburdhe iesus at lofua
 iohannem for almoghanom sighiande. Hwat ey
 gingin J i öknena at se iohannem. J saghin at
 han var ey ostadhughir suasom rör som röris 20
 äpte hwario vädhreno Ey var han ok kladdir j
 blötom alla dyrom klädhom m; hulkom konunga
 oc thera thiänara klädhas han är oc meer än pro-
 phete Thy at han är thän som gudh fadhír sigir 71
 af til siin son Jak skal sända min ängil for thit 25
 anlite hulkin som skal redha thin vāgh for thik.

Exposicio.

J Thesse helgho läst nämpnas siäx vanföre i
 likammenom hulkom ihesus gaff helbrugdho som

5 aru. blinde halte. spítálske döfue döðhe fatighe.
 The tekna siäx synde. af hulkra sarom ihesus
 läkte alla thöm som til hans komo m; kärlekk
 idrugha oc ödhmyukom vilia at bättra sina synde
 72 föirst blinde tekna högfärdogha hulke ey vilia
 nima af ihesu christo at han är mildir. oc ödh-
 myukir i hiarta Ok thy som scriptin sighir
 laankt är gudh fran omillom mannom som aru
 10 högfärdoghe. Thy at thera ilska som är hög-
 färdhin giordhe them blinda oc aru blinde föðde
 thy at the högfärdhas af sinne släkt älla styrk
 ok vänlek oc androm thöm thingom the hafua
 af sinom föräldrom hulke af ängo kunno läkias
 vtan af christo.

15

dominica iiii aduentus

I Vdhane sändo af ierusalem preste oc klärka
 til iohannem at the skuldo spyria han hwat man
 han var. han vidhögik sanninddena oc nekadhe
 ey vtan sagdhe Ey är iac christus The sagdho
 20 hwat ästu tha. ästu helias propheta som koma
 skal for doma dagh. Han sagdhe ey är min
 persona helie persona, The sagdho Estu then
 prophetin maktoghe som koma skal. som gudh
 73 böðh allom at lydha. han sagdhe ey är iac then
 25 prophetin Vtan ihesus christus gud; son är then
 sami. Sigh os hwa thu äst tha, at wi maghom
 gifua vis swar thöm os sändo. Hwat sighir thu
 af thik siälfuom, han sagdhe iac är ropande röst
 j ökninne bidhiande oc manande at redha vars

herra vāgh och styra swasom ysaias propheta han
 manar. Johannes kallar sik röst Thy at swasom
 röstin höris oc gar fore ordheno Swa gik io-
 hannes fore ihesu christo. hulkin som är gud; 5
 fadhirs ordh Ok tedhe at ihesus christus var
 likamlika i iordherike oc ropadhe oc manadhe at
 redha honom vāg m; dygdha gärningom som är
 kärlek oc ödhmyukt renlekir milhet sannind lydhna 74
 oc annor tholik thing Sidhan spordho the io-
 hannem ok sagdho hui döper thu nakan vm thu 10
 äst ey christus oc ey helias oc ey propheta. Han
 swaradhe iak döper idhír i vatn Än ihesus chri-
 stus gud; son hulkin som stodh midwaght mällan
 idhar i sanne mandoms natur hulka han tok af
 iomfrunna lifue hulkin j ey vitin vara sannan 15
 gudh oc sannan man som han är, Han är then
 som skal koma oc prädica eptir mic hulkin för
 var än iak Thy at han är min skapare. Huilkins
 skothwāngia älla rema Jak är ey vārdhoghír at
 lösa. Han skal idhír döpa i thes helgha anda 20
 makt,

exposicio

N V är först märkiande os til kannedom at i 75
 thesse helghe läst nämpnas fyra människior. Jo-
 hannes. christus helias oc propheta. Johannes 25
 thydhír a vart mal. nadh älla i hulkom nadh är
 ok tekna the människio som hauír gud; nadh oc
 nytia hona atuaktelika til gud; hedhír at hon ma
 sighia th; scrifuat är. Jak är [aff] gud; nadh alt
 th; iac är. Oc hans nadh var ey fafāngh i mik 30

vtan iak ärfuodhadhe meer än andre Tho ey
iac vtan gud; nadh m; mik &c

Die natiuitatis domini

J thöm timanom bödh kesaren at al landh oc
5 stadhi ok människior som varo vndirgifuin romara
valde skulle scrifuas at kesaren viste thera tal.
Tha foro alle til the stadha som the varo vtaf
76 födde alla vtaf kompne at vidhirga sik vara vndir-
gifna romara valde. oc hwar gifua en storan päningh
10 til skat eptir kesarens budhi. Tha for iosep af
nazarät oc til bädhelem Thy at han var af dauit;
släkt föddir som var i bedhleem m; sinne fäste mö
maria Ok thentidh the voro ther. födde hon sin son
oc swepte han j tanom oc lagdhe han i iästu Thy
15 at hon hafdhe ey annan stadh at läggia han i.
Hyrdha älla fägömara varo i thy sama rikeno
vakande oc gömande sina hiordh til hulka gud;
ängil kom oc stod när them, oc gik klarhet; sken
vm kring thöm ok the räddos m; myklom rädogha
20 Gud; ängil sagdhe thöm rädhins ey Thy at iac
77 prädica idhir mykla glädhi. hwilkin som skal
vardha allo folke. Thy at i dagh är idhir födir
frälsare som är ihesus christus j dauit; stadh Ok
th; är idhir tekn j skulin ther finna baarn swept
25 j klädhom älla tanom oc lakt i iästu Oc iambrat
hördhos m; thöm änglomen mange hymerikis ängla
lofuande gud oc sighiande. ära vari gudhi i hyme-
rikis högdh ok fridhir thöm mannom j iordherike
som godhan vilia hua Sidhan änglane foro fran

thöm til himpna taladho fägömare*n* mällan sin.
 farom hem til bethleem oc seem th; ordhit ok
 vndirlika thingit som giort är oc gudh giordhe oc
 tedhe os The skyndadho sik oc komo ok funno
 mariam ok iosep oc barnit lakt i iätu. oc vndir- 5
 stodho at swa var sant, som thöm var sakt af 78
 thessom smaswenom oc alle the som thetta hördho
 vndradho af them thingom som til thera var sakt
 af fägömarom Oc maria gömde al thässe ordh
 thänkiande thöm i sino hiarta m; them ordhom 10
 som hon hafdhe för hört Oc fägömarene foro
 atir hem til sin. lofuande ok ärande gudh for al
 the thing som the hafdho höört oc seet äpte thy
 som thöm var sakt &c Oc sidhan atta dagha varo
 fulkompnadhe at smaswennen skulle vmskåras 15
 kalladhis hans nampn ihesus hulkit kalladh var
 af ånglenom för ån han afladhis i modhir qwid

exposicio

V J läs*om* i dagh huru gud; ångil budhadha
 fägömaromen mykla glådhi thy at iesus christus 20 79
 gud; son sandir världinna helare var föddir Nu
 ma nakar spöria hui ånglane syntos hyrdhomen ok
 ey konungom alla rikom mannom Tha är suarande
 at th; var for fäm handa skål. först i thy at the
 varo fatike Och iacobus apostolus sighir Gudh 25
 vtualde fatika män i thesse värld. rika i rätte tro
 oc hymerikis rikis årfuingia hulkit rike han lofuar
 allom thöm som han ålska Annantidh thy at the
 varo idhne i sino åmbite gömmande nattinna vaku
 vm sina hiord. oc bårnardus sighir O människior 30

vndirstandin huru mykit andelikit ok gudhelikit
 80 arfuodhe thakkis anglomen mæðhan the vǫrd-
 oghadhos m; swa sǫte oc sǫle vidirtalan tala m;
 hirdhomen som arfuodhadho for sina likamlika
 5 vidhirthǫrfth Thridhia tidh for thy at the varo
 i vtmarkum skilde fran vǫrld;likx lusta oc folcx
 vmgǫngilsom oc the som swa ǫru forskulla at
 sǫkias af gud; nadhom

vm attundadagh

10 **S**anctus lucas ewangelista sikhir i capitulo at
 gabriel ǫngil sǫndis aff gudhi til iomfru mariam
 oc sagdhe henne Thu skalt hauande vardha i
 thinom qwid ok fǫdha son oc thu skalt kalla
 hans nampn ihesum. th; fulkompnadhis som wi
 15 lǫsom i lǫstinne i dag, at sidhan atta dagha varo
 fulkompnadhe fran ihesu fǫd;lodagh at smasuennen
 ihesus skulde owirskǫras epte iudhanna laghum
 81 hulkin han vilde fulkompna ǫr hans nampn kallat
 ihesus hulkit kallat var af ǫnglenom fǫr ǫn han
 20 afladhis i modhir qwid Nu ǫr mǫrkiande os til
 kǫnnedom at ǫngin kan rǫttelikare at gifua nakro
 thinge nampn ǫn then som granlika vet thes
 naturlika eghelikhet, Swa for thy at ǫngillen
 viste naturlika eghelikhet vara ihesu christo at hela
 25 syndara Thy kalladhe han hans nampn ihesum.
 Thy at sanctus petrus sikhir Ey ǫr i nakrom
 androm helsa ǫn i varom sǫtasto ihesu christo
 oc ey ǫr annat nampn vndir hympnum gifuit
 manum i hulko os bǫr hela vardha,

nästa sunnodaghin epte iula dag

MAria ok iosep vndradho af thöm thingom som 82
 sagdhos af ihesu oc symeon välsignadhe thöm
 oc sagdhe til mariam ihesu modhír Thenne ár
 sattir i nidhírfal ondom oc otronum. oc i op- 5
 standilse godhom ok tronum ok i th̃ tekn som
 skal mot sighthas. oc hans pino swárd skal ga
 ginom thina siäl at the thankka som varo lönlike
 i helgra forfadhra hiärtom alla i scriptinne skullen
 oppinbaras Ther var oc tha anna prophetissa. 10
 hulkin som hafðhe lifuat siu ár m̃ sinom bonda
 j hionalaghi oc var ankia til at hon var fyra ára
 oc attatighi oc thiänte gudhi j mönstreno dag oc
 nat m̃ fasto ok bönom. Hon kändis ok vidhír
 gudh oc taladhe af honom j the stundinne allom 15
 thöm som bidhadho israel's folkx athírlösn. 88

dominica prima natiuitatis domini

Undírlíkit var huru ängillen kungiordhe fa-
 gömaromen. oc stiärnan konungomen gud̃ son
 vara föddan hulkit m̃ mangom androm vndír- 20
 likom thingom som hendo i hans föðlo tima the
 ey thy vndradho at the ey väl visto. at tholkin
 thing höfdho gud̃ syni vtan for thy som gre-
 gorius sigír Huru opta höghelika thinga aminne
 koma i hughin sua opta opuäkkis han til ath vndra 25
 Oc sagdhe symeon gud̃ son vara sattan j mangra
 nidhírfal ok opstandilsa oc i th̃ tekn som skal

motesighias Thy at som lästen sighir. hulkin
 som tro oc döpis han skal hel wardha oc thær
 84 m; opsta til æuårdhelikit liiff. Ok hulkin ey tro
 gudhi, han skal fordömas vtan iäf til æuårdhe-
 5 likit nidhírfal i heluite J ihesu ár thráfalth tekn.
 renleksins. ok fatikdomsins oc ödhmyuktinna af
 hulko angillen sagdhe fägömaromen Th; ár idhír
 tekn at i skulin finna barnit i iätunne

epyphania domini

10 **T**hentidh ihesus var föddir i bådheleem j he-
 rodis konungx daghom komo thry konunga östan
 af landomen til ierusalem sighiande. Hwar ár
 han som föddir ár iudhanna konungir Wi saghom
 hans stiärno östir i landomen. oc wi komum m;
 15 gafuom at bidhia til hans oc hedra han. Herodes
 konungir som tha var väldoghír i ierusalem
 85 hörande thetta dröfdhis ok räddis at mista rikit
 ok alle dröfdhos m; hanom swasom viliandis
 thakkias honom Tha samnadhe han alla prästa
 20 höfdhingana ok laguiso männena Oc spordhe af
 thöm hwar christus skulle födhas The sagdho
 honom i bethleem i iudha landh; stadh Sua
 sighir prophetin Thu bethleem i iudha lande. äst
 ey minst i iudha land; howod;stathom Thy at
 25 i thik skal then hærtoghin födhas som skal styra
 mit folk Tha kalladhe herodes til sin lönlika
 konunga oc spordhe granlica af thöm j hwat tima
 stiärnan syntis thöm först Oc sände thöm til
 bethleem sighiande gaan och spörin granlika epte

smaswenenom oc nar i finnen han. Tha kun- 86
gyrin mik th; ok iak skal koma oc hedra han
Thentidh the hafdo höörth konungen wtgingo
the af stadhenom oc stiärnan som the hafdho
seeth j östärlandomen gik fore thöm alt til hon s
kom oc stodh ther owan iuir som smaswenen var.
Än konungane seande stiärnona gladdos storlika
m; mykle glädhi Ok ingangande i husit funno
smasuenen m; sinne modhär maria oc fiollo a knä
ok badho til hans m; virdningh oc opläto sin kar 10
ok offradho honom gafuo. gul oc rökilse oc mirram
Oc [wardho] manadhe af gud; ängle at the skullen
ey atir koma til herodem, oc foro thy annan vägh
hem til sit rike.

Exposicio

15

J hördhin af lästinne huru konungane spordho 87
sighiande hwar är han som föddär är iudha kon-
ungir Ok thentidh stiärnan hafdhe leet them til
hans offradho the honom gul ok rökilse ok hwita
mirram Swa bör os leta van söta ihesum m; 20
godhom gärningom, oc finna han m; gudlikx kär-
lekx astundilsom Offra honom gul som tekna
gudhelikin kärlek, hulkit gudh m; thy at wi idhe-
lika thänkiom hans pino oc godgärninga oc op-
uakkins af them til hans kärlek &c 25

nästa sunnodaghin epte xiii dagh

Thäntidh ihesus var xij ara for han m; maria
sinne modhär oc m; iosep til ierusalem vm hög-
tidhis dagh Oc tha högtidhin var ändat Ok the

skullo heem fara atirblef ihesus i ierusalem. Oc
 88 hans modhír oc iosep visto th; ey Thy at sidh-
 wánia var at mán gingo sik i hop til högtidhír
 oc quinnor sik Oc barn i badhom hopommen
 5 Thy thánkte maria at ihesus vare m; iosep, Oc
 iosep thánkte han vara m; maria Vtan tha the
 komo ena daxledh fran iherusalem letto the áptir
 honom i blandh thera frándír oc granna oc funno
 ey han. Ok gingo thy atir til ierusalem letande
 10 eptir honom. oc funno han eptir thre dagha j
 mönstreno sitiande mállan kánnefádhrena. hörande
 thöm oc spöriande them Oc alle the som a han
 hördho vndradho a hans swar oc visdom Oc
 sagdhe hans modhír til hans O son hwi giordhe
 15 thu os swa Jak oc thin fostirfadhír lettom ápthír
 89 thik sörghiande Oc han sagdhe til thera Hwi
 lettin j epthír mik. Hwat ey vistin j at mic til
 bör vmga m; them thingom som mins fadhors
 áru Sidhan foor han m; them oc var thöm lydh-
 20 oghír oc vndírbudhin oc tedhe sina snille epte
 thy som honom til vaxte aldrin oc var fullir m;
 nadh for gudhi oc mannom.

Exposicio

J Thesse helgho lást hafwom vi mangh nyttelik
 25 thingh. Hár til kánedom oc áptedöme a iomfru
 maria gud; modhors vägna, oc mang a henna väl-
 signadha sons Först m; thy at hon for til ieru-
 salem vm högtidhis dag hwar gud; mönster var.
 manums wi at giärna sökia kirkior ok helgra
 90 30 manna stadha For hulkit ihesus sighír Mins

hiärta höxte luste är at gifua allom sökiandom
oc hedrandom minna helgra manna stadha. ok
helghodoma äuärdhelikin lön epte thera vilia oc
tro. ok ärfuodhe som thöm sökia

dominica ii post epyphaniam

5

JHesus kalladhis til bröllöps. ok hans känne-
suena oc ihesu modir waaro ther thöm vanskadis
viin Jhesu modhir sagdhe til hans The hafwa
ey viin ihesus sagdhe henne O quinna ey haur
iac the makt af thik, än tho at thw min modhir 10
äst aff hulke iac maghe göra iartekne. Thes är
oc ey än tidh för än the granlicare vita siin
vanskilse Nu for thy at ihesu modhir viste hans
vilia til at göra iartekne sagdhe hon thöm som
thiänto. Görin alt th; som han idhir sighir Ther 15 91
varo saat siäx vatnkar af sten i hulkom iudhane
pläghadho thwa sik. Jhesus bödh fylla thöm m;
vatn Oc the fylto thöm alstingx Jhesus sagdhe
ösin nu ok skänkin thöm främsta Ok thentid
han hafde smakat vatnit som tha var vänt i viin 20
oc viste ey at vatnit var vänt i vin än thiänarane
som vatnit hafdho öst visto th;. kalladhe han
brudhgumman oc sagdhe honom Hwar man
pläghar först gifua got viin Ok sidhan the vardha
drokne th; som värre är Än thw gömde got 25
viin alt til thessa Thätta iartekne giordhe war
herra först ok oppinbaradhe sina äro

exposicio

MEdh thy at ihesus vilde ey at enast til bröllöpis
 92 koma Vtan iāmuāl ther iärtekne göra. gifs os
 vndirsta at hionalagh är gudhi thäkth vm th;
 5 rättelika hald; Ok thy sagdhe han sancte birgitte.
 Hulka människior som af gudhelikom kärlek oc
 gudhelikom rådogha saman föghis i hionalagh
 til afla barn til gud; thiānist The äru mit ande-
 likit mönster j hulko iac vil thridhi byggia,

10 dominica iii post epyphaniam

THäntid ihesus hafdhe nidhīrfarit af bārghe-
 kom en spitalskir man oc fiol a knā for ihesum
 oc sagdhe O Herra Thu format at göra mic
 helan oc renan vm thu vilt Jhesus sagdhe iac
 15 vil at thu rensis Ok framräkkiande sina hand
 98 oc hannade han Oc ginstan vardh han ren af
 spitalsko sottinne Oc ihesus sagdhe honom vakta
 at thu sigh th; engom. J hulko os gifs vndir-
 standa at vi skulum ey bedhas manna lof for
 20 vara godgärninga Vtan gak sagdhe ihesus til
 hans som spitalskir hafdhe varit oc tee thik
 prästenom Oc offra th; offir som moyses bödh
 thöm offra som rensadhos af spitalske soot, thöm
 til vitne at iac rensadhe thik af spitalsko Thān-
 25 tidh ihesus kom in j then stadh som heet ca-
 pharnaum gik en höfdhinge til hans bidhiande
 oc sighiande O herra min pilthir ligghir i mino
 huse numin oc rāntir af aldra lima makt ok han

pinas illa Jhesus sagdhe honom Jak skal koma
 oc helan göra han Höfdhingen swaradhe O herra 94
 Jac är ey völdoghír at thu ingange i mit hws.
 vtan sigh at enast m; eno ordhe. oc min piltir
 skal hel vardha Thy at iak är völdoghír hafuande s
 Riddara vndir mik Oc iac sighír enom gak, han
 gar. ok androm kom, han kombir Oc iac sighír
 minom thiánara gör th; oc han gör th;, som han
 vil sighia Mäthan mine thiánara lydha mic som
 man är. Myklo haldir vardha al thing epte thino 10
 budhi som gudh äst Oc ihesus thetta hörande
 saghdhe Ey fan iac swa stora tro almännelika j
 ierusalem mogha som i thänna hedhninga Thy
 sighír iac idhír at mange skulu koma östan oc
 västan af hedhinskapenom ok hwilas ok hughnas 15 95
 m; habraham. ok ysaac ok iacob i himerike Ok
 rikesins syni som varo iudhane skulu wt kastas j
 ytersto myrkin ther skal vardha grathir oc tanna
 gnid;lan Sidhan sagdhe ihesus höfdhinganom gak
 ok thik skal vardha som thu trodhe 20

exposicio

THesse helghe läst sighír särlika af threm thing-
 om Försth af spitälska man;sins ysäldh oc krank-
 dom, annantidh af vanföra pilt;sins vanmakt oc
 pino Thridhiatidh af höfdhingans ödhmyukt som 25
 badh for sinom siwka pilt, Först är märkiande
 at thänne spitälske tekna syndogha människio
 smittadha af siu dödhelikom syndom &c

fiärdha sunnodaghin epte xiiij dag

- 96 **I**Hesus foor a skip ok hans kanneswena fylgdho
 honom Ok mykin stormbir vardh i hafuino sua
 at skipit fylvit oc holdis af bölggiomen oc ihesus
 5 sof j skipino, hans kannesuena vpuäktö han
 sighiande O herra hiälp os ok fräls os Thy at
 vi forfarom vtan vi faam thina hiälp Jhesus
 auitadhe them at the hafdho litla tro mäadhan
 the räddos. Ok stoodh vp ok bödh vädhreno ok
 10 hafwino späkias Ok ginstan vardh mykin spak-
 likhet i thöm swa at the som th; sagho, sagdho
 huru maktoghör thenne är mäadhan hafuit oc
 vädhrit lydha honom

exposicio

- 15 **I**Thesse helghe läst märkias särlika thry thing
 Först at ihesu kanneswena ingingo i skipit m;
 97 honom j hulko os gifs vndirstanda at the äru
 sanne gud; kannesuena som redhobone äru at
 fölghia honom j dröfuilsen hulkin han skal sighia
 20 epte thera dödh. J ärin the som blyfuin m; mik
 i minom dröfwilsom oc iac skipar idhär swasom
 min fadär skipadhe mik rike. at i skullin äta oc
 drykka vidhär mit bordh i mino rike

fämta sunnodaghin aptir xiiij dag

- 25 **H**Jmerikis rike liknas thöm man som sadhe
 godha säadh i sin akir ok mäadhan männene sofuo

kom hans ouin ok saadhe thitþla midhuakt i hwetit
 oc gik bort Thantidh sādhin var vaxin syntos ok
 thitþlane i hāne Ok sagdho husbondans thiānara
 til hans O herra hwat ey sadhe thu godha sādth
 j thinom akiir, ālla hwi synas nw thitþlane i akren- 5 98
 om han sagdhe Ouinelike mannen giordhe th;
 Thiānarena sagdho vilt thw at vi skulum vprifua
 thitþlana v hweteno, han suaradhe Ey skulin j
 thāt gōra, at i ey vanlika oprifwin hwetit m;
 thōm. Latin badhe saman vaxa til skyrdha timan 10
 Oc iac skal tha sighia skyrdha folkeno. Vprifwin
 först thitþlana oc saman bindin thōm i kārfa til
 at brānna oc hwetit insankkin j mina ladhu.

Exposicio

I Thesse helghe læst nāmpnas. Först thān som 15
 sadhe godha sādth swa thān som iuir sadhe onda
 sād swa akirsins gōmara yttarst akirsins skārara.
 Thy ār först mārkiande. at var sōte gudh ihesus 99
 christus ār then som sadhe godha sādth. nar han
 al thingh skapadhe som scrifuat ār at gudh sa 20
 al the thing han hafdhe skapat oc the varo hōgh-
 tidhelika godh

första synnodaghin i ix vikna fasto

JHesus sagdhe himerikis rike liknas thōm hus-
 bonda som vtgik vni morghonen arla at leghia 25
 ārfuodhis mār at āruodha i sinom wingardh Oc
 samde m; thōm af dagh pāning ok sānde them j

sin vingard Han wt gik vm tärð; tima. oc fan
 nakra standande fafānga oc sagdhe thōm Gaan
 oc i j min vingardh The gingo som han badh
 them Han wtgik vm säxt tima oc noons tima
 100 5 oc giordhe samuled Han wtgik ok vm apton-
 sangx tima oc fan nakra standa fafānga Oc
 sagdhe thōm hwi stan i här allan daghin fafānge
 The sagdho Thy at āngin legdhe os. Han sagdhe
 Gangin oc i j min vingardh Thānne husbonde är
 10 alḡualdoghir gudh Hulkīn af vārldiṇna ophofue
 sānde rātuīsa mān. oc sārlika prādicara j sina helgho
 kirkio som mḡ vingardhenom vndīrstas Pāningen som
 kringluttir är tekna āuārdhelikit liif, hulkit rättuis-
 om gifs til lōna Förste timen var til noe flodh Tärð;
 15 timen til habraham Säxt timen til dauid, ālla til
 101 thes at iudha moghin foor fangin til babiloniam
 Noons timen til christum Yterste timen til vārld-
 iṇna ānda j hulkom christus kalladhe hedningana j
 hulkom allom gud sānde rātuīsa mān oc prādicara
 20 j sina kirkio Thāntidh quāllin kom sagdhe hus-
 bondin som är gud fadhōr sinom āmbetḡman
 som är christus. fadhōrinom iāmuallōghir i allom
 thingom kalla ārfuodhis mānnena. oc giff them
 sin lōn byriande a thōm som yterst ālla sidharst
 25 komo Tha komo the som sidharst komo i vingardhin
 Oc fingo swa manga pāninga som the som först
 komo. The som komo vm morghonen oc tärð;
 102 oc säxt oc noons tima Och the sidharst komo
 Tekna ālla the rātuīsa mān som varo fore christi
 30 fōdḡlo tima som komo sidhan ālle komo. Hulke
 ālle fa āroful lōn epte sino ārfuodhe Tha the
 som försth komo saagho at the fingo ey meer.

En the som sidherst komo. kārādho the mot hus-
 bondanom sighiande Thesse ytersto ārfuodhadho
 ey vtan en tima. oc thu gaft them lika lön m; os
 som tholdom hita ok ārfuodhe allan daghin Hus-
 bonden swaradhe. ok sagdhe enom thera O min 5
 zin iac gör thik ey orāāt Thy at iac gaf thik th;
 ac lofuadhe thik, Oc iac vil gifua af minom
 godhlek swa; mykit thānnom sidharsta som thik
 Thy at iac ma gifua mit hwem iac vil Thetta 103
 notkor ār ey af auond vtan af vndre Tha gud 10
 af sinom milda godhlek gifuir kristnom som sidhan
 kalladhos lika lön m; iudha moghanom som först
 kalladhos Ālla tha the som litin tima ārfuodhadho
 ok tho af hetom oc brānnande kārlek i gud; thiānist
 aka lika lön m; thōm som lāngre ārfuodhadho 15
 oc tho nakat slolikare Swa vardha the försto
 sidharste ok the ytersto förste j thy at alle fa
 ulstopa lön, Ān mange āru kalladhe til the
 helgho tro. oc at forskulda hymerike Oc faa āru
 rtualde Thy at fa blyfua stadhughe i godho &c 20

[Exposicio]

THanne husbonde som sanctus gregorius sighir 104
 tr var skapare hulkin som styrir thōm som han
 skapadhe oc värna, oc āghir thōm i thesse världh
 sik vndir gifua sua som husbonde sit folk i sino 25
 use Han hauir vingardh som ār al the helgha
 cirkia Hulkin som sua manga fructsama vinquista
 frambār Huru manga helgha män hon til hyme-
 rikis sānde af rātuisa abel adams son oc til then

ytersta helghan man som skal koma i vörldinna
 anda Thy är märkiande at höxta sak, for hulka
 gud vördoghadhis at skapa mankönit är at han
 vilde at the skullo luttakande vardha hans otaliko
 105 5 glädhi ok glädhias auärdhelika m; honom Ok tho
 swa at the eptir sinne makt skulin ther til nakat
 arfuodha Ok thy sighir gregorius Ey ma mannin
 koma til stor lön. vtan m; storo arfuodhe Thy
 at som paulus sighir engin skal kronas vtan then
 10 som laglika stridhir Ok thy legdhe var herra
 arfuodhis män i sin vingardh vm morghonin oc
 tært; tima ok säxt tima oc noons tima Ok vm
 allofta timan Thy at af vörldinna ophofue oc til
 henna anda aflatir han ey at sända prädicara til
 15 siins folkx lärilse Ok som ieronimussighir morghon
 timen var til noa flodh Adam Abel oc andre patri-
 arche varo tha arfuodhis männe, tært; timen var
 106 til abraham. arfuodhis männe han ok andre patri-
 arche Säxt timen til moysen Moyses arfuodhis
 20 männe ok andre the rätuisse män som varo til
 dauid Ok i hans daghum byriadhis noons timen
 Ok tha var dauid ok andre propheta arfuodhis
 männe oc then timen rakte til christi tilquāmdh
 Ok tha byriadhis allipte timen Ok rakkir til
 25 doma dagh. J hulkom först christus oc apostoli
 varo arfuodhis männe ok sidhan alle andre helghe
 kännefädir,

Annan sunnodaghin i ix viku fasto

THentid mykin moghe af mangom stadhum
 30 kom til ihesum at höra hans prädican, taladhe

han til thera m; liknilsom sighiande En sädhis
 man vtgik at saa sina sädh Och ther han sadhe. 107
 fiol somlik sädhin vidh väghin oc trud; nidhir oc
 fogla opato hona Oc somlik fiol i stenogha iordh
 ok thörkadhiss ok visnadhe ginstan hon opran Thy 5
 at hon hafdhe ey vädsko Och somlik fiol mällan
 thornna oc thyt;la oc thornane opuäxto m; henne
 ok quafdho hona Ok somlik fiol i godha iordh
 oc opuaxte Ok giordhe somlik hundradha falla
 frukt oc somlik siäxtighi falla frukt ok somlik 10
 thrätighi falla Jhesu kännesuena spordho han.
 hwat thesse liknilse hafdhe tydha. Hulkom han
 sagdhe, idhir är gifuit at vndirsta th; som lön-
 likit är i the helgho script thy at j hafuin til
 th; kärlek oc astundan Än androm som ey haua 15 108
 sua ther til kärlek ok astundan talar iac i likn-
 ilsom at the skulin höra oc ey vndirstanda thy
 at the äru ouärdhoghe Än thesse liknilse vt-
 thydhas swa Then som vtgik at sa. är then som
 gud; ordh prädica. sädhin är gud; ordh Ok the 20
 sädhin som fiol vidh väghin äru the som höra
 prädican Ok sidhan kom dyäfwllin ok tok bort
 ordhin af thera hiarta, inskiutande i thöm vantro.
 swa at the tro ey kännedommenom som the hördho.
 at the matten hele vardha Thesse sädhin som 25
 fiol i stenugha iordhena. äru the som gladhelika
 höra gud; ordh. än for thy at somlike the äru
 ostadhughe oc haua ey gudlikx kärlekx rötir thy 109
 tro the nakra stundh Oc i frestilsinna tima ganga
 the fran gudhi oc til syndanna Än sädhin som 30
 fiol i thornana. äru the som hördho gud; ordh
 oc bort gingo sidhan. oc kwafdhos af världinna

vmsorgh oc rikedomum oc likamlikom lusta ok
 bára ey frukt, Än the sädhin som fiol i godha
 iordh. äru the som m; godho ok aldra bästa
 hiarta höra gud; ordh ok behalda i aminneno
 5 Ok göra somlike hundradha falla frukt i renom
 iomfrudom Somlike siäxtigghi falla i rättom ankio-
 doms lifnat Ok somlike thrätigghi falla i rätto
 hionalaghi,

[Exposicio]

110 10 **I** Thesse helgho läst äru fäm thing märkiande
 Först är at var söte herra ihesus christus är then
 sädhis mannin som vtgik af höxta hymnenom oc
 i iomfrunna quidh Ok af iomfrunna quidh i
 världinna. til at sa gudhelix kännedom sädh.
 15 swasom han siälfuir sighir at hwa som sa godha
 säd är gud; ok iomfrunna son oc sädhin är gud;
 ordh Ok sighir crysostomus Thän som sa är
 gud; son. Hulkan sadhe ok skapadhe alla crea-
 turas m; gudhi fadhír ok sa nu oppinbara sann-
 20 indh. oc kännedom i siälinna akir, Oc sighir
 augustinus. at christus sa kännedom visdom. ok
 111 iac är näppelica vädoghír at vara hans sädhe-
 skäppa än tho at han vädoghadhis at sätia i
 mik sina sädh. som är gud; ordh Hulkín gud;
 25 vini skullin giärna höra ok predica ok m; gár-
 ningommen fulkompna Thy ath som ambrosius
 sighír. meer är at födha siälinna hulkan auärdhe-
 lika skal lifua m; gud; ordh; födha än at mätta
 dödhelika köt;ins quidh m; iord;liko brödhe
 30 Nu som six i lästinne i dagh Mange höra gud;

ordh tho ey sik til lika gangnx For hulkit augustinus sighir. Var herra ragnir iämlika iuir sädhena oc thornana Oc takx sädhin moen in j ladhur. ok thitlane til eld at bränna Oc är regnit eet oc th; sama swa är ok gud; ordh Vakte thy 5 112 hwar at hwat rot han haur til gud; ordha ragn, Vakte än hwar hwart han draghir gud; ordha ragn vm han draghir th; thit som thitla opuaxa. Hwat ey är thy gud; ordha ragn sakande. Regnit var söt för än th; kom til rotinna Swa äru ok 10 gud; ordh söth än thot the stundom koma til ont hiarta Annat är th; kornit som fiol a iordhena vidh väghin nidhir trud; oc fogla opato th; Jordh vidh väghin hulkin opta är oren. ok thräxful oc vtan grönsko äru skörlifna; människio hiarta 15 hulkin al siin sin hörsi oc ordh latir lös löpa vtan styrsi. af thera vägh sighir prophetin Thera 113 väghir skal vardha swa som halka Thy at the skridha af enne syndh oc til andra oc the skulu ältas af dyäffa frestilsom at the skulin falla i 20 helfuite. Hulke bort toko af thera hiarta gudhlix kännedoms ordh ok thy är radhelikit atir tappa vm licamliko sinnin at ey gifuis helfuitis foglom ingangir til at bort taka gud; ordha korn. For hulkit scrifuat är atirgärdh thin öron m; 25 thornum. th; är m; helfuitis pino räddogha, at thu vili ey höra skändelika oc vranga tungo. gör thinom mun dörr. ok thinom örom laas Göm oc thin öron af oloflike talan ok thiin öghon af oloflike syn oc af allo illo 30

[Fastelags söndagen]

- 114 **J**Hesus tok tolf kannesuena til sik hemelika oc
 sagdhe thöm wi skulum fara til ierusalem ok
 alt th; som scrifuat är af mic oc minne pino skal
 5 fulkompnas Thy ath iak skal anduardhas presta
 höfdhingomen ok the skulu fordöma mik til dödh
 ok anduardha mik i hedna manna händir til at
 flängia mik ok sputta mik ok gabba ok hadha
 mik oc dräpa mik m; korsins dödh oc iac skal
 10 opsta af dödh thridhia daghin. Oc the vndir-
 stodho ängen thera thetta ordhit holt af thöm
 ok the vndirstodho ey the thing som sagdhos
 Oc thäntidh han nalkadhis ieriko stadh, sat en
 115 blindir man vidh väghin och thyggde ok tha han
 15 hördhe then fore gik spordhe [han] huar th; var
 The som ihesu fore gingo swaradho at ihesus
 nazareus for ther fram &c

[Exposicio]

- J**Thesse helghe läst ledhas os tu thing til
 20 aminne Först at var söte herra ihesus christus
 foresagdhe sinom kannesuenom sina pino koma-
 skolande, Annat at han gaf enom blindom manne
 klara syn Af thy första hafuum vi märkälük thing
 mang til kännedom Första är at swa som när
 25 var herra vilde thola pino tha han thetta sagdhe
 Sua ingar nu then time j hulkom alle cristne
 män skulu särlika aminnas sik vara atirlösta m;

gudh; sons dyra blodhe ok honom thes gudhe-
likare ok i mero atirhalde thiäna Thy at som
paulus sighir the som christo til höra korsfesto 116
sit köt oc atirhiollo af lastom ok syndirlikom
gärnilsom Än thy är vår. Här göra mange thwärt 5
a mot, Hulke sik nu fylla m; kräselikom kost oc
iuimatto dryk i gillom oc ölfyllom ok annarstadh.
oc göra nu mere ilt i sinne oskäliko kate än the
formagho at bättra om alt arit, owir hulka var
herra käre sighiande sancte birgitte See at iak 10
do for kärlek oc engen atir giällir mik kärlek
vtan fortakir mik mina rätuiso Thy at rätuist
vare at männene skullin thes bätir liua at the
äru m; mera ärfuodhe atirlöste Än the vilia
thes vår liua at iac thöm beskare atirlöste, ok 15
vilia thes tröstelikare synda huru myklo meer iak 117
tedhe them syndina mic ledhare ok hatelikare
vara Se thy at iak vrädgas ey vtan sak Thy
at mina nadh vända the sik i vredhè Jak atir-
löste them aff syndom oc the inuäfuia sik thes 20
meer i synd,

[Första söndagen i fastan]

IHesus leddis af sinom helgha anda oc sins
fadhirs i öknena hwar han ville thola ok for-
uinna dyäfwlsins frestilse. os til styrkkylsa Oc 25
tha han hafde fastat fyriti[ghi dal]gha ok fyritighi
nättir j hulko guddomsins makt syntis. Sidhan
hungradhe han. i hulko san mandoms natura
pröfuadhis Tha gik frestaren til hans. frestande
han af likamlikom lusta oc sighiande Vm thu äst 30 118

gudh; son sig at thesse stenane vardhin brödh
 ok at slækkiande thin hungir Jhesus teande os
 at ey är lydhande likams lusta frestilsom Vtan
 heldir gudhelikom kannedom swarade Scriuat är.
 5 Ey lifuir människian i ensampno brödheno Vtan
 i hwario thy ordhe som vtgar af gud; munne
 Thy swa som likamen oppehald; oc födhis af
 math at han ey vanskis Sua skal siälin födhas
 m; gud; ordhom at hon ey vanskis i godho ok
 10 fordarfuis ey af syndom. Hulkit os bör altidh
 swara likamlikx lusta frestilsom Tha vilde iesus.
 som tholde siälfuiliandis at dyäfwlsins limi kors-
 festo han. thola at dyäfwllin tok han ok satte
 119 han ofuan a mönstirsins thak i ierusalem oc
 15 sagdhe honom. frästande han af värld; äro oc
 manna lofui Äst thu gud; son tha springh här
 nidhir fore at thu maghe swa afla manna lof for
 tholikt iärtekne. Vm thu ey skadhas af tholko
 sprange Thy at scrifuat är af thik at gudh bödh
 20 sinom änglom aff thik, at the skullo bära thik j
 sinom handom at thu skuli ey stöta thin fot vidh
 sten Jhesus swaradhe scriuat är man skal ey
 fresta gudh letande iärtekne af honom m; hälag-
 het; dirfue ther han ma annor ledh vndkoma
 25 Annan tima tok dyäfwllin ihesum j eet storlika
 höght bärgh ok tedhe honom al världinna rike
 120 ok thera äro frestande han af värld; giri ok äro
 sighiande Al thessen skal iac gifua thik, vm thu
 fallir a knä oc bidhir til miin Jhesus swaradhe
 30 gak dyäfwl. Th; är scrifuat at människian skal
 b idhia til gudh ok thiäna honom ensamnom,

Exposicio

Swa som var herra ihesus christus ville thola
 dödh for vara atírlösn Swa vilde han ok ginstan
 han hafðhe döpilse takit, frestas af dyäflenom
 Gifuande os vndirstanda. at dyäfwllin fresta män- 5
 niskiona thes hardare at hon gar hetelikare til gud
 til gud; thiänist, Ok ther til tekn var pharao
 konungir som tekna dyäfwllin Tha grymast gud;
 folke som honom thiänte nar the villo skilias vidh 121
 han thwärt a mot som gregorius sighir Dyäfwllin 10
 glöme at stöta thöm m; frestilsom. hulka han
 veet sik haua m; rolicom rät Nu är märkiande
 at ihesus vilde thy frestas at wi skullin vita huru
 mangfallelika dyäfwllin han fresta os Thy sighir
 ieronimus thw frestas mäst om thw wäst thik ey 15
 frestas. Ok thy lät ihesus dyäfwllin taka manna
 hampn oc fresta sik, at andelik stridh skulle os
 konnogh vardha Ok thy swasom dyäfwllin frest-
 adhe adam ok euam först til at äta forbudhna
 frukt ok sidhan af fanytte äro ok höghfärdh 20
 sighiande them j skulin vardha som gudhi i hulko 122
 hedhir vndirstod; Thridhia tidh frestadhe han them
 af giri sighiande them at the skullo faa vitta ont
 ok got i hulko giri var Thy at suasom giri är
 at vilia ägha good; iuir gud; skipan Sua är oc 25
 giri at vilia nakat vita iuir gud; skipan Samuledh
 frestadhe oc dyäfwllin ihesum Först af ofato
 bidhiande han vmuända sten i brödh ok äta Oc
 tha han gat ey m; thy vonnit ihesum Tha thänkte
 han mädhir sik som crisostomus sighir Än thot 30

helghe män vinnas ey af ofato tho vinnas the stundom af fanytte äro, oc thy satte han ihesum i höghan stadh ok badh han ther springa nidhir fore &c

123 5 Annan sunnodaghin j fastonne

I Hesus gik a hendir twa hedhna stadha som hete tyrus oc sidon oc en hedhin quinna gik vt af thöm stadhumen oc ropadhe til iesum sighiande
 O herra miskunna mik thy at min dottir quäls
 10 oc mödhis illa af dyäfflenom Jhesus swaradhe ey henne ordh. ther til at henna astundan skulle thes meer opuäkkias at fram halla sina bön oc henna stadhelika tro tees ok apostoli opuäkkias at bidhia for henne. Hulke tha gingo til ihesum
 15 ok badho han for henne sighiande. O herra hör henna bön gifuande henne th; hon bedhis thy at hon ropa epter os Jhesus swaradhe Jak är ey sändir vtan til iudha moghan Tha kom quinnan
 124 siälf fram ok fiol a knä for han sighiande O
 20 herra hiälp mik frälsande mina dotter af diäfflenom. ihesus swaradhe ey är got at taka sonanna som varo iudhane brödh som är iärtekne ok gudhelikin kännedom. ok gifua hundum som varo hedningane. quinnan sagdhe O herra swa är sant,
 25 Nu än thot hundane äru ey vārdoghe at fa sonanna brödh Tho äta hwalpane af thöm smulom som falla af thera herra bordhum Sva vardhe iac vārdhogh ok fa nakra smulu af thinom nadhum Nu sa ihesus henna tro ok stadhghet ok ödh-

myukt j thy at hon liknat hundum. lát ey af
sinne akt vtan ödhmyukadhe sik á meer siálf oc 126
liknadhe sik vidh hwelpa Oc íhesus sagdhe henne
O quinna thin tro ár mykin vardhe thik swa som
thw vilt Ok i samo stundh vardh henna dotter s
hel oc fráls fran dyáflenom

wtthydhing

J Thesse hálgho lást námpnas fám persone dyáf-
wllin mödhande dottorena dottoren som qualdis,
modhoren bidhiande for dottorene, apostlane 10
hiálpande quinnonne Var söte herra íhesus chri-
stus som först swaradhe ey quinnone oc ther epte
hona fulkomlika hördhe oc hugnadhe, af thy första
ár märkeiande at lástin sagdhe os i dagh siu nattom.
Huru kloklika dyáfwillin frestadhe íhesum oc huru 15
smálika íhesus foruan han i hulko os gífs vndir- 126
standa huru swiklika han fresta rättuisa män ok
huru the magho han foruinna J dagh sigs os
huru sörghelika han quál thöm som han ághir
ok innebygge oc at the thörfua starka böne. Oc 20
gud; oc hans vina hiálp at the maghin af honom
quite vardha Ok i dagh vm siu náttir six huru
dyáfwillin tok m; sik siw värre anda til at hardhe-
lika fresta thöm som han haur mist oc inganga
atir i them vm the kunno at koma oc byggia 25
ther Nu án tho syndoghe quálias ey synlica af
dyáflenom Tho quálias the i sino samuiti, som
augustinus sighir O herra gudh thw bödht oc
sua ár giort at syndoghír hughír ok vanskípadhír
ár sik siálfwom pina Thy at al vanskípat thing 30 127

osynlik áru orolik Ok al völskipat áru rolik Ok
 sigir prophetin omille män bránna som hafuit,
 som ey kan hwilas Oc ey ár omildom mannom
 fridhir Oc thy som prophetin sigir skulu the
 5 thiána androm gudhum som áru dyáflane ok thöm
 vndirbughne vara i hálfuite hulke thöm skulu ey
 gifua hwilo dagh ella nat,

Thridhia sunnodaghin i fastonne

EN man kom for ihesus som qualdis af dyáflen-
 10 om Ok var badhe blindir oc dumbe Oc ihesus
 gaf honom badhe syn oc mal Oc allir almoghin
 vndradhe thz. Oc sagdhe ihesum vara gud; son
 Än pharisei sagdho han vtkasta dyáflana i dyáfla
 hyfdhingans makt som kalladhis beþebub Jhesus
 128 15 vitande thera thancka sagdhe thöm Hwart thz rike
 j hulko hwar ár mot androm óðhelæg; rasklica
 Oc hwar stadhír oc hws sundirskipt i sik swa at
 hwar kifua mot androm skal ey sta i fridhi Sua
 vm dyáflane kifua mállan sin swa at hwar vt-
 20 kasta annan. huru skal tha thera rike sta. Hulkit
 ángaledhis ár sant Nu mädhan i sighin at iak
 vtkasta dyáflana j dyáfla höfdhingans makt, j
 hwars makt vtkasta tha idhre syni thöm. som
 varo exorciste. hulke som til gud; nampns akallan
 25 vturaka dyáflana Thy skulu the vardha idhre
 domara. Thy at the gifua gud; nampne hedhir
 129 for dyáflanna vtkastilse Oc i sighin at iak vtkasta
 dyáflana j dyáfla höfdhingans makt Thy mädhan
 jak vtálte dyáfwin i mins helgha anda makt skal

gu; ríke koma idhír som a mik tron Thy at engen forma at inga i sins starka fionda hws oc binda han oc rófua. vtan han ár starkare án han Och thy mädhan iak swa gör dyäflenom vtkastande han af thöm människiom som han bygge i Thy maghin j vndirsta at iac ár stärkare án han Hulkit iak ey vare vtan guddomsins makt vare i mich

wtthydhing

THanne man som qualdír var af dyäflenom Oc miskunsamlíka frälstír af varom söta herra iesu christo Han tekna syndoghan man. Hulkan thry ondh thing haur Första ár at han andelíka innebyggis af dyäflenom swa som thenne líkam- 130 líka Sua som i sunnodax var sakt af thöm som siu dyäfla i bygdho Oc sighthír christus af enom 15 man dyäflane sta vid hans sidhor i hulkins siäl the byggia Thy at hon ár dödh for mic Oc af the siäl som han alstingx ághír. Vtgar han aldre vtan nödgadhír m; gud; maktogha valde Som christus sighthír aldre vtgar dyäfwllin af thera siäl 20 som han alloledhis ághír. Vtan vm mit valdh thy at swasom áttikkia til blandat söto vine, syre th; alt saman oc skils aldrih fran thy Swa vtgar aldrih dyäfwllin af nakars thes siäl som han ághír vtan vm mit valdh ¶ Annat ár ath 25 han ár andelíka blindír thy at han akta ey gudh 181 oc thánkir ey komaskolande godh lön alla ondh Thy at hans synde haua han blindan giort Som scrifuat ár af ilskofullom människiom at thera iljska giordhe thöm blinda oc the visto ey gud; 30

helagh thing oc hopadho ey rätuisonna lön oc
gingo som blinde thy at the syndadho mot gudhi
Thridhia är at han är andelica mallös blyghiandis
at vidhír ga syna synde

5

vm midhfásto sunnodagh

JHesu folgdhe mykin moghe seande the iartekne
oc nadhe som han giordhe m; siukom Tha foor
ihesus vppa eet bärgh ok saat ther m; sinom
känneswenom ok tha var iudhanna pascha högh-
182 10 tidh när Ok thentidh iesus hafdhe vpelyt siin
öghon. oc hafdhe seet ath mästa almoghe kom
til hans sagdhe han til philippum apostolum.
Hwar skulum wi köpa brödh at allir thenne al-
moghin maghe äta Thetta sagdhe ihesus frestande
13 philippum thy at han viste väl hwat han vilde göra
Philippus swaradhe tu hundradha päninga brödh
vare thöm ey ympnit at hwar thera skulle taka
nakat litit ther af Tha sagdhe andreas apostolus
här är en smaswen hulkin som hafuir fäm brödh
20 ok twa fiska. Än litit är thetta swa myklom al-
mogha Jhesus sagdhe latin männena sitia til
math Jhesus tok brödhin Oc tha han hafdhe
183 giort ghudhi fadhír thakke gaf han thöm som ato.
swa och af fiskomen huru mykit the villo Then-
25 tidh the varo mätte sagdhe ihesus sinom känne-
swenom. takin saman sma brödhit som atir är at
th; forfari ey, the hento saman tolf brödhkorga
oc fylto them m; thy sma brutna bröde som
them ouir lop som ato af fäm byughbrödhom

Thentidh the männene hafdho seet thetta iär-
teknit som christus giordhe sagdho the at han
var sannelika then mäktoghe prophetin hulkin
gudh sagdhe m; moyse at koma skulle i världinna
ok bödh höra han ok hedra som sik siälfuan 5

wtthydning

J Thesse helgho läst forstandom wi af christo
thry thingh Först hans myklo milhet i thy at 184
han oplypte sin miskunlika öghon owir almoghan.
som beda sighir. at ihesus sighx haua oplypt 10
sin öghon oc haua seet mykla moghan komande
til sik, är gudhlikx milhet; kongyrlse m; hulke han
van är mote löpa komandom til sik oc letandum
sina nadh ok miskundh som scriuat är at gud;
nadh ok miskund är til hans helgha män oc hans 15
tilsyn är til hans vtualda män Ok är scrifuat,
gud; miskund är mykin til thera som sik vända til
hans ¶ Annantidh j lästinne vndirstandom wi vars
herra höghelika valdh i thy at han m; sins gud-
doms maakt swa ökte ok manghfald giordhe fäm 20
biughbrödh oc twa fiska at fäm hundrat folk vtan
quinnor oc barn wordho väl mät af thöm oc än 185
fyltos tolff brödhskala m; thy som iuir var tha
alle varo väl mätte.

vm käro sunnodagh

H Wilkin af idhir forma rätuislika auita mik
Jak som ey hafuir giort synd Thy mädhan j

konnin enga syndh pröfua til miin oc iac sighir
 idhír sannind Hwi tron i ey mik Hulkan som
 är af gudhi os tilhöre honom m; tro ok kärlek
 han höre kärlika miin ordh Än for than skuldh
 5 hörin j ey thöm swa at i fulkompnin thöm Thy
 at i ärin ey af gudhi vm älskelikhet Judhane
 swaradho Vål sighiom wi at thu äst samaritanus.
 th; är hedhinskaps man oc far m; dyäfwlskap.
 Här swaradho the honom m; obryghilsom thy at
 136 10 the varo skäliska forwonne ok kunno ey väria sik
 m; skäloin Jhesus swaradhe thöm iak hafuir
 ey dyäfwlskap Vtan iak hedra min fadhír oc i
 vanhedhren mic Ey lathír iak mina äro oc thy
 swara iac idhír ey swa obryghelika som i talin
 15 til miin Than är som letar mina äro ok skal
 döma som är the helgha thräfaldoghet vm hulka
 orätuisse fordömas Än ey nekadhe ihesus sik
 vara samaritanum som thydhír gömare oc styre
 thöm som han skapadhe Sidhan sagdhe ihesus.
 20 Hulkan som min kännedom göme. Han skal ey
 see alla koma i äuärdhelikin dödh Tha swaradhe
 iudhane Nu vndirstodhom wi at thw haur dyäfwl-
 skap. Habraham är dödhír ok prophetane äru
 137 dödh Ok thu sighir Hulkan min kännedom
 25 göme skal ey smaka dödhén äuärdhelika. m;
 hwat dirfue gör thu thik tholkin at thw räkna
 thik mere än van fadhír habraham oc prophetanna
 som dödhé äru. at enast m; likamlikom dödh. af
 hulkom ihesus här talar. Jhesus swaradhe Vm
 30 iac ära mic siälfuan m; världzlike äro. tha är
 min ära enkte. min fadhír är som mic ära. hulkan
 i sighin idhan gudh vara Oc i kändin ey han

hedhrande han m; godhom gärningom än iak
 kände han Oc vm at iac sighir at iak känne ey
 han Tha skal iak vardha idhir likir liwghare
 Vtan iac känne han oc iak göme hans ordh. Ha-
 braham idhar fadhir gladhelika astundadhe at see 5
 min äuärdhelika dagh i hymerike hulkin han sa 188
 m; tronne i iordherike. Han sa vm sidhe oc
 gladdis Judhane sagdho thu är ey än fämtighi
 ara gamal. huru saat thu tha habraham. Jhesus
 sagdhe them iac sighir sannelika at iak är förra 10
 än habraham Tha toko iudhane stena viliande
 stenka han Än ihesus skylte sik ok vtgik aff
 mönstreno.

vtthydning

I Thesse helgho läst är först märkiande at alle 15
 the synda orsaklika som ey vilia lydha gud; sanna
 kännedom Thy at mädhan engen kan pröfua synd
 til hans. bör allom tro honom Ey kan ond; thanka
 synd pröfuas til hans. Thy at mädhan scrifuat
 är at rätuisonna thanke är när högxta gudh myklo 20
 hellir är gud; sons thanke i gudhi Ok som petrus 189
 apostolus sighir Christus giordhe ey syndh oc ey
 fans synd i hans mun Ok som paulus sighir
 omöghelikit är starkasta ghudhi liugha mädhan
 han är siälfuir sannind Oc aldrigh fram gik af 25
 hans mun vtan sannind Oc thy skal thän for-
 dömas som ey tro hans sanninda kännedom. Hulk-
 om han siälfuir sighir thy at i vilin ey höra min
 kännedom thy ärin ey i af minom fadhir. Vtan

af thöm som dyäfwllin är. Oc idhars fadhirs
 dyäfwlsins astundilse vilin i göra Hulkan man-
 drapare är af ophofueno Ok m; hans afwondh
 ingik dödhin i världina tha han lög for euo oc
 5 adam lokkande them at bryta gud; budh ordh
 140 Oc stodh dyäfwllin i sannindinne oc ey är sannind
 i honom. thy at han är liughare oc ey är sannind
 j honom oc thy är han lyngninna fadhír Än iak
 sighír idhír sannindh. ok i tron mik ey. Ok thy
 10 pröfuas ther m; at i ärin dyäfwlsins fölghiara,
 thy at hwar thän af gudhi är älskande han, han
 höre min ordh ok röst ok tro ok fölghe them
 epte sinne makt, Än i hörin them ey swa at i
 fölghin thöm m; gärningomen thy at i ärin ey
 15 af gudhi sua at i älskin han Nu är märkiande
 at ihesus predicadhe thriggia handa sannindh.
 hulke högfärdoghe iudha mote sagdho. Ok an
 mote sighia onde cristne män &c

[Palmsöndagen. Evangelium som 1 sön-
 20 dagen i adventet.]

141

wtthydhing

J Thesse hælgho læsth hafwom wi siw märkelik
 thingh til kännedom vtan the siu som sakt var af
 j försto sunnodaghenom i aduentonne nar thetta
 25 sama ewangelium var oc läsit Första är at ihesus
 ville siälfuiliandis koma j sin pino stadh thy
 sighír gregorius. thäntidh ihesu pino time nalk-
 adhis ville han nalkas sinna pino stadh at hwar
 man matte af thy vndirsta at han tholde ey

pinona nödhoghír vtan sialfuiliandis Oc sighth
 prophetin. gudfadhír satte iuir sin signadha son.
 aldra vara synde ok vranglikhet, ok han var
 offradhír i dödhin for vara skuldh Thy at han
 swa ville Sua bör os sialfuiliandis thola gin- 5 142
 uárdho for gud; äro oc vara synde Swa giordhe
 helia;arus hulkin nödgadhír at bryta gud; lagh
 Vtualde hellir särlica dödhin an hatlika lifuit, ok
 gik fore sialfuiliande til pinonnar ok sagdhe tha
 han thöm tholde O herra gudh thu som haur 10
 helaghan visdom thu vest vppenbarlika at mädhan
 iac matte frälsas af dödhenom. vm iak hafdhe
 vilit ga af thinom laghum. thol iac nw hardha
 licamans värkia oc pinor. och them thol iac giärna
 a sialanna wängna for thin räddogha Thy manar 15
 paulus os sighiande O brödhír blifuin stadhelika j
 plykt oc thwing Thy at gudh offra sik idir som 143
 sonum. hulkin är then son som fadhörin näfsir
 ey. an ärin i vtan näfsilse hwars luttakara ärin
 j Tha ärin i horbarn oc ey syni Thy saghdhe var 20
 herra sancte birgitte hwat han tholde. Oc hwat
 os bör göra ok thola. Älska mic aff allo hiarta
 thy at iak älskadhe thik Oc iak anduardhadhe
 mic sialfuiliande minom owinom. ok min modhír
 ok mine vini atir blifw j bescasto sorgh oc grat, 25
 nar iak sa spiutit spikana flängionar oc gislanar
 ok al annor andbudh redhoboen Ey thes sidhír
 fram gik iac gladhelika til pinonna Thentidh mit
 hofwodh war kronadh ok slaghit var alt blodhgat 144
 m; thoorn krononne oc blodhit flööt aldra vängna. 30
 vm ouinine hafdho hannat mit hiarta. hallir hafdhe
 iac latit th; sargha oc sundir skära an iak vilde

mista thik thy äst thw mykit othäk vm thw
 älskar ey mic for sua störan kärlek Thy sua som
 mit hofwod var stungit oc nidhär böght a korsseno
 Swa skal thiit hofwd nidhär böghias til ödhmyukt
 5 oc for thy at miin öghon varo ful m; blodh ok
 tarom Thy skulu thin öghon atirhaldas af luste-
 like syn Oc thy at miin öron fyltos m; blodh.
 ok hördho obryghilsa ok bakdantans ordh, skulu
 145 thin öron vändas fran sköre ok oquämlike talan
 10 For thy at min mundhir var drykka gifuin m;
 bescasta dryk oc forbudhin af godhom dryk Thy
 skal thin mundir atirtäppas af ondom thingom ok
 oplätas til godh thing For thy at mina händer
 varo vträkta m; iärnspekomen thy skulu thina
 15 gärninga som teknas i handomen vträkkias til
 fatigha män oc til at fulkompna min budhordh
 Thine fötir som äru thin astundilse mäd hulkom
 thw skalt ga til mic korsfestens ok atirhaldins
 fran vrangom lastom Ok swa som iak var pin-
 20 adhär j allom minom limom. swa varin alle thine
 limi redhobone til minna thianist Annantidh är
 märkiande at tha ihesus nalkadhis sinna pino oc
 146 döð; stadh lot göra sik hedhär oc konung kalla
 Hulkit han för flydhe som scrifuat är. at nar
 25 ihesus vndirstodh at almoghin skulle koma oc
 gripa han oc göra han konungh. flydhe han oppa
 bärghit ensammen Gifuande os i thy vndirsta.
 at the som astunda värld; hedhär oc äro The
 äru like thöm som dömda äru til dödh. For thy
 30 at som augustinus sighär Thessa lifs time är enkte
 annat än framlop til dödhin i hulko engen thols
 at quar sta ella senare ga Vtan alle iämlica fram

thrängias Ok thy sighir gregorius Hulkan som grips af thessa lifs sötelikhet han ledhis til dödhin swa som vm söta angia. Thy sighir var herra at the formän som girnas hedir äru licare hörrium än formannom Thy at the swika siälana m; sinom 5 147 ondo ordhom ok äptedömom Ok thy skulu the vardha luttakande aldra thera synde oc pino som the toko at styra oc thera skam skal vara for vtan enda vtan the bätrin sik,

[Påskdagen.]

10

THe hælgha läst visar os i dagh at helgha quinnor maria magdalene oc maria iacobi oc salomee komo til grafuenna i hulka ihesu likame var lagdhir viliande smörria han m; dyrom smörilsom Oc sagho ther en ängil sitiande i hwit skin- 15 ande klädhom Hulkan them sagdhe i letin ihesum nazarenum som korsfästir var. Han opstod af dödh ok är [ey] här. Thy vm wi viliom j dagh 148 vars söta herra ihesu christi likama vördhelika hedra ok taka bör os först läta han m; maria 20 som thydhir besklikhet j thy at wi hafwom beskan angir, for vara synde räknande ok thänkiande al vaar aar ok lifs tima for gudhi i vare siäl besklikhet; idhrugha Swa at hwar sighi m; sik Min besklikhet är aldra beskast Vm wi swa görom tha 25 som var herra sighir är engin swa hardh synd at hon ey af thwas m; kärlekx idhrugha bättringh Thwart a mot som scrifuat är. är äuärdhelik rätuissa i gudhi at engin syndoghir man ingar i

- 149 hymerike hulkin ey hafðhe fulkomiin idhrugha for
 sina synde Os bör ok vara maria iacobi som thy-
 dhír brutare oc dare Thy at os bör brutas mot
 dyäflenom ok foruizna han oc dara han i thy at
 5 wi m; rättom skriptomalum giordhom af gudhe-
 licom kärlek afskrapiu vara synde. Hulka han
 hauir scrifuat i sina ilsko book Hulka som scrifuat
 är änte forma at afskrapa vtan gudhelikin kär-
 lekir Ok ginstan han kombir i syndoghx man;
 10 hiarta. afskrapas alla hans synde The scrifuadha
 varo j dyäfwlsins bok Ok thy sighir var herra
 thöm som sighir vindir af dyäflenom skal iac
 150 gifua lönlík angla brödh. som är gud; helghe lik-
 ame Hulkin os är lönlíkin vndir bröð; liknilse
 15 oc oppinbar anglomen j hymerike

- Os bör ok vara maria salomee som thydhír
 fridhsambir. at vi maghin sighia gudhi nar wi
 fram gangom at taka hans signadha likama Wi
 komum fridhsami oc ey thānkia thinom thiānara
 20 nakot ilt at ey sighis nakrom vara th; scrifuat är
 Thu fram gikt til van herra ilkelika. ok thit
 hiarta är fult m; fals ok swik thy som vaar herra
 sighir Sāle ärin fridsami thy at the skulu kallas
 gud; syni Oc bör os vara maria magdalena som
 25 thydhír mykin giordh. Thy at wi skulum göra
 os mykla for gudhi j godhom gärningom at af
 151 hwaríom vara maghe sighias th; scrifuat är Han
 var mykin i godhum gärningom epte sino cristin-
 doms nampne til at vm stridha motstandande ouini
 30 som äru dyäflane at han skulle fa israels arf som
 tekna hymerike Thy at the människia som gör
 manga godhgärninga aff gudhelikom kärlek, sighir

th; scrifuat är. tha hon instighir j hymerike J
 dagh är min sial mykin giordh. for allom minom
 förro liifs daghom Ån sua som thessa dygdhe
 som är beskir synda idhrughe. rät scriptamal frid-
 samlighet i vmgangilsom godhra gärninga idhn 5
 göra människiona nakra ledh quämlika til at taka
 gudh; likama Sua äru oc som iomfru maria sagdhe
 sancte birgitte fyra synde for hulka mange vte- 152
 lykkias af ihesu christi likama gudhelik dygdh
 ok luktilse Första är höghfärdh oc giri til värld; 10
 hedhir Annar är giri til världina ägho Thridhi
 är juir matto kropsins fülle oc hans ledhasto skör-
 lifnad; oc drukkinskaps opfyllilse Fiardha är
 vredhe ok afuondh oc glömska sinna eghna helso
 Thessa fyra älska mange oc haua i sidhuänio alt 15
 ofmykit for hulkit the mykit fiarkas fran gudhi
 swa som thyufua hulke stiäla vilia ok ey at koma
 för starkom lasom

Nu är märkiande at th; smörilse m; hulko
 maria magdalena smordhe ihesum th; hafde som 20 158
 scrifuat är siäx thing som tekna siäx dygdhe
 hulka os bör at wi maghom wärdhelika gud; lik-
 ama hedhra oc taka

¶ Först at th; var libra som är fulkomin vikt j
 hulko tholomodh i ginuärdhoghom thingom som är 25
 fulkomin dygdh teknas Thy som iacobus apostolus
 sighir var tro pröuilse gör tholomodh ok tholomodh
 hafuir fulkompna gärning at i varin fulkompne
 ok hele i ängo vanskandis Ok sighir gregorius
 tholmod;ins dygdh vare meer än göra iärtekne 30
 thwärt a moth är scrifuat at otholomodhoghir man

gör folsco oc thy áru pinor oc slaande ok bárianda
 154 hambra redho[bo]ne folskara manna kroppom

Annat var at th; smörilse kar var af sten
 som hete alabastrum ok thy tekna th; hardha
 5 tempran ok atírhaldh af allom lustelikom olof-
 likom oc juir flódhis thingom. for hulkit am-
 brosius sighir vm thu álskar rätta tæmperan oc
 atírhaldh Tha skár fran thik al iuir flódhis thing
 Oc thrangh thin astundilse ok bint i thrange gömo.
 10 skodha ey álla akta. huru mykit naturin girnas
 vtan huru mykit hon enkannelika vidhír thörf
 Til hulkit os manar oc the helgha script sigh-
 iande gak ey ephír thinom girnilsom oc vânt
 atír af thinom vranga vilia. Thy at giuir thw
 155 15 diurlika likama siin girnilse tha látir han thic
 koma i thinna ouina gládhi som áru dyáfiæne.
 Hulke mykit gládhias af sialinna fordömsom som
 sancte birghitte syntis huru en dyáfwl gláddis af
 enna sial fordömsom. thil hulkin gudh sagdhe.
 20 Hwi gläd; thw swa mykit álla hwat gládhi ár
 thik af sialinna fortappilsom. Han sagdhe nar
 thesse sialin brindír. brindir iac meer oc meer
 ok grymelikare oc nar iak bränniir hona. brindír
 iac meer Vtan for thy at thu atírlöste hona m;
 25 thino blodhe ok álskadhe hona swa mykit at thu
 vilde gifua thik sialfwan for hona Ok iac gat
 156 swikit hona thy gläd; iak

¶ Thridhia at th; smörilse luctadhe væl i hulko
 thát tekna milhet; dygdh til nöðstadda. af hulke
 30 paulus sighír. milhet ár til al thing nyttelikín.
 Hauande lifsins lofuan som nw ár oc komaskolande

lifs. Thy at millom ökis thessa lifs nadh til at göra
 manga godha gärninga ok forskulla högha krono oc
 ther m; lofuas thöm auærdhelikit lif Thy sighthir
 ambrosius ey ær th; man;ins sant good;. som
 han kan ey hādhan föra m; sik An ensammin 5
 miskunnin ær dödhra manna folghare. ok ey sa iac
 nakan then forfara som miskunna gärningh giordhe
 af gudhelekom kærlek. Thy at mange bidhia for 157
 honom oc omöghelikit ær at ey höris marghra
 rätwisa manna böne nær gudhi Oc sighthir ber- 10
 nardus. then skal dömas vtan miskund hulkin
 som ey gör miskunna gärninga nar han forma

¶ Fiærdha at th; var blandat m; yrt som hetir
 nardus hulkin laagh ær ok tho dyr i makt, Ok thy
 tekna hon ödhmyuktena hulkin sik rækna laagha 15
 ok litla. for mannom oc ær tho dyr for ghudhi
 for hulkit ysodorus gifuær radh sighiande Var litin
 i thinom öghom at thu vari mykin i gud; öghom
 swa myklo dyrare vardhir thw nær gudh. Huru
 myklo smælikare thu haldir thik for dödhelika 20 158
 manna öghom Och jac skal vara ödhmyukir i
 minom öghom mot höghfærdhinne. Hulkin som
 gregorius sighthir thyrkar ok fordarfuar alla dygdhe
 ok tha vardhir mannin dyæffenom likir, nar han
 höghfærdhadhis værdoghas ey at vara mannom 25
 likir Ok thy som scrifuat ær högfærdogha manna
 samquæmd ær engin helsea

¶ Fæmta at th; smörilse var reent ok m; engo
 smittogho blandat Ok thy tekna th; renlekin.
 Hulkin rent æghir vara af renom huxsilsom. ordh- 30
 om ok gärningom ok oloflike hörsl oc syn af

hulkom renlek ysodorus sighthir Manjsins renlekir
 159 gör han gudhi næstan. thy at hwar renlekin ær
 ther blyfuir gudh. ok tilföghir mannin hymerike
 Thwart a mot bernardus. Skörlifnadhin ær drukken
 5 thörstir, ens ögnablikx luste æuærdhelikin besk-
 likhet han hatar liusit astunda myrkit ok skænde
 alt manjsins lifuerne. oc thy som prophetin sighthir
 skulu alla skörlifnad; mæniskior brinna som bränn-
 ande ogn optændir oc elladhír til bakningh

10 ¶ Siatta ær ath smörilse var dyrt och thy
 tekna th; varkunnan til dröfdha. af hulko gre-
 gorius sighthir. then som gifuir af sino goþe han
 gaf nakat vtan sik æn nar han teer dröfdhom
 sanna varkonnann gaf han honom nakat aff sik
 160 15 siælfwom Ok thy biudhír var herra sighiande at
 kærlekxfullir man hwar han se sin iæmcristin
 dröfdhan skal han hugna han m; kærlekx fullom
 ordhom. Ok frælsa han orätuislika nidhírhryktan
 sökia siuka. atirlösa fangna. ey blyghias fatigha
 20 mæn ælska altidh sannindina. ænkte sætia for gud;
 kærlek, ok aldre villas af rätuisonne

Æn ær mærkjande at then som astunda værdhe-
 lika taka gud; værdhelikasta likama. æghír först
 haua rætta tro troande en gudh ok thræfallan.
 25 ælualdoghan oc æuærdhelikin. oc tro at gud; son
 tok mandom af iomfru marie lifue. tholde ærfu-
 161 odhe ok pino ok dödh for vara skuldh vttok sina
 vini af helfuiti opstodh af dödh ok syntis sinom
 vinom oc opfor til hympna Oc at hans sandir
 30 likame offras daghlika a altarom Ok at han skal
 atirkoma at döma hwan eptir sinom gærningom,
 til hulkins tilquæmdh alla mæniskior skulu opsta

af dödh oc göra räkenskap af sinom gärningom
 Ok the som giordho godha gärninga skulu ga i
 äuärdhelikit liif Och the som giordho illa gär-
 ninga skulu ga i äuärdhelikin eldh Thetta är
 cristna manna tro Thy som prophetin sighir. 5
 Hulkan som otrolikin är hans siäl skal ey rät 162
 vardha Än rätuis man skal lifwa af sinne tro
 Oc cristus byggir i varom hiärtom som paulus
 sighir vm trona. Ok sighir augustinus enge äru
 i mere rikedom a än cristin tro hulkan syndogha 10
 män helar. lyser blinda läkir siuka Ok sätir gudhi
 trona i äuärdhelikit arf m; hans änglom

Annantidh bör os hua fast hop och ropa til
 gud i allom dröfwilsom sighiande th; scrifuat
 är O herra gudh starkir iuir alla. Hör ther 15
 röst som enkte annat hop hafva än a thik Oc
 fräls os af varom ouinom Oc sighir bernardus
 O herra gud thu äst mit hop Ok thy som pro-
 phetin sighir Mik är got at tilludha gudhi Ok 163
 sätia mit hop i minom herra gudh Thwart j 20
 mot som prophetin sighir, forbannadhir thän man
 som hopar oc tröstir a män. ok räkna dödhelikit
 köt vara sin styrk, oc hans hiärta bortgar fran
 gudhi han skal vara liongh a ödhmarkom hulkit
 som är dyura födha oc eld; matir. Sua skal van- 25
 hopa män i eld; pinom vara dyäffa matir Swa
 at han ma sighia th; scrifuat är. min sorgh är
 giord äuärdhelikin oc min plagha vanhopliken Oc
 tha ma han sighia Jac vanhopadhe, aldrygh skal
 iac optermer lifua sälo lifue. 30

Thridhiatidh bör os hafua gudhliken kärlek,
 hulkan som scrifuat är. Höl alla synde Ok hulkan 164

- som cyrillus sighir then helghe mannin at kárlekir ár syndanna döðhir oc thera dygdh ok styrkir som stridha. oc thera ára som sighir uinna Oc gratanda manna hugnadir vtualda manna kompanaskap rät tro aflar han hopit löpir til hans aldra godhra thinga thrifnadhir oc dygdha thiäna honom Ok som scrifuat är. gudhelikir kárlekir varnar mannin mot ouinlika dyäfwlsins skötom oc gör han iämpn hughadhan til at thola ondh
 10 tilkomande thingh Ok raskan til gud; hedhir, Oc brinnande til gudhelikit arfuodhe Ouinne-
 165 likin j ginuärdhohom thingom. langh hughadhan oc stadhughan i hopi Ok stadhelika blyfuande i godhom byriadhun thingom
- 15 Fiärdha tidh bör os haura snille til at uälia th; gudhi thäkkis ok fly th; honom misthakkis til hulka scriptin manar os sighiande. forlatin barndomin som är oskälikit synda lifuärne oc blyfwín skälíca i gud; thiänist oc gangin i snill-
 20 inna vägh. Oc sighir scriptin manande os annar-stadh kalla snillina thina vinu. at hon skuli göma thik af oskälíkom köt; lusta hulkin thik skil fran hymerike vm thu fölghir honom. som scrifuat är. Hulkin som görande köt;sins vilia i astundilsom
 166 25 lifuär äptir köt; lusta ok sinom vilia skal ey koma til gud; fäðhirnislandh Oc thy som scrifuat är. thän som thulughir ok stadhughir är han styris m; mykle snille Än hulkin som othulughir op-
 30 at thw alte fran thik viisdóm til minna thiänist, skal iak bort ältä thik. at thw ey nytia presta ämbite for mic takande min likama thik til helso

Famtatidh bör os hafa skilika tæmpra ok
matto i mat. dryk, sömpt. klæðhom. orðhom oc
allom androm athæfðhom. til hulka paulus manar
os sighthande. nekande omilhet oc værlðlik astund-
ilse lifwm i rætte tæmpra til van likama oc ræt- 5 167
uiselika til van iæmcristin th; görande honom vi
viliom af honom thola oc millelika til gud owir
al thing ælskande hedrande ok dyrkande. Och
sighir gregorius vtthydhande th; paulus af sik
sighir Jak kan ympnyt hafa ok iac kan nöðh 10
thola hulkin ey högfærdhas af godþe ælla androm
næðhom som han haur oc vtgifuir them ey for
fanytta æro vtan skipar thom miskunnelika viðhír-
thörftoghom til gangn och gifuיר sinom likama
enkte ifuירflöðhelikit, thol sylt ok fatikdom vtan 15
genkorran. gör enkte for likams nöðh. for hulkit
siælin komi i synda snaru. Han kan öðmyukt 168
hafa oc nöðh thola. Hulkit the ey göra som
paulus sighir at the æru korsens ouini a hulko
ihesus christus tholde beska pino oc döðh, Thy at 20
ther a mot göðha the sin krop m; yfuירflöðhoghet,
Hulka ændalökt æuærdhelikin döðhír ær. Hulkra
gudh thera bukir ær. hulkum the thiæna m; idke-
like fylle. for hulkins æro them skal æuærdhelikin
skam værdha. 25

Siattatidh bör os hafua styrk allom syndom
starklika mot standande, Hwæðhan af cassiodorus
sighir, then man skal kallas starkir, Hulkin ey
vanskas af godho j ginuærdoghom thingom, oc 169
högfærdhas ey i sælo framgang Wtan blyfuיר m; 30
stadhughom hogh fæstir i hymerikis skodhan ok
astundan oc æltidh oræddir, J tholkom ær ful-

komþnat th; scrifuat ár styrkir oc hedhír áru
 hans jfaru kládhe. Án thy ár vár at mange
 vanda sin styrk til ond thing, Hulkom prophetin
 sighír. Ve idhír som starke árin at drykka vinit
 5 som tekna syndelikin lusta oc starke mán til at
 blanda saman drukkenskapin. Thy at idhar styrkir
 skal vardha swa som askohöghír af skáfwoom oc
 idhur gárningh swasom eld; gnista. Oc badhe
 saman skal eld vptándas hulkin af engo skal vt-
 10 slákkias

170 Siwndatidh bör os hafua rátuisonna dygdh.
 Hulkin hwariom gifuír th; hans ár. gudhi oc for-
 manne kárlek hedír ok virdningh oc lydno. jámpn-
 onga álskelikhet oc jámpnat Mindrom manne styrsl
 15 oc kánnedom. Thesse rátuisa som scrifuat ár. frálser
 af áuárdhelikom dödh ok enfals man; rátuisa styrir
 hans vægh. Thwart a mot sighír prophetin orátuise
 skulu pinas ok omilla manna affödhá skal forfara.
 Ok orátuise skulu forfara oc alla omilla manna
 20 afkömdír skulu forga j dödh. Thy bör os atuakta
 at then helghe ande sighír. fyrafald rátuisa ár,
 förste at han som oskapadhír ár. oc áuárdhelika
 171 ár. hedhris owír al thing, thy at af honom áru al
 thing, oc i honom lifua al thing, oc vppehallas,
 25 annor at honom altid som var oc ár. ok hulkin
 som i foreskipadhom tima var föddír af iomfru
 mario thiánis af allom ok at han álskis i alle
 renlikhet. Thridhi ár at han som af sik ár opin-
 likin ey maghande varkia thola. Oc var pinlikin
 30 giordhír oc tholde pino a mandomsins vængna, ok
 sik tiltakne dödhelikhet forskullande manninom
 odödhelikhet astundis ouír al the thing som magho

astundas ok äru astunda skolande Fiärdha är at
 the som ostadhughe äru, letin stadhelikhet oc the
 i myrkiom äru astundin liusit, th; är then helghe 173
 anda, bedhandis hans hiälp m; idhrugha ok sanne
 ödhmyukt hulka os gifui var söte herra ihesus, 5

Nästa sunnodaghin äptir pasca dagh

THantidh dörrena varo atirlykta ther som ihesu
 kanneswena varo saman sankkadhe for thy at the
 räddos iudhana, Kom ihesus ok stodh midwakt j
 blandh them oc sagdhe thöm. Fridhär vari idhär 10
 Oc tha han hafdhe th; sakt, tedhe han thöm sina
 sarghadha hendär oc sidho The gladdos alle tha
 the sagho sin herra. Han sagdhe them annan tidh
 Fridhär vari idhär. swa som gud min fadhär sände
 mic til at thola pinor Swa sände jak idhär til 15 173
 at thola pinor älskande idhär m; them sama kärlek
 som gud min fadhär älskadhe mic oc nar han
 hafdhe thetta sakt bleste han til thera sighiande.
 takin than helgha anda Hulkra människio synde
 i forlatin the forlatas thöm, oc hulkra synde j 20
 atirhaldin the äru atirhaldhna. Thomas apostolus
 var ey när thöm tha jhesus kom, andre ihesu
 kanneswena saghdho honom wi saghom van herra.
 Han sagdhe them. Vtan iac se spika fästona Oc
 vtan jak stingir min fingir j iärnsrika stadhin Ok 25
 vtan iak stingir mina handh i hans sidho skal
 iac ey tro at han lifuär atta daghom äpte. at
 ihesus vpstodh af dödh varo hans kanneswena i 174
 atirlycto huse ok thomas mädhär them tha kom

ihesus in til thera ginom atirlykta döör ok stodh
 i bland them ok sagdhe. Fridhír vari idhír Sidhan
 sagdhe han thome apostolo Jnför hiit thin fingir
 i mina vnde oc se mina händir oc inför thina
 5 hand i mina sidho Oc var ey otrolikin vtan
 fultroin Thomas swaradhe ok sagdhe, thu äst
 min herra oc min gudh ihesus sagdhe honom
 thy at thw saat mic trodhe thu. säle äru the
 som sagho ey mic licanlica oc tho trodho a mic,
 10 mang annor iärtekne giordhe ihesus i sinna känne-
 suena asyn hulkin ey äru scifwat j thesse bok,

wtthydning

175 **J** Thesse helgho lästh hafuum vi särlica siu
 thing märkelik til kannedom

15 Först vars herra höghelika vald oc hans op-
 standilsa äro i thy at han inkom til sinna känne-
 swena at luctom durum For hulkit augustinus
 sighir. Han formatte inga ey at ypnom durum
 Tha han hafdhe opstandit af dödh Hulkin som
 20 föddis. sinna modhír iomfrudom ospiälladhom oc
 osmittadhom. Thän vars herra likame formatte
 at inga til sinna kannesuena. at atirlyktom dorom
 hulkin som formatte at fram ga synlikin til manna
 öghon jomfrunna quidh atirluctom, apostlane
 25 gladdos tha the sagho han sua som han hafdhe
 176 them för sakt Jak skal se idhír annantidh ok
 idhur hiärta skulu glädhias

Annantidh är märkiande at han stodh midh-
 uakt j blandh them fulkompnandhe th; han hafdhe

förre sakt thöm Hwar tve älla thri äru saman-
sankadhe til at hedra mit nampn, jak är midwakt
i blandh them thy maghum vi sighia hanom O
herra gud wi tokom thina miskund midwakt i
thino mönstre Ok thy som scrifuat är, skal han 5
äras midwakt i sino folke

Thridhia är at han sagdhe sinom kânesuen-
om. fridhär vari m; idhär Thy bör os göma fridh
inbyrdhis Först for the helgho thräfaldoghet;
wald som os budhar fridhin, som the helgha script 10 177
sighär os nadh ok fridhär vari idhär. af honom
som är ok var oc är komaskolande oc aff siw
androm som tekna siu thes hælgha anda gafwor
Oc af ihesu christo hulkin som prophetin sighär
at är fadhör komaskolande världh oc frid; sins 15
höfdhinge ok ey skal ände vardha hans frid; Ok
thy bör hwariom vara haua fridh m; gudhi enkte
görande moth hans budordhom ok fridh m; varom
iämcristne honom engen orät görande. fridh m;
varo samuiti swa at engen oscriptat ok obätrat 20
synd i thy skylis Oc af thöm man thenna fridh
hauir fulkompnas th; scrifuat är, al the thing han 178
aghär äru i fridh. Thwart a mot sighär augu-
stinus thöm som ey hauir thänna fridh Hulkin
som ey är funnin i fridhenom han skal vidhär 25
sighias oc bort ältas af gudhi fadhär Oc gud;
son skal aftaka honom hymerikis arf, Oc alstingx
skal han skilias fran thöm helgha anda, Annan-
tidh bör os halda fridh for thy at gud; son tek-
nadhe os fridh i sinom dödh sighiande tha han 30
ville thola dödhin Jac atirlatir idhär fridh Jac

gifuir idhír min fridh. Nu plägha män m; threm
 thingom fridh mällan sin stadhfästa. som är at i
 hendir takas. kyssas oc äta saman. giuande huar
 androm gafuor Samuledhis giordhe och os war
 179 5 söthe herra ihesus christus for hulkit bärnardus
 manar os sighiande O människia se ihesu hofwd
 nidhírbökt til at kyssa thik armana vträkta til at
 vmfämpna thik, händrina ypnadha til at gifua thik
 gafuor Sidhona ypnadha til at älska thik. al; lik-
 10 amans skipilse til at gifua sik thik allan Oc äm-
 uäl gaf han os sin välsignadha likama til ande-
 lika födho sighiande takin oc ätin th; är min
 likame Thy sighír sanctus paulus Jhesus är var
 fridhír hulkin som giordhe badhe tiggia som varo
 15 iudhane oc hedningane änglane ok männene eet
 folk, lösande ouinskapin mällan gudh oc männin
 180 j sino kyti görande fridh Oc for thessin thry
 frid; tekn sighír var herra threm sinnom sinom
 apostlom fridh i lästinne i dagh ¶ Thridhiatidh
 20 är märkiande at os bör halda i fridh m; helghom
 änglom thy at som paulus sighír Gudh fadhír
 fridhsamadhe vm sins älskelika sons blodh hulkit
 han vtgöt a korseno al thing badhe i hymerike
 som äru änglane swa oc i iordherike som äru
 25 människionar

Nu för än var herra ihesus christus giordhe
 thenna fridhin. hafdho änglane ofridh m; mann-
 omen oc hemdo owir thöm först for skörlifnadhin
 181 som scrifuat är. at twe ängla komo til then skör-
 30 lifnad; stadhin sodomam Ok sagdho sik. vara
 sända at fordarfua then stadhin Thy at thera
 synda rop, Hulkit mäst gik af skörlifnadhenom

væxte for gudhi Hulkan thöm vthsände Oc j thy
 sama dyghne nidhîr sântis stadhin Ok al landh
 næst honom ok stædhi, juir hulka var herra læt
 ræghna eldh oc brænnesten af hympnom Annan-
 tidh hemde ængillin owir dauid; kononx høgh- 5
 færdh. Hulkan som scriptin sighîr han læt tælia
 sit folk, for hulkit en ængil slo til dōdh siutighi
 thusandh mæn af hans folke Thridhia for girina
 som scrifuat ær. at senacherib konungir rōfuadhe 182
 ok fordarfuadhe mang landh for hulkit vars herra 10
 ængil slo til dōdh vm ena nat af hans hærskapi
 hundradha thusandh folk ok attighi oc fæm thu-
 sandh Ån thæntidh ihesus kom til iordherikis.
 budhadho ænglane fridh i værlidinne allom thōm
 mannom som godhan vilia haua Fiærdha tidh 15
 ær mærklande at var herra vænde frid;samum man
 al thing til fridh.

Annan sunnodaghin æptir pasca

I Hesus sagdhe sinom kænneswenom Jac ær godhîr
 hyrdhe. Hulkit som prōfuas i thy at swasom godhîr 20
 hirdhe vār sina hiordh. swa vil iac gifua mit lif
 fore min far som æru the mænnskio som tro
 a mic Ån leghodrængin som ær ondir forman. 188
 ælskande værl; hedhîr ok æfling, oc ey siælinna se
 vlfwin komande som ær dyæfwlsins frestilse ande- 25
 lika, ella omild; man; orætuisa licamlica, forlatir
 farin som ær hans vndirdana vtan hiælp ok hung-
 nadh Oc fly ey forlatande at vpbæra ingeldin ok
 ey wiliande at sta mot orætuisonne oc hiælp m;

bönommen mot dyäfwlsins frestilsom Oc thy
 gripir vlfwin som är dyäfwl farin, oc sundirstenkke
 thöm En til högfärdh ok annar til giri Thridhia
 til kötsins orenlikhet, oc swa til flere andra synda
 5 Älla tekna oc vlfuin omillan man nidhir thrykk-
 184 iande vanmaktogha m; iuiuälle. Än leghodrängin
 fly for thy at han är leghodrängir älskande värld;-
 lika aflingh. oc enkte akta han vm siäla gangnit.
 Än iac är godhir hirdhe ok iac känne min faar
 10 som äru mine thiänara Oc the känna mic m;
 älskelikhet Swasom gudh min fadhir känne mik.
 och iac känne han oc iac pröfua mina älskelikhet
 til siälanna j thy at iac gifuir mic i likams dödh
 for thera atirlösn Ok iak hauir annor faar som
 15 äru hedningane. ok thöm bör mic at ledha til rätta
 tro Oc swa skal vardha af somlikom iudhum ok
 186 hedningom en cristna manna moghe oc en thera
 hyrdhe oc gömare ok födhare alþwaldoghir gud

vtthydhing

20 **I** Thesse helgho lästh nämpnas thry Först var
 söte herra ihesus christus hulkin som är godhir
 hyrdhe och födhare, som bärnardus sighir godhir
 är thän hyrdhe oc födhare hulkin som gifuir sit
 kött os til kost oc blodh til dryk, Annantidh
 25 nämpnis mannin som är then forman som meer
 älska världlikx goo; leggho än sinna vndirdana
 siäla gagn, Aff hulkum gregorius sigir han hallir
 formans; stadh oc gläd; af formansdömis hedhir
 186 gapar til världlikit gagn födhis m; iordlikx goo;
 30 afling, gläd; af the virdning, som män göra honom

An ey letir han siälanna aßing, Oc thy tha han
 se komande til siälanna skadha vluin som är
 dyäfwllin. lönlíka äggiande til synd alla kättara
 oc otrona villara villande m; falsom kannedom.
 lifwom troldom oc dyäfwls galdrom Hwadhan af 5
 paulus foreuarande os sighthir, J ytirsta timanom
 skulu somlike bort ga af rätte tro lydhande oc
 atuaktande villonna andom oc dyäflanna känne-
 dom talandom lyngn oc skrymtelikhet Oc sighthir
 han Jak veet at äpte min bort gangh oc dödh 10
 skulu lifuande vlfua inga til idhar Ey sparande 187
 enfallo hiordhinne Vlfuin tekna oc omilla höfdh-
 inga ok rans män Af hulkom var herra sighthir.
 thine höfdhinga äru miduakt i thik sua som vlfua
 Än vndan och for allom thessom fly wärlðlik 15
 löns leggho formän The ey forlatande sit formans
 döme ella ingiäldh Vtan som gregorius sighthir
 Han fly ey vmskiptande sin stadh vtan bort dragh-
 ande thöm oc fortakande hugnat oc hialp j thy
 at han bidhir ey for them til gud; mot dyäfwlsins 20
 frestilsom Swarar ey for thöm mot omillom mann-
 om gifuir them ey goth eptedöme ok kannedom
 mot tronna falsarum

Än var söte herra christus är godhir hyrdhe 188
 oc födhare Thy at prophetin sighthir Han gifuir 25
 mat oc likamlika födho Han födhir hympna fogla.
 huru myklo hellir sina thiänisto män Oc födhir
 han siälina til auärdhelikit lif m; sinom sighnadha
 likama. som han sighthir. at hulkin som värdhelica
 atir mit köt ok drykkir mit blodh han hafuir 30
 auärdhelikit lif Thwart a mot som augustinus
 sighthir. Hulkin ouärdhelica takir gud; likama aflar

sik stora pinor Jhesus födhe oc vara siäla m;
 189 andelikom kännedom som han sighir. Jak födhe
 idhir min faar som äru mine vini i fruktsamasta
 haghom oc i höghom bärghom The helgho script
 5 höghelikhet som ysodorus sighir är for os saat
 swasom hög bärgh j hulkom helghe kännefadhír
 födha os Af hulkom var herra sighir. Jak skal
 gifua idhir hyrdha oc födhara epte mino hiarta
 hulke idhir skulu födha m; viisdom ok kännedom

10 ¶ Jhesus är oc godhir hyrdhe thy at han
 värna sina hioordh for dyäfwlsins biti, Ok thy är
 han teknadhír m; dauid, Hulkin som drap leon,
 hulkin andra diura konungir är oc tekna hög-
 190 färdhena Hulkin drap ok biorn hulkin ok giärna
 15 ätir honagh oc thy tekna han ok likamlican lusta
 Han drap oc starkastan kampa. hulkin the värld-
 lika män tekna som trösta oc ära sik af sinna rike-
 doma myklikhet oc af sinom styrk Thessa thre
 synde högfärdh giri. likamlikin oquämlikin lusta
 20 drap var söte herra ihesus i sins död; tima

Thridhi sunodaghin äptir pasca

IJhesus sagdhe sinom kanneswenom Litin stund
 är oc i skulin ey see mik som var mädhan han
 hwiltis i grafuinne Annantidh är litit ok skulin
 25 see mic som varo fyritighi dagha i hwilkom han
 191 stundom syntis thöm för än han til hympna stegh
 thy at iak sagdhe ihesus skal ga til gudh fadhír
 Hwat är th; sagdho the. at han sighir os litin
 stundh är vi vitum ey hwat han tala. Jhesus

vndirstodh at the villo spyria han ok sagdhe J talin af thy mällan idhar at iac sagdhe idhír. litit, ok i skulin ey se mik, Annan tidh ár litit ok skulin se mic Jak sighthir idhír sannelica. at j skulin grata ok syrghia oc världin skal gládhias som áru váldþlica thinga álskara hulke som gladdos af christi dödh af hulkom apostlane sörgdho som ihesus them sagdhe J skulin sörghia án idhur sorgh skal vándas idhír j gládhi swasom quinnan haur várk Tha hon födhe barn Án nar hon 10 192 hafwir födt barnit minnis hon ey barnuárkia for gládhi skuld thy at tha ár människia föd i världinna Swa hafwin i nu sorgh án iak skal se idhír annantidh oc idhart hiárta skal gládhias oc engen skal idhír idhra gládhi af idhír taka, 15

wtthydning

J thesso helgho lást ár först märkeiande at ihesus sees af sinom thiánisto mannom i thesse världh m; rätte tro oc tho mörkelica som paulus sighthir. wi seem nu gud ginom spághil i mörko liknilse 20 th; ár at vi maghom han vndirstanda af skapadhóm thingom Thy sighthir sanctus gregorius án tho 198 hugherin vakar til gudh tho ár öghat án myrkt Án thy ár vár skiállanna ok tronna ögha hulkit idhelika skulle skodha gudh ár alstingx blint i 25 mangom som iomfru maria taladhe til sin son, sancte byrghitte a hörande oc sagdhe Válsignadhír vari thu min son min gud oc min herra Án tho at iak ma ey dröfuas tho varkunna iac mannom i threm thingom. först for thy at han haur 30

ðghon oc ær blindir Han se sin fangilse ok fólghæ
 thöm. gabba thina rätuiso Ok lee m; munnenom
 194 til sinna giri. fallir j enom punct i æuærdhelika
 pino Oc miste sâlsto æuærdhelika æro, Annan-
 5 tidh varkunnar iac honom thy at han girnas oc
 skodha granlika ok glædhelika værlðina, Oc aktar
 ey thina miskund, letar oc astundar th; som litit
 ær ok bort kasta th; som aldra mæst ær Thriddia
 æn thy at thw æst aldra gud tho ær thin hedhir
 10 glömdir af mannom ok thina gærninga æru döðha
 for thöm thy min vælsighnadhe son miskunna thöm
 Han swaradhe alle the i værlðinne æru ok hawa
 samuit se at i værlðinne ær rätuisa m; hulke synd-
 oghe plaghas thy mædhan likamlikin brut plaghas
 195 15 af værlðlikom mannom oc pinas af rätuiso Huru
 myklo hellir ær rätuisa at ödðhelikin sial skuli
 pinas af ödðhelikom gudh th; matte mannin se
 ok vndirsta vm han ville, vtan han böge sin
 ðghon til værlðinna oc sin girilse til sin lusta
 20 Thy fólghir han nattinne som natbakkan Swa
 fólghir mannin forganglikom thingom, oc hata
 æuærdhelika blifwandis hymerikis thing, Annan-
 tidh synis at mannen matte se oc skodha vm
 han vilde at planetor træ oc yrtir æru faghir, nu
 25 mædhan al thesse værlðlika thingin æru lustelik
 huru myklo meer ær aldra thera skapare oc herra
 196 fagre oc lustelicare, Oc mædhan thesse værlðlika
 ok forgangelica æran sua hetelika astundas oc
 ælskas. huru myklo meer skulle tha æuærdhelik
 30 æra astundas. th; matte mannen se vm han ville
 thy at væl vndirstar han. at thæt som mera ok
 ærlikare ær skulle meer oc hellir ælskas æn th; som

värra ár oc mindra, Än mannin böghis altidh
 som dyur til nidhro thinghin hulkom gifuit var
 at vpse til hymilin, thy spindir han som lukka
 nät Forlatir anglanna fagherindh Fölghir fram-
 gangelik thing, Oc thy blomstras han litin tima oc 5
 fallir sköt som viisnat gräs Thridhiatidh vndir- 197
 standa the i sino samuiti som vilia af skapadhom
 thingom at en ár aldra thinga gud oc skapare thy
 at alla gingen the al vanskiplika Än nu áru ángen
 thingh vanshipat, vtan thön som mannin vanshipar 10
 Thy mädhan en ár gudh oc han ár aldra bädstir
 thy at alt got fram gar af honom Hwi hedra
 mannin ey han fore al thing Oc meer än annor
 thing Mädhän hans skial sighia honom han vara
 owir al thing hedra skolande af hulkom al thing 15
 áru Thy skal min rätuisa synlica vppinbaras swa 198
 mykit at hulkin hona vtröne skal känna hänn
 gärninga sua at alle hans limi skulu skälfua Oc
 the som ey akta liuande i världinne at se gud
 m; rätte tro skulu aldre se hans änlite Hulkom 20
 han sighir. Hymillen lyse them Iordhin födhe
 them m; frukt, Vädherit fructsama gör iordhena
 al diur hua rätta skipan Dyäfla vidhir ga mik
 Ratuise män tholdo otrolika hardh thing for min
 älskogha al thesse thing se the Oc tho se the 25
 ey mik m; rätta tro gärningom The matten ok
 se mik i minne rätuiso. vm the skodhadhin huru
 iordhin vpswalgh omilla Ok eldin vpbrände vranga 199
 Swa magho och the ámuäl se mic j minne mis-
 kund, nar vatnit vtflöt rätuisom af stenhallin oc 30
 hafsins vatn vägdhe thöm. nar eldin skadhadhe
 thöm ey Oc thöm sändis födha af hypnom Oc

for thy at the se al thesse thing Oc sighia an
mic liugha i scriptinne thy skulu the aldre se
mit anlite vtan the bättrin sik

¶ Annantidh är märkiande at gud se al thing
5 ok aldra manna aktir oc gärninga som scrifuat
är Gud; ögha se al thing Oc thy autir pro-
phetin foldiärfua syndara thy at the sagdho Var
herra skal ey see vara gärninga oc iacobs gudh
skal ey forsta hwat vi gyrom Vndirstandin thy
200 10 i som osnille ärin i folkino Oc folske dara smakin
nakan tima sanna snille Swa at j thänkkin at han
som skapadhe alth hörir al thing Än thöm här
göra a mot sighir prophetin Ve idhir som dyupe
ärin i hiärtano Viliande hölia idhart syndelika
15 radh for varom herra. Hulkra gärninga i synda
mörkiom äru oc sighia. Hwar se os älla hwar
veet nakat af os. Vrangir är thenne thankke
Suasom läergrytan hoxe mot sinom giutara oc
giort thing sighi sinom görara. thu giordhe ey
20 mic oc thu vndirstar ey, huru iac är skipat Oc
201 thy som scrifuat är tholik vrangh huxilse skilia
människiona fran gudhi Oc sighir gregorius Var
skapare m; sins vndirlika rad; skipan se ok skodhar
vara synde oc gifuir os lifs tima oc lang thessa
25 lifs rum värn Äntigia vmuändum til gud; helso
hiälp älla ey vmuändom fordömlsa ökilse. Ok
sighir prophetin Var herra skodhadhe af hymerike
ok sa älla manna syni han se syndogha oc kalla
thöm til bättring sua som matheum sitiande j
30 tol huseno oc kalladhe han af syndelico ambiti
til sinna thiänist Hans milhet; ögha skodhadhe
oc sa petrum tha han hafdhe threm sinom nekat

sik kænna han ok vände petrum til swa störan 202
idhrugha. at han ginstan vtgik oc grät besklika,

Fiärdha sunnodaghin äptir pasca

JHesus sagdhe sinom discipulis Jak gar til gud
min fadhír som mic sände til iordherikis Oc ängin 3
af idhír thörf spöria mic Hwart gaar thw. seande
mic gaa til hymerikis Än for thy at iac sagdhe
idhír. hwat pinlico thingom idhír skal owirga
vpfyltis idhart hiärta m; sorgh Vtan iac sighír
idhír sannindh. Jdhír tilbör at thesse dödhelika 10
naturin i hulke i seen mic. skuli ga fran idhre
syn. thy at i vardhin ey ellighis fulkomplica quäm-
like til at faa mins helgha anda hugnat, Än gar 203
iak fran idhír likamlika tha alskin i mic thes
meer andelika Ok swa skal iac idhír quämlika 15
til reddom sända then helghe anda Än thentidh
han kombír til idhír skal han gifua jdhir thuru
til at auita värld;lica men af otrolikhet; synd thy
at the trodho ey a mic for hulkit the aldrigh
thäkkias mic mädhan otrolikhet; synd blyfuir i 20
thöm Oc skal han gifua idhír thuru at auita
them af tronna rätauiso. hulka the forläto görande
änga rätauisa gärninga. thy at iac gaar til gud ok
i seen mic ey tha licamlika oc tho troon i a mic,
ok the tro ey, Oc skal then helghe ande j idhír 25
auita världinna män af komaskolande gud; dom 204
hulkin the skulu thola rädhelikin for sina otro-
likhet Thy särlika at världinna höfdhinge dyä-
fwllin är nu dömdir oc vtkastadir sua. at han hauir

ey swa mykla makt at fresta människionar som
 han för hafðhe. Än hafuir iac mang thing at
 sighia idhír hulkin i ey nu formaghin begriða al.
 Än thentidh then sannindinna ande kombir skal
 5 han kænna idhír alla sannind nyttelica til áuárdhe-
 likit lif, Ey skal han tala af sik siálfuom en-
 samnom Vtan han skal tala huat han höre och
 205 veet af gudhi fadhír oc mik hans son m; hulkom
 han ár en gudh Oc han skal kongöra idhír koma-
 10 skolande thing, Han skal ára mic, thy at han skal
 taka af mino framgande af gudhi fadhír oc mik
 ok kongöra idhír al the thing gud fadhír hafwir
 áru min Ok thy sagðhe iac at then helghe ande
 skal taka af mino

15

wtthydhing

J These helgho læst ár först mårkiande at ihesus
 talar af sinom gang oc atirfård til gudh fadhír
 swasom af náruarande tima at m; hans eptedöme
 skulum vi vita os nalkas döðhenom j hwarie stundh
 206 20 Thy fore vara bárnardus os sighiande hwariom
 wara vist ár at thu skalt döð. Än owist nar álla
 huru álla hwar thy at döðhin bidha thin hwan
 stadh Thy vm thu ást viis bidha honom hwan
 stadh válblifuande Thy at swasom ellin vanskas
 25 rasklica ok nidhír fallir i asko sua ándas män-
 niskionna liif rasklica Thy manar var herra os
 sighiande Varin redhobone thy at j vitin ey i
 hwat stundh gud; son kombir at kalla idhír for
 sin dom Ok thy swasom ihesus sighír sik ga til

sin fadhír. Sua sikhír oc han syndoghom man.
 gak oc tee thik prestenom vidhírgande thina synde
 for honom m; gudlikx idhrugha. ther til tekn bödh
 prophetin spitálska naaman ga oc thwa sik siu 207
 sinom i jordhans flodh som thydhír domsins bákkir 5
 thy at os bör rádhás gud; hardha doma oc thwa
 oc rensa os m; idhrugha ok skriptamalom tröstande
 alla synde vara alstingx thik forlatna Til hwilkit
 skripten mana os. Varin ey vtan ráddogha ok
 lágh ey synd our syndh Oc sikh ey gud; mis- 10
 kund ár swa mykin at han skal miskunna aldra
 minna synda myklikhet thy at miskundh oc vredhe
 nalkas rasklica af honom Swa at han miskunna
 allom thöm som lata af ondo oc vilia bátra sik
 oc hans vredhe skodha oc see til syndogha män 15
 hwilke ey vilia bátra sik, seenka thy ey at vm-
 uändas til gud. oc dwäl ey dagh fran dagh at
 ey skuli hans vredhe bradlika koma oc fortappa 208
 thik i hämdinna tima

¶ Annat ár märkiande at ihesus sagdhe sorgh 20
 opfylla sinna kánneswena hiarta thy at han sagdhe
 sik vilia fran thöm ga Sua sörghia alle likamslikx
 lusta álskara nar nakre thera kompana vmuända
 sik fran them til gudh oc synda bátringh Ok thy
 som scrífuat ár ággia the honom tholik thing Tak 25
 thik hustru faghra oc árlika oc rika at thw maghe
 gládhias af barnom oc arfue oc ey thyngias af
 köt;sin dröfwilsom Álla vm thw vilt vardha klárkir,
 tha nim til th; boklika konste at thw maghe kallas 209
 mástare röktande thik m; bönom oc gafuom af 30
 kirkiona ingiállom swa mykit som thu mást format
 Swara thy tholkom vrangom oc fanyttom ággilsom,

at thw vilt hellir al kötþsins dröfuilse án tappa
 thin renlek Oc giärna nima boklika konste til
 the helgho tro vörn oc godhra manna styrkilsa.
 ok villafaranda manna rättilsa Oc til aldra thera
 5 kánnedom som thit radh vidhírhörfua Oc at thw
 vilt enkte gooþ i thesso lifue afla. astunda ella
 210 ágha jfuir thina oc thins thiánisto folks enkanne-
 lika vidhírhörft. ok at thw vilt ey goodþ vinna
 skilnat oc kötlika tháknat spara til thþ at thu
 10 maghe ensamnom gudhi thákkias oc han i allom
 thingom hedra Oc at thw vilt hellir thola al
 dröfuilse án nakrom thinom iámpncristne mindrom
 alla mere göra skam ella skadha álla dröfuilse
 Oc ár scrifuat at alle the som opsta af döðhe-
 15 likom syndom viliande göma renlek oc fly hög-
 färd oc giri The koma j twäfalt hat Thy at
 världþlike män hulke som áru gudþ ouini, lasta
 thöm mþ ordhom oc dröfua thöm vm the for-
 moghu j sinom gärningom. at the maghin swa
 211 20 gita giort thöm sik lika j lifuerne Oc j gärningom
 atir draghande them af godhom byriadhom thing-
 om Án gudþ man gitir thöm vålforwonnit vm
 han hafuir tholomodh mot thera ordhom Oc
 idhna thes hetelicare gudhelika gärninga j thera
 25 asyn Dyáflane vidhírfresta oc hindra han twem
 lundum Först astunda the höghelikast at nidhír-
 kasta han i förro synde. formagho the thþ ey förra
 göra tha árfuodha the til at han skuli swa oskäl-
 ika fasta. ok vaka ok andra godgärninga idhna
 30 at han raskelika vanskis til alt gudhelikit árfu-
 odhe Oc thy mot thássom ághír gudþ veen idhe-
 lika scripta sik mþ sannom idhrugha oc lydha

nakrom gudhelikom scriptofadhír j sinom gür- 212
ningom oc styrsí

¶ Thrídhia tíð ár märkeiðe at íhesus sagðhe
apostlomen Jdhír tilbör at íac skuli fran íðír ga
m; líkamanom at í thes quámlikare vardhin taka 5
then helgha anda. hulkin íak skal sända íðhír thy
at vtan them som líkamlíkin hugnat j dröfuilsom
áru sändis thán helghe anda, som paulus síghír
dröfðhom j árin vars herra oc vare fólghiare
vordhne takande gud; orðh í myklom dröfuilsom 10
m; thes helgha anda hugnat, oc ár scrífuat at
the helgha kirkia opbygðhis gangande j gud; 213
ráðdogha oc fyltis m; thes helgha anda hugnat
Oc sagðhe var herra sancte birghitte, Hwar then
helghe ande ár inbyggíare Ther ár allir vörld;- 15
líkin luste leðhír allir vörld; heðhír thungír Oc
sua mykin gud; styrkír ár í thy híærtano at th;
bryð; af engo otholomodhe oc ey níðírkastas af
nakre gínuárdh oc högfárdhas ey af enge slákt
ellír sálikhet Án í dyáfíwlsíns lusta ár lítín sötme. 20
synandís sötír oc ár tho fullír m; thornum oc
dröfuilsom thy at huru myklo meer nakar snár
síð j vörld; árandom m; swa myklo thungare 214
rákínskaps byrdhe thyngðhis han,

Fámta sunodaghín äptír pasca

25

I Hesus sagðhe sinom káñneswenom Jak síghír
íðhír sanlíka. Vm j bíðhín guðfadír nakat í míð
nampn. Han skal gífua íðhír th;. Hár tíl thy at
íac var nár íðhír var ey thörft at beðhas Án

bedhins nu i mit nampn. mædhan iak likamlika
 vidh idhír skils Oc skulin i taka th; i bedhins
 at idhur gládhi vari ful The thing tala iac idhír
 myrklika Án timen kombir apte min opstandilse
 215 5 af dódh nar i seen fulkompnat i mik th; iak idír
 nu sighír ok i vndirstandin ey Tha skal iac ey
 myrklika vtan vppinbarlika kungöra idhír af gudhi
 minom fadhír Oc i them daghenom skulin i
 bedhas i mit nampn Ok ey sighír iac at iak skal
 10 bidhia gud fadhír for idhír Thy thes ár ey
 thörft, For thy at gud fadhír álskar idhír for then
 skuldh at i álskadhin mic oc trodhn at iak vt-
 gik af gudhi fadhír Jac vtgik af gudhi ok iac
 kom i vörldinna Án nw skal iak forlata vörldinna
 15 m; likamlikom bortgang ok atirga til gudh fadhír
 Hans kánneswena sagdho honom Thu talar nw
 216 oppinbarlika ok ey myrklika Nu vitum vi at thu
 vest al thingh ok ey ár thörft at nakar skuli sporia
 thik Oc i thy at thu vest al var hiarta lönlik
 20 thingh. trom wi at thw vtgik oc sändis af gudhi
 Tha sagdhe ihesus til gudh fadhír oplyptom öghon
 til hymilin O fadhír ára thin son at thin son
 skuli ára thik, th; ledhír mánnskio til áuárdhe-
 likit liif, at the kánnin oc álskin thik ensammin
 25 oc sannan gudh oc thin son ihesum christum
 hulkin thu sände til iordherikis Jak áradhe thik
 i iordherike Jak fulkompnadhe the gärning thw
 gaft mik at göra O fadhír ára mic når thik
 217 siáluom m; the áro som iac hafdhe når thik för
 30 án vörldin vardh Jak oppinbaradhe thit nampn
 them mannom som thu gaft mic i vörldinne, O
 helghe fadhír göm them vm thit nampn som thw

gaft mic mädhan iac var när them gömde iac
 them i thit nampn Helgha them i sannind thy
 at thin kannedombir är sannind Ey bidhär iak
 at enast for thöm Vtan ämuäl for allom thöm som
 skulu tro a mic for thera kannedom at the varin 5
 alle som eet hiärta swasom thu fadhär är i mic
 ok iak i thik O fadhär iac vil at the som thw
 gaft mic varin m; mic ther som iak är at the 218
 skulin se mina klarhet oc äro som thw gaft mich.

Vtthydhing

10

I These helghe läst manoms wi först til at
 bedhas vara siäla tharfue oc thy bör os först
 bedhas vara synda forlatilse m; thes syndogha
 mansins äptedöme som sagdhe. O herra gudh
 iac syndadhe swa at mina synde äru otalikare än 15
 sandkornin j hafs strandinne oc mina vranglik-
 hetir äru mangfalla oc iak vpuäkte thina vredhe
 oc iac giordhe ilt for tik Thy böghär iak nw
 mins hiärta knä til thin bidhiande thiin godlek
 Jak syndadhe ok iak kännis vidhär mina vrang- 20
 likhet, Thy bidhär iak thik O herra gudh at 219
 thu forlatir mic mina synde Oc fortappa mic ey
 m; minom syndom äuärdhelika thy at thu helar
 ouärdoghan man mäd thinne myklo miskundh Oc
 är scrifuat at gud; thiänisto män komo saman at 25
 the skullen vara redhobone til strid moot dyäf-
 lenom ok syndomen ok at the skullin bedhas
 miskund oc miskunsamhet, the fingo som the beddos,
 gud; miskun ok foruunno gud; oc sinna ouina

¶ Annantidh bör os bedhas hiälp af gudhi
 mot dyäfflenom oc syndom som scriptin sighir af
 at alle saman kalladhos j kirkio oc badho til
 220 gudh alla natten bedhandhis hiälp af gudhi oc
 5 the fingo hiälp Nu aghir gudhelikin bön haua
 fäm thing Hulkin som sagdhos sancte birghitte
 Första är at stadhelika tro alt th; som scriptin
 tro visar af gud; guddom oc mandom och al the
 thing görande tro som the helghe kirkia gud;
 10 brudh vidhir gar oc predica, Annat är at ey
 vilia vitande synda mot gudhi oc giärna vilia
 bätra giordha synde m; idhrugha oc fulle bättring
 Thridhia är bidhia gudh at köt;sins luste oc älskoghe
 221 skuli vmuändas j andelikin älskogha Fiärdha är
 15 ey vilia til annat lifua i världinne vtan til at
 göra gudhi hedhir ok min;ka synde Fämta är at
 enkte dirfuas af sik siälfuum vtan altidh redhas
 gudh oc bidha dödhin i hwarie stundh

¶ Thridhia bör os bidhia gud at han gifui
 20 os th; som han veet os thörftefast vara m;
 thobie eptedöme som sagdhe O herra gud gör
 m; mik miskund epte thinom vilia, ok sagdhe var
 herra sancte birghitte, Nar thu gör mik nakra bön
 tha enda hona swa at altidh vili min vilia vardha
 222 25 Thy at nar thu bidhir fore fordömpdöm höra
 iak thik ey Ok ey tha thu bedhis nakat mot
 thinne siäla helso, Oc thy skalt thu anduardha
 mic thiin vilia Thy at iak veet al thing, Oc iac
 fore se thik enkte vtan nyttelikit Än mange
 30 bidhia ey m; rätte akt Oc thy äru the ey vörd-
 oghe at höras, nu thiäna thriggia handa manna
 kön mic i världinne Förste äru the som mic tro

vara gudh oc aldra thinga giuara ok valloghan
 owir al thing, Hulke mik thiäna m; the akt at
 the maghin fa hedhir oc världjlikin thingh Än
 hymerike akta the enkte och giärna mistin the 223
 hymerikis thing, at the matten fa forganglik när-
 uarande thing, them händir världinna sälighet äptir
 thera vilia ok mista the auärdheliko lönin, ok iac
 atirlöna thöm i världjliko ganghne alt th; got som
 the giordho for mina skuld alt til thän ytersta
 puncten Andre äru hulke mic tro vara alquald- 10
 oghan gudh ok hardhan domara Thesse thiäna
 mic for pino räddogha oc ey af hymerikis äro
 alskogha Thy at vtan the räddins pinor thiäntin
 the ey mic Thridhi äru hulke mic tro vara
 aldra thinga skapara. oc sannan gud oc rätsan 15
 ok miskunsaman Oc thiäna mich ey af nakrom 224
 pino räddogha vtan af gudhelike älskelikhet oc kär-
 lek thy at the vildin hellir thola alla pinor vm the
 formattin än en tima reta mic til vredhe Thässe
 forskulla at höras i sinne bön Thy at thera vili 20
 är epte minom vilia Thän förste som sakt är af
 skal aldre vtga af pinom ok ey skal han se mit
 änlite, annar skal ey hafua swa stora pino, tho
 skal han ey se mit änlite vtan han rätte then
 räddoghan m; idhrugha 25

¶ Fiardha tidh bör os bedhas thes helgha anda
 nadhe til hulkit var herra tröstir os sighiande,
 Jdhar fadhír i hymerike skal gifua godhan anda 226
 bidhiandom sik Nu til at fa gud; nadhe i bönom
 hialpir mykit inbyrdhis kärlekir oc sãmia hwadhan 30
 af var herra sighír Vm tve af idhir samanlydha
 m; kärlek oc sãmio af hwario the thing som the

bedhas rätuislika th; skal them vardha af minom
 fadhír som i hymerike ár Än ey takir gudh thes
 bön som hat ella vredhe gömer i sino hiarta for
 hulkit scriptin manar os sighiande, forlat thinom
 5 iämpcristne at han skadhádhe thik tha skulu thina
 226 synde thik forlatas nar thw bidhír til gud Än
 gömer man manne vredhe tha letar han fanytte-
 lika läkedom af gudhi Han hauír ey miskund
 til man sik likan ok tho bidhír han for sinom
 10 syndom mädhan han ár dödhelikit köt atirgöme
 han vredhe oc bedhis milhet oc synda forlatilse
 af gudhi Oc thy här a mot manar os var herra
 sighiande. Nar i stan oc bidhin til gud forlatin
 vm j hauin nakat mot nakrom at idhar fadhír
 15 som ár i hymerike skuli forlata idhír idhra synde
 Än vm i forlatin ey, skal ey idhar fadhír hulkin
 i hymerike ár forlata idhír idhra synde

¶ Fämtatidh bör os bedhas hymerikis äro
 227 in; prophetanom som sagdhe Jac bedhis ena bön
 20 aff gudhi Hona skal iac kräfuia at iak skuli
 byggia i vars herra huse alla mina lifdagha Nu
 vm vi astundom at fa af gudhi th; wi bedhoms
 skulum vi rensa var hiarta af allom syndom thy
 at prophetin sighir Ey höre gud mina bön vm
 25 iac ey skodhar varkunnoghet i mino hiarta Än
 vm hiartat ár rent, maghom vi tröstlika bidhia.

Aff ihesu vpfärdh til hymna vm hálgha
 thorsdagh

SJdhuania ár när ärlikom oc dygdhelikom mann-
 30 om at nar nakar thera ophöghis til höghelica

værdoghet; æro kallar han sina vini til sin at the
 skulin glædhias ok æras m; honom Sua for thy 228
 at var sôte herra ihesus christus hafðhe nu atir-
 wonnit mankônit af dyæfienom oc fulkompnat alla
 the gærninga for hulka fulkompnilse han man- 5
 dom tok, opfor han som kirkian haur aminne af
 j dagh iuir alla hympna. oc sitir a gud; fadhirs
 høgghro hand j høggha hymerikis æro Thy kallar
 han sina vini thiit til sin sighiande hwariom thera
 th; scrifuat ær O min vin opfar høgghra tha skal 10
 thik vardha æra J thessom ordhom blydhkar
 ihesus sin thiænisto man sötelika kallande han
 vin Oc manar han til godra gærninga idhn bidh-
 iande han opfara høgghra ok kallar han m; bönum 229
 louande honom æro Ok mædhan som prophetin 15
 sighir at han opfor redhande væghin fore sinom
 thiænistomannom, Oc som augustinus sighir Hwar
 christi gærning skal vara. var kænneombir oc lær-
 ilse. thy bôr os vpfara eptir honom m; godhra
 gærninga idhn at han værdogghis os fulkompna th; 20
 han lofuar i læstinne Jak gar at redha idhir stadh
 Ok vm iak gar ok redhir idhir stadhin skal iac
 annantid koma oc taka idhir til mic siælfuan Oc
 hwar iac ær i hymerikis æro ther skulin j vara.

Nu ær mærkjande at fyra thing til göra at 25 230
 magha vpfara, Först naturlika læt[het] swa som ellin
 vpför thy at han ær naturlika lættir Eldin tekna
 kärlekin Thy at swasom ellin saman smælte mang
 malm stykke i eet, suasom casiodorus sighir. Kär-
 lekin enar siælina m; gudhi Oc thy manar paulus 30
 sighiande. Hafuin kärlek owir al thing, hulkin

som är fulkompnilsa bandh til bindande gudhi
 siälina Thy at som sanctus iohannes sikhir Gudh
 är kärlekir Oc hwilkin som blyfuir i kärlekenom
 han blifwir i gudhi oc opfar vtan iäf m; honom
 5 til hymerikis, Hulkit teknat är i scriptine ther
 som six at helias som thydir starkir, oc vpfarande
 281 oc teknar then som starklika vpfar til dygdha
 idhn. vpfor i hymilin i elloghom vaghn som tekna
 brännande kärlek

10 ¶ Annantidh vpfar nakat thing m; styrk op-
 lypt swasom sten Swa vplypte starkir synda
 idhrughe ok betringh siälina til gud swa är
 scrifuat at ionatas som thydhir komande dufua
 oc tekna enfalla siäl astundande at koma til gudh.
 15 vpfor krypande m; handom ok fotom Thy at
 starklika oc owiruällika skal människian vpsta ok
 vpfare af sinom vranga lusta. at hon formaghe
 vtkrypa w honom Oc här til tekn är scrifuat at
 then starke gud; thiänisto man iacob manade
 232 20 alt sit folk sighiande. bortkastin fran idhir af-
 gud som är högfärdhin giri oc värld; goo; skör-
 lifnadir oc drokkenskapir oc rensins af allom synd-
 om Oc vmskiptin idhur klädhe som äru gambla
 synde i nyia dygdhe oc stan vp af allom syndom
 25 oc vpfarin til bethel som är gud; hws Til hulkit
 os bör opfara m; godhom gärningom som dygdha
 män mana os sighiande Komin oc vpfarin til vars
 herra bärgh oc iacobs gud; hws ok han skal känna
 os sanna budordha vägha. Wi skulum ga i hans
 30 väghom görom vi swa tha komum vi vtan iäf
 238 til härbärghis m; honom som han sikhir Hulkin

mic fölghe han gaar ey i myrkiom Vtan han skal
haua Auärdhelikit liifs lius

¶ Thriddia tidh vpfar nakat thing konstelika
swasom vatn vpledhis m; pipom alla trumbum
Swa är ödhmyuktin konstelik ok rast thing til 5
hymerikis opfärdh som barnardus sighir Mädh
ödhmyukt opfars til hymerikis höghlikhet Ödh-
myuktin är thiit väghir oc ey är thiit annar
väghir Ok hwilkin annarledhis vpfar. far hellir
nidhir til helfuitis än vp til hymerikis Oc sighir 10
paulus af varom söta herra ihesu christo at han
ödhmyukadhe sik siälfuan for hulkit gudh fadhir 234
vphögdhe han oc gaf honom th; nampn som är owir
al nampn at i hans nampn skal hwart knä j hyme-
rike oc iordherike oc helfuite böghias Oc sighir var 15
herra at hwar then sik ödhmyukar skal vphöghias

¶ Fiärdha tidh vpfar nokor for thy at han
är ohindradhir af allom thunga Sua vpfar siälf-
uiliande fatikir af hulkins siäl scrifuat är at han
opfor ginom öknena i hulke fatikdombir är oc 20
ey rikedombir, Thy sagdhis fatigha prophetanom
Vpfar haarlös skalle Thy at then som lös oc
quittir är af rikedomas thunga oc iwirflödhelikhet
swasom skalluttir man af hare är lättir til at vp- 235
fara Sua opfor var herra som prophetin spadhe. 25
at han skulle opfara iuir lät fly. fly slikt fran
jordhinne vplyptis m; solinna krapt Swa siälf-
uiliande fatikir m; gud; makt Thy sagdhe var
herra sancte birghitte Huat är världinna dröfuilse
i fatikdom ok tholkom thingom vtan enna handa 30
til redhilse oc vpbyrilse til äro krono Ok hwat

är världinna sálíkhét thöm som gud; nadh van-
 nytia. vtan san nidhírfárdh til fortappílsa Thy
 är san opbyrílse til áuárdhelíkit líif at dröfuas j
 världinne. Án orátuis máns framgangír oc värld-
 5 lík sálíkhét är honom san nidhírfárdh til helfúitís

236 Ok är märkeiande at syndoghe nidhírfara först
 til syndana oc sídhan til helfúitís swasom scrífuat
 är. at en man nidhírfor af íerusalem som thydhír
 frídísins syn oc tekna gud; nadh af hulke mange
 10 bortga syndande Oc til íerico som thydhír mane
 ok tekna thessa vmskíptelíko världinna Oc thy
 koma the som thenne kom í röfuara händír som
 tekna dyáfla hulke som rófua af allom gud; nadh-
 om oc sargha m; allom gud; nadhom oc sargha
 15 m; mangom dödhelíkom syndom Thy síghír var
 herra thöm Ve them som nidhírfara til híalp í
 egyptom som thydhír myrkír oc ángxle oc dröfu-
 237 ílse. teknande världinna hulkin myrk är af mang-
 om syndom oc m; ángxla oc dröfuílsa vmsorgh
 20 Oc thy síghír var herra thöm J gíngín at j skúllín
 nidhírfara í egyptum Ok hopadhíns híalp j pha-
 ronís styrk som thydhír sundírskíptande ok tekna
 världílica tröst hulkin skíl fran gudhí Thy skal
 pharaonís styrkír oc egypta tröst vara ídhír til
 25 skám oc blygdh

Nu for thy at mange nidhírfara syndande
 nidhírfar gudh rádhelíka at döma jfúír thöm som
 prophetín síghír Var herra skal nídhírfara ok
 vndír foot trúdha världinna höglík thing, som
 30 tekna högfárdogha oc bíarghín som tekna hardh
 238 gírís híárta stor vordhín af mykíns goo; ághom

skulu opnötas vndir honom oc dalane som tekna
 skörs lusta ok drukkinskaps älskara skulu sundir
 skáras suasom vax for eld; hita Ok thy then
 som nu högfärdhelika vpfar skal tha redhelika
 nidhírfara som scrifuat är Vm hans högfärdh vp- 5
 far moth hypnum, han skal som fulaste thrákkir
 fortapas i ändalyktinne Thy sikhir prophetin af
 thöm som dödhelica synda oc ey vilia bättra sik
 at dödhin skal koma yfuir thöm Oc thera siäla
 skulu lifuande fara til helfuitis m; aldra sinna 10
 ilgärninga atirlönum som fordömd siäl kánnis,
 J dyupasta heluite skulu al min thingh nidhír- 239
 fara ok aldrigh opkoma Hwadhan af scrifuat är
 Hulkin som nidhírfar til helfuitis skal ey vpfara
 tháadhan oc ey atirkoma i sit hws, Än prophetin 15
 visar os for hulka synde siälana idhkelikast nidhír-
 fara i helfuiti sighiande Heluiti vplät sin kápt
 vtan nakan ända Ok thiit nidírforo the som
 starke varo til andra fordarfua oc vārl; god; orätte-
 lika affa. oc höghelike i vārl; högfärdh. oc ärlike 20
 rosande sik af sinom ilgärningom oc almogha folkit
 hulkit mäst synda i drukkinskap oc skörlifnat

Än huru somlike vpfara i dygdha thrifnat oc
 somlike nidírfara i helfuiti, thyngde af syndom 240
 tedhe vaar herra sancte birgitte Nar siälin kánnis 25
 vidh sina synd oc syrghir sik hafua syndat Vm
 tha insaas i hoghin mins gryma doms oc mins
 vald; räddoghe Rotfästis han i hoghenom m;
 threm rotum, Först hoxa han sik enkte for-
 magha at göra vtan mina hiälp. Ok thy vplätir 30
 han munnin at bidhia mic sik til hiälp, Annan-

tidh tilbörja han at gifua nakra almoso i mit
 nampn Thridhia tid skil han sik fran sinom
 ärindom til at thiäna mic Ther eptir tilbyria
 han at huaa atirhaldh i fasto oc sins eghins vilia
 241 5 fortakilsom oc th; är swasom godhir träsbol Ther
 aptir vaxa kärleksins grenar nar han draghir alla
 til godha gärninga som han forma Sidhan vaxe
 fructe nar han känne oc läre andra swa mykit
 som han kan Oc atuakta m; alle gudhelikhet huru
 10 han maghe vtuidha min hedir Tholik fruct thäkkis
 mic höghelikkast, oc sua vpfar nakar af litlo til
 fulkompnilsa nar han rotfästis oc bolin vaxe vm
 atirhald grenana manga göras vm kärlekin. fructin
 monas oc fitma vm gudhelika predican Samuledh
 15 nidhirfar mannin til höxta forbannilse ok höxta
 pino vm litit ilt Vest thu ey hwat thungasta byrdhe
 242 är af thöm thingom som vaxa Visselica th; är barn
 som kombir til föjlo timan ok forma ey födhas vtan
 döo innan modherinna inelfuum Thy at thy sundir-
 20 slit; modhorin oc dö Hulka fadhorin före til graf
 oc iordha m; Swa gör dyäfwllin siälinne Thy at
 lastaful siäl är suasom dyäfwlsins hustru hulkins
 vilia hon fölghir i allom thingom Hon vardir lifu-
 ande af dyäffenom nar syndin thäkkis henne ok
 25 hon gläd; i henne oc gör dyäffenom mykla fruct
 nar hon lustas i henne Oc barnsins limj formeras
 nar synd lägx til synd oc ökis daghlika nar
 syndinnar äru ökta thrutmande modhorin viliande
 243 födha ok forma ey Thy at naturan är vpnöt i
 30 syndinne oc lifuit hafs i ledho, oc ville gerna
 meer synda oc forma ey oc ey vil gudh thola
 henne th; Tha rådhis hon at hon far ey ful-

komna siin vilia tha är styrkin bort oo eglädhin
 oc hwan vagh sorgh oc vidhirmödha. quidhin
 rifna nar hon vanhopa sik formagha göra godh
 thing, Oc modhorin dö nar samuitit hädhir gud;
 doma oc auitir af sinne ilsko Oc sua ledhis
 hon aff dyäflenom til helfuitis graf hwar hon m;
 syndinna fylsko oc vrangxlusta iordhas for vtan
 anda Ok thy är os radhelikit at vpfara fran
 syndomen ok synda tilfallom som loth giordhe,
 Hulkin opfor af thöm stadh som heet sodoma i 10 244
 hulkom värste syndara bygdho Oc blef a bärgheno
 som tekna gudh; lifuernis höghelikheth Til thän
 som opfar til dygdhanna af syndommen talar var
 herra sighiande Vpfar m; mic til min ärfdhadeel
 i hymerike oc af allom them som här framhalleka 15
 vpfara i godgärninga högdh for gud; äro, sighir
 the helgha scripth at the vp foro til syons bärgh,
 som tekna hymmerikis högdh mäd glädhi ok frygdh
 til hulkit alualdoghir gudh vädoghish os m; sinne
 otaliko miskundh oplypta Amen 20

Nästa sunnodaghen äpter vaars herra vpfärdh

JHesus sagdhe sinom känneswenom, thentidh 245
 hugnaren then helghe ande kombir. hulkin iac
 skal senda idhir af gudhi fadir sannindinna anda
 hulkin framgar af gudhi fadhor han bär vitne af 25
 mik inskiutande j idhur hiarta th; mik thäkkis
 ok i skulin bära vitne aff mic, framsighiande m;
 ordhom th; min helghe ande inskiutir idhir, thy
 at i varande m; mic sidhan iak byriadhe predica

saghin mina gärninga Ok hördhin min kænne-
 dom Ok thetta sighir jac at i skulin ey ga af
 rätte tro for the ondo thingen som idhir skulu
 jfuir koma. Thy at iudhane skulu vtkasta idhir
 246 5 af sinom kirkiom. Oc then time skal koma at
 hwar thān som idhir drāpīr skal thānkia sik i
 thy göra gudhi thākka thiānist hoxande sik halla
 rāt oc idhir orāth Vtan the skulu göra idhir
 thesse thing, thy at the vita ey gudh fadhīr ok
 10 ey mic for hulkra skuld i tholin tholik thing til
 idhur auārdhelik lōn thetta sighir iac idhir thy
 fore at, at i skulin aminnas i them tima idhir
 tholik thingh owir koma. at iak fore vitande
 komaskolande thing sagdhe idhir thetta

15

[Exposicio]

J Thesse helghe läst är först märkiande at then
 helghe ande hulkin ihesus sighir sik skola sända
 apostolomen af gudhi fadhīr är san dygdh, gifu-
 247 ande alt frelse som paulus sighir, Hwar gud;
 20 ande är ther är frelse Oc for thetta frelse kalla
 han sik som scrifuat är thera hugnare som grata
 sina synde Än vsal syndoghīr man ouārdoghīr
 thes helgha anda hugnath ma sighia th; som
 scrifuat är, Lankt är hugnaren fran mic vm-
 25 uāndande mina siäl Ok ey at enast thes helgha
 anda hugnadhīr är langt fran honom Vtan han
 är amuäl dyāfwlsins thrāl som var herra sighir
 Hulkin som gör syndina är syndinna thrāl Oc
 petrus apostolus sighir. Af hulkom nakar är ofuir
 30 farin oc foruunnin, hans thrāl är han, Oc for

thy at syndoghir man är foruunnin af dyäfflenom
 är han hans thräl Oc thy som var herra sighir 248
 skal thrällin ey blyfua i hymerikis huse äuärdhe-
 lika Än aff tholkom thräldom frälsir then helghe
 ande som paulus sighir. Lifsins ande som är [i] 5
 ihesu christo frelsadhe mic af syndinna thräldoms
 laghi oc äuärdhelikx död;

Thän helghe ande kallas oc fingir scrifuande
 alla sannind oc thy kallas han sannindinna ande
 Ok som var herra sighir Nar then sannindinna 10
 ande kombir skal han känna idhir alla sannind
 vidhirthörfthelica til siäla helso. ok han bort älte
 ondan anda fran siälinne som ihesus sighir J gud;
 fingir som är gud; ande vtkastar iac dyäfflana af 249
 människiom Han styrkir ok vara vanmakt som 15
 paulus sighir Thän helghe ande hiälpir oc styrkkir
 van krankdom Then helghe ande scrifuar oc owir
 syndogha redhelikan oc sannan dom som scrifuat
 är at fingir swa som man; hand scrifuandis syntis
 enom konungh oc honom sagdhe gud; prophete 20
 at scriptin som scrifuat var thydhe swa. Gudh
 talde thit rike oc vpfylte oc endadhe thät oc thw
 äst vplagdhir a gud; mätskal älla vagh oc äst
 funnin litit hafuande älla vaghande Ok thiit rike
 är sundir skipt oc gifuit medis oc persis Oc vm 25
 samu nattinna var konongin dräpin Swa ändas 250
 syndox man; vald i dödhenom oc läg x a rättuiso
 gud; doms vagh Oc for thy at han fins haua litla
 älla änga godhgärninga hulka han skullo vplypta
 til hymerikis. Thy sionkkir han diupth til hel- 30
 fuitis pinor och dräps m; äuärdhelikom död ok
 hans rike skiptis i tu Thy at hans kroppir i

hulkom synda lustin styrdhe gifs medis som thydir
 iämpn mälningh oc tekna iordhena. Hulkin alla
 kropana takir iämpnlika til sin. ok sialin thy at
 hon styrdhe ey kroppin skälica gifs persis som
 5 thydhir frestande ok sundirlösande oc tekna dyäff-
 251 ana Hulke sialana fresta til synde oc sundirlösa
 m; pinom Thän helghe ande [kallas] oc band
 samanbindande m; kärlek Oc thy sigx han i
 lästinne i dagh framga af gudhi fadhör oc sändis
 10 af gud; syni Oc thy gifuir paulus radh sighiande,
 varin athughule at göma thes helgha anda sam-
 hellis enan i fridh; oc sāmio bande Thwart a mot
 vpuække ondir ande afwond oc osāmio, som scrifuat
 är at ingik ondir ande i saul konung, oc thy
 15 auundadhis han, orättelica mot dauid holkin honom
 hafdhe giort manga godgärninga oc vidhurfrestadhe
 opta at dräpa han och wardh thy siälfuir skäm-
 lica dräpin

Thän hālghe ande inblāsir oc helghom ok
 252 20 hālaghom hiārtom allan sötma swa at the magho
 sighia th; scrifuat är O herra gudh huru sötir
 oc godhir thin ande är i os Ok ther til tekn är
 scrifuat at ihesus bläste til sinna apostla, Ok sagdhe
 takin then helgha anda. oc for thy at han gifuir
 25 allan sötma oc kännir alla sannind sighir ihesus i
 lästinne i dagh apostlomen När sannindinna ande
 kombir skal han vitne bāra af mik Ok i skulin
 vitne bāra swa som han gifuir i idhur hiarta

Thy är märkiande at varom söta herra ihesu
 30 christo bāars vitne i the helgho skript, först af
 253 hans sanna kändoms liuse som scrifuat är at

iohannes baptista kom til vitne at han skulle
 bera vitne af liuseno som gud; son är hulkin
 sant lius är lysande m; læstinna kannedom a sina
 vagna hvariom man komande i thessa världh Oc
 ey är th; hans sak at nakre boort dragha sik fran 5
 hans kannedoms liuse oc fordömas til helfuitis
 myrk Thy at the vilia ey aptir pauli radhe bort
 kasta fran sik myrkianna gärninga som teknar
 syndinar, Ok for thy at the m; rof ok styld.
 hordom skörlifnat, menedhom, troldom. ok androm 10
 syndom sighia mang fals vitne mote honom hulkom
 han sighir Jak skal ga mot idhir i dom Oc 254
 iak skal vara raskir vitnare trullarum. ok meen-
 swäriarum oc them som ey löna sino arfuodhis folke
 rättelica oc them som nidhirthrykkia värio lösa, 15

Annantidh bär the helgha script varom herra
 vitne af hans höghelica valde, Hulkit höghelikit
 syntis i thy at han vp reste lazarum af dödh
 Hulkin fyra dagha hafde dödhir varit Oc thy
 är scrifuat at almoghin bär honom vitne som när 20
 honom var Nar han kalladhe lazarum af grafuinne
 oc vpreste han af dödh Nu for thy at gud; wald
 som scrifuat är. är äuärdhelikit Hulkit aldre skal
 bort takas. forma engin vndan thy fly oc bör 255
 allom rådhas th; oc ödhmyuka sik vndir thy som 25
 petrus apostolus radhir sighiande Ödmyukin idhir
 vndir gud; vallogha hand at han vili idhir vp-
 höghia til äuärdhelica äro Ok fölghin ey thöm
 som prophetin sighir at the räddos ey gudh oc
 thy vtrakte han sins vald; hand atirgiällande 30
 thöm skylllogha hämd Hulka pharao konungir ok

hans folk ey räddus vtan varo gudhi olydhogha
 ok genstridhoghe ok honom omilde til thes han
 nidhirsänkte them i rödha hafuit swa at gud;
 folk sa thöm dödha a hafsins strand Oc gud;
 5 mykla vald; hand hafdhe idhnat mot them Ok
 256 sighir var herra Syndoghe moghe see mik i minna
 rätuiso valde vm the skodhadhin huru iordhin
 ypnadhis ok vpswalgh omilda oc eldin vpbrände
 vranga

10 Thridhia tidh bär scriptin varom herra vitne
 af hans höghelika kärlek, af hulkom han siälfuir
 sighir Engin hafuir mere älskelikhet än thön är
 nar nakar gifuir sik j dödhin for sina vini Nu
 for thy at jhesus tholde dödh for vara skuld
 15 tedhe han os mästan kärlek Hwadhan af sanctus
 iohannes sighir En af riddaromen vplät oc ginom
 tak ihesu christi sidho m; spyute oc ginstan flöt
 257 vth blodh ok vatn aff hanne. Ok sanctus iohannes
 som th; saa bär ther af vitne. ok hans vitne
 20 är sant oc sighir sanctus iohannes i thy vndir-
 stodhom wi gud; kärlek at han satte sina siäl af
 likamenom ok do for vara synde skuld Thy som
 sanctus petrus sighir. alle prophetane bära honom
 vitne at alle the a han tro rättelika skulu taka
 25 synda forlatilse vm hans nampn Hulke mange
 honom illa atirgiällda som han siälfuir käre ok
 sighir til syndoghan man thw atirgallir mic ond
 atirgäld for godha gärninga. Jak är gudh hulkin
 al thing skapadhe ok oppinbaradhe min mästa kär-
 258 30 lek vm mins likama hardhasta dödh Hulkin iac
 siälfuiliande tholde for siäla helso.

Af them hælgha anda

J Epistola som læsin var i messonne i dagh six
at nar apostoli varo alle saman m; licama hogh
oc vilia kom bradhelica ludh af hypnom swa
som ængxlikin thordön alla vadhirstormbir oc 5
vpfylte alt husit huar the blyfw Ok thera likam-
lika öghom syntos vmskiptelica tungo swa som
eldir. oc blef ofuir hwariom thera. oc the vp-
fultos alle m; thöm helgha anda. oc tilbyriadho
til at tala aldra handa tungo maal. swa som then 10
helghe ande gaf thöm at tala Thy at alle the 259
som thöm hördho tala. hördho oc vndirstodho sit
tungo mal i thöm a af hwat tungo the varo,

J thessom ordhom märkias siu thing hulkin then
helghe ande gifuir godhe siäl m; sinne tilquämd 15

¶ Försth gifuir han bradh vmuändilse til
gudh fran syndom Oc thy sigx här at han kom
bradhlika. for hulkit ambrosius sighir. Thes helgha
anda nadh kan ey seen vara vtan kombir bradhe-
lica, Thetta pröfuas m; elizabeth i hulka quidh 20
barnit rördhis m; glädhi, swa brat som hon hördhe
marie helso Oc elizabeth vplyptis m; thöm helgha
anda oc taladhe gud; lof Thy manar then helghe
ande syndoghan man som scrifuat är sighiande. 280
senka ey at vmuändas til gudh och duäl ey dagh 25
fran dagh Thy at bradlica skal hans vrede koma
thik vm thu offänge dval at bättra thik oc i hämpd-
inna tima skal han fortappa thik til hulkins mere
visso paulus sighir Nar syndoghe sighia fridhir

ár ok sighthirlikhet tha skal thöm bradhír dödhir
 ouir koma Swa som otalikir vörkir kombir bradhlica
 the quínno m; barn ár. The skulu ey vndan fly
 gud; hempnande rátuiso. hellir án quínnan vörk
 5 i barnbyrdh,

Ok six hár at stort liudh vard Thy at
 then helghe ande giuir siálinne höghelica lofua
 261 gudh j sangh lāsningh bönom oc scriptamalom.
 hwadhan af var herra manar siálinna sighiande.
 10 liudhe thin röst i minom örom thy at thin
 röst ár söt i bönum kánnedom oc scriptamalum
 oc thiit ánlite ár faghirt for rátuisa gárninga
 Thetta ár teknat m; zacharia ok elizabeth hans
 hustru ár scrifuat at the varo badhin rátuís for
 15 gudhi ok zacharias vpfyltis m; thöm helgha anda
 oc taladhe gud; lof sighiande Válsignadhir vari
 herran israels gudh J thessom ordhom prófuas
 at then som astunda at fa then helgha anda skal
 vara som zacharias oc elizabeth rátuís i gárningom,
 262 20 thakka gudhi i hiártano oc lofua han mádh munn-
 enom Ey var thes mansins röst tholkin ofuir hulkin
 var herra kárdhe sancte birghitto a hörande sigh-
 iande, ok ma hwar vakta sik for tholke samu
 akero Hans läpa röst ár sua som twäggia saman-
 25 slagghna stena liudh, til hulkins lyudh engen kan
 swara, mádhan ey vet; huat th; tekna Hans röst
 sighir mik til Jac vil hua min vilia, sofua oc
 vpsta nar mic thákkis, thák ordh til manna lof
 skulu vara i minom mun, th; som lustelikít ok
 30 söt ár skal inga i min mun Ey akta iac at hafua
 atirhaldh. Jak astundar naturinna mätte. oc iac
 263 skal ymnelica gifua henne hwat hon kráfuir. Jak

astunda panninga i punge klädhanna blötelikhet a
 kroppenom nar iac thetta haur, haur iac mina
 glädhi oc hwat iac astunda, oc th; räkna iak vara
 salikhet Tholkir ar hans thankke oc vili Thy
 liudhar hans rops röst i minom örom swa som 5
 stena liudh Än iac swara honom til hans hiarta
 röst O vin thiin väghir ar ey til hymerikis Oc
 ey smaka thik at thänkia a mina pino Thy ar
 helfuite thik ypit Thy at thiit lifuarne älska nidhro
 thingen ok ledhir til heluitis Thik skal koma 10
 hardhir dödhir ok otholikin dombir oc omöghelikit
 skal thik vardha at vndanfly. Thu skalt haua
 hardha pino ok dyäfla kompanaskap vtan thu 264
 vmskipte thit hiarta til bätra

¶ Thridhiatid at then helghe ande. kom som 15
 ängxlith vädhir stormbir. Thy ath han bort
 bläste rasklika värld; goo; giris storma w männ-
 iskionna hiarta som prophetin spadhe sighiande
 honom. Thu skalt sundir bryta taarssins skip j
 ängxlika maktoghom anda. tarin thydhir värld;- 20
 lika glädhis vpletilse, skipiin förande köpskat
 tekna goo; giri, Än then helghe ande äggjar
 sialinne badhe fly fanytta värld; glädhi oc giri.
 Th; pröfuas m; sancto iohanne baptista hulkin
 vpfyltis m; thöm helgha anda af modhir lifue oc 25 265
 forsmadhe swa fulkomplika värld; goo; hugnat at
 han i barndoms allir flydhe fran manna samuaru
 oc bleff ensammin i ödhmarkom i myklo atir-
 halde til then dagh gud bödh honom tee sik
 israels mogha Nu til tekn at then helghe ande 30
 skil människiona fran syndelikom värld; hugnat
 oc giri, sighir prophetin. Hälaghir ande ingik i

mic ok lát mik sta iuir minna fötir ok vplypte
 mik mállan hymilin ok iordhinna, sua at al siál-
 inna astundan var til hymerikis. Án thot likamen
 266 tok sik vphelle af iordhinne. Aff thessom thrim
 5 som ár sakt af sagðhe gud; ángil sancte birghitte
 sua, Hulkin som astunda at fa then helgha anda.
 hafui först rena ok fulla synda vidirgango, och
 án thot the vidhírgangan alla scriptamal gitir ey-
 ginstan giorth; m; fullum hiártans idhrugha for
 10 hardha hiártat. Tho dughir th; swa mykit at
 dyáfwllin vndan væghir oc bort springgir for godh-
 om anda. Haui annantid ödhmyukt oc vilia at
 bátra the synde som han giordhe oc göra the
 godgärninga som han forma. Tha tilbyria dyá-
 15 fwllin at vtga. Thridhiatid skal han ödhmyuklika
 267 bidhia til gudh at han maghe fa godhan anda oc
 án scripta sik for giordha synde. m; sannom kärlek
 thy at kärlekir til gud drápir dyáfwllin. Thy at
 han ville hellir hundradha sinom dö án at mannin
 20 giordhe minsto kärlekx gärning for sins gud; hedhir.
 Swa ár han auund; fullir oc ilsko fullir.

¶ Fiárdhatid six. at apostlane vpfyltos m;
 them hálgha anda ok at han vpfylte alt husit i
 hulko the varo, oc thy gafuo the af sik dygdha
 25 luct oc frágðh, hwadhan af paulus sighir. Gudhi
 vardhin thakke hulkin sighir vindhir i os, oc
 oppinbara sinna vidhírkänno lukth vm os i hwari-
 om stad, wi árom gudhi godh lukt badhe i thöm
 268 som hele vardha. swa oc thöm som forfara, Androm
 30 árum wi döðsins lokt til euárdhelikin döðh, thy
 at the taka ey alla tro gud; kánnedom som wi
 predicom. Ok androm árum vi lífsins lukt til

æuårdhelikit lif thy at the tro gudhi fore predican
 Thetta sama stadfeste ihesus sighiande Hulkan som
 tro lästinna kännedom oc döpis, han skal hel
 vardha, Än hulkan som ey tro han skal for-
 dömas, Än huru then helghe ande vpfylte apost- 5
 lana oc huru the varo tha skipadhe, th; tedhe
 var herra sancte birghitte sighiande, aposlane
 hafdho thry godh thingh, först hafdho the allan 269
 vilia at halla allan renlek ok blifua atirhallelika i
 allom thingom Annantid hafdho the särlika ödh- 10
 myukt, Thridhiatidh hafdho the alla astundan til
 gudh, thy at the enkte astundadho vtan han The
 varo som thry ren kar oc tom Thy kom then
 helghe ande ok vpfylte thöm Han kom swasom
 strömbir thy at han opfylte alla thera lidhi oc 15
 lini m; gudhelikom lusta oc hugnat Han kom
 suasom ellir Thy at han optände swa thera hiärta
 m; gudhelikx älskogha brändagha, at the älskadho
 enkte vtan gudh oc räddos enkte vtan han Thridhia 270
 tid kom han i tungo like thy at swa som tungan 20
 är i munnenom oc skadha tho ey munnen Vtan
 hialpir at tala swa var then helghe ande innan
 til i thera siäl. hulkan thöm lät enkte astunda
 vtan mic oc giordhe thöm talande i gudhelike
 snille m; hulkins dygdh the taladho alla sannind 25
 swasom m; tungo Oc for then skuld at thesse
 karin varo toom for gud; astundan var vördhokt
 at then helghe ande skulle koma til thera thy
 at han ma ey inga til thera som vpfylte äru m;
 alle syndinna orenlikhet The äru swa som thry 30
 värsta kar Första är fult m; värst luktande manna
 thräk Hulkit engin forma at lukta for värsta dön, 271

Annat är fult m; fulasta manna natur. Hulkit
 engin forma at smaka for besklikhet Thridhia
 är fult m; rutnasto blodhe oc var. Hulkit engin
 forma at se for vamulika styghelikhet Swa äru
 5 onde män fulle m; världinna giri Hulkin vär lukta
 i minne asyn oc minna helghra manna än manna
 thräkkir, oc vsle världinna älskara lustas j mästa
 oc värsta thräk rasklika forganglikom J andro
 karino är mykin skörlifnadhär [ok] oatirhald i allom
 10 gärningom, hulkin mik är beskare at smaka än
 beskaste galle thy at ey forma iac at thola tholka,
 272 ok myklo sidhär inga til thera m; nadh thy at
 huru skulle iac san renlikhet inga til swa orena,
 huru skulle iak sanna älskelikheet; ellir vptända
 15 thöm som sua vrangir skörlifnad; eldär gör lugh-
 ande til ondan lusta Thridhia är thera högfärdh,
 hon är visselica suasom rutit blodh ok var Thy
 at hon rötte mannin innantil oc vtthantil for-
 takande honom gud; nadhe, ok gör han ledhan
 20 gudh oc mannom, ok then som är opfyltär m;
 henne ma ey vpfyllas m; thes helgha anda nadh

Then helghe ande syntis oc i tungo like, Thy
 278 at thöm han vpfylle gifuir han tröst at thuru-
 lika predica gud; ordh Swa är scrifuat at nar
 25 gud; kännesuena hafdhö bidhit sina böne til hans
 vpfyltos the m; thöm helgha anda, ok taladhö
 tröstelica gud; ordh Swa gafs han apostlomen
 som här sigx at the vpfyltos m; them helgha anda
 oc tilbyriadho at tala swa som then helghe ande
 30 gaf thöm at tala Thesse nadhe bedhis prophetin
 sigiande O herra gudh vpnya rättan anda i
 mino hiarta. Borth kasta mic ey fran thino anlite

Oc bort för ey thin helgha anda fran mik, gif
 mic thina helgho glädhi oc stadfast mic thins 274
 helgha anda gafuo Oc tha skal iak kanna mangom
 mannom thinna budhordha vägha oc omille skulu
 vmuändas til thin Thwart a mot gör ond tunga 5
 mykit onth aaff hulke iacobus apostolus sighir at
 hon ar orolikit ont ful m; dödheliko ethre som
 ar banno, meenedha lyghn, ok bakmal. hulkin
 siälina dräpa som ether dräpir kroppin Hwadhan
 af scrifuat ar at onde giordho swiklika m; sinom 10
 tungom oc värsta etherorma etir vndir thera läpom
 Hulkra mundir fullir ar m; forbannilsom ok besk-
 likhet, Ok skal var herra fortappa alla swikfulla läpa 275
 ok stortalugha tungo Oc som scrifuat ar, tuskare
 oc twätunghul ar forbannadhir Thy at han dröfdhe 15
 manga, oc thy skal hans tunga gifuas dyäflom.
 swasom forbannadha nichanoris tunga hulkin mot
 gudhi taladhe sundirskars ok gafs foghlom

Thän helghe ande syntis i eld; like Thy at
 han gör them brännande i gudhelikom kärlek, 20
 hulka han vpfylle Aff thenna eldh sighir var herra
 Jac kom at sända eld i världinna som ar thes
 helgha anda kärlekir oc hwat vil iac vtan at han
 skuli optändas i manna hiärtom Ok vil iac at
 eldir som ar gudhelikin kärlekir skal altid brinna 25
 i mino altara som ar människiona hiarta Thenne 276
 kärlekx eldir bran i iomfru mario iuir alla, For
 hulkit henna välsignadha son sighir henne, Alle
 helghe män bära thik vitne at meer brinnande
 kärlekir var i thik til min än i nakrom androm 30
 Oc thin renlekir allom renare thäkkis mic owir alla
 Oc sagdhe gud; ängil sancte birgitte — — — —
 — — — — (Ett längre text-stycke är här öfverhoppadt.) — — — —

ok swa fulstopa kärlekx eldír optándis i maria. at
hans välluktande helsami røkir opfor swa høkt.
at kärlex ellin som i gudhi var, ingöt sik i han
277 ok nidhír for swa i thesse kalla världinna

5 Än thwart a mot sighír vars herra ängil ath
ondír ande haur thry ond thing, Först är han
brännande ok opnötande som ellir, Thy at the
siäl som han äghír vptändä han alla m; skörli-
nad; lusta oc vranga giris eld swa at for hæs
10 vpfullilse forma hon enkte annat thänkia älla
astunda Swa oc for tholkin thing mistis ok
tappas opta likamlikit liif oc allir hedhir oc hung-
nadhír, Annantid är han beskír som galle Thy at
the siäl som han äghír vpptände han swa m;
278 15 synda lusta at äüärdhelikin glädhi synis henne
enkte vara äüärdhelik godh thing, vtan flatio, ok
alt th; gudhi til höre är henne besth oc vamult,
som spyän oc galle Thridhia tid är han oren Thy
at han gör siälinna swa fula oc raska til syndinna
20 at hon blyghis af enge synd, oc hiole af enge
synd, vm hon räddis ey meer manna blygdh en
gud; oc thy är then andin brännande Thy at
han brindír til vranglikhet oc gör andra bränande
mäd sik, Han är beskír thy at alt gut är hon-
25 om best oc vil han at th; androm oc allom best
vardhe Han är oren thy at han lustas j oren-
279 likhet ok vil andra haur sik lika, Än then helghe
ande gör siälinna heta til gudh; älskogha swa at
hänne är enkte söt vtan gudh oc hans godgär-
30 ninga aminnilse, ok hans sötme är othänklikin them
som han ey smaka Oc six här, at thän helghe

ande saat owir huarom thera Thet ar at han
blef stadhelika iuir thom thy at han gör them
stadhelika blyfuande i godho hulka han vpfylte,
Thetta ar teknat i sialfuom christo aff hulkom
sanctus iohannes sighir Jak sa then helgha anda s
nidhirlfara af hympnom swa som dufuo ok blyfua
owir ihesum

Oc ar markianne at then helghe ande giuir
siw godh thing them som han blyfuir m; Först 280
gör han mannenom världina ledha, swa at hanna 10
hedhir räknas i hiärtano som vadhir, Annantid
gör han gud sialinne swa käran at allir kötsins
luste kolna Thridhiatid giuir han tholomodh ok
tröst i ensamnum gudhi, Fiardhatid opuakkir han
hughin til iamperistins kärlek Fämptatidh äggjar 15
han allan reenlek ok afhald amwal af loflikom
thingom Siättatid gifuיר han tröst i gudhi i allom
dröfuilsom ok at aras oc gladhias i them, Siunda-
tid gifuיר han astundan til at vilia dö oc vara
m; christo, hellir an hua världinna sälikhet, ok 20
smittas i hanne 281

Thwart a mot gör ondır ande siw ond thing,
Först gör han människione världina söta oc hyme-
rikis astundan ledhesama, Annantid äggjar han
astunda värld; hedhir ok glöma sik sialfwom, 25
Thridhiatid vpuakke han hat j hiärtano oc otholo-
modh, Fiardhatid gör han mannin thurughan mot
gudhi oc hardhan i thy onda han gripir, Fämta
tid äggjar han at orsaka syndinar och räknä thöm
litla Siättatidh äggjar han huxins lätilikhet oc 30
alla kötsins orenlikhet Siundatid inskiutir han 282

langx lifs hop ok blygdh at vidirga syndenar j
 scriptamalom Thy thörf hwar vakta sik at han
 swikis ey af thænna orena anda ok göra ödmyuk-
 lika dygdha gärninga at som gregorius sighir thæn
 5 hoghir som vpfyllis m; gudhelikom anda hafuir
 vppinbarlikkast sin tekn som är dyghdh oc ödh-
 myukt oc koma tha badha saman i enom hugh
 tha är vist, at the bära vitne af thes helgha anda
 närwaru hulka os gifui ihesus christus Amen

10 Af the hælgho threfaldelikhet

U Ars herra ihesu christi nadh ok gud; kärlekir
 233 ok thes helgha anda luttakylse, vari m; allom
 idhir, Wi rönom alle at thriggia handa ogangn
 dröfuir oc mödhir mannana natur, som är van-
 15 makt, af hulke scrifuat är at somlike kårdho Ey
 er os swa mykin styrkir at wi formaghom mote sta
 Oc fakunna älla faujska af hulke scrifuat är The
 visto ey oc vndirstodho ey Oc iljska hwadhan
 af scrifuat är, at mannana siin oc huxilse äru
 20 rask oc nidhirlut til ilt af sinom vngdom Thetta
 thräfalla ogangnit mödhir mannin, thy at han
 syndadhe mot gud; fadhirs valde oc mot gud;
 sons snille, oc mot thes helgha anda godhlek
 Sua hafdhe then syndat som scriptin sighir af,
 284 25 at gudh fadhir styrkir han ey m; sino valle. gud;
 son sökir han ey m; sinne snille Thæn helghe
 ande gör han ey loghande m; sinom kärlek Oc
 ey är th; vndir Thy at han girnas at koma til
 vald moth gud; fadhors valle, han vil vara snillir

mot gud; sons snille han haur vptändilse oc
 tho annorled än then helghe ande gör til kärlek
 lughande Thy bedhis sanctus paulus af the helgho
 thräfaloghet thöm hiälp som sua haur syndat sigh-
 iande Vars herra ihesu christi nad oc snille mot 5
 fauiskonne oc gud; fadhors kärlekx styrkkir mot
 vanmaktinne. oc thes helgha anda luttakilse mot
 ilskone vari m; allom os at the helgha thrä- 285
 falloghet vårdhoghis sighia hwariom vara th; scrifu-
 at är, at gud; ande sagdhe enom sinom viin, O 10
 vin jac swara thik a gudhdomsins vāghna at thu
 skalt haur arf m; gudhi thinom fadhír, oc a gud;
 sons mandoms vāghna at thu skalt vara hans
 mōnster A thes helgha anda vāghna at thu skalt
 ey haur frestilse ofuir th; som thu format at 15
 thola, thy at gudh fadhor skal vārna thik, gud;
 sons mandombír skal nār thik sta oc gud; ande 286
 skal lughande göra thik til kärlekx nadh

Nu är märkiande at thes helgha anda nadh,
 hulka gudh fadhír giuir vm sin välsignadha son 20
 ihesum christum, gör them som hon gifs fām
 goodh thing, mot fām ondom hulkin syndin gör,
 Första är at syndin gör siälina til enkte Hwadhan
 af augustinus sighír, syndin är enkte, ok til enkte
 for gudhi vardha människiona tha the synda Ther 25
 a mot gör gud; nadh siälina lifuande oc rätuisa
 Hwadhan af paulus sighír Vars helara gud; väl-
 uilioghet oc mandoms ära syntis allom mannom,
 ey af thöm rätuiso gärningom som wii giordhom
 vtan epte sinne miskund giordhe han os hela j 30 287
 döpilse ok m; thes helgha anda vpnyilse hulkin

han fulkomlica ingöt j os vm van helara ihesum
 christum at wi rätuisse giordhe m; hans nadh
 varin äruingia epte äuärdhelikx lifs hupi, Annat
 är at syndin gör sin görara fatighan ok vslan
 5 swasom syndoghe kännas vara vrangelikhetir for-
 skuladho th; onda som wi tholum oc vara synde
 forbudhu got af os, oc är scrifuat at syndin gör
 folkit vsalt, ther a moth gör ihesu christi nadh
 hans vini rika i dygdhom for hulkit paulus sighir
 10 gud; vinum, Jak thakkar minum gudhi altidh for
 idir i gud; nadh, hulkin idhir är gifuin i christo
 288 thy at i ärin rike giordhe j honom i allom godh-
 om thingom i hwario ordhe oc i allom viisdom
 swa som christi tro oc vitne är stadfast i idhir
 15 swa at idhir änkte borto är i nakre nadh. bidh-
 iandum vars [herra] ihesu christi vppinbarilse hulkin
 idhir skal stadhfästa alt til lifsins ända vtan last,
 Thridhia är at syndin gör sina görara blinda som
 scrifuat är thera il;ska giordhe them blinda, oc
 20 sighir prophetin Syndoghe skulu ga blinde, thy
 at the syndadho mot varum herra Ther a mot
 lysir ihesu nadh sina folghara m; gudhelicom
 289 kännedom, som paulus sighir. Gud; vars helara
 nadh syntis allom mannom lärande os at vi nek-
 25 ande oc bort kastande omilhet, ok världlik astund-
 ilse. skulu blyfua i thesse värld i välmattande
 tämppran mot köt;sins lusta oc rätuislika til van
 iämcristin. oc millelica til gudh m; gudhelike dyrk.
 bidhande salt hop, oc mykins gud; äro tilquämd,
 30 oc vars helara ihesu christi, hulkin sik siälfuan
 gaf i dödhin, for os at han skulle os atirlösa af
 alle vrangelikhet, oc rensa oc göra os sik tökelikit

folk til at fölgia ok göra godha gärninga. Fiärdha 290
 är at syndin gifuir sin görara i thräldom som var
 herra sighir, Hulkín som gör syndinna är syndina
 thräl Oc sighir petrus apostolus af hulkom nakar
 är forwonnen hans thräl är han Sua är syndoghír 5
 dyäfwlsins ok syndox lusta thräl thy at han är
 forwonnen af thöm Huadhan af var herra sighir
 at syndoghe nidhírthrykkias m; syndoghe thräl-
 doms thiänist, swa at han sargha thöm m; dödhe-
 lico sare, ok ther ofuir nidhír thrykkir thöm i 10
 pino oc värk Ther a mot frälsar gud; nadh, a
 hulka paulus tröste nar han sagdhe Hwa skal
 frelsa thessa döðsins likama, gud; nadh vm ihe-
 sum christum Och thy sighir han til thän man
 som sina synde vil bättra Styrkx i gud; nadh 15 291
 hulkin i ihesu christo är Oc sighir sanctus paulus
 cristnom mannom, J vitin vars herra ihesu christi
 nadh, Hulkín mädhan han var äuärdhelica rikir är
 han fatighir giordhír. for vara skuld at vi skullin
 rike vara af hans fatikdom, Fämta är at syndin 20
 forskulla äuärdhelikin dödh, hwadhan af iacobus
 apostolus sighir, syndin födhír dödhin nar hon
 fulkompnas Oc sighir paulus Lön for syndena
 är äuärdhelikin dödhír, ther a moth som paulus
 sighir. gud; nadh är äuärdhelikit lif, i varom herra 25
 ihesu christo, oc gud hulkin rikir är i miskund,
 for sin mykla kärlek miskunnadhe han os, oc nar 292
 vi varom döðhe i syndom, giordhe han os lifu-
 ande i sinom signadha son ihesu christo, m;
 nadh arin i heladhe 30

Än är märkiande at thry thingh sta mot gud;
 nadhum Först högfärdhin hwadhan af iacobus

apostolus sighir Gudh star mot högfärdhoghom
 oc gifuir ödhmyuka sina nadh Ther näst värld;
 hugnadhír oc giri for hulkit iacobus apostolus
 sighir Thessa världinna vinskapi ar gudhi omil-
 5 ikin, Oc hulkin som vil vardha thessa världina
 viin, han skal skipas guð ouin Thridhiatid krop-
 293 sins orenlikhet for hulkit barnardus sighir, Gud;
 nadh ar balsamus Thy lätar hon sik renasta
 kar oc fast alla stadhukt Nu swasom nadhin til
 10 scrifuas gud; syn. sua tilscrifuas kärlekin gudhi
 fadhír, Hwadhan aff iohannes [sighir], J thy ar
 gud; kärlekir, ey swasom vi hafdhin alskat gudh
 vtan han alskadhe os för, oc sände sin välsign-
 adha son nadha offir for vara synde, oc i thy
 15 syntis gud; kärlekir i os at han sände sin enga
 son j världina at vi skullin lifua vm han

294 Thy ar märkiande at gud; kärlekir gör siw
 godh thing

Först ar at han gör godhan man gud; son i
 20 honom likan For hulkit iohannes apostolus sighir
 Seen hulkin kärlek gudh fadhír gaf os at vi skullin
 vara oc kallas gud; syni Vi ärum nu kärasto gud;
 syni Än ey syntis än huat wi skulum vardha
 Än vi vitum nar han synis skulum vi vardha
 25 honom like, oc se han swasom han ar i sinne äro,
 Hulkit somlike thy vär ey akta, Hwadhan af var
 herra sagdhe til en lifuande man sancta birghitto
 a hörande, al the thing iac giordhe giordhe iac
 af kärlek for thina skuldh, ath thu skulle vara
 295 30 mic likir ok vändas fran syndom oc atirkoma
 til mik Än nu ar min kärlekir vtslektir i thik

Mina gærninga synas thik vara flätia, min væghir vansamlikir, thy atir star thik besk pina oc dyßfla wårdhskap Vtan thu vmskipte thit hiarta til bátra,

Annat ár at kárlekin vpnöte syndena Hwadhan af scrifuat ár Var gudh ár vpnötande ellir, Thy 5 at ellin rensa gullit oc bort bránne sindrit af thy, swa rensa gud; kárlekir siálina af syndom, som var herra sighir, J mins álskogha elle skal al iordhin som áru syndinna vpswálghias Án swa-som isin gifuir ey logha alla hita af sik án thot 10 han lægx til eldh, Swa áru mange swa kolnadhe 296 i syndom at the til enkte got vptándas thes hellir at gudh söke them m; sinne nadh, Hulkit han käre sighiande, at hans ande swasom quäfs af thöm nar the huxa m; sik, got ár oc lustelikit 15 at vara m; världinne, got ár at skörlika lifua, ey formaghom vi os ther af atirhald, j áldrinne viliom vi at bátra os, af thessom áldra vārsto huxilsom quäfs andin thy ath thera hiarta kolna sua ok thwina fran mik oc af allo godho, at th; 20 kan aldre heet vardha oc ey vpsta til min kárlek, thy at suasom ey vpgar loghi af isenom, án thot 297 han lægx i eldh vtan smáltir Swa thesse án thot iac gifuir thöm mina nadh oc the hōra minna manilsa ordh ey thes hellir vpsta the til lifsins 25 vægh, vtan visna oc thörkas af allo godho, Oc thy vari alt th; forbannat som the taka af iordhinne til sinna nyttelikhet, thy at the lofua ey sin gudh ok skapara hulkin thöm gaf th; Forbannadhír vari thera matir oc drykkir hulkin 30 som ingar i thera mun oc fōdhe thera likama til madhka mat, oc thera siála til háluitis, For-

bannadhe thera kroppa hulke vp skulu sta af
dödh brinnaskolande i helfuiti for vtan anda

- 298 Thridhia är at kärlekin vpuäkkir mannin til
godha gärninga Hwadhan af paulus sighir, Gud;
5 kärlekir thrängir os, th; är at then kärlekin som
gudh tedhe os j thy at han vädoghaddhis at skapa
os til hymerikis äro, oc thola i sinom välsignadha
likama ärfuodhe pinor, ok beskan dödh for vara
skuld skulle vpuäkkia os til gudhlikit ärfuodhe for
10 gud; äro Thy at swasom scrifuat är gudhelikin
kärlekir värna mot ouinsins dyäfwlsins skötom oc
frestilsom Oc gör han raskan til gud; hedhír, ok
brinnande til gudhelikit ärfuodhe ouínnelikin i
299 genuärdhoghom thingom langhughadhan j hopi
15 ok stadhelika blyfuande i godhom gärningom oc
godhom byriadhom thingom oc ey thryðskas Oc
thy skal kärlexfullir man hwar han se sin iäm-
cristin dröfdhan hugna han m; kärlex ordh, oc
värna han, nar honom görs orettir mot rätuisonne.
20 sökia siuka atírlösa fangna, ey blyghias fatigha,
altidh älska sannindina. enkte sätia for gud; kär-
lek oc aldrih villas af rätuisonne

- Fiärdha är at kärlekin är maktoghasta stud til
at vppehalda alt ärfuodhe oc dröfuilse Hwadhan
25 af paulus sighir. kärlekin är thulughir oc väl-
uilioghír kärlekin auundar ey, han gör ey vrang-
lica, är ey vtblastir til höghfärdh, ey hedhír gir-
ughír alla go; girughír, letar ey sin eghin thing.
300 retis ey af vredhe, huxar ey ilt, gläd; ey ifuir
30 vranglikhet, vtan samgläd; i sannind, han thol
al thing, tro al thing af gudhi, hopar al godh

thingh af honom, vppehallir thollelika al hard
thing, Oc kärlekin nidhírfallir aldre Vmbári thy
hwar mäd androm j kärlek oc forlate vm nakar
hafuir káro mot nakrom

Fämta är at kärlekin gör alla godgärninga 5
thäkka oc fagra i gud; asyn hwardhan af christus
sighir, Sua mykit got är kärlekin at ey minste
kärlegx thanke, oc myklo sidhír godgärningh skal
vara vtan atírlön, Oc thákkis engin godgärningh
gudhi Vtan hon görís af kärlek, for hulkit paulus 10 301
sighir Vm iac swa sötelica tala oc hauir iac ey
kärlek Jac är wordhin suasom ludhanda malmbir
alla skaldrande biälla Oc vm iac hauir spadoms
anda oc veet iac al lönlik embite oc allan vis-
dom i the helgho script, Oc hauir iac alla tro 15
swa at iac skuli af stadh föra biárghein, oc hauir
iac ey kärlek, iac är enkte Oc vm iac gifuir alt
mit goo; i fatika manna kost, oc anduardha iac
min likama swa at iak skuli brinna, ok hauir iac
ey kärlek, th; dughír mic enkte 20

Siátta är at kärlekin thiäna gudhi trolica, for 302
hulkit iohannes apostolus sighir J thy vndír-
standum vi at wi älskom gudh. vm wi gömom
hans budordh th; är gud; kärlekír at wi skulum
göma hans budhordh, Oc hans budordh äru ey 25
thungh Än hulkin som sik sighir kánna gudh
oc göma ey hans budhordh. är liughare oc är
ey sannindh i honom, älskin thy ey världina oc
the thing i hánne äru, thy at vm nakar älskar
världina ey är gud; fadhors kärlekír i honom Thy 30
at alt th; i världinne är, är köt; sins giri til skörlif-

nad; lusta. oc öghna giri til vārļ; goo;. alla lifsins
 högfārdh til vārļ; hedir, hulkin ey ār af gudhi
 303 fadhör vtan af wārldinne, Vārldin som augustinus
 sighir āru wārldinna ālskara oc som scrifuat ār
 5 at al wārlden sat i ondo, Hulka thy vār mange
 ālska meer ān gudh for hulkit the koma van-
 skapadhe for gud; doom Hwadhan af scrifuat
 ār, at en siāl syntis vanskapad for gud; dom, til
 hulka var herra sagdhe Thu prādicadhe at for-
 10 sma wārldina ok hānna rikedomā, Hwi folgdhe
 thu tha thōm, Hon swaradhe thy at vārste dōn
 smakadhe mik sōtelicare ān thin sōtasta lukt Oc
 ginstan ingōt; etirs oc brānnestens lugha kar j
 siālina oc domaren sagdhe O siāl thu vast sat
 15 i wārldinne som liusastaki at thu skulle lysa, hwi
 304 lyuste thu ey m; ordhom ok āptedōmom Siālin
 swaradhe Thy at gud; kārlekir var skrapadhir
 vtaf mino hiārta. Jac gik suasom man vtan
 aminne skodhande nāruarande thing, oc ginstan
 20 miste siālin öghna lyus, oc dyāfwllin som nār
 stodh sagdhe O domare thesse siālin ār min
 Hwat skal iac gōra, Domaren swaradhe thrāng
 hona oc thwinga som i hardhasta prās

Siunda ār at kārlekin ār aldra dyrast, thy
 25 at som iohannes apostolus sighir, Gudh ār kār-
 lekir, oc hulkin som blyfuir i kārlek, blyfuir i
 gudhi, ok gudh i honom Ther iuir sighir bār-
 nardus, Gudh— — — — —

— — — — — (Slutet felar.) — — — — —
 — — — — —

Nästa sunnodaghin äptir dominicam trinitatis 309

EN rikir man var hulkin som klädis i dyrom
klädhom som purpur oc bissus oc aat daghlica
kräselica Hans nampn är ey scrifuat Thy at
ondra rika manna nampn hedhras ok nämpnas i
iordherike ok äru skrapath af lifsins bok i hyme-
rike Ok var en fatikir man lazarus at nampne
fullir mäd sarom ok buldom, Hulkin som laa
for rika mansins durom girnandis at mättas af
smolumen som fiollo af rikamansins bordhe. hulka 10
engin gaff honom vtan hunda komo suasom millare
än männene ok sleekto hans saar Tha hände at
fatike mannin do oc bars af gud; änglom i ha-
brahams sköt hwar han hwilas i hugnat Rike 310
mannin do hulkins siäl ginstan sank i helfuitis 15
pino. ok huldis oc vmkring gafs aldra vägna aff
thöm swasom kruppin af iordhinne iordhadhir i
henne, Han vplypte sin öghon tha han var i
pinomen ok sa habraham längdan til ok lazarum
i hans sköte Ok ropadhe til hans sighiande O 20
fadhír habraham miskunna mic, oc sänt lazarum
at han vätte sin fingir i vatne ok dröpe a mina
tungu hulkin mäst brindir. thy at hon smakadhe
sötan kost, ok rördhis til fanytta oc squaldhrutta
talan ok swali hona Thy at iak pinas i thenne 25
brännande loghanom, Habraham swaradhe hon- 311
om O son mins; a at thu hafdhe licamlica got
ok kräselikit lifuerne Oc lazarus tholde ont oc
värk Än nu hughnas han oc thw pinas. oc stort
rum oc menføre är fast mällin os oc idhir. at 30

the som villin m; nakre varkunnan alla hiälp fara
 fran os til idhír konno ey thes at koma for gud;
 rátuiso oc fara fran idhír. oc til os Tha bidhír
 iak thik at thu sánt han i mins fadhírs hws. til
 5 minna fám bröðhra som iak ther hauír at han
 foreuari them at the komin ey i thenna pinó
 stadhin abraham sagdhe honom The haua moysi
 kánnedom oc andra propheta, Lydhin thöm oc the
 812 skulu hele vardha Han sagdhe o fadhör abra-
 10 ham, the lydha ey thöm Vtan kombír nakar af
 döðhom til thera Tha taka the synda idrugha
 oc bátringh. abraham sagdhe Vm the hōra ey
 moysen oc prophetana m; lydhno, ey tro the thy
 hällir at nakar af döðhom gar til thera &c

15

wtthydhning

THanne rike mannen auitis af thräfallom last.
 af hulkom världinna rike män magho än auitas

Först af klädha fanyte ouirflödoghet j hulke
 mange synda fám lundom Först thy at the älska dyr
 20 klädhe. swa som thenne nu sighír lästin af, Juir
 hulkit gregorius sighír. Vm dyra klädha dyrk oc
 astundan vare ey synd Ey sagdhe gudhelikt mal
 swa märkelika at rikemannin som pinas i helfuiti
 805 hafdhe varit kläddir i skinande bysso oc purpura
 25 The synda ok i klädha ofuirflödhoget suasom then
 spitelske mannin, af hulkom scrífuat är at han
 fördhe m; sik tio par klädhe Spitalska tekna hög-
 färdh i klädhom oc androm thingom, hulkin som
 röte siälizna oc gör hona othakka gudhi oc skil

fran honom swasom spitälska fran mannom Ther
 a mot gifuir sanctus iohannes radh sighiande.
 Hulkin som haur twa kiortla gifwi annan thöm
 som ängen hafwir The synda oc i klädhanna
 blötlek som scrifuat är, at the som klädhas i 5
 blötom klädhom äru i konunga husom mot hulko
 scrifuat är, at sanctus iohannes hafdhe klädhe af
 hwasse vlualla ragh oc skin linda owir sina ländir 306
 The synda j thy at the läggia mykla fanytta virk
 a sin klädhe i skyrdh oc liit, oc androm onytte- 10
 likom prydhsom, Mot thessom sighir the helgha
 script, thu skalt ey nakan tima rosa thik älla
 högfärdhas af thinom klädhabonadh, Mange synda
 oc i thy at the haur annorledh skurit älla skipat
 klädhe än tilbör thera stadgha. swasom är klärka 15
 älla quinnor bära ofstunt älla oflang klädhe m;
 knöpan älla snöran, Mot hulko iomfru maria
 sagdhe sancte birghitte at alle skulu taka sanna
 ödmyukt i klädhom hafuande mattelik klädhe ey
 mykit langh ok sidh som quinnor oc ey mykit 20
 stunt som skämda geste &c

[De corpore christi]

JHesus sagdhe sinom kännswenom Jac är lifu- 307
 ande brödh, hulkin som nidhärfor af hymptom.
 Hulkin som ätir af thesso brödhe skal lifua äuärdhe- 25
 lika. Ok th; brödhit som iac gifuir, är mit köt
 for världinna lif Thy kyfuadho iudhane sin i
 mällom sighande. Huru ma han giua os sit köt
 til at äta Jhesus sagdhe thöm Jak sighir idhir
 sannelika vtan i ätin mit köth oc dryckin mit 30

blodh. rättelika troande mik hafuín i ey andelikt
 lif i idhír, Hulkín som átir mit köt oc drykkir
 mit blodh vördhelika hauir áuárdhelikit lif ok
 iak skal vpresa han a ytersta daghenom Mit köt
 308 5 ár sannelika siälanna kostir ok födha oc mit blodh
 ár henne sannelica andelikin drykkir Thy hulkín
 som átir mit köt oc drykkir mit blodh vördhe-
 lica han blyfuir i mik ok iac i honom, swasom
 liuande gudh fadhör sände mic til iordherikis,
 10 sua liuir iac for gudh Oc hulkín som átir mic
 álskande mik blyfuir for mic, som blyfuir i honom
 Här ár th; bröðhit som nidhírför af hympnom ey
 sua som idhre iudhanna forfadhír ato th; bröðhit
 i öknenne som thöm sändis af hympnomen ok
 15 blyfw döðhe sidhan the hafðho th; átit, Hulkín
 som átir th; bröðhit vördhelika han lifuir áuárdhe-
 lika, mange af hans kánnesuenom hörande th;
 313 sagðho, thetta ár hart mal. hwa forma at höra
 han. ok thy gíngo mange hans kánneswena bort
 20 fran honom Oc thy sagðhe íhesus tha til tolf
 sinna apostla hwat ey vilin i oc bort ga. petrus
 apostolus swaradhe. til hwem skulum vi ga fran
 thik thu hafuir áuárdhelix lifs ordh oc wi trom oc
 vitom at thu ást íhesus lifuandis gud; son.

25

[wtthydhning]

U Aar söte herra íhesus christus sighír i lästinne
 Jac ár lifuande bröðh som nidhírför af hympn-
 om oc hulkín som uárdhelica átir af thy bröðheng
 han skal lifua áuárdhelika oc th; bröðhit som iac
 30 giuir ár mit köt, oc mit köt ár sannelica siálinna

andelikí kostir, oc mit blodh sanlica hænna drykkir 314
 Här ouir sikhír sanctus augustinus Var skapare
 hulkin al thing auárdhelika fore sa, oc swikx ey
 i sinne skipan, ville fódha sialinna skapadha epte
 sino liknilse, oc vidhírquækia m; sins likama fódho, 5
 at hon skulle ey andelika dö, Oc thy hulkin som
 astunda várdhelika hedhra ok taka thetta signadha
 bröðhit, hulkit sannelika ár then sami ihesu christi
 likame som föddis af iomfrunne oc tholde dödh a
 korseno, ok opstodh af dödh oc vpfor til hympna 10
 oc skal atir koma a domadagh, oc döma hwan áptir
 sinom gärningom Han ághír hua siu thing oc göra

Först skal han vpsta af syndinne til godha
 gärninga For hulkit paulus sikhír Stat vp thu 315
 som sofuir i synda lusta Ok stat vp af dödh- 15
 enom som áru dödhelika synde. ok christus skal
 lysa thiit hiarta. til synda idhrugha, ath thu vari
 en af thöm som ropa til gudh sighiande O herra
 gud thu skalt mätta os m; taranna brödhe som
 ár idhrughe for giordha synde Än thy ár vár 20
 mange hua ey angir for sina synde och vilia
 ey lata af them älla bátra sik, Vtan som var
 herra sikhír. áta sit brödh smittat i blandh hedn-
 ingana lifuande ogudhelica i höghfárdh giri skör-
 lifnat, drukkenskap oc androm oquámlicom synd- 25
 om som hedninga Ok thy som scrífuat ár, biudir
 var herra kasta tholka i helfuitis myrka stufuu 316
 oc vppehalla them m; dröfuilsa brödhe oc ángxla
 vatne. som áru pinor badhe innantil oc vtantil

Annantidh skal han stadhelika sta i godho 30
 ok stridha mot syndom oc dyáflenom oc idhelika
 huxa a ihesu christi hardha pino, Hwadhan petrus

apostolus manar os sighiande Varin väl tåmpraðhe
 oc mataðhe i mat ok dryk ok allom androm thing-
 om Oc vakin i gudhelikom gærningom oc bönum
 Thy at idhar ginuårdhoghe ouin dyäfuullin gar
 5 vm kring som riutande leon letande them som han
 maghe nidhírsla i döðhelika synde Oc vpswålghia
 til äuårdhelika pino, Hulkom j skulin mote sta
 317 varande starke j the helgho tro, troande stadhe-
 lica at som scrifuat är Huru mykit syndoghi:
 10 sik i syndom äradhe oc var i kräsliko lifuärne.
 swa mykit biudhír var herra dyäflenom at gifua
 hanne ok atirgialda pinor oc grat Oc som paulus
 sighír thessa timans pinor äru enkte vårdha vidh
 komaskolande äro Hulkan gud; vin som star mot
 15 syndom oc foruinna dyäfwllin skal vppinbaras oc
 gifuas Thy manar the helgha kirkia os sigh-
 iande Thwan idhra fötir, th; är, at idhur astund-
 ilse som teknas m; fotomen rensins af alla synda
 smittom oc hwilins vndír tráno som tekna th;
 20 helgha kors Jdhkelika huxande a the hardha
 pinona var söte ihesus tholde a thy, Oc iac skal
 318 sätia for idhír bröd;skifuo som är gud; helghe
 licame, at idhart hiarta skuli styrkias i godho
 mot dyäfla ilsko oc ondo frestilsom Thy at scm
 25 iohannes crisostimus sighír Hwar ondo andane
 se gud; blod; aminnilse, thedhan fly the. ok gud;
 ängla nalkas ther

Thridhiatid skal han idhna godha gærninga, at
 af honom sighis th; scrifuat är af idhne människio.
 30 Hon aat ey sit brödh lätisfol älla oidhin for hulkit
 lästin manar sighiande gyrin vårdogha bättring for
 idhra synde, Ok sighír paulus Vanskoms ey,

görande th; got är Thy at wi swa görom Tha
 kombir then time i hwlkom vi skulum taka the
 lön som ey vanskas görom thy allom goth. mädhan
 vi hafuum timan Thy at som scrifuath är hulkin 319
 som ärfuodha iordhena Th; är at han idhna sin
 iord;lica likama til dygdha gärninga Hans siäl skal
 mättas aff thy välsignadha brödheno som ihesu
 christi likame är Än hulkin som fölghe lätinne.
 han skal vpfillas m; fatikdoms hauan;löso Thy
 at scriptin sighir honom Fatikdombir skal koma 10
 thik swasom väghfarande man, oc thyngning som
 väkntir man Thy at epte dödhin kombir ouarandis
 fatikdombir latum starkir som väkntir man

Fiärdhatid skal han stadhelika sta j godho.
 Thy at var herra sighir Hulkin som stadhelika 15
 blyfuir j minne thiänist til sins lifs ända. han skal
 hel vardha Swa blef helias propheta af hulkom 320
 scriften sighir. at han aat brödh oc drak vatn
 oc gik i thes matsins styrk, fyritighi dagha oc
 fyritighi nättir swa at han enkte aat, til gud; 20
 bärgh oräb Oräb thydhir brödh alla brändaghi oc
 tekna hymerikis hugnadh i hulkom alle glädhias
 m; bränande kärlek Til hulkit vi maghom koma
 styrkte m; gud; licama af hulkom prophetin sighir,
 brödhit som är gud; licame stadhfaste människionna 25
 hiärta i godho Huadhan af iomfrw maria sagdhe
 sancte birghitte Mins sons likame är raskaste siuka
 manna hiälp, Han gifuir blindom syn döfwom 321
 hörsl. haltum gang, ok handomen gärning, han
 är starkasta ok sötasta plastir af hulko siuke rask- 30
 lika mättas oc vidhírfaas Oc sagdhe ihesus christus
 siälfuir sancte birghitte, min likame är läkedombir

ok kostir, af hulkom siälin styrkis, oc siukir man i
 siälinne Oc vanmaktoghír i dygdhom vidhírquákis
 ok maktas, Han är siälinna kostir, oc vþnötis
 ey ok minskas ey, vtan mätte siälina oc är [aldrigh]
 5 opnöttir, Min likame är thþ kötit sþm iac lofu-
 adhe i læstinne at thþ mätte æuærdhelika. Thy
 swasom siukir man vaxe til likamliken styrk af
 likamlike födho Swa hwar som takir min likama
 822 mþ godhe akt, vaxe til andelikin styrk, Han är
 10 starkaste lækedombír hulkin ingar til siälinna oc
 mätte hona Thesse födhan är likamans sinnom lön-
 lik, ok siälinna vndirstandilsom vppinbar Thenne
 kostin är vansmakande ondom mannom Hulkom
 enkte vålsmaka vtan værlðinna sötme Hulkra øghon
 15 enkte se vtan sina giri Hulkra vndirstandilse enkte
 skodha vtan sin vilia

Fæmtatidh skal han vara thulughír j drøfwilsom
 swa som iob, Hulkin goþ oc barn miste bradhlica
 20 oc siälfuір slaghin mþ værstom værk oc sot ok
 thakkadhe tho gudhi i allom plaghom Job thydhír
 828 syrghiande Ok tekna van herra ihesum christum
 Hulkin mæsto sorgh tholde i sinne helghasto siäl ok
 mæsta værk i sinom signadha likama. swasom han
 25 siäluir vitna sighiande O alle som framfarin at
 iordherikis vægh, atuaktin oc sen vm nakar sorgh
 är tholkin som min sorgh oc værkir är Thy at allir
 iordherikis moghe Jak manar idhír vm al helag
 thing Hörin oc seen min værk ok sorgh, Ok är
 scrifuat at alle iobs brødhír ok alla hans systir
 30 ok al the han hafðho kânt komo til hans oc ato
 brødh mþ honom i hans huse Swa alle the som
 rækna vara ihesu christi brødhír oc hans systir

görande hans vilja ok budord ok tholande tholo- 334
 modhelika dröfuilse for hymerikis arf astundan
 ok alle the som han känna m; rätte tro skulu
 koma i hans hws. som är the helgha kirkia oc
 äta brödh m; honom som är hans helghaste lik- 5
 ame. innerlika thänkkiande huru sara värkia ok
 pinor som han tholde a korseno for vara skuldh
 Til hulkit han manar hwan vara i scriptinne sigh-
 iande Kom hiit til kirkionna, oc åt brödh som
 är min likame j bröd; liknilse oc vät thina bröd;- 10
 skiuo i ätikkio. innirlika thänkkiande huru sura
 ok beeska ätikio iak smakadhe a korseno Tha
 värkiane af allom sarghadho limomen oc sundhir
 slitno adhromen ok sinomen ingingo til hiärtat ok 335
 möddo th; m; otalikom värk til thes th; sundir- 15
 brast for pinonna ängsla myklikhet

Siättatid skal han gärna känna androm gudhe-
 lika sannind epte sinne konst for hulkit ghudhe-
 likin hoghir sighir m; sik, Mine läpa skulu op
 latas at the prädikin rätta tro Oc mins hiärta 20
 strupe skal thänkia gudhelika sannind Ok mine
 läpa skulu sighia omillom mannom at the for-
 dömas vtan the bätra sik Ok sighir var herra
 at ey liuir mannin af ensamno brödhenö Vtan af
 hwario thy ordhe som fram gaar af gud; munne 25
 Th; är at swa som man; sins likame lifwir af lik-
 amlike födhö swa liuir siälin af gudhelikom känne- 336
 dom til hulkin var herra kalla os i scriptinne
 sighiande, komin oc ätin mit brödh oc drykkin
 th; kändeds viin som iak blandadhe idhir Än 30
 thy är vår at här thwart a mot älska mange lygn
 ok fals flyande gudhelikan kärlek, oc kändedom,

for hulkith the helgha script sighir af them, the
 sofuo ey vtan nar the haua illa giort, oc taka
 ey sömpn vtan nar the fa andra darat, alla vndir
 fótir trodhit, Th; ar at the hugnas aldrih vtan
 5 nar the göra ilt, the ata omildhet; brödh och
 drykka vranglikhet; viin, görande omilda ok vranga
 gärninga. Hwadhan af scrifuat ar. vrangom man
 327 ar lyngniinna brödh söt, Oc thy epte dödhin skal
 hans mundir vpfillas m; hetom limsten, oc som
 10 scrifuat ar hans brödh skal vmuändas i värsta
 etirorma galla i hans quidh

Siundatidh skal han idhelika thänkia a gudh
 oc hans godhgärninga innerlika skodhande huru
 sötir han ar andelika sinom vinum ok helaghom
 15 siälum til hulkit prophetin manar os sighiande
 Smakin ok seen at var herra ar sötir. Säl ar then
 man som hopa a han Thy sighia helghe män
 m; thankkom O herra gudh huru sötir oc godhir
 thin ande ar i os Af thesso brödhe sighir the
 20 helgha script, O herra gudh thu vpfostradhe
 328 thiit folk m; ängla kost, som ar thiin helghe lik-
 ame, hulkin badhe hugna ängla ok helgha siäla,
 ok gafs them tilreet brödh af hympnum hauande
 i sik alt th; som sötelikit ar oc allan sötelikhet;
 25 smak Thy sighir the helgha kirkia i sinom sangh,
 enkte ar helsamare än gud; helghe likame, m;
 hulkom syndena rensas ok dygdhena ökias, ok
 siälin vpfillis m; aldra andelika godhra thinga
 gafuum, Han offras i kirkiom for lifuandom ok
 30 dödhom at han skuli allom hiälpa thy at swa ar
 skipat af gudhi for alldra helso Thy bör the

människio som värdhelika vil hedhra oc taka gud; 329
värdogha likama, än göra siu thing,

Först granlika ransaka oc rensa sit samuit
af hwarie synda smitto Til hulkit paulus manar
hwan man sighiande. Pröfue männin sik siälfuan 5
m; granne ransakan oc äti sua af thy brödheno
som sannelica är gud; licame, ok drykke af thy
karino j hulko sannelica är gud; blodh Thy at
hulkin som ätir gud; likama oc drykkir hans
blodh ouärdhelica han ätir ok drykkir sik dom af 10
hulkom han skal fordömas Oc sighir augustinus
hulkin som ouärdhelica takir gudh; likama han
afla sik mykla pino Thy giuir bärnardus radh 330
sighiande ranþsaka thiit samuit m; daghlike ranþ-
sakan ok atuakta granlika huru mykit thu thrifs i 15
godhom gerningom alla huru mykit thw vanskas
hulkin thu äst i sidhír. ok hulkin i astundilsom.
huru likir gudhi i dygdhom, alla huru olikir.
huru när alla huru fiärran

Annantidh skal han bort kasta fran sik alla 20
synda orenlikhet, til hulkit paulus manar os sigh-
iande Rensom os af hwarie likamans oc siälinna
smitto fulkompna alla belaghet; gärninga i gud;
räddogha For hulkit augustinus sighir Vm nakar
rikir alla välloghír vin skulle inga i nakars hus, 25
alt husit rensadhis m; alle atuakt oc skyndan. 331
at ey skulle nakat i thy vara, th; vinsins öghon
styge alla skulle vredh göra Thy skal then af-
thyrka ok afskrapa vranga gärningx smitto. hulkin
som varom herra redhe härbärghe j sinne siäl. thy 30
at som scrífuat är äuärdhelika snillin gud; son

skal ey inga i iluiliogha siäl, oc ey byggia i the
sial som vndirgifuin är syndomen

Thridhiatidh skal han vara atuaktul oc idhin
i godho ok idhkelika huxa a gud; budordh ok
5 fulkompna thöm epte sinne makt, for hulkit pro-
phetin sighir, then är forbannadhär som gör vars
382 herra gärningh glömsklike Thy manar prophetin
sighiande. Vakta at thu ey nakan tima glöme
thinom gudh ok glöm ey hans doma ok budordh
10 Thy at glöme thu thinom gudh oc fölghir androm
afgudhom som är högfärdh, giri til värld; goo;
drukkenskapir skörlimnadh oc andra synde Tha
skalt thw alstingx forfara Än göme thu thins
gud; budhordh oc gar i hans kännedoms väghom
15 ok rådhis Tha skal han inledha thik i got land
som är hymerike hwar thw skalt äta thiit brödh
som är gudhelikin hughnadh vtan nakra nödh oc
nytia aldra godha thinga fulstoplikhet,

383 Fiärdhatidh skal han m; mykle wirdning
20 hedhra gud; helghasta likama For hulkit paulus
sighir Wi hafwom nadh vm hulka vi thiänom
thäkiandis gudhi m; räddogha oc wirdhning. Thy
at hwar gud; licame offras, ther äru änglane när
thiänande sinom skapare Hwadhan af gregorius
25 sighir Ängin kristin man thörf iäfua at i thöm
tima som gud; likame offras hympnane oplätas
til prästins röst ok änglane äru ther när, i thy
ihesu christi likama oc ämbite offre Thy then
som vtan gudhelikin räddogha oc wirdningh nalkas
384 30 gud; licama ma rådhas at hans siäl swa nidhär-
slas m; andelikom dödh swa som oxa prestir,

Hulkin som gud; ark, som teknadhe nakraledh christi likama hannade ouärdhelika, ok som scrifuat är Var herra vredgadhiss mot honom oc slo han for hans folsko dirfue oc han do ginstan

Fämsattidh skal han altidh thänkia gud; godh- 5
gärningga, for hulkit bernardus sighir. Swa som engin är the stundh i hulke mannin nytia ey gud; godhlekk ok miskundh swa vari oc engin the stundh i hulke han haur ey gudh närvarande i aminnenno Än ogudhelik människia fölghir ey thesso radhe. 10
hulke scriptin sighir. gud skal vppinbara thina 385
lönlica synde. hulka thu ville ey vppinbara i scriptamalum ok skal nidirsla thik miduakt i moghans samquämd thy at thu gik iljlika til vars herra oc thiit hiarta är fult m; swik oc falselikhett 15

Siättatidh skal han gladhelika offra gudhi offir, epte sinne makt Sua giordho the som scriptin sighir af, Allir israels moghe offradho gudhi m; redhobonasta hogh oc gudhelikin framsto thing til at göra gud; hus gärning Ok är scrifuat O 20
son vm thu haur nakat gör väl m; thik ok offra ghudhi vördokt offir oc min; a at dödhin skal ey 386
senka at koma

Siundatidh skal han ropa til gud m; gudhelikom bönom oc lika sik honom j dygdhom m; 25
prophetans äptedöme som sighir O herra gudh iac ropadhe til thiin oc min böön skal arla fore koma thik, ok sighir bärnardus O min siäl swa som gudh thin skapare är kärlekir, godhir oc rätuis, sötir, mildir, tholughir, miskunsambir m; 30
flerom dygdhom som läsas scrifuadha af honom

swa äst thu skapadh at thu skulle haua kärlek
 oc vara ren, faghír, hālag, mild, söt, ödhmyuk.
 thulugh, oc pryd m; flerom dygdhom, hulka thu,
 huru myklo flere thu haur i thik swa myklo mere
 887 5 bār thu thins skapara liknilse, ok skalt thinom
 gudh swa myklo nāmbur koma Thy sighír pro-
 phetin gud; vini skulu gaa af dyghd i dyghd
 til thes aldra helghra manna gudh synis i syon,
 som tekna hymerike til hulkit alþualoghír gudh
 10 vārdhghis os ledha Amen

Annan sunnodaghin äpte dominicam trinitatis

EN man som tekna ihesum christum hulkin
 badhe är sandír gudh ok sandír man giordhe
 mykin kost, som är the högheliko ok ärofullo
 15 lönin som han gifuir allom sinom vtualdom mann-
 om, til hulkin han kalladhe manga, ok sānde
 sin thianara som äru alle gudhelikx kannedoms
 888 predicara at sighia budha folkeno som är allir
 iordherikis moghe at alt oc meer är til redho i
 20 hymerike än the kunno astunda. Än the til-
 burdho alle at vrsaka sik, then fförste som tekna
 högfārdhogha sagdhe jak köpte en by som är
 wārd; hedhír ok högfārdh växande aff wārd;
 āghom Ok mik är thörftelikít at ga ok se then
 25 byin thet är at hughnas i fanyttom hedhír oc
 wārd; äro Jak bidhír thik at thw orsaka mik.
 Oc annar som tekna girugha saghdhe Jac köpte
 fām yxkna ökia, ok iac vidíorthorf at ga, oc profua
 them Thy bidhír iak thik at thu orsaka mic.
 30 Fām yxkna ökia yrkiande iordhena, teknade fām

inansins likamlik sin m; hulkom han yrke opta 339
 swa iordzlika giri, at han ey lydha ok fölghia
 thöm som han vil til hymerikis krasa kalla Then
 thridhi sagdhe Jak took mic hustru oc thy gitir
 iak ey komit Hustrun tekna likamlikan lusta 5
 hulkom mange sua hetelika til ludha at the hellir
 vtualia at smaka auärdhelika besklikhet i helfuiti,
 än fölghia thöm som thöm kalla til hymerikis
 sötma. Swennin kom atir oc kongiordhe th; alt
 sinom herra, Herran vredgadhiss ok bödh sinom 10
 swen vtga a gatuna oc inledha til hans kost
 fatigha som tekna ödhmyuka ey hafuande hög-
 färdhinna anda, Sälle äru andelika fatike thy at 340
 thera är hymerikis rike oc halta som tekna mis-
 kunsama bögdha m; varkunnan til sin iämcristin, 15
 Sälle äru miskunsami thy at thera är hymerikis
 rike ok blinda som tekna thulugha swasom ey
 seande then oret som thöm görs, Sälle äru the
 som hat thola fore rätuisona thy at thera är hyme-
 rikis rike, oc siuka oc vanmaktogha som tekna 20
 renlifnat; människior, hulka likaman göra van-
 mäktoghan m; kötsins bindugha for hymerikis
 älskogha ok astundan Sidhan sagdhe swennen
 O herra nu är th; gioort som thu böth och än 341
 är nakar stadhör tombör i budöls huseno oc herran 25
 sagdhe. gak vth rasklika a väghana oc nödga
 at inga m; siukdom oc värld; dröfuilsom at mit
 hws skuli vpfyllas, Jak sighör idhör at engen
 thera manna som varo kalladhe oc villo ey koma
 som äru högfärdoghe oc girughe ok kötlikx lusta 30
 älskara skulu smaka min sötasta kost i hymerike.

wtthydhning

J Thesse helgho läst är först märkiande at var
 herra giordhe twa koste, til hulka han kalladhe
 manga Första i stridhande kirkionne i iordherike
 342 5 annan i sighrande kirkionne j hymerike Aff thöm
 första är scrifuat at ihesus kom til bitaneam oc
 the giordho honom ther kost Oc martha thiänte,
 Lazarus var en af thöm som ato, Maria magdalena
 smordhe ther ihesu fötir m; dyro smörilse, af
 10 hulkins godho lokt, husit vpfyltis, ok iudas for-
 radhare vrädgadh is oc morradhe thy at hon salde
 ey smörilsen oc fik honom thes vördh Thessa
 fyra människio som här nämpnas hua varit i
 thenna kost m; varom herra The tekna fyra
 15 handa folk i the helgho kirkio,

Martha som thiänte, tekna boskaps folk, hulkit
 343 gudhi thiäna aghir m; likamlika ärfuodhe görande
 rättan tiunda gifuande almoso oc görande andra
 miskunna gärninga hwar som petrus apostolus
 20 radhir epte thy som han tok nadh af gudhi te-
 ande hona androm at gud skuli hedras i allom
 thingom Swa sighir var herra at martha giordhe,
 hulkra liuärne boskaps folk aghir fölghia, Hon
 gaf al sit goo; for min älskogha oc hafdhe ledho
 25 vidh al vār; thing oc astundadhe hymerike oc
 röktadhe andra som sik siälfua Hon thänkte al-
 tidh min kärlek oc mina pino oc gladdis j dröfu-
 344 ilsom ok elskadhe alla som modhir, Hon földhe
 mic dygdhelika ok daghlika enkte astundandhe
 30 vtan ath höra lifsins ordh, Hon varkunnadhe

syrghiandum hugnadhe siuka, bannadhe ängom
lät ey sik vita then oret henne giordhis ok badh
for allom Thy hwar thän som astunda kerlek j
thesso lifuärne skal fölghia martham, älskande sin
iämcristin at han skuli fa hymerike, ey styrkiande
han i lastom, fly sit eghit lof, oc alla högfärdh oc
twäfallelikhet, oc göma ey vredhe oc auundh

Maria magdalena som smordhe ihesum m;
dyrom smörilsom th; tekna them som idhelica
thiäna gudhi j bönom oc androm godhom thing- 10 345
om, af hulkom gudh lustas som scrifuat är Af
smörilse oc mykla dyrä lokt lustas hiärtat Thy
sighir var herra thu fät giordhe mit hofuodh i
oleo oc som tekna söta hiärtans gudhelikhet Thy
hulkin som wil fölghia marie lifuärne skal ey 15
glädhias af världinna hedhir älla henna sälikhet,
ok ey sörghia af hänna ginuärdho Vtan glädhias
j thy at omille vardha gudhelike oc världinna
älskara vardha gud; älskara, ok godhe thrifuas i
godho, oc syrghe af thy at onde falla i värra oc 20
at gudh älskas ey af sinne creatur ok at gud;
budordh forsmas Thakke ok gudhi for alla thöm 346
som nu äru heladhe oc bidhi for allom thöm som
nu äru i skärslo elde Oc for them som nu äru
i världinne Ok vredgis ey mot delandum älla 25
thrättandum mot sik, Ok te them ey otholomod;
tekn Vtan välsigne hatande sik at the th; seande
thakkin gudhi, oc siälfuir gudh skal gifua väl-
signilse for banno, Baktali älla obryghe engom
Thy at fordömelikit är at bakdanta ok höra bak- 30
dantara oc obryghia sinom iämcristne af othuli
Hanne oc m; ordhom ok eptedömum oc bönom

347 mangra manna hiarta oc hwar man findir quem-
likare hiarta at taka gud; ordh Ther dwälis ägg-
iande oc manande epte sinne makt,

Lazarus sitiande vidh bordh tekna thöm som
5 kräselica lifua Hulkom scriptin sighir Then som
älska krase skal vara i vidhirthörft oc fatikdom
Oc then som älska lustelikin dryk ok fetan mat
ok kräselikin han skal ey rikir vardha j hymerike
Ok sighir iomfru maria af enom Han syndadhe
10 thräfallelika i owirmatto swalghe Först j kräse-
likom owirmatto mat ok dryk Annan tidh at han
lät redha sigh manga rätte for högfärdh skuld
Thridhia tid at han sat länge vidh bordh ok for-
348 lät mykit gud; gärninga Oc for thessa oc andra
15 syna synde var han j siu rädhelicom plaghom ok
dyäfla handom. Judas som auitade magdalenam
for godgärning tekna dyäfwlin Hulkan godha
thankka oc gärninga af äggia Huadhan af scrifu-
at är at godh huxilse sighia O huru ärofult
20 hymerike är, O huru besk dyäfwlslik ilska är, oc
huru fanyt iordherikis thing äru Thy är trygare
at forlata världlika rikedomä timelika, än halda
thöm til lifsins ända Ok vara skyloghir vndir
thungastan räkinskap Thwart a mot swara il dyä-
25 fwlsins inskiutilse Lat af at huxa tholik thing,
349 Vi ärum krankka människio, os är ymnit at hops
hymerike oc lifua epter varom krankdom

Nu for thy ath mange lydha thessom dyäfwls
inskiutilsom oc äggilsom lifua mange i världinne
30 äpte sinom vilia oc korra mot gudhi m; ordhom
oc gärningom som iudas forradhare oc teknas m;

thessom threm som ey villo kalladhe koma til
 vars herra krasa kost Then förste hulkin högfärdhena tekna, sighir sik haura köpt en by som är
 värld; hedhir ok valdh Thenne köpte en by som hete
 getsemani J hulkom ihesus var fangen oc bundin. 5
 getsemani thydhir nidhirthrykiande, oc tekna högfärdhena, Hulkin alla vil vndir sik thrykkia, ok 350
 amuäl vm hon formate van herra, for hulkit han
 sighir högfärdoghom swa mykin är idhur högfärdh, at vm i formattin giärna vpforin i iuir mic, 10
 oc är scrifuat fanytir man opresis i högfärdh Än
 huru hökt hans högfärdh vpfar Tho skal han
 som thräkkir fortapas i sins lifs anda Här mot
 sighir augustinus höghelikin gudh ödhmyukadhe
 sik, blyghis thy högfärdoghir man, ok sighir augu- 15
 stinus, for högfärdhinna synd kom gudh i världinna
 Thessen stora siäla sottin ledde alþualdoghan siäla
 läkieran af hymnöm ok ödhmyukadhe han til at 351
 taka vppa sik thrälþsins ham at thola smalikhet
 ok korsfästas, at högfärdhinna sot skulle läkias 20
 m; swa storum läkedom Än vm thenne som köpte
 höghina, hafdhe först som viis köpman hulkin ey
 vil köpa osynis skodhat m; skälanna öghom &c

Thridhia sunnodaghin äpte dominicam
 trinitatis

25

MAnge vppinbarlika syndoghe män komo til
 ihesum at höra hans kännedom Judha mästarene
 som sik hiollo rättuisa korrado mot honom Thy
 at han tok til syndogha män Oc at m; thöm

. Oc ihesus sagdhe thöm, vm nakar man aghande
 352 hundradha faar, tappa eet thera, han gaar fran
 thöm nio oc niotighi oc i ökninne oc leta epte
 thy ena tappadha fareno Oc tha han findir th.
 5 takir han thet gladhelika vppa sina axla ok bär
 hem til sit hus ok kalla saman sina vini oc granna
 sighiande. Gladhins m; mik thy at iac atir fan
 mit tapadha faar Swa sighir iac idhir at mere
 glädhi vardhir i hymerike aff enom syndoghom
 10 man ryghiande sik m; idhrugha for sina synde
 an af nio oc niotighi rätwisom mannom Hulke
 ey vidirthörfua synda angir Thy at flere kärlex
 oc glädhis tekn tedhe gudh til fortapadha man-
 353 könsins atirlösn, som här teknas m; eno tappadho
 15 fare An for anglanna skapan hulke altidh stodho
 stadughe Hulkra myklikhet teknadha m; nio ok
 niotighi tali, han lät swasom vfulkoma i hyme-
 rike Ok vm nakar quinna aghande tio stora
 päninga tappa en thera Hon vptände lyкто ok
 20 leta til thes hon findir, ok tha hon findir. saman-
 kalla hon sina granquinnor sighiande gladhins m;
 mic Thy at iac atirfan min tappadha päning.
 swa sighir iac glädhi skal vardha i hymerike for
 anglomen af enom syndoghom man ryghande sik
 25 m; idhrugha for sina synde

wtthydhning

354 **I** Thesse helgho lästh är först märkiande at m;
 the oppinbarliko syndogho mannanna eptedöme
 som nalkadhos varom herra. oc varo thäkkelika
 30 takne af honom, bör os nalkas honom, m; the akt

at wi viliom vaara synde bättra Thy at som paulus
 sighir Jhesus christus kom i thessa vörldinna at
 göra hela syndogha män. hulka han ey forsma
 vm the vilia bättra sik, Thy at han haur man-
 doms natur m; them. Hulkit bärnardus sighir O 5
 godhe ihesu nu mat thu mic ey forsma, mädhan
 thu hafuir been af minom benom. oc köt af mino
 kyti Oc är scrifuat at the som nalka hans fotom
 skulu taka af hans kändedom Ok sighir bär- 355
 nardus O godhe ihesu vi löpum epte thik for 10
 the siäffikhet som predicas af thic hörande at thu
 ey forsma fatika oc syndogha. thu stygdis ey vidh
 röuara Thu forsmadhe ey syndogha quinnona
 gratanda, ey thera som i hordom var gripin, ey
 matheum i tolhuseno, ey petrum nekande thik, 15
 ey thöm som korsfästo thik, Ok thy som pro-
 phetin sighir skulu alle the forfara som sik fiärka
 fran thik,

Annantid är märkiande at the äru auitelike
 som morradho moth varom herra for thy at han 20
 tok til sik syndogha. mot hulkom scriptin sighir.
 forsma ey then man som sik vände fran synd ok 356
 vpbrygdha honom ey vm han fallir Mind; a at
 vi ärum i rötelikom likama ok synda tilfallum
 Ok sighir gregorius San rätuisa haur varkunnan. 25
 ok fals rätuisa säuirdning, til syndoghan Tho
 vm vi atuaktelika skudhom ok dömom ärum vi
 skyloghe syndomen hardha näfst, ok naturinne
 varkunna, ok än thot syndoghär skal slas m; näfst,
 Tho är iämcristnom varkunnande Ok for thy at 30
 the farisei morradho mot gudhi for th; at han
 tok syndogha ok vildo ey vndirstanda sik siälfua

syndogha vara, gaf ihesus swa liknilse mot thöm
 at the matto vidhír kánnas sik syndogha vara oc
 357 han vörldinna helara vara, Huadhan af augu-
 stinus sighír, Jhesus gaf liknilse af hulko mannin
 5 matte kánnas vidhír sik, ok at the liknilse til
 hörde alla manna skapara

Thy maghom vi i thesse liknilse fförst vndirsta
 at gud ár then som hafðhe hundradha faar Then-
 tid anglanna oc manþsins natur var menlös oc reen
 10 Hwadhan af gregorius sighír. hundrætal ár ful-
 komit tal, Thy sagðhe gud hundradha faar mædhan
 han atte anglana ok mankõnsins natur fulkomlika
 hela, æn eet farit forfoor tha ok tappadhís nar
 mannin forlæt æuærdhelikx lifs haghá ok föðho
 358 15 Ok tok gudþ soon mandom til at atirledha thetta
 tappadha farit Ok thy sighír han Jac ár godhír
 hyrdhe oc iac kænne min faar, oc min faar kænna
 mic, oc iac giuir min licama i döðhen for min
 faar, oc miin faar hõra mina röst, oc iac kænne
 20 them oc the fölghia mik, oc iac gifuir them
 æuærdhelikæt liif, oc ey skulu the forfara oc ey
 skal nakar bortgripa thöm af minne hand

Annan tid i læstinne maghom vi vndirsta vm
 tappadha farit syndinna, for hulka mankõnit var
 25 fortapat Hwadhan af cirillus sighír. eet aff hundr-
 adha farom for tha vilt, nar mannin syndande
 359 gik fran gudhi epte hulkom flere foro ville, som
 prophetin sighír Vi forom alle ville som faar
 Hwar en böghðhe sik til sin synda vægh Thy kærir
 30 var herra sighiande, mit folk ár wordhit fordarfu-
 adh hiord thera hyrdha som varo thera formen

swiku them m; ondom eptedömom oc läto thöm
 vafra i bärghomen som är höghfärdh oc giri, oc
 thy sighir prophetin af thera atirlönom at the
 äru satte j helfuite oc dödhin vpätir them Thy
 at suasom faar afbitir gräsit ofuan iordhena af 5
 hulke grasit vpuaxe til at af bitas, annantidh swa-
 som hälftwis pino vpnöta fordömda siäla swa at
 the altidh vpnyas til at thola pinor hwadhan af
 bärnardus sighir J helfuite thröttis aldre then 360
 som pinar oc aldre dö then som pinas Swa vp- 10
 nöte ellin ther siälinna at hon ää atir gömis til
 pino Swa göras oc ther pinor at the altidh vp-
 nyas Thy sighir vsul siäl Jak vilfoor swasom
 th; faar som forfoor

Thridhiatid maghom vi vndirstanda ihesu kötz- 15
 lika mandoms takilse i thy at han forlät nio ok
 niotighi faar som tekna änglana, J ödmyvktenne
 som tekna hymerike, hulkit tha var som ödhe-
 lagt, Aff hans närvaru Huadhan af gregorius
 sighir Tha atir lät han farin j ykninne, nar han 20
 forlät nio ängla chora Än männin forlät hyme-
 rike nar han syndadhe

[Fjerde söndagen efter Trinitatis]

U Arin miskunsami suasom idhar hymerikis fadhör 361
 är miskunsambir Dömen ey andra folkslika i idhro 25
 hiarta älla them som i hafuin ey dom owir at i
 skulin ey dömas af gudhi Thy at i tholkom dom
 som i dömin skulin i dömas ok i tholkom span
 skal idhir atirmälas som i vtmälin Th; är at

tholik lön skulu idhír atirgiäldas som idhra gärninga forskulla J idhart sköt skal gifuas godhír spandír i godhom lönom for idhra gärninga. saman thryktir oc saman ältir i thy at idhír skal meer
 5 gifuas, än i hauin forskullat iuiflytande i lönanna
 862 fulstoplikhet Forlatin oc idhír skal forlatas. Gifuin oc idhír skal gifuas, Ledhe blindír blindan hwat ey falla the badhe i graf, ey är kanneswennin owir sin mästara, Huar then är fulkomin som
 10 sua är som hans mästare Hwi see thu tha ena litla skáf, som är en litin syndh i thins iämcristins akt älla athäfwom, ok skodha ey storan stok som är stor synd i thino ögha ok akt, älla huru ma thu sighia thinom iämcristne. Lät mic vt-
 15 taka skäfuana w thino ögha mädhan stoor stokkir är j thino eghno ögha O gyltir skrymtare vt-kasta först stokkin af thino ögha oc vidhírfresta sidhan at vtledha skäfuana af thins iämcristins ögha.

[wtthydhning]

863 20 **J** Thesse helgho läst är först märkiande at vi epter vars herra budhi oc radhe skulum vara miskunsami at vi seen värdoghe fa miskund af gudhi och nad Til hulkit scriptin manar os sighiande Miskund oc sannind forlatin thik ey Oc thu
 25 skalt finna nadh for gudhi ok mannom Swa fan cornelius hulkin manga almoso giordhe ok miskunna gärninga for hulka han var kalladhír til gud; nadha oc rätta tro. Ok bör os göra miskund forlatande androm the brut som the göra
 30 mot os, at ey hände os then dombír som thöm

omilda thrälleno owirgik Hulkom en mildir herra
 vpgaf ok forlät tio thusand punda skuld Ok 364
 for thy at han ville ey gifua thes milla herrans
 thiänara quittan vndan fa päninga skuld som han
 ödhmyuklika beddis nakra stundh til thes han 5
 gate honom alt väl bitalat Vredgadhiss herran oc
 bödh kasta omilla thrällin i myrka hws. til thes
 han bitaladhe alla tio thusand punda skul, Swa
 sighir ihesus christus, skal idhar hymerikis fadhír
 göra idir vm i forlatin ey huar en sinom brodhír 10
 af allo hiärta th; han gör mot honom for hulkit
 augustinus sighir Twa äru miskunna gärninga,
 hulka os frälsa, af hulkom i dagh six i lästinne,
 Forlatin th; mot idhír görs Oc idhra synde skulu 365
 forlatas idhír af gudhi Gifuin nödstaddum hiälp 15
 oc idhír skal gifwas hiälp af gudhi Än hulke
 som ey fölghia thessa twa miskunsama reglo, The
 äru ey miskundsama gud; fölghara Vtan omilla
 dyäfwlsins hulkin omillir är oc grymbir ok skal
 ey miskunna Thy manar sanctus paulus os sigh- 20
 iande varin mällan idhír miskunsami oc väluilioghe
 forlatande inbyrdhis brot suasom christus forgaf
 idhír. Os bör ey at enast miskunnelica forlata
 th; mot os görs Vtan gärna göra androm mis-
 kunna gärninga. til hulkit scriptin manar os sigh- 25
 iande. var miskunsambir sua mykit som thu for- 366
 mat Hauir thw mykit tha gif mykit, oc hauir thu
 litit tha skipt epte thinom ämpnom, tha saman
 läggir thw thik godh lön i vidérthörftinna dagh
 Thy at almosan frälsar aff hwarie synd, ok aff 30
 dödhenom, ok miskunna gärninga skulu ey thola

at siälana ga i pino, Mykin tröst vardhír almosan.
for höxta gudhi allom thöm hona göra

Miskunnin haur twa vinga m; hulkom hon
tröstelika flyghír til gudh Förste haur siu fyädhra
5 som idhelika är at lära fakunnoghan gifua radh
nödstaddom varkunna plaghadhum näfsa m; kär-
367 lek brutlikom, hugna dröfdha ok sörghiaanda, for-
lata sik giordhan orät, bidhia for allom, Annar
haur oc siu fiädra likamlika, som är at gifua
10 mat hungrandhom, thyrstoghom dryk läna här-
bärghe vägfarendom, klädha nakna, sökia siuka,
lösa fangna, iordha dödhä. Miskunna thy thinne
siäl at thäkkias gudhi i thy at thu gör mis-
kunna gärninga Thy at som augustinus sighír
15 ensamén miskund är dödhra manna fölghare Thy
manar scriptin os sighiande Atir lös thina synde
m; almosom oc thina vranglikhet i fatika manna
miskund, Ok sighír augustinus O människia atir-
368 lös thik mädhan thw lifuir mädhan thu format
20 atirlös thik mädhan thu haur vördhet i handinne
Atirlös thik at ey gripe bradlika dödhin thik oc
thu tappe badhe lifuit oc vördhit, Thy är scrifuat
at then okra gudhi som miskunna fatikom oc gud
skal atirgiällda hanom hans lön

25 Os bör oc göra miskund Thy at som iacob-
us apostolus sighír Dombir vtan miskund skal
them vardha som ey gör miskund oc miskun-
nin gar owir domin, Ok sighír var herra säle äru
miskunsami Thy at the skulu fa miskund af gudhi
30 Swa gik dauid af hulkom scrifuat är, Dauid for
sina miskund fik hymerikis säte äuärdhelika huar

miskunsamin kronas m; ærona krono, som prophetin 369
 sighir Gudh kronar thik i miskund oc miskun-
 samlikhet Thy ær mærkjande at gudh miskunna
 fförst lifuandum i værlidinne som prophetin sighir
 Jordherike ær fult m; gud; miskund oc hans mis- 5
 kunsamlikhet iuir alla hans gærninga Thy sighir
 han i læstinne Jac haur miskund iuir thenna
 mykla moghan Thy at the haur blifuit thre dagha
 nær gudhi som bætra sina synde m; idhrugha oc
 scriptamalum ok fulle bætringh oc thöm födde 10
 gud miskunnelica m; siu bröðhom, som tekna siu
 thes helghand; gafuor Oc them gömer han mis-
 kunnelika for dyäfwlsins ilsko, som prophetin 370
 sighir Vars herra miskunnir æru manga J thy
 at vi ærum ey vpnötte i dyäfwlsins ilsko thy at 15
 ey vanskadhos os gu; miskunsamlikhetir. Oc ær
 scrifuat Mykin ær gud; miskund thöm som sik
 vanda til hans Oc vars herra miskund ær ofuir alt
 köt, ok sighir prophetin, Gud; miskun skal hiälpa
 mik. vm iac röris af dröfuilsom alla frestilsom, 20

Dominica v

NAar mykin almoghe kom til ihesum at höra
 gud; ordh oc han stodh vidh then sio som het
 gene;aret, sa han tu skip standande vidh sion,
 ok fiskarene varo nidhær farne ath thwa sin næt, 25 371
 Tha ingik ihesus i pädhars apostols skip oc badh
 han vtledha skipit litit fran landeno ok sat i
 skipino oc prædicadhe for almoghanom Oc tha
 han aflät at predica sagdhe han til petrum Vt-
 ladh skipit a diupit ok lös in idhur næt til at taka 30

fiska Petrus swaradhe O herra valloghír at biudha
vi áruodhade alla thessa nat ok fingom enkte án
eptir thino ordhe skal iac lösa nātin, Oc nar the
hafdho th; giort fingo the fulstopa fiska myk-
5 likhet swa at nār brast thera nāt ok vnto thera
kompanom som varo i andro skipi at the skullo
372 koma oc hialpa them. Ok the komo ok fylto
badhin skipin swa at the nār sänkto, Petrus
seeande th; fiol for ihesu knā sighiande O herra
10 ey ár iac thes vārdoghír at thu gör tholkit iār-
tekne m; mik Thy at iac ár syndoghír man,
petrus vndradhe hār mykit a oc alle the m; hon-
om varo at taka fiska, ihesus sagdhe honom, rād;
ey thy at som thu nu drokt fiska til land;, swa
15 skalt thu án dragha mǎnniskio siālā til hymerikis.
Sidhan drogho the sin skip a landh ok forlāto alt
saman th; the atto oc foldho varom herra

wtthydhning

J These helgho lāst āru mang mǎrkelik thing
20 til kǎnnedom Fōrst m; thera eptedōme som hete-
373 lica infiollo til ihesum at hōra hans kǎnnedom,
manoms vi til at giārna hōra gudhelikin kǎnne-
dom Thy at som var herra sighír ey lifuір mǎnn-
in i ensamno brōdhenō. vtan i hwarīo ordhe som
25 fram gar af gudh; munne Th; ár at swa som
likamen styrkis til likamlikit liif af mat swa siālin
af gudhelikom kǎnnedom Ok thy swasom vist
dōd;ins tekn ár at likamen vāmia mot allom mat
Swa ár oc a siālinna vāngna Hwadhan af prophetin
30 sighír Thera siāl hafdhe ledho oc vāmiadhe mot

allom mat oc the nalkadhos til döðsins porta
 Thy sighir var herra. Hulkin som är af gudhi
 han hörir gud; ordh fulkompnande thöm m; gär-
 ningomen Än i sigir ihesus til sik genstridhogha. 374
 hörin them ey. swa at i fölghin thöm m; godh- 5
 om gärningom thy at i ärin ey af gudhi m; kär-
 lek ok lydhno Ok sighir prophetin af gudhi gen-
 stridhughom The thyngdo sin öron oc satto sit
 hiarta ok hårdho swa som then hardha stenin
 som hetir adamas at the skullo ey höra the lagh 10
 oc ordh alþualoghir gudh sände i sinom anda m;
 sinom prophetom Och thy wardh mykin vredhe
 iuir them af gudhi Oc thy swasom gudh taladhe
 oc the lyddo ey honom, swa skulu the ropa ok
 iac sighir var herra skal ey höra them 15

Annantidh i thy at petrus ärfuodadhe alla
 nattinna ok fik enga fiska för än jhesus kom vm 375
 daghin gifs os vndirstanda at the som ärfuodha
 i synda myrke taka engin godh löön af gudhi
 vtan the bättrande sik forskullin at gud; nadha 20
 lius komi til thera Oc thy kära fordömda siäla.
 sighiande Vi farom villa af sannindinna vägh, oc
 rätuisonna lyus lyuste os ey. ok vndirstandilsinna
 sol är os ey vprunnin. Vi ärum thrötte i vrang-
 likhet; oc fortappilsa vägh. hwat dugdhe os var 25
 högfärdh alla hwat gaf os vara rikedomas rosn al
 thessen thing framforo som skugge, enkte dygdha
 tekn formattom vi tee Vi ärum vpnötte i vare
 lþsko tholik thing sagdho the i helfuiti som 376
 syndadho Ok thy som scrifuat är var thera ärfu- 30
 odhe vtan frukt, ok thera gärninga onyttelika,
 swa at hwar thera ma sighia th; scrifuat är Jak

ärfuodhadhe fäfänglika vtan sak oc fanyttelika
vpnöte iac min styrk

Ok thy m; sancti petri eptedöme, hulkin
lydhande gud; budhi fik ympna fiska, oc bör os
5 lydha gudhi at han vördoghis sökia os m; sinne
nadh Vtan hulka som bärnardus sikhir vi for-
maghom enkte got göra, och m; hulke vi magh-
om mangh godh thingh göra Thy at som scrifuat
är Lydhnan är bätte än offir ok trolskaps synd
377 10 är at stridha mot gud; budhi, oc swasom afgudha
dyrkx ond;ska är at ey vilia lydha Oc sikhir au-
gustinus O huru forbannadhär lastir olydhnan är,
vm hulka dyäfwllin fiol af hymerike, ok adam
af paradis, ok saul konungir miste liif oc rike
15 Thwart a moth sikhir var herra Lydnan är mic
thäk swasom sötasta frukt, oc suasom spakasta
fridhär, Swa är oc the människia mik vinlikast,
som af ödhmyukt vndir gifuär sik annars vilia ok
sätir sik alla i annars händir for mina skuldh

20 Fiärdhatid manoms vi til inbyrdhis kärlek
ok hiälp m; thera eptedöme som vnto thöm i
378 andro skipi varo af sinom mango fiskom Ok
the komo ok hulpo thöm lättande thera byrdhe
at ey skulle thera skip siunkka Til tholkin kär-
25 lek manar petrus apostolus os sighiande Häfuin
inbyrdhis kärlek idhkelikin i idhär siälfuum Thy
at kärlekin hyl syndinna myklikhet Oc som paulus
sikhir kärlekin letar ey sin eghin thing, Oc manar
os paulus sighiande Bärin hwar annars byrdhe
30 huar androm i vidhärthörft hiälpande oc sua skulin
i fulkompna christi lagh

Fámta tidh manoms vi til at miskunnelika
 hungna dröfðha m; vars herra eptedöme, som
 hugnadhe petrum ráddan Thy sigir augustinus
 Ey skal grymbir ámbat; man vara hvar swa millir 379
 herra ár hulkin som sighir af sik siálfuom Jak 5
 vörnar tröstande a mic m; mino valde Jac vidhir-
 quäke thöm m; mine miskund Jac haldir thöm
 m; minne tholomodh Jak sökir them m; minom
 hughnat Jak lyse them m; minne snille ok atir-
 löna them m; minom kärlek hundradha fallelíka 10

Siattatidh manoms vi til ödhmyukt m; petri
 eptedöme Hulkin sik ráknadhe owärdoghan til
 th; höghelika iártékne ihesus honom giordhe kal-
 landhe sik syndoghan oc fölghiandescriptinna radhe
 som sighir. Huru myklo mere thu ást i nakre 13
 dygdh álla valle, ödhmyuka thik thes meer. ok 390
 thw skalt finna nadh for gudhi Thy at gud;
 vald ár mykit oc han hedhras af ödhmyukom
 Thy at han byggir i them som prophetin sighir,
 Var herra höghelikin bygge m; idhrughom oc ödh- 20
 myukom anda at han skuli lifuande göra ödh-
 myuka manna anda oc lifuande göra idhrugha
 manna hiárta, oc sighir augustinus O herra gudh
 huru höghelikin thw ár oc tho áru ödhmyuke i
 hiártano thiin hws, Oc thy som scrifuat ár var 25
 herra star mot högfärdoghom oc ödhmyukom
 gifuir han sina nadh Ok ár scrifuat skam oc
 vanárlíkhét fölghir högfärdoghom Än hymeríkis 381
 ára skal taka andelíka ödhmyukan

Siundatid manoms vi til at andelíka forlata 30
 världs; goo; ok hughnat ok fölghia helghra manna

vmgangilsom m; thera eptedöme som lästin sighir
 nu, at the forlato al thing oc fölgho varom herra
 for hulkit augustinus sighir, swasom godhra manna
 eptefylghilse gör at giordha synde afskrapins Swa
 5 gör ondra manna eptefylghilse at människian takir
 ey at enast ond lön for sina synde. vtan amuel
 for andra manna lifuerne. ok godha fordarfua m;
 onde aggian alla aptedöme an the som bort rōfua
 annars goo; oc aghor, oc thy nar moyses entidh
 382 10 vndirstod at gudh vilde fordarfua nakra sik gin-
 stridhogha sagdhe han til thera som när thōm varo,
 gan bort fran omilla manna husum oc hannin enkte
 th; thōm til hōre at i skulin ey insnārias i thera
 syndom Oc thentidh somlike hafdhō bort gangit
 15 sundirslit; iordhin vndir thera omilla manna fotum
 oc thera som quarre blyfwo när them ok vplātande
 sin mun vpswalgh them m; thera husum oc allo
 thera goo; oc the nidhirforo lifuande i haluite
 oc swa prōfuas at onde forfara, m; ondom oc ar
 20 scrifuat Hulkin som gaar m; sniallum vardhir
 sniallir, an folskra manna vin vardhir them likir
 383 Oc thy manar var herra os som scrifuat ar sigh-
 iande, gaan wt fran ondom oc skilins fran thōm
 ok hannin enkte orent Oc iac skal taka idhir til
 25 mic Oc iac skal vara idhir fadhir oc j skulin
 vara mik syni oc döttir.

[Utläggning af tio Guds bud.]

Nu for thy at här sigs i lästinne at petrus kalla
 van herra biudhara oc at petrus lydde honom sik
 30 til höghelikit gagn, ar nakat talande af gud; bud-

ordhom oc thera atirlönom som them halda alla
 bryta Scrifuat är i lästinne At en man spordhe
 van herra ihesum christum oc sagdhe. Huat skal
 iac göra ther til at iak maghe fa äuärdhelikit
 liif Vaar herra swaradhe Göm budordhin vm thu 5 384
 vilt inga til lifuit i hymerike Oc saghdhe var
 herra sancte birghitte at budhordhin äru vidhír-
 thörftelikin them människiom som astunda at koma
 til äuärdhelikit lif, Thy at vtan männin göme
 gud; budordh kombir han ey til äuärdhelika helso 10
 vm han hauir kännefadhír ok tima til at nima
 thöm Ok sighír paulus Jac scrifuar idhír at vars
 herra äru budordhin, Hulkín som ey veet them,
 ther han matte fa uita thöm ok fölghia ok ful-
 kompna thöm han skal ey vitas af gudhi til 15
 godha löna

Nu är märkiande at gud; budordh äru tio 385
 Hulkín siälfuír gudh scref i twa stentaflö, Oc
 anduardhadhe sinom propheta moysi Oc the tio
 budordhin äru alla laghanna grunual J hulkom 20
 gudh sighír hwarie människio swa, Thu skalt ey
 haua andra gudhi än mik Tak ey thins gud; nampn
 alla nampn th; fafängelika, Halt helgho dagha
 helgha, Hedra fadhör oc modhör Dräpt ey thin
 iämcristin Lif ey skörlika, Gör ey thiufnat alla 25
 styld Thu skalt ey sighia fals vitne mot thinom
 iämcristne Thu skalt ey girnas anars hustru oc
 ey nakat annat hans thing

Första budordhit är at thu skalt ey haua
 andra gudhi för mic J thy budordheno för- 30
 biud; som augustinus sighír al afgudha dyrk som 386

hedne män idhna, ok al dyäffa samsät som trul-
 karlla oc trulkonor idhna j lifuum älla galdrom
 älla spadom. älla i thy at the foruända likamlika
 sinnen af sinom naturlikom kraptom Thy at i
 5 tholkom thingom gifs then hedhír skapadhom
 thingom som skulle gifuas skaparenom Oc for thy
 at tholik thing idhnas for licamlika vild, älskas
 skapadho thingin meer än skaparen mot gud; budh-
 ordhe som han sighír Thu skalt älska thin herra
 10 oc gudh af allo thino hiärta, ok af alle thinne
 siäl, oc af allom thinom kraptom oc styrk, oc af
 387 allom thinom hugh oc aminne Thy synda the
 mot thesso budordhe oc dyrka afgudh som meer
 älska värld; hedhír älla goo; älla licamlikin lusta
 15 än gudh Thy som augustinus sighír af mannen-
 om dyrkas th; thing, hulkit han mäst älskar, oc
 af afgudha dyrkarom är scrifuat, at the skulu
 pinas i eld oc brännestens lugha oc thera pino
 rökir skal äuärdhelika opfara, oc thera luttir skal
 20 vara i brännanda sio m; eld ok brännestens lugha
 Hulkit som helfuitis dödhir är epte licamans dödh
 Thy forbiud; i thesso budordhenom gud; vanhedhír
 oc biud; at ödhmyuklika hedhra hans höxta valdh
 388 ok älska han ouir al thing Jeroboam konungir
 25 syndadhe oc dyrkadhe afgudh mot thesso gud;
 budordhe oc som scrifuat är, han do m; ondom
 dödh oc alt th; man;köns var i hans afkömd oc
 hunda oc foghla ato oc slito thera dödhö kroppa
 Sua skulu dyäffa slita thera siäla som forsma gud;
 30 budordh, Thy at som scrifuat är at alle gud;
 apostoli skulu döma them til fortappilsa, Acab
 kunungir ok hans drotning ie;abel dyrkadho ok

afgud mot thesso gud; budordhe oc han vardh skutin til dödh i strid oc hans siutighi syni alle sändir halshughne oc al hans släkt mästadel m; drap fordarfuat ok af hundum ätin ok slitin ok 389 hans drotningh ginom vindögha wtskutin ok af hästa fotom nidhír trudhin ok af hundum vpätin som scrifuat är i konunga bokomen

Annat budordhit är at thw skalt ey taka alla nämpna thins gud; nampn fafånglika J thy budhordhenö biud; at trolica vidhírga gudhelica 10 sannind ok then takír gud; nampn fafånglika som th; nämpne vtan skyllogha virdning oc nämpne th; vtan skälica sak, oc aldra mäst vm han swär sik meen Thy är scrifuat Thu skalt swäria i sannind ok dom oc rätuiso Här ouir sighia helghe 15 män at edhin skal vara m; sannindh, at mannin skal ey neka i edhenom th; sant är, ok sighi ey sant vara 390 th; fals är, oc ey halle vitande for sant th; som iafwkt är, Oc skal skälikhet; dombir vara i edhenom skodhande hwat edhin är fals, rätuis alla orätuis 20 gagnlikin alla ogagnlikin, oc skal rätuisa vara i edhenom at edhin vari ey mot gud; alla kirkionna laghum alla mot mansins eghne helso alla annars oc ey androm til skadha, oc hulkin som synda mot thessom han synda twäm lundom Först for thy 25 at han swär, swa for thy at han meen swär Thy är scrifuat thin mundir skal ey värias til edha thy at thän man som mykit swär skal vpfyllas 391 m; vranglikhet och plagha skal ey ga af hans huse oc sighír var herra i lästinne Jac sighír idir at 30 i skulin ey swäria allaledhis for hwaria fafångo vtan idhart mal vari, th; är alla th; är ey, Thy

at th; som ther owir är, är af ondo Oc sighir
 var herra thu skalt ey meen swäria vm mit nampn
 oc smitta thins gud; nampn the smitta gud; nampn
 a sina väghna som sik meen swäria vm th;, älla
 5 swäria i hwarie fafango idhelika vm gud; nampn
 älla nämpna th; vtan gudhelika virdning til hwaria
 flatio, Tholkom sighir paulus gud; nampn hädhis
 vm idhir Thy giuir gudh dom iuir them sighiande
 392 Hulkin som hädhe gud; nampn han skal dö oc alt
 10 folkit skal slaa han til dödh m; stenum Swa slos
 en i gamblo laghuman som scrifuat är. hulkin gud;
 nampn hädde oc är scrifuat af antiocho konungh.
 hulkin som ville fordarfua gud; dyrk ok hadhuette
 hans signadha nampne, at gudh slo han m; oläke-
 15 like plagha, swa at madhka vt vollo af hans omilla
 likama ok vtflutu ok alt hans härskap thyngdis af
 hans ondo lukt, oc han varande mandrapare oc
 had; fullir, mot gud; nampne do m; vslom dödh

Thridhia budordhit är at thu skalt aminnas
 20 at helgha synnodaghen ok älla andra helghodagha
 J hulkom kirkian biudir at lata af ärfuodhis ger-
 393 ningom, oc i helgho daghum äghir människian
 göra thry thingh Först m; höxstom kärlek thänkia
 gud; pino oc hans godgärninga läsande ok siong-
 25 ande ok offrande gudhi offir m; gudhelikom bönom
 Annantidh göra miskunsamlia gärninga. födhande
 hungroghalärande fakunnogha Hughnande dröfdha.
 ok idhnande andra miskunna gärninga epte sinne
 makt Thridhia är at lata af hwarie ärfuodhis
 30 gärning at hiärtat vari rent, rolikit oc siäft i gud;
 thiänist, Thy at synnodaghir thydhir a latin,

hwila alla hwilo daghír j hwilkom människian skal
 hwilas af licamlikx árfuodhis gárningom ok af
 hwarie synd, oc thy ár scrífuat Jak herra gudh 394
 sikhír thöm som gömdo mina helgho dagha Jak
 skal gifwa them stadh i mino huse i hymerike ok
 i minom murum oc bättra nampn m; sonum oc
 döttrum auárdhelikit nampn Hulkit aldre skal
 forfara Gömin thy idhra siála oc bärin ey likam-
 likx árfuodhis byrdhe vm sunnodaghin oc vtbarin
 ey árfuodhis byrdhír af idhrom husum alla in- 10
 förin ginom idhra porta alla dör vm helgho dagha
 Görin j hár a mot, Tha skal iac vptánda eld i
 idhrom portum oc han skal vpswálgha idhur hws
 ok skal ey vtslákkias Nu thy vár sua som som-
 like árfuodha loflika i söknom daghom til sinna 15
 likamlika thorft oc vphälle Sua áruodha som-
 like vm helgho daghana til at gifua diáflom sina 395
 siál m; iuistopa fülle i ölfyllom oc tafuärnom oc
 skörom lifnat, oc ogudhelikom ordhom, oc mang-
 om androm döðhelikom syndom oc ogudhelikom 20
 gárningom hulka mäst idhnas i drokkinskap vm
 helgho dagha, tholkom sikhír var herra miin siál
 hatadhe idhra höghtidhír oc idhra högtidhír the
 áru mich vordna dröflika, af thera pinom som
 swa göra ma pröuas af the plaghonne som gik 25
 owir en höfdhinga som het nichanor Hulkin ey
 wille gifua gudhi hedhír som al thing skodha oc
 ey hans helgho daghom vtan sagdhe ár han
 walloghír i hympnummen Tha ár iac valloghír
 i iordhinne, oc then sami nichanor var ginstan 30
 drapin i stridh oc hans hofuodh af huggit, och 396
 hans bansatta hand hulka han rákte mot ald;-

uolloghom gudhi oc hans hadzfulla tunga af skarin
 oc gifwin foghlom. Än huru mykin vadhe är at
 arfuodha vm helgho dagha, ma pröfuas af thy
 som scrifuat är i gamblo laghomen, at en man
 5 fan; häntande saman vidha trä vm sunnolaghin,
 for hulkit var herra sagdhe. Thenne man skal
 dö m; dödh, allir moghin skal sla han til dödh
 m; stenom

Fiärdha budordhit är at hedra fadhirc oc modhir
 10 Vndirstat här i fadhirs stadh oc modhirsthe männ-
 iskior som thik födha älla lårdho älla vpfostradho
 397 oc the människio som thin forman är. Fadhir ok
 modhir biudhir scriptin os hedra thöm, oc göra
 them välgärninga sighiande. Hedhra thin fadhir oc
 15 glöm ey thinna modhir grat oc väck, oc amind;
 at thu hafdhe ey varit oc komit i världina vtan vm
 them, atirgiäلت thy thöm nu sua som the giordho
 thik Formannom ok kennefadhrom aghom vi lydha
 som paulus biudhir sighiande. Lydhin idhrom for-
 20 mannom oc varin vndirgifne. Thy at the vaka
 swa som göra skolande räkenskap gudhi for idhra
 siäla, Vari thy hwar människia siälfuiliande vndir-
 bughin höghra vaalle. Thy at ey är vald vtan af
 gudhi ok the thing af gudh äru äru välskipat,
 398 25 Ok thy hulkin som staar mote waldeno star mot
 gudhi ok afla sik fordömilse. Oc sighir var herra
 af formannommen. Hulkin idhir höre j godho han
 höre mic oc hulkin idhir forsma han forsma mik.
 Moth thessom budordhom syndadhe absolom hulkin
 30 sik satte mot dauid konung som badhe var hans
 kötlikin fadhir oc hans forman. Ok thy var han

dräpin j stridh oc stungin ginom hiärtat m; threin
spiutom

Fämta budordh är thu skalt ey dräpa J thy
budhordheno forbiud; at thu skalt ey dräpa thins
iämpneristins likama m; slaghom alla radhom alla 5
nakre tilhiälp For hulkit scrifuat är Thes man;
blodh skal vtgiutas som vtgiutir manna blodh oc 399
hulkin som dräpir m; swärdh han skal dräpas m;
swärdh Thy hände opta at mandrapara vardha
dräpne. Oc forbiud; i thesso budordheno at dräpa 10
sins iämcristins siäl m; ondo eptedöme Thy at
scrifuat är af enom ilgärningis man at han skal
thola swa manga pinor huru manga män han
ledde i fortapilse m; onde äggian alla äptedöme
ok forbiud; at dräpa annan til frägdh alla siäl 15
m; lygn alla bakmalom alla hati the som th; göra
räknas mandrapara for gudhi, som iohannes sighir
hulkin som hatar sin iämcristin är mandrapare oc 400
ängin mandrapare haur äwärdhelikit liif blyfu-
ande i sik, vtan gud; vredhe blyfuir iuir han, oc 20
mandrapara del skal vara i helfuitis brändagha
sio brinnandis m; eld oc brännesten, hulkit annar
dödhin är som är siälinna dödhir, mot thesso bud-
ordhe syndadhe ioab af hulkom scrifuat är at han
drap twa rätuissa män bätre än han var Oc thy 25
var han dräpin

Siätta budordhit är, thu skalt ey lifua skör-
lika, J thy budordheno som augustinus sighir
forbiud; al naturlika limanna oloflik rörilse til
skörlimnad, oc renlekx fordarfuilse vtan i rätto 30
hionalaghi, Huat skörlimnadhin idhnadhis allir i 401

lönnska laghe alla i hordom alla frændsamio spialle
 alla mot naturinne thy forbiud; här hwar gär-
 ning, som til skörlinnad; retilse är. m; hwat matto
 hon háljt huxas vtan hon wardhír rättelika i rätte
 5 hionalaghi, af thera pino som thetta forbudhit bryta
 är scrífuat at the som skörlika lifua skulu vara i
 dröfuilsa pinom vtan the bátra sik ok thera lutir
 skal vara i helfuitis brännanda sio sua som man-
 drapara oc liughara, mot thesso budordhe synd-
 10 adhe amon dauid; konungx son, hulkin som val-
 togh ok last fördhe sina systor tannar Ok thy
 402 som scrífuat är. vardh han dräpin Zambri synd-
 adhe mot thesso budordhe ok var ginom stungen
 oc dräpin m; quinnonne tha the badhin saman
 15 blandadhos i sinne synd oc fordömt til helfuitis
 som var herra sagdhe sancte birghitte

Siunda budordhit är thu skalt ey göra thiufnat.
 J thy budordhenom som sanctus augustinus sighír
 forbiud; at af hända rättom ághara nakar sin thing
 20 antiggia m; rof alla m; styld alla falsom domom.
 ok swikum alla köpom alla okir alla nakrom
 androm falsom fundom alla vrang afling, Thy
 sighír paulus at thiufua oc ranmen skulu ey ágha
 gu; rike Ok är scrífuat at the som vitande atir-
 408 25 halla orättelika aflad thingh, skulu ey hellir inga
 i hymerike an dyáfwllin Mot thesso budordhe
 syndadhe senacherib konungir hulkin som röfu-
 adhe manga Ok thy kom ángillin vm ena nat ok
 slo til dödh af hans hárskapi hundradha thusand
 30 oc attatighi thusandh ok fám thusand män, oc
 thes sama konungxsins syni drapo han ther litit
 epte som scrífuat är

Attunda budordh är, thu skalt ey sighia fals vitne mot thinom iämeristne J thy budordheno forbiud; al lyngn, Hulkinn som vardhir m; false röstinna framförilsom oc m; forakt at liugha, hulkit aldre kan vara vtan synd Thy är scrifuat at 5 munnin som liughir dräpir siälina oc fals vitnare skal ey vara opinadhir oc then som tala lygn skal 404 forfara, oc gudh skal fortapa alla thöm som tala lygn, mot thesso budordheno syndadho the twe prestine som baro fals vitne mot susannam swa at 10 hon dömdis til dödh, än for thy at hon var vr-saka oc tröste a gudh frälsadhe han hona Ok the twe ondo prestene dömdos til dödh oc drapos for thera vrango vitne oc lygn

Nionda budordhit är Thu skalt ey girnas 15 thins iämeristins hws swasom i förra budhordheno forbiud; at af hända androm nakat th; hans är honom nödhoghom ok mot hans vilia Swa forbiud; i thesso at nakat annars thingh orättelika girnas Mot thesso syndadhe adonias dauid; kon- 20 405 ongx son Hulkinn som girnadhiss sins fadhors rike, oc var dräpin for oskäliska giri oc fik ey rikit,

Tionda budordhit är Thu skalt ey astunda thins iämeristins hustru Sua, som skörlimnad; gärning forbiud; för, sua forbiud; här allir skör- 25 limnad; vili, Thy är scrifuat at hulkinn som se quinno, oc girnas hona han syndadhe m; hanne j sino hiarta th; är. at han är skylloghir pino for ondan vilia. Mot thesso budordheno syndadhe olofernus, Hulkinn som girnadhiss at synda m; the 30 godho änkkionne iudit oc vardh ginstan dräpin

oc fik ey fulkompna sin onda lusta m; h  nne,
 406 Och mykin moghe af israels folke var dr  pin i
   kninne ok iordhadhis i girilsa grafuum thy at
 the girnadhos k  t

5 H  r ma märkias huru hardhelika the skulu
 slas m;   u  rdhelikom d  dh oc pinom som nu
 bryta gud; budordh, medan thesse nu   r s  kt af,
 sloghos swa hardhelika m; likamlikom d  dh, s  r-
 lika for thy at the vita meer af gudhi   n hine
 10 visto oc varo ey   n tha atirl  ste oc thesse   ru
 atirl  ste   n nu k  re gudh at hans budordh   ru
 al saman saat i eet ordh. som   r r  k handena
 oc gif p  ningin Thy at girin gar nu ouir alla
 matto sua at gudh forsma, ok enkte astundas
 407 15 vtan p  ningen oc mansins eghin vili

Thy   r m  rkiande at mangh godh thing koma
 th  m som g  ra gud; budord ok mang ond thing
 them som ey g  ma them Hwadhan af var herra
 sighir vm i gyrim min budordh ok g  men th  m
 20 Tha skal iak gifua idhir r  gn i th  rftelikom timom
 ok iordhin skal f  dha sin afu  xt, ok tr  n skulu
 vpfyllas m; frukt, ok i skulin   ta idhart br  dh i
 m  tte, ok byggia i idhrom landom vtan n  dh Jac
 skal gifua frid i idhrom landom, ok ey skal then
 25 vara idhir r  dhe J skulin   lta idhra ouini ok
 the skulu falla for idhir, f  m af idhir skulu   lta
 hundradha vtl  nd;ska, ok hundradhe af idhir tio
 thousandh Jak skal skodha idhir ok l  ta idhir vaxa
 408 ok   kias, ok iac skal stadf  sta mina s  t m; idhir
 30 Jac skal ga i bland idhir oc vara idhar gudh, oc
 i skulin vara mit folk   n g  rin i ey m   n lød-

ordh vtan forsman min lagh Tha skal iac rasklika sökia idhír m; minne hämd, i fatikdom ok hita, hulkin idhur öghon skal vtbrænna oc vp-nöta idhra likama krapta J skulin fanyttelika sa the sädh som idhre ouini skulu vpäta Jak skal 5 sätia mit änlite mot idhír ok i skulin falla for idhrom ouinom, J skulin rädhas ok fly ther ängin far eptir idhír Jac skal gifua idhír hymilin ofuantil som iärn oc iordhena som eer, idhart ärfuodhe skal fanyttelika vpnötas ok iordhin oc træn skulu 10 409 ey göra frukt idhír skal swa mykyn hunger ouir koma at i skulin äta idhra sona ok döttra köt

Här a mot är scrifuat, at gudh sighír the människio som göme hans budordh, thu skalt vara välsignat i thinom by välsignat i thinom 15 akir välsignath thins quid; frukt Oc thu skalt vara välsignadhír in gangande ok vtgangande, Oc gudh skal sända välsignilse ouir thik oc alla thina handa gerninga, ok skal läta thik ympnyt hafua allom godhom thingom Än thwärt a mot, göme 20 thu ey budordhin tha skalt thu vara forbannadhír 410

thinom by, forbanadhír a thinom akir forbanadha thina ladhur Forbannat thins quid; frukt, oc thin gärdhis frukt, oc thina fähiordhe, oc thu skalt vara forbannadhír ingangande oc vtgangande oc 25 gudh skal sända ouir thik hungir ok alla hande otte, til thes han skal rasklika fordarfua oc foräpa thik rasklika af världinne Hymilin skal vara ouir thik som eer, ok iordhin hulka thu trodhír som iärn gudh skal anduardha thik sinom ouinom 30 Oc thin kroppir skal vardha matir allom hymilsins

411 foghlom oc iordhinna dyurom oc then skal ey
 vara som thik frälser Thu skalt taka hustru oc
 annar skal sofua m; hanne thu skalt opbyggja
 hws oc annar skal byggja i thy Thu skalt planta
 5 vingardha ok annar skal taka fructena af honom
 Thin oxo skal dräpas for thik, oc thu skal ey
 äta af honom thin asne skal bort takas af thinne
 asyn ok skal thik ey atirfas Thin faar skulu
 gifuas thinom ouinom oc ey skal then vara som
 10 thik hialpir, thine syni ok thina döttir skulu
 anduardhas andro folke, thinom öghom aseande
 oc vanskandom allan daghin til thera asyn oc ey
 skal styrkkir vara i thinne hand, th; folk som
 412 thu ey känne skal äta thinna iord; frukt, ok alt
 15 thit ärfuodhe oc thu skalt thola örätta sak ok
 vara nidhär thryktir alla thina dagha

Ok sighär the helgha script forbännadhär
 then som ey blyfuir i allom thöm ordhom som
 scrifuat äru i gud; lagbok ok fulkompna ey them
 20 m; gärningomen, oc sighi alt folkit amen, som
 thydhär th; vardhe Oc är scrifuat, We idhär
 omille män hulke som forlatin gud; lagh, Vm i
 födhins, i födhins i forbannilsom, ok när i dön
 skal idhär lutir vara i forbannilsom Thy at swa
 25 som al thing af iordhinne äru skulu vmuändas
 i iordh, swa skulu omille män vmuändas af banne
 i fordömilse Th; rönte adam at gudh sagdhe
 418 honom Tha han hafdhe brutit budordhit, for thy
 at thu hördhe thinna hustru röst oc ast af träno,
 30 af hulko iak bödh thik at thu skulle ey äta thy
 är iordhin forbannat i thinne gärning Ok for thy
 at mannin var gudhi olydhoghir vordho honom

creaturen olydog, swasom leon, biorne ok annadh
tholik, at han skulle af thöm kænna ok giälla sina
olydhno oc minsto dyuren som äru flughu ok
madka stingande han at han skulle af them kænna
vidh sina vanmakt Thy som scrifuat är, är enkte 5
thing skapat vtan sak oc ey minsste madhkir Än
af sinne miskund gaf gudh mannenom midhal-
dyuren lydogh oc gagnlik swasom yxn ok hesta 414
oc annor tholik, ok är gudh swa miskunsambir
at vil mannin fulkomplika lydha honom Tha lätir 10
han ey at enast creaturen lydha mannenom, vtan
siälfuir gudh lydhe manßsins röst Sua find; mangha
stadhe i the helgho script, at skapat thing lyddo
helgha manna budhi Thy at helgho männene
lyddo gud; budhi Sua är oc scrifuat at iosue 15
som fulkomplika lydde gudhi, bödh solinne standa
quarre a hymilenom madhan han hämde ouir gud;
ouini, ok solin stod quar miduakt a himnenom oc
skyndadhe ey at biärghas älla ga vndi iordhena
i ens dagx rume. Ey var för swa langir daghir 20 415
oc ey ther eptir gudh lydhande manßsins röst

Ok är scrifuat, then göme sina siäl som göme
gud; budordh Oc är scrifuat at thentidh moyses
propheta hafde entidh optalt for folkeno gudh;
budordh sagde han swa som ok ma nu här 25
sighias Jak akallar vitnara i dagh hymilin oc
iordh, At iac haur sat for idhir lif ok got väl-
signilse vm i gömin budhordhin, oc forbannilse
vm i gan mot them O människia vtuäl thy lifuit
at thu skuli æuärdhelika lifua m; gudhi, oc älska 30
thin herra gudh, oc lydh hans röst Thy at han är
thit lif, Ok är scrifuat at gudh gaf mannenom

lag ok budordh, Vil han göma budordhin Tha
 416 skulu the göma han til auärdhelikit liif, for mannen-
 om är liiff oc dödhir, got oc ont, hulkit honom
 thakkis skal honom gifuas. Thy skal honom gifuas
 5 auärdhelikit liif, oc alt got vm han vil göma bud-
 ordhin, auärdhelikin dödhir oc alt ont vm han
 brytir budordhin ok vil ey bättra sik Oc är
 scrifuat at gud; budordh är auärdhelikit lif, til
 hulkit alþualloghir gudh völdoghis os ledha Amen

10 [Sjette söndagen efter Trinitatis]

JHesus sagdhe sinom kanneswenom Jak sighir
 idhir vtan idhur rätuisa är mere än iudhanna ok
 thera laghuiso manna i gamblo laghomen skulin
 J ey inga i hymerikis rike J hördhin at sakt
 417 15 var j gamblo laghomen Hulkan som dräpir han
 är brutlikin vndir dom, oc laghanna dombir skuli
 gifuas ouir han, at han som dräpir skal dräpa
 Then som vtsla tan androm skal mista tan, oc
 giälla ögha for ögha oc swa af flerom, ok här
 20 forbiud; at enast orätuis gärning Än iak sighir
 idhir Hwar som vredgas sinom iämperistne ma
 stadfaste vredhe oc vilia är skylloghir at gud
 dombir skuli gifuas iuir han Än then som sighir
 moth sinom iämperistne smålikt ordh thu väst enkte
 25 alla tholikt, han är brutlikin til radh, at andre
 skulin tillydha hans fordömsom Än then som
 sighir oppinbart opbryghilsa ordh mot sinom iäm-
 418 cristne som är thu är en flatir dare alla tholikt.
 är völdoghir hälfuitis eeld, Vm thu vilt offra thit

offir lat th; vidh altaret, ok gak först ok sät
thik m; honom, oc kom sidhan ok offra thit offir,

[wtthydhning]

¶ Radhelikit är mannenom ey vredgas Thy at
som iacobus apostolus sighir Manþsins vredhe 5
gör ey gud; rätuiso som är ey at enast ey dräpa
siin iāmcristin, vtan āmuāl ey vredgas mot hon-
om af ilþsko m; langwrakt oc vtan thessa rätuiso
skal han ey inga i hymerikis rike Ok är radhe-
likit ey fram föra nakat th; ordh som teer vredhan 10
hugh oc smālikhet mot iāmcristnum Thy at pro-
phetin sighir Ve thik som forsmar annan thy at 419
thu skalt forsma af gudhi Oc sighir annar pro-
phetin, Hwat ey är en aldra vara fadhír Huat ey
skapadhe en gudh os, Hwi forsma tha hwar sin 15
brodhir, Ån aldra mäst är radhelikit at ey tala
vppinbarlika obryghilsa ordh mot androm Thy
at som læstin sighir Then th; gör är skylloghir
til helfuitis eld Oc är scrifuat at hulkin som
vitande lasta, oc vanfrägdha sin iāmcristin at han 20
skuli vtuidhe sina frägdh han stýris af dyāfwls-
likom anda, oc skal som thiufuir snārias ok bindas
m; snaru Oc thy āghír hwar en först sätta sik
mādh thōm som han vet sik nakat hua mote
brutit oc sidhan som var herra biudhír offra sit 25 420
offir, for hulkit iohannes crisostimus han sighir ok
manar, Vm thu dröfdhe thin iāmcristin m; ordh-
om, samsät thik m; honom m; ordhom, Vm thw
dröfdhe han m; gārningom, sät thik m; honom

m; gärningom Älleghis vtan thu blydka then m;
gärningom, hulkin thw skadhadhe m; gärningom
fa thu ey lön af gudhi for böne alla almoso

Nu mädhan här six i lästinne, at ey at enast
5 then som dräpir, vtan ämuäl then som oskälika
vrädgas är brutlikin til dom, Är märkiande huru
rädhelikit är kallas for gud; rädhelico ok hardha
rätuiso dom Huar först iohannes crisostomus
sighir Hymilin ok iordhin, sol ok mane, vadhir
421 10 ok vatn, dagha ok nättir oc al världin skulu sta
i vitne mot os Thy at the thiänto os starklika
röghiande os, Thy at the thiänto os oc vi thiänom
ey gudhi hulkin them skapadhe, ok thy sighir
iob. Hymnane som tekna änglana skulu oppin-
15 bara syndox man; wranglikhet ok iordhin skal
vpsta mothe honom ok th; som lönlikit var i
hans samuiti skal vppinbart vardha, ok han skal
nidhir draghas i pinor i gud; vredhis dagh ok
sighir augustinus at siälfuir gudh skal tha sighia
20 syndoghom Jak for nidhir i världinna af hyme-
rike oc tok mandom for idhra skuld Jak vmgik
423 m; idhir meer än thrätighi aar Jak tholde haadh
oc spot oc obryghilse for idhir Jak var fangin
flängdir oc bundin oc tholde hardha pinor oc
25 gryman dödh for idhir, al thessen thing visten
i oc forsmadhin oc rettin mic til vredhe m; alle
idhre makt

Annantidh är märkiande at a sinom rätuiso
dom böghis gudh ey til at miskunna thöm som dö
30 i dödhelikom syndom for nakars bönr, hwadhan
af scrifuat är Domarans vredhe skal ey spara

syndoghom i hämdinna dagh, oc skal ey lydha nakars bönom oc ey taka mästo gafuor for thes atirlösn som dö i them vilia at han ville synda dödhelika Oc sighir var herra tholkom Tha skulu the rops oc jak skal ey höra thöm the skulu 5 423 opsta oc leta mic oc skulu ey finna mik Thy at the hatadho plykt ok synda bátringh Ok toko ey min ráddogha oc lyddo ey mino radhe, vtan dantadho oc motkorrado alle minne náfst, thy skulu the nu áta sina fructir th; ár at taka 10 skyllogha pinor for sina ilgärninga

Thridhiatid kan enkte lönas i thöm domenom, thy at gudh se al thing, som paulus sighir Ey ár nakat skapat thing osynlikit i gud; asyn Vtan al thing áru bar oc oppinbaar i hans öghom, Ok 15 ár scrifuat Vaars herra öghon áru myklo meer liusare iuir solinna vmkringh skodhande alla manna 424 vägha oc gärninga. seande thera hiarta oc alla the lönlíka dele som i them áru, oc ár scrifuat, mannin se the thing som oppinbar áru án gudh 20 skodha hiartat

Fiardhatid skal tha gudh väkna al skapat thing, til sinna ouina hämdh, Ok sighir scriptin varom herra thiin skapat thing, thiánande thik sinom skapara. [áro] hardhelika grymelika til at 25 pina orätuisa Ok sighir the helgha script at swa som skapat thing vändas hálghom mannum til godho, swa skulu the vändas syndoghom oc omillom til ondo, ok áru dyáfwl;like anda, hulke skapadhe áru til syndogha manna hämd, oc i sinne 30 gjäld stadfesto the sina pinor ouir thöm oc skulu 425

vtgiuta oc fulkompna iuir thöm hans wredhe som
them skapadhe. ellir, haghil, hungir oc dödhír. al
thessen äru skapath til hämd oc dyura oc etir-
orma tändir oc swärd dömande syndogha til dödh

- 5 Fämta at engin forma at kränkkia alla atir-
uraka then dom som hymerikis konongir vtgifuir
som the hálgha script vitnar, Hwan then dom oc
stadga konongin skipar oc stadgar är ey loffikit
at vmskipta, for hulkit var herra sikhír, teknande
10 m; swärdhe sin oatirhallelica dom Hulkin som
han gifuir ouir thöm som fordömas, Hwar männ-
426 iskia skal vita at iak vtdrogh mit swärdh af sinne
slidh oatirhallelekit, Gud; dombír liknas vidh
swärdh thy at som th; skil nakan lim fran kroppen-
15 om, swa skil gud; rátuise dombír forbannadha sial
fran honom for hulkit the helgha script manar
os sighiande, flyn vndan for swärdheno. m; idhr-
ugha ok scriptamala bátringh Thy at swärdhit
är vranglikhet; sins hämpnare oc vitin at swärdhit
20 är gud; dombír

- Siatta är at then domin är otolikin offylikin
swa som at scrífuat är, at syndoghe sikhia bārg-
homen oc stenhallomen fallin ouir os oc hylin oc
skiulin os af domarens ānlite sitiande ouir dom-
427 25 stolin, oc af lambsins vredhe som tekna gud; sons
meenlöso mandom thy at thera mykle vredhis
daghír kombír O hwar skal formagha sta, Tha
fulcomnas thāt som gregorius oc flere helghe kenne-
fadhír sikhia O huru thrange tha skulu vraga
30 manna vågha vardha til at vndan fly, Hwar vredhe
domaren är ouantil, heluite opit nidhan til a höghro

hand röghiande synde A vinstro hand otalike
 dyäfla, vtan til vmkringh al världin brinnande m;
 allo thy i hænne är, Jnnantil bitande oc auitande
 samuitit for giordha synde Tha skal omöghelikit
 vardha at fly oc otholikith at sta. Tha som var 5
 herra sighir skulu människionar göra räkinskap af 428
 hwario fanytto ordhe som the taladho Ok som
 scrifuat är, skal var herra spyria ok räkna idhra
 gärninga ok vpläta ok ranßsaka idhur huxilse
 thöm som ey äru rensat m; idhrugha ok vilia at 10
 bätra Tha som bärnardus sighir skal var herra
 kännas görande doma Hulkin nu tholande orät
 af syndoghom veet; ey älla aktas af thöm, tha
 skal allir then time, thöm var gifuin i världinne
 vträfuas af them huru the han vpnötto. 15

Oc thy at the siunda skal var herra tha ful-
 comna th; scrifuat är i lästinne sighiande, Gaan
 forbannadhe i äuärdhelikin eld som dyäflwm är 429
 redder oc hans änglom ok tha skulu the ga i
 äuärdhelika pino, oc rätuisse män i äuärdhelikit 20
 liif, Oc tha som scrifuat är skal alþualloghir
 gudh hämpna iuir them ok sökia them a doma
 dagh ok gifua eld oc madhka som äru dyäflane
 i thera köt, oc siäla at the skulin brinna ok
 känna pinor for vtan ända 25

Dominica vii

NAar mykin moghe var m; ihesu hörande hans
 kännedom ok the hafdho enkte äta, saman kalladhe
 han sina kännesuena oc sagdhe them Jak mis-

kunna almoghanom Thy at the haua nw blyfuit
 430 när mich thre dagha ok haua enkte th; the magho
 äta oc vm iac lätir them fastande fran mik
 vanskas the a väghenom thy at somlike af thöm
 5 komo längdan, Apostlane swaradho Hwadhan af
 formatte nakar mätta allan thenne moghan m;
 brödh här i ökninne, Han spordhe thöm huru
 mangh brödh hafuin i The sagdho siw. han bödh
 almoghanom at sitia til mat, ok tok the siu brödhin
 10 oc thakkadhe gudhi fadhír, bröt them ok fik sinom
 kanneswenom ok bödh lággia for almoghan, The
 hafdho ok faa sma fiska oc them välsignadhe
 han oc bödh lággia for almoghan, oc the ato och
 431 wordho mätte, ok sidhan opfyltos siu brödh korgha
 15 m; them smam brutum som ouir varo, ok the
 som ato varo suasom fyra thusandh folk oc ihesus
 lät them fara hem til siin

wtthydhning

J Thesse helgho läst äru mangh märkelik thing
 20 til kannedom

Först är th; at ihesus sagdhe Jak miskunna
 almoghanom j hulko os gifs vndirstanda at hans
 miskund rördhe han til at gifua them födho thy
 at som prophetin sighir. Gud; miskunnir äru ouir
 25 alla hans gärninga Ok sighir the helgha script
 O herra gudh ey forwonno etirfullo draka tändir
 thina syni, vtan thin miskund tilkomande heladhe
 them Oc sighir prophetin Gudh miskunna allom
 them som rådhas han oc them som hopa a han

for hulkit scrifuat är J som rädhins gudh hupin 432
a han oc hans miskund skal koma idhír i luste-
likhet Än ey miskunna gudh högfärdoghom, hulka
dyäfwllin dyrka som konongir är ouir alla hög-
färdhinna syni, oc ey älskandom giri, hulkin af- 5
gudha dyrk oc thiänist är som paulus sighir Oc
ey drynkarum oc skörlimnad; människiom hulkra
gudh thera bukir är oc thöm til skam oc vanäro
som paulus sighir oc til thessa vist tekn tedhe
var herra ezechieli prophete afgudha dyrkara ok 10
sagdhe honom Jak skal hempna iuir them i minne
wredhe mit ögha skal ey spara, oc iac skal ey 433
miskunna oc then tidh the ropa til min öron m;
höghe röst skal iac ey höra thöm mit ögha skal
ey spara oc iac skal ey miskunna, thera gärninga 15
vägh skal iac atirgiälla ouir thera hofuod

Annantid är märkiande at thesse fingo gud;
miskund thy at the blyfw thre dagha stadhelika
när honom Thre dagha i hulkom vi skulum for-
skulla gud; miskund, th; är beskir synda idhrughe 20
oc rät scriptamal oc bättringh. Af them försto twem
sighir bernardus O idhrugha manna ödhmyukt
O salth ok välsignat hop thera som sik rättelika
scripta Huru mykit thu format när alualloghom
gudh huru rasklika thu vindir han som owinlikin 25
är Huru raskelika thu vmuände grymastan domara 434
i millastan fadhír Aff thöm thridhio som sik
bätradhe sighir prophetin the skulu ey hungra
ok thörsta optarmer oc ey skal solinna hiti sla
thöm Thy at gudh thera miskunnare skal styra 30
them ok gifua them drykka af äuärdhelikx liifs

- kallo Ok är scrifuat at gudh sa the syndogha
 manna gärninga i niniue varo ok the bättradho
 sina synde mäd ödhmyukt ok fasto ok bönom,
 oc at the varo vmuände af sinom onda vägh ok
 5 miskunnadhe them Ok är scrifuat at höxste gudh
 hata syndogha, oc [miskunna] idrughom ok sik
 486 bättrandom Än omillom oc syndoghom atirgiäldir
 han hämd gömande them til hämdinna dagh J
 thessom threm daghom skal människian engin
 10 likamlikan hugnadh taka til hulkit scriptin manar
 sighiande Ätin ey ok ey dryckin i threm daghom
 oc threm nattom takande nakat likamlica hugne-
 likit The som thetta fulkomplika göra opresas
 af gudhi til äuardhelikit liif, for hulkit prophetin
 15 sighir Gudh skal os lifuande göra äpte twa dagha
 som idrughin är, oc scriptamalin, ok i thridthia
 daghenom som är bättringen skal han opresa os
 af siälinna dödh oc skulum äuardhelika lifua i
 hans asyn
 20 Thridthia tid är märkiande ath almoghans
 486 vidhirthörft rördhe ihesum til miscund Thy sighir
 prophetin at var herra är fatikom tilflyilse ok
 hiälpere j thrangom oc i dröfuilsom Thy skulu
 the o herra gudh hopa a thik som vita thit nampn,
 25 thy at han forlatir ey letandom sik, oc glömer
 ey fatigha manna rop Här gifuir var herra os
 eptedöme födhande nödstadda, ath vi skulum kalla
 til vart boordh fatigha oc vidirthörftogha, oc ey
 rika oc skylla som han radhir annanstadh i läst-
 30 inne sighiande Nar thu gör budöls kost, kalla ey
 thina vini oc ey thina brödhir ok ey thina frändir
 oc ey thina granna oc ey rika at the skulu ey atir-

biudha thik oc thik skuli swa vardha atirlönth
 Vtan tha thu gör budöl tha kalla fatika oc siuka 487
 oc halta oc blinda thy at the hafua thik enkte
 atir giälla Vtan thik skal atirgifuas ok giäldas i
 rätuisonna astundilsa lönom Oc biudhír var herra 5
 sighiande Bryt hungroghom thit brödh oc inledh
 fatika oc vägfaranda i thit hws, nar thu se nakin
 man klädh han oc forsma han ey Thy at han
 är af sama köti som thu äst, gör thu swa tha
 skal thin helbryghdha rasklika oprinna oc thin 10
 rätuisa skal ga for thino änlite, oc vars herra
 ära skal intaka thik i hymerike Oc sighir am-
 brosius vm thu inledhe pylagrimin vndír thak oc
 takir vidírhörfhoghan han skal afla thik hálgra
 manna venskap ok áuárdhelik hws i hymerike 15 488

Fiárdha tidh är märkiande at ihesus sighír
 somlike af thöm varo lánghdan kompne J hulko
 vndírstars at the hafdho varit i storom syndom
 Thy at som prophetin sighír Lankt är siälinna
 helsa fran syndoghom O herra gud thy at the 20
 letadho ey oc giordho thina rätuiso Oc är scrifuat,
 Lankt är gudh fran omillom mannom Ok sighír
 prophetin O herra gud alle the som sik bort
 lánggia oc fiarka fran thic skulu forfara Än alle
 the som gudhi nalkas m; godhom vilia fa hans 25
 miskund oc synda forlatilse, Hulkit prophetin
 vidhír kánnis a gud; thiánista manna väghna sigh-
 iande. huru mykit som skil at östra hymilsins 489
 del oc västra swa lankt giordhe gudh vara synde
 fran os, oc sua som fadhír miskunna sonenom 30
 swa miskunna gudh thöm han rádhás.

[Dominica viij post Trinitatem]

JHesus sagdhe sinom känneswenom, Vakten idhir
 for falsom prophetom som äru kättara älla false
 cristne män hulke som koma til idhir i enfallom
 5 renliunfnat; klädhom, teande falsa gudhlikhet, hulke
 innantil äru rifuande vlfua m; ilsko, Af thera
 gärningom skulin i känna them Thy at swasom
 thornin bär ey vinbär, och ey thyd;tillin fikon
 Sua göra the ey godho gärninga mädhan the äru
 10 naturlica onde Suasom got trä ma ey bära onda
 440 fruct Ok ont trä ma ey bära godha frukt, Swa
 maghin i känna thöm af thera gärningom oc thy
 hwart th; trä som ey gör godha frukt skal vp-
 huggas oc kastas i eld at bränna Swa the
 15 människia som ey gör godha gärninga epte sinne
 makt skal kastas i pino eld epte dödhin oc brinna
 Thy skal ekki huar then som mic kalla herra
 inga i hymerike Vtan then som gör min; fadhirs
 vilia i hymerike. han skal inga i hymerikis rike.

20

wtthydhning

JThesse helgho läst är först märkiande at fyre
 false propheta äru
 Förste är högfärdhin hulkin som tekñas m;
 thöm prophetanom som rädho acab konunge vp-
 441 25 fara och stridha til ramot galaad som thydhir
 högdh oc tekna högfärdhena Oc for thy at han
 lydde thera radhe oc forsmadhe ens sant; pro-
 pheta radh. hulkin honom sagdhe at liughande

ande var i them prophetom som honom rādho
 vpfara oc stridha, var han hāslaghin j stridhin
 som sanne prophetin honom fore sagdhe Thy
 sighir var herra hōgfārdoghom thins hiārta hōg-
 fardh vphōgdhe thik thu sagdhe i thino hiārta 5
 hwa skal nidhirdragha mic Nu ān thot thu fa
 varit vphōgdhīr swasom ōrn oc sātir thīn redha
 mällan skyyn thādhan skal iac thic nidhīr dragha
 oc thu skal forfara āuārdhelika Oc sighir bār-
 nardus af hōgfārdhinne, enkte ont giordhe lucifer 10 442
 i hymerike. vtan at enasth thānkte han hōgfārdh
 oc var i eno ōghnablyke nidhīrkastadhīr af hyme-
 rike oc i helfuite, Mādhan sua var giort m;
 ānglenom hwat skal tha gōras m; hōgfārdogha
 mānnenom hulkin ey ār i hymerike vtan ār i 15
 syndinna thrāk

Annar fals prophete ār vārlidin tekнат m;
 them falso prophetomen som sagdho israel's folke
 i skulin ey se swārdh ālla ofridh ok hungir skal
 ey vara vtan sannan fridh skal gudh gifua i thenne 20
 stadh These propheta sighia fals. Thy at āngin
 kan swa lifua i thesse vārlid at han thol ey hungir
 oc nōdh oc oro ok sārlica i dōdhenom oc thy 443
 sighir var herra thōm These propheta spa fals
 i mith nampn ey sānde iac them oc ey taladhe 25
 iak til them, the spa falsa syn oc sins hiārta
 drōma oc swiklikin spadom oc thy skulu the pro-
 phetane oc th; folkit som thera spadom tro for-
 darfuas m; swārdh oc sylt swasom the oc for-
 darfuadhos epte thy flerom stadhōm ār scrifuat 30
 Swa fordarfuas alle the andelika som a vārlidina

trösta Thy at som scrífuat ár Världin fram far
 oc hánna giri Ok thy sighthir augustinus Ve them
 som tilludha fram farandom Oc ár scrífuat hulkin
 som tröste a sina rikedoma skal falla i synde oc
 5 pinor, Thy at som scrífuath ár nar rikir man
 sompna i dödsins värkiom han före enkte hādhan
 m; sik af sinom rikedomom oc han varande i
 444 pinom skal vplata siin öghon oc enkte skal han
 finna til hialp Swa ár scrífuat rike mannin vp-
 10 lät siin öghon nar han var i hālfuitis pino logha
 oc beddis en vat; dropa til sinna tungo swala oc
 var ey vārdoghír at fa han Thy sighthir gregorius
 at pinan vplätir the öghon som synden atirlykke

Thridhi false prophetin ár skörlimfnadhín oc
 15 drukkenskapin af hulkom var herra sighthir til
 människionna som tholik thing idhna. Jac haur
 mot thik at thu latir ge;abel som thydhír blod-
 flytilse oc tekna orena likamans lusta predica oc
 445 swika mina thiānara oc kanna thōm lifua skör-
 20 lika oc āta aff. thy som afgudhum offras Th;
 offras buksins afgudhi som honom gifs owir
 naturena enkannelika vidhíρθórft Oc thy sighthir
 var herra the som skörlika lifua skulu vara i
 mästom dröfuilsom vtan the görin oc bātring for
 25 sina synde Oc sighthir paulus, ey skulu skör-
 limfnad; människior oc ey drynkara āgha gud;
 rike, oc kötsins gärninga āru oppinbara som ár
 skörlimnadhír oc lönskalāghe, Orenlikhet jdhnas
 mot naturinne til skörlimnad; lusta oblyghelikhet,
 30 afgudha thiānist i höghfārdh giri oc orena kropsins
 lusta. aldra handa skörlimnad; idhn, truldombír

ouinskapir, thräto ok delor j ropfullum ordhum 446
 auundh oc vredhe, osämia mandrap, drukkenskapir
 ofata, hulkin iac idhir för sagdhe, suasom iac oc
 nu sighir, at the tholik thing göra skulu ey fa
 gud; rike 5

Fiärdhe false prophetin äru the klärkka älla
 läkmän som andra dragha i synd m; falsom känne-
 dom oc vrangom eptedömom, teknadhe m; thöm
 falsa prophetanom som scrifuat är af, at han swek
 gud; propheta oc lukkadhe han til at äta oc drykka 10
 i them stad som gudh hafðhe honom forbudhit.
 for hulka olydhno leon slo han til dödh Sua
 dräpir dyäfwllin andelika badhe them som andra
 til ont äggia, swa oc them som ondom äggilsom
 lydha Hwadhan af var herra sighir Jac sa 15
 lyghninna vägh i prophetomen Oc the styrkto 447
 aldra värsto manna händir at the skullin ey vm-
 uändas fran sinne ilsko The äru mik swasom
 the som bygdho i sodomma ok gomorra Thy
 skal iac mätta thöm m; beske malört, ok drikka 20
 gifua them m; galla th; är m; beskom pinom
 Hörin thy ey ok lydhin ey the prophetanna ordh-
 om som idhir swika oc tala sins hiarta syn oc ey
 af gu; munne, älla skal iac gifua idhir oc them
 i äuärdhelikit obryghilse oc i äuärdhelika van- 25
 ärlighet oc skam hulkin aldrigh skal afskrapas
 m; glömsko Oc käre var herra ouir the klärka
 som kräselica lifua sighiande The vmuända min
 ordh oc mina skipan til kropsins lättilsa oc lusta, 448
 at the maghin thäkkias mannenom oc vaxa i rike- 30
 domom sighiande, mannanna hiarta äru mykit

hard, oc vars herra ordh mykit hwas til at vp-
 uakkia gudhelikhet Oc thy prædica the mannomen
 th; them thakkis at höra, löna mina rätuiso oc
 auita ey syndena hwasselika, for hulkit the lata
 5 sina hörara tröstelica hwilas i syndom oc dyl;leka
 angra sina synde Thy sighir iac thöm Lifuin epte
 idhrom vilia oc äruodhin idhart eghit ärfuodhe
 oc i skulin finna idhra frukt, Hafuin världinna
 hedhir for äuärdhelikin hedhir världinna rikedoma
 449 10 oc hänna venskap for äuärdhelika rikedoma oc gu;
 venskap, likamans lusta for then lusta som aldri gh
 andas Tholke klärka aru false propheta, tholkir
 var then prestin som var herra sighir af Han lika
 sik allom i klädhom oc gärningom at han skuli
 15 allom thakkias ok alla retir han til iuirflödhoghet
 m; sino eptedöme sighiande ätum oc drykkom
 Thy at ympnit är os koma til hymerikis port oc
 forbiud; mic inga, iac sitir väl vtan portin, ey
 vil iac vara fulkomin Oc thy skal iac koma
 20 tholkom prestom m; siu plaghom The skulu mista
 al the lustelico thing, som the älskadho, bort
 takas af gud; asyn, oc dömas i hans vredhe oc
 450 anduardhas dyäflomen, thola pinor vtan hwilo oc
 ro, forsmas af allom, vidhirthorfua al godh thing,
 25 oc ympnis thola al ondh thing, Tholke koma i
 fara klädhom hauande som paulus sighir mildhet;
 liknilse, ok nekande alla mildhet; dygdh, ok som
 augustinus sighir, fara klädhin i hulkom the koma
 äru blydh ord, oc annor renlifsins tekn Än
 30 innantil äru the rifuande vlfua af hulkom paulus
 foreuara sighiande Jac vet at epte min dödh
 skulu rifuande vlfua inga til idhar, ey sparande

hiordhina, ok af idhír skulu mæn vpsta talande
 vrangh thing, ok ledha áptir sik kánneswena Sua
 ledha nu mange false klárkka, hulkra onde liughara 451
 lifuárne almoghin sighír m; sik, mædhan prestin
 ár högfárdoghír, girwghír, drinkkare skörlifnad; 5
 man, löslatoghír, myklo hállir ma iak swa vara
 Thy kære scriptin ath tholke nidhír sánkia sik
 sialfuiliande i grymasta högfárdhinna girinna oc
 licamans orenlikhet; bylghio hulkra gárninga vsále
 almoghin fylghe troande m; thöm halla rättan 10
 vāgh, oc swa drāpa the sik m; sinom vndir-
 danom, fólghiane allom sins vilia lusta Thy
 vaktin idhír for tholkom falsom prophetom, hulka
 i skulin kánna af thera gárningom Ok som au-
 gustinus sighír mäst af threm thingom Först af 15
 thy at the hata godha mánnskio m; ordhom oc
 gárningom nidhirthrykkia them, Annantid af thy 452
 at the auita rasklica andra at the skulin synas
 haua rátuiso álskogha Thridhiatid af thy at the
 áru othulughe i ginuárdho, ok for thy at som 20
 scrifuat ár, thera gárninga frukt áru onyttelica
 oc sura ok hwassa at áta ok til engxsins goo;
 quámlika, thy skulu the som ofruitsamelikt oc
 tört trá vphuggas m; dödhenom oc kastas i áuárdhe-
 likin eld Huar thöm mäst pinar at the áru fran 25
 gudhi, For hulkit crisostomus sighír, Otalik ár
 hálfuitis pina Ok tho an thot tio thusandh hel-
 fuite varin th; vare enkte tholkit som at skilias
 oc áltas fran gudh; syn oc helgra manna áro &c

[Dominica ix]

458 **E**N rikir man var m; hulkom alþuallogir gudh
 teknas, han hafðhe en ámbet; man owir sit goo;,
 m; hulkom hwar the mánnskian teknas som gudh
 5 haur lant oc anduardhat vorld; go; til rákinskap,
 nu for thy at mánnskian for gör opta syndelika
 oc oskálíca th; hánne ár aff gudhi lant Thy six
 at then ámbet;man var vanfrágdhadhír nár sinom
 herra at han hafðhe illa skipat oc forgiort hans
 10 goo;, for hulkit herran kalladhe han oc sagdhe
 honom Hui höre iak tholikt af thik gör nu
 rákinskap af thino ámbite, ok af thy som thik
 454 var anduardhat Thy at thu skalt ey lángir th;
 skipa álla styra. Swa kallas mánnskian for gud;
 15 dom epte dödhin göra skolande. rákinskap af allo
 thy som gudh hafðhe henne i iordherike and-
 uardhat Tha sagdhe then ámbet;mannin Huat
 skal iak göra mädhan min herra takir af mic
 mit ámbite Jak forma ey árfuodha thy at epte
 20 dödhin vardhír ey time álla ámpne til at áruodha
 oc iac blyghis at thiggia. Thy at ríke mannin
 sattir i halfuitis lugha fik ey then vatn dropa til
 swala som han ville thiggia af abraham Jak
 veet hwat iak skal nu göra them som iac ma nu
 455 25 hiálpa, at the thentidh iac vardir skildir vidh ámb-
 etet, takin mic i sin hws oc kalladhe thy álla
 the som hans herra varo skylloghe oc sagdhe
 thöm första Huru mykit ást thu skylloghír minom
 herra Han sagdhe hundradha löpa olio Han sagdhe
 30 scrif at thu ást skylloghír fámtighi oc swa giordhe

han lisa m; fierom alt thetta är swa vndirstandande
 at hwar rik människia takir värld; goo; at skipta
 til gud; hedhír, och ey at ágha th; m; giri, oc for
 thy at hon veet sik skilias vidh th; i döddenom
 oc göra rákinskap af thy. böör henne meer at 5
 samansanka andelika vini, the henne formagha 456
 hialpa epte dödhin án värld; go; Ok herran lofu-
 adhe then vranga ámbet;manin ey af thy at han
 giordhe swiklika mot honom vtan for thy at han
 giordhe sniállelica for sik siálfwom Thy at thessa 10
 världinna syni oc álskara áru klokare til sin likam-
 lik gagn án gud; syni oc álskara. Thy sighír iac
 idhír oc radhír at i gyrin af vârl; go;e hulkit
 náplika kan aflas vtan vranghlikhet the vini som
 idír formagha at taka i áuárdhelikit hymerikis 15
 hws áptír dödhin

wtthydhning

J Thesse lást tees os at vi skulum kallas for
 gud; dom göra skolande rekinskap af allo thy
 som han hauir os anduardhat 20

Först af siálinne oc allom them nadhum henne 457
 áru gifna, for hulkit scriptin manar os sighiande
 göm thik oc thina siál atuaktelika Thy at som
 bernardus sighír Höghelikit är siálinna vârdh,
 hulkin m; engo matte atírlösas vtan m; christi 25
 blodhe Ve är thy mic vm iac göme dylskelica
 thetta dyra pund mic af gudhi anduardhat som
 är min siál atírlöst m; osmittadho lambins ihesu
 christi dyra blodhe, siálinna krapta oc nadhe, är

vndirstandilse, aminne, vili, hop, tro, kærleker,
 nãme, konste, snille, ret mal oc sniãlt, oc annor
 458 tholik thing, af hulkom allom rãkinskapir skal gõras,
 huru the idhnas ãlla nytias hwat hellir til gud;
 5 thiãnist ãlla til likams lusta ok vãrldinna fafãngo
 Thy sighir paulus Vi skulum alle sta for gud;
 domstol oc hwar vaara skal gõra gudhi rãkinskap
 for sik, thetta thãnkte prophetin tha han sagdhe
 Miin siãl ãr altidh i minom handom o herra gudh,
 10 iac glõmde ey thin budordh Tha ãr siãlin altidh
 i man;sins handom nar han altid atuaktelica gõme
 gud; budordh, oc vaktar i allom sinom gãrning-
 om at siãlin skaddis ey m; syndom

Annantid ãr rãkinskapir gõrande af likamen-
 15 om oc allom hans andbudhum som ãr syn hõrsl,
 mal, smakir, styrkir vnglekir, venlekir, rasklek-
 het, helbrugdhelikhet, oc annor tholik thing, af
 459 hulkom allom rãkinskapir ãr gõrande for gud;
 dom som paulus sighir allom os tilbõr oppin-
 20 baras for christi domstol at huar en skuli sighia
 sins likama eghin athãue oc gãrninga, sua som
 han giordhe ilt ãlla got, Nu for thy at gudh
 skapadhe os likaman m; allom limum bõr os
 thiãna gudhi af honom allom, for hulkit paulus
 25 sighir, Likamen ãr ey skylloghir skõrlimnadhen-
 om, vtan varom herra. Var herra likamenom,
 Vitin i ey at idhre likama ãru christi limi,
 Ok idhre limi ãru thes helgha anda mõnstir,
 hulkin i idhir ãr oc hulkin i hafuin af gudhi, oc
 30 i ãrin ey idhre, J ãrin kõpte m; store vãrdhe
 460 Åriin thy oc bãrin gudh i idhrom likama J ãrin
 gud; mõnstir oc gud; ande byggir i idhir, Ån

hulkin som smitta m; syndom gud; mönstir, som
 er likamen, Gudh skal fortappa han, thy sighth
 var herra rædhins ey them som dræpa likaman m;
 likamlikom dödh ok formagho ey dræpa siælinna
 Vtan rædhins han som forma at fortapa siælina
 oc likamman i helfuite, thanka oc ordh framga af
 likamenom ok siælinne thy at m; siælinne ok likam-
 enom er rækinskapir af them görande Thy sighth
 iob gudh skodha mina vægha ok tæl alla mina
 ganga ther ofuir sighth gregorius Swa skodha 10
 gudh manna vægha, oc swa tæl han thera ganga 461
 at ey min;sto huxilsin alla lætasto ordhin hulkin
 af langom vana aktas enkte nær os blyfua oran-
 sakadh i hans dom, oc er skrifuat af omil; man;
 huxilsom skal spyrilse vardha, oc hans ordha 15
 hörsl skal koma til gudh til hans vrango gær-
 ninga næfsilsa, oc er skrifuat, Gudh skal spörja
 idhra gærninga oc ransaka idhra thanka, oc sighth
 var herra, iac sighth idhir hwart fafænkæt ordh
 hulkit mænnskionar tala the skulu göra rækinskap 20
 af thy a doma dagh, af thinom ordhom skal thu
 rætuis göras oc af thinom ordhom mat thu for-
 dömas

Thridhia tid er rækinskapir görande af allom
 gærningom Huadhan af skrifuat er Al the thing 25 462
 som vardha vndir solinne th; er alla the synda
 gærninga som göras i værlðinne hulka thera görara
 villo ey bætra skal gudh ledha til sin dom ok tha
 som bærnardus sighth skal var herra kænna gör-
 ande doma, Hulkin ey vet; nu af syndoghom 30
 tholande oræt Oc thy sighth bernardus, Rædhins
 th; som syndogh; man ma mykit hellir rædhas

oc sighia Ve mic vslom nar then domsins daghir
 kombir oc the bökrina vplatas i hulkom alla mina
 synde ok thankka skulu optalias varom herra när-
 uarande tha skal iac sta nidhirlutto hofdhe for
 463 5 onda samuitzsins skam i domenom for gudhi skälfu-
 ande ok ängxlandis swasom aminnandis alla mina
 syndeliko gärninga Tha fulkompnas th; scrifuat
 är, dödhe dömdos af them thingom som scrifuat
 varo i bokomen som äru mannana samuit eptir
 10 thera gärningom Oc hwar then som ey är funnin
 scrifuadhir i lifsins bok är sändir i el; sio, som
 är hälfuitis brändaghi

[Dominica x]

THäntidh ihesus nalkadhis iherusalem seande
 15 stadhin grät han iuir han sighiande Vm thu vnd-
 irstodhe hulkin thing thik skulu ifuir ga, gräte
 thu thy at the thing som thik äru nu i thinom
 sälikhet; dagh, til vär;likin frid skulu sörgbelika
 464 ändas Än nu äru the al holdh for thinom öghom
 20 ok lönlík Thy at the dagha skulu koma i hulkom
 thine ouini skulu vmkringh gifua thik m; bilagh-
 ningh ok bilaggia thik aldra vägna ok thränggia
 thik aldra vägna oc nidhirsla thik til iordh oc
 thit folk som i thik är, oc skulu ey atirlata sten
 25 ouir sten i thik Thy at thu kände ey alla ville
 vndirsta thiin sökylsa tima J hulkom gud; son
 sökte thik Tha ingik ihesus i mönstrit i iheru-
 salem oc vtkördhe them som köpslaghadho i mönst-
 reno sighiande Scrifuat är mit hws är böna

hus, Än i giordhin af thy röfuara hulu, oc sidhan
prädicadhe han daghlika i mönstreno.

[wtthydhning]

J Thy at ihesus grät iuir thöm som i världz- 465
like oc kötlike glädhi gladdos gifs os vndirsta
huru vadhelik tholik glädhi är Hulkit sialana
som scrifuat är kära i pino sighiande. Vars hiarta
glädhi vanskadhis, Var sanghär är vmuändhär i
grat Vars hofuodh krona nidhär fiöl Ve os thy at
vi syndadhom, thy är vart hiarta dröft vordhit i 10
sorgh Nw är märkiande at *scriptin* teer christum
fäm sinnom hawa gratit

Först grät han i sinom barndom som kirkian
sighär i sinom sang Barnit christus grät lagdhär
i thranga iätu Oc som scrifuat är sighär han 15
sialwir Jak vtsände försto röst lika allom barnom
gratande I thessom grat grät ihesus vara ysäl til 466
hulka vi födhoms. thy sighär augustinus barnit
som föddis byria af grat, tarane äru ysäldinna
vitnara Ey tala barnit än en tho spa th; af sinne 20
ysäldh Thy at som scrifuat är mannin föddir af
quinno lifuär stuntan tima, oc opfyllis m; mykle
ysäldh, oc sigir bernardus O människia se hwadhan
thu komt, oc af hulko ämpne af modhär qwidh
oc blygx til ödhmyukt, Oc hwar thu äst som är 25
i syndom oc synda tilfallom oc grat thy, oc hwart
thu skynda som är til dödhin, oc gud; dom oc
räd; skälfuande

Annantid grät ihesus af kärlekx mykelikhet
iuir lazarum dödhan som scrifuat är at ihesus sa
467 hans systor gratande oc iudhane som varo m;
henne gratande, oc gräth m; tarom i hulko han
5 tedhe os at vi skulum grata til gudh for them
som äru dödhe i syndom, ath gudh ville vördh-
oghas them vpresa af siälinna dödth Swa grät
prophetin som sagdhe Jak skal grata dag ok nat
ouir them som dräpne äru til siälinna, Än thy
10 är vår mange grata likamlikin skadha, ok ey siäl-
inna dödth for hulkit augustinus sighir, mange
grata oc iac gratir Thy at the illa grata Mannin
miste päningen ok gratir, miste gudh oc gratir ey
Oc thy sighir prophetin Gratin litit owir likamme-
468 15 lika dödhan Tha hans dagha lius vanskadhis.
Än iuir folskan man som dö i dödhelikom synd-
om grat thy at hans siäl ok sin vanskadhos til
gudh, Död; man; gratir äru siu dagha, Osniäl;
man; ok omild; alla thera liifs dagha, Grat litit
20 owir likamlika dödhan thy at han kom til hwilo
Än osniälla oc omilla syndara gratir blyfuir
vtan anda

Thridhiatidh grät ihesus af varkunnan iuir
them som gladdos i sinom syndom hulke ey villo
25 siälfue grata Vtan frygdhadho sik nar the illa
giordho oc gladdos i alla värstom thingom hwadhan
af lästin sighir i dagh Oc nu fulkompnadhis th;
scrifuat är Jak grät iuir then som plaghadhir
469 var oc min siäl varkunnadhe fatikom manne Än
30 thy är vår mange grata sinna vina skilnat, oc
grata ey tha siälin skils fran gudhi hulkom au-
gustinus sighir, ey är cristins man; mildhet alla

varkunnan i thik som gratir licaman af hulkom
 siälin bort gik oc gratir ey siälinna, af hulke gud
 bort gik Thy manar var herra sina vini at hialpa
 oc varkunna siälomen m; sik sighiande Löpin
 m; mic til thera som sta i dödhelikom syndom 5
 ok vprättom oc vidhírquákiom thöm Varkunnin
 mic Thy at iac köpte thöm mykit dyrt, Jak bar
 them en tima owir min ryg, nar han var allir
 sarghadhir oc hängde a korsseno O mine vini 470
 Jac alska swa klenlica thessa salugho siälana at 10
 för än iak ville mista thöm, ville iak vm th;
 möghelikit vare thola en tholkin dödh särlika for
 hwan thera som iac tholde en tidh for alla Thy
 ropa iac til minna vina daghlika m; allo hiarta,
 ath the sparín ey at árfuodha for mic til siäla 15
 gagn m; liif ok goo; Oc mädhan mic spardhis
 ey af obryghilsom tha iac var i världinne Sparin
 ey the at tala sannind af mich Jak blygdhis ey
 then smälika dödhin for thera skuld, Jak stodh
 sua nakin som iac var föddir for minna ouina 20
 ðghon Jac var slaghin m; thera näfua pustom i
 mina tändir Jak var hardraghin m; thera fingrom 471
 Jak var flängdir m; thera gislom Jak var kors-
 festir m; thera andbudhum Jak hängde a korsseno
 m; thiufuum oc röfuarom Thy o mine vini sparín 25
 ey at árfuodha for mic som tholik thing tholde
 for idhir af kärlek Árfuodhin manlica oc hialpin
 thorftogho siälomen, görin i sua tha skal iak löpa
 mot idhir i midhiom väghenom til hialp oc giua
 idhir dyrasto lön mic siälfuan til áurdhelika gládhi, 30

Fiárdhatid grät ihesus af másto mildhet ouir
 iude sins forradhara nidhírfal Hwadhan af augu-

stinus sighir Var herra ihesus christus gräth mille-
 lika iude fal oc fortappilse, swa vitnar ewange-
 lista at ihesus sagdhe, then som atir mit brödh
 472 skal vplypta sik til at nidhir trudha mic i dödhin
 5 Oc tha han hafdhe th; sakt, dröfdhis han af mykle
 varkunnan i andanom oc vitnadhe oc sagdhe Jac
 sighir idhir sannelika at en af idhir skal mic for-
 radha J thy ath ihesus grät iude fortappilse,
 hulkin kalladhir var til at vara en af världinna
 10 tolf domarom tedhe han os at vi skillum grata
 for mannanna synda fal, hulkit siälomen är mykit
 vadhelikit, Hwadhan af iohannes crisostomus sighir
 Enkte vmkulkasta alla oc fordarfua swa mykit
 gud; kirkio som at klärkane äru värre än läk-
 15 männene Ok sighir prophetin Swa skal prestin vara
 som folkit oc iordhin som äru iordhelika thinga
 473 älskara skulu sundirstäkkias til synda m; sundir-
 stäkkilsom som äru klärkanna ondo eptedöme

Fämtatidh grät ihesus a korseno hängiande
 20 i sarastom värk Hwadhan af paulus sighir Jhesus
 offradhe böne til gudfadhír Hulkin som formatte
 at göra han helan af dödhenom m; maktogho
 rope, oc grät ok var hördhir for sina virdning
 Oc sighir bärnardus Vi läsom christum hua
 25 gratit än aldre läsom vi han hua leet alla at
 enast lättelika hafua kal;at

[Dominica xi]

JHesus sagdhe til thera som räknadho sik hæl-
 agha af false rätuiso ok forsmadho syndogha Tve

mæn opforo til gud; mönstir at bidhia sina böne 474
 En phariseus hulkin som sik hiolt rätuisan oc
 annar oppinbarlika syndoghír Phariseus stodh hög-
 färdoghír ok sagdhe m; sik O herra gudh iac
 thakka thik Thy at iac är ey som andre män 5
 Hulke som äru röfuara, orätuisse, horkarla swa-
 som oc är thenne oppinbara syndaren Jak fasta
 twem sinom i vikunne Jac gifuir tionda af allo
 thy som iac äghír Än syndoghe mannin stand-
 ande längdantil. ville ey oplypta sin öghon til 10
 hymelin vtan slo sit bryst sighiande O herra
 gudh var millir ok miskunsambír mic syndoghom
 man iac sighír idhír sannelica at thenne som
 vidhírgik ok kändis sik vara syndoghan kom rät- 475
 uisare oc gudhi thakkare heem til sit hws, än 15
 then som sik rosadhe m; högfärdh af sinom god-
 gärningom, for hulkit han forsmadhís af gudhi
 thy at hwar then som sik ophöghír högfärdhe-
 lika han skal nidhír thrykkias Oc hwar then som
 sik ödmyukar for gud; skuld, han skal vphöghias 20
 til äuärdhelikin hedhír

[wtthydhning]

J Thesse helgho läst auitas the först som sik
 trösta oc räkna hálagha af sinne rätuiso Hulkom
 var herra sighír Forbannadhír then man som tröstir
 a man oc räkna kötit vara sin arm oc styrk, ok 25
 hans hiarta bort gar fran gudhi Han skal vara
 swasom liongh i öknenne Hulkit diura ok eld; 476
 födha oc matir är Sua the människia som tröste
 a nakat annat än a gudh skal vara hálfuitis ok

eld; dyðla matir Thy sighir var herra tholkom,
 i hopadhin hiðlp i pharonis styrk som tekna värð-
 lika alla kötlika gärninga hafuandes tröst i egypto-
 land; styrk som tekna världina myrka af syndom
 5 Thy skal pharaonis styrkir vara idhir til skam
 oc egyptoland; skugga tröst til vanärlikhet,

Annantid är märkiande at thenne phariseus
 som sik rosadhe vara rätuisan atir pröfuas af sin-
 477 om ordhom Han sagdhe sik ey vara röfuara Oc
 10 var tho värste röfuare Thy at han äradhe sik af
 gud; gafuum oc röfuadhe ärona af gudhi, Hulkir
 som sighir ey skal iak gifua androm mina äro
 Han sagdhe andra vara orätuisa ok vardh af thy
 siälfuir orätuis görande mot scriptinne som sighir,
 15 vakta at thu gör ey nakan tima androm th; thu
 hatar at vardha thik af androm Oc thy mädhan
 dröfueikit är at kallas orätuis skulum vi ey andra
 orätuisa kalla, Han sagdhe sik ey vara horkal,
 oc var tho horkal Thy at han ville världlyca
 478 20 lofuas for sina gärninga, oc var af thera tali som
 iacobus apostolus autir sighiande O horkalla
 vitin i ey at thessa världina venskapir är gudhi
 ouinlikin oc hulkir som vil vara thessa världinna
 vin han skal skipas gud; ouin, Han rosadhe sik af
 25 sinne fasto oc var af thera tali som var herra
 sighir at mannom ville synas fastande, oc toko
 fanyt manna lof til löna

Han sagdhe oc sik gifua tionda af allo thy
 han atte oc lögh, thy at mädhan han enkte skap-
 30 adhe sik af engo atte han enkte, ok thy gaf han
 enkte sit, Ok thy skulle han hafua saght ödh-

myuklika om han ville nakat sighia Jac atirgalth
 gudhi tionda af them thingom som han mic and- 479
 uardadhe til räkenskap, Oc af thesso är nu tilfalle
 gifuin at nakat tala af tionda The helgha script
 sighir at allir tionda delin af iordhinna afuäxt 5
 af alþskona sädh alla träanna fruct är vars herra
 ok helghas honom Oc sighir var herra införin
 allan tiondan i mina ladhu at matir vari i mino
 huse, som är the helgha kirkia ok pröfuin swa
 mik i thy vm iac gifuir tha ey nyttelikin vädır- 10
 lek, oc mina fulstopa välsignilse, oc vm iac skipa
 ey swa tha, at engen fordarfua idhra iord; frukt
 alla iuiruällelika bort takir oc ey skal tha ofrukt-
 samelikhet vara i idhrom trægardhom alla akrom. 480
 Oc är märkiande som kirkionna rättir sighir, 15
 at tionde är iämpn tionda delin af allo rätuiselica
 afladho godþe är gudhi skyloghir gifuas Oc
 thy the som rätuiselica tionda fa fyrafald lön af
 gudhi som är ympnin iordhinna afuäxtir likam-
 lica helbrögðho, synda forlatilse hymerikis rike 20
 til löna.

Tolfta sunnodaghin äpte dominica trinitatis

JHesus vtgangande af thes land; ändom som
 hete tyrus, oc kom til th; landh som hete sydon
 oc galilee land; haf mällan tio städhi som thär 25
 vm kringh varo, The leddo ther til hans en döfuan
 man ok mallösan Oc badho han läggia sina hand 481
 iuir han, Jhesus grep han vt af almoghanom ok
 instak sina fingir i hans öron, oc sputtadhe ok
 hannadhe hans tungo m; sputteno ok sa vp til 30

hymeliin ok sukkadhe oc sagdhe honom Vplät
 Oc ginstan vplätos hans öron oc hans tunga be-
 löstos, oc han taladhe rättelica, oc han bödh thæt
 at the skullin engom sighia th; Än huru myn-
 5 meer han forbödh thöm, swa myklo meer pred-
 adho the hans lof, oc vndradho thes meer sig-
 iande, han giordhe al thing väl han lät döfa
 höra oc blinda tala.

wtthydhning

482 10 **J** Thesse helgho läst är först märkiande at naka
 vardhir döfuir af then thrutma som thrängir öronin
 i hulko högfårdhin oc olydnan teknas for hulka
 mange vtelykkias af hymerike Hwadhan af v-
 herra sighir prophetanom Vtledh vtan hymerike
 15 blinda folkit, hafuande öghon ok döfua folkit
 thöm äru öron höghfärdoghe oc olydoghe ha-
 öghon andelika i siälinne. licamlik i licamenom
 oc äru tho döfue oc blinde Thy at the lydha
 ey gudhi Hulkin thöm mana til ödhmyukt, oc
 20 andra dygdha for hulkit hwariom thera six som
 prophetin sagdhe Högfärdogha oc olydogha saul
 for thy at thu bort kastadhe gud; mal oc bodh
 483 Thy borth castadhe han thik fran sik

Annantidh fortakir ond vätyska hörslena Sus
 25 fortakir orene licamans luste gud; budordha lydhno
 oc hörsl hwadhan af auärdhelikir dödhir forskullas
 Hulkit teknat är i scriptinne som sighir vm naka
 man födhe thrydyskan son oc forkropnan hulkin
 ey vil höra faders ok modhirs budh, oc näfstir

forsma at lydha Tha skulu the gripa oc ledha
han for thes stadþsins domara oc sightha thenne
var son ar thrydþskir oc forkropin oc forsma
at höra var manilse, Han väfs i ofato oc skör-
limnat oc ölfyllom thes stadþsins folk skal sla han 3
til dödh, mþ stenom oc alt folkit hörande thþ skal
rädhas, Sua skal then stenkas af dyäflom som 484
ey viliande höra gudþ budordh oc lydha thöm
väfs i ofato oc drukkenskap oc skörlimfnat Än
sighir oc var herra mot högfärdhinne oc olydhn- 10
onne Hulkin som högfärdhas ey viliande lydha
prestins budhi som han sighir honom a gudþ
väghna Then männin skal dö mþ auärdhelikom
dödh oc alt folkit hörande thþ skal rädhas oc
ängin thrutna af högfärdh 15

Tridhiatidh fortakir groft liudh oc ängxlikit
hörslena thþ tekna värþlikin thäknat, nar nakre
vilia enkte höra vtan thþ them thäkkis af hulkom
var herra sighir at the äru liughande syni, oc 485
syni ey viliande höra gudhþ lagh Hulke som sightha 20
them sannind som vita af the helgho script Skodhin
os ey the thing som rät äru Talin the thing som
äru thäkkelik, seen oc sighin os villo, af tholkom
sighir paulus The skulu ey thola ensamin kännedom
Vtan eptir sinom ensammom astundilsom sankä sik 25
mästara Hulke som kla oc kitla thera örom, mþ
lustelikom ordhom oc bort vända sina hörsl af
sannindh oc vnuända sik til squaldir oc äuintyr

Oc vardir nakar mallös threm lundom Först
af thy at ond väþska oc heet atirdraghir oc 30
krömppe tungona Thesse onda oc gallablandadha 486

vátjka ár otholimodh vptándande hiártat til auund
 ok vredhe af hulkom scrifuat ár Auundin drápir
 then litin ár i kárlekenom Vredhin drápir foljkan
 man vtan iáf m; auárdhelikom dödh Oc ár scrifuat
 5 at vredhis oc harms fullir man opuákke delo ok
 thrátto, oc then som raskir ár til vredhe skal
 vardha raskir oc nidhírluttir til synda Annantid
 af thy at tungan blutna ofmykit af vate vädjko
 i hulko láti teknas Af hulke bárnardus sikhír
 10 Látin ár aldra onda huxilsa oc frestilsa draf-
 brundir, Oc ár scrifuat Hulkin som fölghe lát-
 487 inne ár aldra foljaskastir Oc thy hulkin som fylghe
 látinne skal vpfillas m; hafuandjlöso oc fatikdom,
 Láti som prophetin sikhír áru swasom mallöse
 15 álla röstlöse hunda ey formaghande at göð Thy
 at swa som latir hundir idhis ey vpsta oc göð
 nar thiufuin kombir. Swa ödhin mánniskia [idhis,
 enkte got göra til gud; hedhir oc sit eghit siála
 gagn Oc thy som sanctus paulus sikhír Hulkin
 20 som ey vil göra nakat got skal ey áta i hyme-
 rikis hugnat Thridhiatidh at tungan thiokna of-
 mykit af thrutman álla af onde vädjko j hulk-
 om girin teknas Hwadhan af scrifuat ár Gafuor
 oc mutor blind göra domaranna öghon, oc swa
 488 25 som dumbe i munnenom bort vände thera náfsilse
 Thy sikhír var herra Domara dömin folkit m;
 rätuisom dom böghin sik ey til annan delin orät-
 uiselika for nakra mánniskio, takin ey gafuor thy
 at gafuona blind göra domaranna öghon oc sniälla
 30 manna ok vmskipta rätuisa manna ordh, myklo hellir
 osniälla oc orätuisa manna, Oc ár scrifuat vrange
 domara bögdhos epte nidjskap oc giri ok toko

gafuor oc vmuādo domin for hulkit the misto
sit välle Swa mista vrangē oc girughe domara
hymerike, Huadhan af scrifuat ār at hardhaste
dombir vardir domarommen (formannomen)

xiii^{da} sunnodaghin

5 489

JHesus sagdhe sinom kanneswenom sāl āru the
ōghon som se the thing som i seen Jak sighir
idhīr at mange propheta oc konunga vildo see
the thing som i seen oc sagho ey, oc hōra the
thing som i hōrin oc hōrdho ey Tha vpstod en 10
laghuis man frestande ihesum oc sighiande Māstare
hwat skal iac gōra ther til at jac maghe fa āgha
āuārdhelikit liif Jhesus sagdhe honom Hwat ār
scrifuat i laghumen, huru lās thu Han swaradhe.
ālka thin herra gudh af allo hiarta, oc af alle 15
thinne siāl oc af allom thinom kraptom oc af
allom thinom hugh oc thin iāmcristin som thik
siālfuan Jhesus sagdhe thu swaradhe rättelica
gōr th; oc thu skalt lifua āuārdhelika Ān han 490
viliande tee sik siālfuan rātuisan sagdhe til ihesum 20
Hwa ār min nāste ālla min iāmcristin Jhesus
sagdhe en man nidhīr foor af ierusalem och til
ierico oc kom i rōfuara hāndir, hulke han af-
klāddo oc rōfuadho, oc sarghadho han grymelika
oc gingo fran honom half dōdho En prestir 25
foor ther fram oc sa han oc for iuir han En
klārkkir foor ok ther fram, ok sa han oc skōtte
honom enkte, Ān en samaritanus foor oc ther
fram oc seande han rōrdhis, af miskundh tok han

491 oc bant hans saar, ingiutande i them til läkedom
 viin oc olio ok fördhe han til hws oc röktadhe
 han oc gaf läkedom's lön for han twa pänings
 them som husit vaktadho Hulkin af thessom
 5 threm synis thik vara hans näste som kom i röfu-
 aranna händir, Han sagdhe thän som giordhe
 miskund til hans Jhesus sagdhe Gak oc gör
 samuledh.

wtthydhning

10 **J** Thesse helgho läst är först märkiande ath
 the äru säle som m; likamlikom öghom sagho
 ihesum oc trodho honom oc älskadho han, swa
 oc the som han ey likamlika sagho oc tho
 älskadho han ok trodho honom Huadhan af han
 492 15 sagdhe thome apostolo O thoma thu trodhe thy
 at thu saat mic, säle äru the som mik ey sagho
 m; likamlikom öghom oc tho trodho a mic Här
 aff sighir petrus apostolus tilbör os at dröfuas i
 vmskiptelikom frestilsom at idhra troo pröfuilse
 20 vari myklo dyrare än gul, hulkit i eldenom skuli
 pröfuas ok finnas i lof oc äro ok hedhär i ihesu
 christi vppinbarilsom Hulkin i älskin än thot i
 seen han ey som han är i sinom guddom Hulkin
 i tron seande han ey oc troande a han skulin i
 25 glädhias i osighelike ok ärofulle glädhi, vpbärande
 idhra tro äuärdhelikin lön oc idhra siäla helso,

Annan tidh är märkiande at ihesus sighir apost-
 493 lomen at mange prophetæ och konunga astund-
 adho ath see han oc höra likamlica ok sagho han
 30 ey Af hulkom en sagdhe til hans Jak vilde ath

thu sundirsliti hympnana ok nidhirfore ath taka
 mandom Annar sagdhe Kom astundelikin allo
 folke Thridhi sagdhe fulkomlika tröstande Vm
 han gör dwalu bidha hans thulumodhelica Thy
 at komande skal han koma ok skal ey senkka 5
 Än nu käre var herra at somlike preste ropa ey
 til hans suasom prophetane Wtan thuart a mot,
 iac vtualde mic andra vini hemelicare oc särlicare
 än prophetane varo som äru prästine Hulke ey
 at enasth höra min ordh vtan oc see mic a al- 10 494
 tareno oc hanna mik m; sinom handom, Hulkit
 ängin prophete oc ängil ma göra Thesse prestene
 hulka iac vtualde mic til vini i prophetanna stadh,
 ropa ey til min m; tholke astundan oc kärlek
 som prophetane Vtan the ropa m; twem gin- 15
 uärdoghom röstom, Ey ropa the som prophetane
 Kom herra thy at thu äst sötir Vtan the ropa
 gak fra os thy at thin ordh äru besk och thina
 gärninga thunga oc göra os skam See huat for-
 bannadhe präste sighia Jac star fore thöm som 20
 siäfuaste faar af hulko the taka vl til klädha ok
 myölk til födho ok än styggias the vidh mic for
 tholka älskelikhet

Thridhia är märkiande at gudh som lästin 495
 sighir skal älskas aff allo hiärta, siäl, kraptom 25
 oc hugh Th; vtthydhe augustinus oc bernardus
 sighiande älska gudh af allo hiärta th; är af
 allom vndirstandilsom sniällelika vtan villo af alle
 siäl th; är af allom vilia sötelica vtan gensägn af
 allom kraptom stadhelica oc starklica at thu af 30
 enge ginuärdho brytis, af allom hugh th; är af

allo aminne vtan glömsko, O cristin man nim
 af ihesu christo at älska christum sötelika Sua
 at engin luste lukke thik til synd Sniallelika swa
 at thu af enge villo swikis, Starkelika swa at
 5 engin ginuärdha vände thik fran hans älskogha
 Oc sighir bernardus thän älska sötelika som var-
 kunna christo pinadhon, oc röris til synda idhrugha
 496 Thän älska sniallelika som i engo villis af the
 helgho tro renlikhet oc forlatir i engo skälikhet;
 10 matto, Oc starkir älskoghe är nar rätuisan for-
 lat; ey for ärfuodhis älla pino krapth Oc ey for
 dödsins räddogha Oc älskas gudh rättelica nar
 enkte älskas vtan til hans hedhir Thy sighir
 augustinus O herra gudh then älska thik minna
 15 hulkin nakat älska mädh thik th; som han ey
 älskadhe for thina skuld Oc thy tilbör os at
 älska hwar annan i gudhi suasom han biudhir
 sighiande Th; är mit budhordh at i älskins in-
 byrdhis swa som iac älskadhe idhir,

497 **T**Io spitälske män komo for ihesum oc stodho
 lankt fran honom oc ropadho til hans sighande
 O ihesu thu som format at biudha at alla sette
 lakias miskunna os, Jhesus sagdhe them gaan
 25 oc teen idhir prästomen J hulko han gifuir vn-
 dirstanda at än thot han forlatir syndina Tho
 vil han at syndoghir man skal the sik prestenom
 i scriptamalom Nu thentidh thesse spitälsko gingo
 til prestanna vordho the hele oc rene af spitälsko

sottinne Ok en af them seande sik helan gik
 atir til ihesum, lofuadhe gudh mykleka m; höghe
 röst, ok fiol for hans fötir, thakkande honom oc
 han var af them hedhna stadhenom samaria Än
 ihesus sagdhe Hwat ey äru tio rensadhe af spit- 3
 älskonne Hwar äru nu tha nio mädhan engin 498
 kombir atir at giua gudhi äro Vtan thenne vt-
 läanningin Swa taka mange höghelika nadhe oc
 godgerninga af gudhi oc fa äru the som honom
 her fore fulkomplika thakka älla thiäna Tha 10
 sagdhe ihesus til thän ena som atirkom thin tro
 giordhe thik helaghan gak i fridhi

[wtthydhning]

Thesse tio spitälske män tekna them som tio
 gud; budordh hafua brutit oc äru ledhe ok orene 15
 or gudhi, af them tio syndom som här epte
 ämpnas oc äru for them värdhoghe vtkastas af
 hymerike fran gud; asyn oc samuaru helgra manna
 oc the tio synde teknas m; tio spitälskom mannom
 f hulkom vi läsom i the helgho script 20

¶ Förste är högfärdhin Af hänne var o;ias 499
 onungir smittadhär af hulkom scrifuat är at hans
 iärta vplyptis af högfärdh oc han ville göra presta
 mbite Hulkit ey var hans ämbite ok af thy vp-
 an ginstan spitälska i hans änlite oc han var 25
 tkastadhär af gud; mönstre oc sino rike oc var
 pitälskir alt til sin dödh Swa vtkastas högfärdhe
 hymerike i äuärdhelikin dödh som scrifuat är
 he siäl som nakra syndh gör af höghfärdh skal
 örfara fran gud; folke oc bätra sina vranglikhet 30

Annor ár auundh Af hánne smittadhis ioab
 hulkin som scrífuat ár drap twa mán ok thy
 sagdhis honom at spítalskir skulle ey vanskas af
 hans huse ok thy vardh oc han dräpin, Oc iere-
 500 5 mias sikhír auundin bitír först sik sialfua til dödh
 oc mödhe oc pina

Thridhia ár vredhin Af hánne smittadhis spít-
 alske symion Hulkin som scrífuat ár vredgadhis
 af thy at miskunsami ihesus gud; son tok mis-
 10 kunnelika til sik mariam magdalenam oc forlät
 hánne hánna synde ok helaghadhe hona af hánna
 syndom Aff vredhinne sikhír gregorius at nar hon
 rörir hughina öfuir hon thes hálgha anda in-
 byggilse oc siäflikhetin göme i os gud; liknilsa
 15 biläte Än vredhin vtstänke th; hulkin os rärer
 af mangom dygdhom,

Fiärdhe ár lätin Af hulke m; liknilse talande
 spítalske lazarus var smittadhír Hulkin vtan rika
 501 man;sin dörlaa suasom ey idhandhis ingaa oc
 20 bedhas sina tharfue Sua liggir oidhin man vtan
 the helgho kirkio oc ingar ey til gudh Hulkin
 som paulus sikhír at rikit ár til alla Th; ár at
 gudh miskunna allom them a han kalla Thä
 lazarus var oc fullir m; saarbuldöm sua ár oidhin
 25 oc latír fullir m; allom syndom huadhan af scrífuat
 ár Lätin kände latum människiom mykla il;sko
 Thy sikhír ieronimus gör altidh nakat got at
 dyäfwllin skuli ey finna thik fafangan

Fämtatidh ár girin Af hánne smittadhis gie;
 30 Hulkin mot heli;ei gud; propheta vilia tok af

spitålska naaman liif oc klådhe for hulkit prophetin sagdhe honom Naamans; spitålska skal tillodha thik ok thinne afkömdh auårdhelika Geriþi 502 afkömdh åru alle goo; girughe Hulke swa ledhe oc borturaklike åru i gud; asyn som spitålske 5 åru i manna asyn Thy mådhan som scrifuat år nid;skir ålla girughir vpfyllis aldre af pāningom Thy skal han bort åltas fran gud; oc helghra manna samuaru oc innelykkyas i helfuite Hulkit aldre vpfyllis oc girugha manna õghon åru omåttelikin 10

Siatta år skõrlifnadhîr Af honom var then spitålske mannin smittadhîr som scrifuat år af at ihesus hannadhe ok heladhe. han nāmpnis ey Thy at skõrlifnad; mānniskia nāmpnis ey i auårdhelikx liifs bok Vtan som scrifuat år at the skulu 15 503 skrapas af lifuanda manna bokum oc ey scrifuas m; rātuisom mannom Oc six at ihesus hannadhe thānna spitålska mannin oc heladhe han Sua thy at skõr luste vtslåkkis ey vtan m; hardhe plagho hannan Swa år oc scrifuat at en årmete nar han 20 frestadhîs af hetom lusta brānnande ålla sina fingir vtslåkte lustans brāndagha m; kõt;ins swidha oc bruna Thy sighir ieronimus enkte år fulare ån vinnas af kõtino oc enkte årlikare ån vinna kõtî

Siwnde år iuistopa fylle Af hånne smittadhîs 25 the fyre som bort gingo fra samaria som thydhîr 504 gõma Thy at drukkin man kan sik for enge synd gõma oc komo til syria hws som thydhîr hõghelikhet, oc tekna hõghfårdogha dyåfla, oc funno ther engen man vtan asna oc hesta bundhna Thy 30 at i blandh drinkara õlfylle find; engen skålikin

man vtan folske som asna oc starke som hesta
 til bukfylle oc skörlimfnat ok thy som prophetin
 sighir nidir foro tholke starke oc höghelike til
 helfuitis, Oc for thy som scrifuat är at the
 5 hafdho ey snille til gud; thiänist, forforo the for
 sina osnille oc six at thesse stalo thy at fradžara
 stiala aff gudhi alt th; the forgöra mädhan the
 thiäna ey hanom

[Dominica xv]

505 10 ÄNgin gitir thiänt twem herrom til thakka thy
 at han skal äntiggia hata en älla älska annan älla
 thola en ok forsma annan Sua sighir iac idhir
 at i formaghin ey thiäna gudhi oc dyäflenom m;
 orätuisom oc oskälicom rikedoma samansankilsom
 15 Thy sighir iak idhir hafuin ey ofmykla vmsorgh
 vm idhre siäl hwat i skulin äta, ok ey vm idhra
 likama huat i skulin i föras Hwat ey är siälin
 meer än matin ok likamen meer än klädhin Thy
 gudh som gaff th; som mera är som är siälin ok
 20 likamen, Han gifuir oc vtan iäff th; som minna
 är som är matin oc klädhin Thy är skälikt ärfu-
 506 odhe idhnande ok skälik vmsorgh borttakande
 Skodhin hymilsins foghla Thy at the saa ey ok
 skära ey ok insanka ey i ladhu Ok idhar hyme-
 25 rikis fadhír fódhe them Hwat ey ärin i mera
 wärdhe än the. Ändelika ärin i meer Ok fódhe
 gud hellir idhir än them oc mädhan engin idhra
 forma at göra sin likama nakat större än han är
 Hwi mödhins i tha fafängelika huru i skulin fa
 30 klädhe Thy at vtan iäf gud som skapadhe lik-

aman sua störan som han är Han fore see ok
honom klädhe af sinne miskundh, Skodhin lilior
ok annor blomstir a markinne Jak sighir idhir
at salmon konongir i alle sinne äro var ey swa
dyrlika kläddir som eet af them Nu mädhan gudh 5
klädhir swa ok skapar sua dyrlika gräsit a mark- 507
inne hulkit i dagh vaxe oc morghon kastas van-
lika i ogn, at bränna Hwi tron i ey tha at gudh
klädhe hällir idhir Mödhins thy ey fafangelika
sighiande. Hwat skulum vi äta alla drikka Hwar 10
m; skulum vi klädhas Thy tholik thing astunda
hedningane ok leta Än idhar hymerikis fadhír veet
at i tholik thing vidhírhörfwin Letin thy först
gud; rike ok gyryn rátuísa gárninga ok al thessen
thing skulu idhir til lággias Hafuin thy ey fanytta 15
vmsorgh af morghondaghenom thy at han skal
koma m; sinne födho

[wtthydhning]

¶ **J** These helgho lást är försth märkiande at engin
forma badhe sändir thiäna gudhi, som sighir af 20
sik iac är sandir herra ok ängin herra är mik 508
höghre Oc dyäfflenom hulkin var herra sighir vara
sin thräl til ondra manna hämd Först for thy
at var herra vil haura ödhmyuka thiänara Som
han sighir ey skal then byggia i mino huse som 25
gör högfärdhena Oc som scrífuat [är] mykit är
ensamens gud; valdh ok han hedhras af ödh-
myukom. ok han thyrkadhe ok fordarfuadhe hög-
färdox folkx rötir, oc plantadhe oc lát vaxa ödh-
myuka, Thwart a mot vil dyäfwllin haura hög- 30

färdogha thiänara Thy at som scrifuat är at han
 är konunghir iuir alla högfärdhinna söner Ok
 som scrifuat är sua som folksins domare är sua är
 509 ok hans thiänare, oc hulkin som stadþsins rättare
 5 är tholke äru ok the som byggia i honom Swa
 äru alle högfärdoghe dyäfwls thiänara ok har
 byggir i thöm vm högfärdhena Som var herra
 sighir alle manna likama j hulkom högfärdhir
 styre äru dyäfwlsins mönstir Sua som alle the
 10 hulkom ödhmyuktin styre äru mit mönstir Th
 sighir gregorius, Högfärdhin är vppinbarasta tekn
 fordömelika manna Swasom ödhmyuktin är visasa
 gud; vtualda manna tekn.

Annantidh at dyäfwllin äggiar at samansanka
 15 värld; goo; oc thy sighir han sinom thiänarom som
 scrifuat är Ey gifuir iac idhir agna som tekna
 värld; goo; Vtan gaan ok saman häntin them
 huar i gitin, ok alt folkit sundirstänktis vm alt
 510 egypto land at saman hänta agna Sua for thy at
 20 dyäfwllin enkte skapadhe forma han enkte sinom
 thiänarom giua Vtan han bidhir thöm löpa kring
 vm egypto land som tekna thessa myrko värld-
 inna oc saman hänta goo; ok rof styldh orät-
 uisan skat, falsom dorum ok köpom, meenedhom.
 25 falsom vitnom, okir oc tholkom thingom Thwart
 amot sigir var herra sinom thiänara Vilt thu
 vara fulkomin i minne thiänist, gak ok säl alt
 th; thu äghir oc gif fatikom oc kom oc fölg mic
 i fatikdom Ok thu skalt hafua liggiande få i
 30 hymerike Oc är scrifuat gud; ven sundirstänkte
 sit goo; oc gaf fatikom Oc hans rätuisa blyfuir
 511 auärdhelika Thridhiatidh vil ihesus hua renlifuis

thiánara som han siálfuir sikhir Mánniskia gang-
 ande i osmittadhú m vægh thiánte mik Ok sikhir
 paulus Gu; vili ár idhar helgha renlikhet at i
 skulin idhir atirhalla af skörom lifnat Renlimfnad;
 mánniskior siála hördhe sanctus iohannes sionga 5
 sárlikin lofsangh i hymerike af hulkom som sagdhis
 The smittadhús ey m; quinnom thy at the áro
 iomfrur the fölghia milla lambeno ihesum gud;
 son hwart han gar Thwart amot ár scrífuat at
 dyáfwlin sofuir vndir skugganom i vatóm stadh- 10
 um Th; ár at han hwilis i skörlimfnad; mánn-
 iskióm ok drynkaróm Oc sikhir var herra at i
 thesso swerikis ríke áru thry dyáfla kön, eet ár
 eld;likít ok loghande Hulkit som styre i swalg- 512
 fullóm. Annat ár dyáfwlslikít som styre badhe 15
 siálinna ok líkaman vm mangfalla synde

Thridhia ár skándelikast af allóm hulkit vp-
 uákke mánniskióna til skörlimnadh mote naturinne

Fiardha vil var herra húa velkládda thiánara
 som scrífuat ár at alle hans hws thiánara áru 20
 kládde i twáfallóm kládhóm som ár gud; kárlékir
 ok iámcrístins Thy ár var sôte ihesus ok íosep, som
 scriptin sikhir af at hwarióm sinóm broðhir gaf tu
 par kládhe Thy at han sikhir hwarióm crístnom
 man hulka han alla kalla sína bröðhir Thu skalt 25
 álska thín herra gudh af alla thínó híaarta ok thín
 iámcrístin som thik siálfuan Án dyáfwlin vil 513
 húa skám kládda thiánara som skrífuat ár, at
 amons sona konunghir lát afskára dauid; konongx
 thiánara kládhe vptil baklutin For hulkit the 30
 matto ey koma for dauid; asyn för án the varó

höfuiskare klädde Sua är omöghelikit at the magho
koma for gud; asyn som sik afhama ok skam
skapa m; ohöfuislikom klädhom Vtan the rättin
sina vrango sidhi Thy at var herra sighir Daid;
5 swena fuleka rakdhe i skägge ok stäkte i klädhom
matto ey inga i ierusalem för än the varo bätir
klädde oc thera skägh atir vaxit vtan blyffw i
514 dröuilsa ok smålekx stadh Huru magho tha thesse
inga i hymerike skamstäkte thy at iac al; vald;
10 herra faghre oc starkare än then dauid, vil myklo
hallir haua faghra sidhi i mannom Thy vil iak
ey at the bärin stäkt klädhe som skämda gäste.
ok ey quinzlike sidhi som quinzlike män Vtan
iak lofuar mannom nyttelik thing oc höfuisisk at
15 the varin klädde til nyttelikhet ok höfuisiko til
min hedhir oc redhobone göra mik räkenskap, nar
mic thakkis kalla them af världinne Ok sagdhe en
siäl som i pinom var sancte birghitte a hörandhe
For blygdh skuld matte iac ey sta i äuärdhelikx
20 konogx palacio Thy at iac var blyghelika klädh
515 och thy dröfdho dyäfla mik ok drogho i hardha
pino huar iac gabbadhis m; blygdh.

[Dominica xvi]

JHesus gik til en stadh som kallas naim oc hans
25 känneswena m; honom oc mykin annar moghe oc
thän tidh han kom när til stad;sins port vtbars
en dödhir af stadhenom sinna modir enge son
oc hon var änkia oc mykin stad;sins moghe var
m; hanne nar ihesus sa hona rördhis han af mis-
30 kund iuir hona, oc sagdhe hanne grat ey ok gik

til ok tok a barene oc the som baro döðha
mannin stodho quarre. Oc ihesus sagdhe Vngir
man jak sighir thik stat vp oc then som döðhir
war sattis vp ok til burdhe at tala oc ihesus 516
anduardhadhe han atir sinne modhir, alle the
som th; sagho räddos oc lofuadho gudh myklika
sighiande Mykin oc maktoghír prophete är thenne
ok m; honom sökte gudh sit folk,

[wtthydhning]

J These helgho lästh är först märkiande at 10
döðhir kroppin hauir thry thing, hulkin the i
döðhelike synd skils siälin vidh kroppin är syrghe-
likare än hin Första är at kroppin nar han är
döðhir är han kallir. Swa är the siäl i döðhe-
like synd är Hon är kald thy hon hauir ey gudhe- 15
likin kärlek, Hulkit var herra käre Vranghlik-
hetin iuir ympningas iuir matto oc thy kolnadhe 517
mangra kärlekir oc sighir prophetin Sua som dyupt
dike alla brondir gör kalt sit vatn sua giordhe
syndog siäl sina iljsko kalda Thy som scrifuat 20
är Kalt morghon vadhír bläste oc samanfröste
hona i iljsko Annat är at döðhir kroppin är
thungir sua är ok syndogh siäl, ok är th; ey
vndir. Thy at som gregorius sighir the synd som
ey afskrapas m; idhrugha plykt draghir ginstan 25
m; sinom thunga til andra synd, oc thy sionkir
the siäl rädhelika diupt i helfuiti som thung är
m; mangom syndom Thy är scrifwat at dyäfla
ropadho mot enne fordömde siäl sighiande Kom
forbannat siäl thung som sten, Hulkin aldre sänkis 30 518

ok aldre takir grund j hulko han skuli hwilas Sua
skal thu diuplikare nidirfara i helfuitis grundh
än vi Sua at thu skalt aldre forma at stadhna.
för än thu kombir i nidhirsta þuðsin Sua thy är
5 vār som scrifuat är framledha mange sina dagha
i lusteliko liuärne som thöm thykke got vara oc
sionka i enom punct nidhir til helfuitis Thridhia
är at kroppin lokta illa Sua oc syndogh siäl som
scrifuat är at en siäl som var i pinom syntis haua
10 iuir sik swa som linnit klädhe vmkringutit oc
stänkt m; orenastom thingom, ok var swa kalth at
hwar then som hon a sa han skalf, ok af henne
519 framgik sua som var oc bulda m; rutno blodhe
Ok sua onda lukt at hon kunne enge värste lukt
15 liknas i världinne Ok var fulkompnat i henne th;
scrifuat är Syndogha siäl onda lukt skal vpfara,
ok henna natura lukt skal vpfara thy at hon
giordhe högfärdhelika, ok for thy epte domadagh
nidirkastas otalike rutne kroppa dödhe i dödhe-
20 likom syndom i helfuite ok vpfar af thöm aldra
verste lukt, som prophetin sighir, af thera dödho
kroppom skal ful dōn oc lukt vpfara,

Framledhis är märkiande at then dödhe som
beeda sighir hulkin dödhir var vtburin i manga
25 manna asyn vtan portin tekna then dödhir är i
520 dödhelike syndh oc skiule ey sinna siäl dōdh i
hiärtano vtan vppinbara sina synd for mangom i
ordhom ok gärningom Han six vara sinna modhir
enge son Thy at än thot en är the helgha kirkia
30 saman hänt af mangom personis Tho kallas hwar
thera rättelika kirkionna son Änkian grät sin
dōdha son Thy tekna hon the helgha kirkio.

ok gud; thiänistomen grata ok bidhia til hans
for syndoghom Swa grät prophetin som sagdhe
Jak skal grata dag oc nat vm them som dräpne
äru af dödhelikom syndom, Min öghon skulu
fram ledha tara dagh oc nat Thy at mit folk
är nidhir trodhit m; mykle fordömilse ängxla
m; värsta sare som är dödhelikin synd Vtan
jak vtgar a akrana, ther äru dräpne m; swärdh 521
som är vppinbar syndh Gar iac in i skoghin
Ther äru forthwingadhe af hungir som är lön- 10
lik synd i samuitino Portin ginom hulkin thenne
dödhe var vtburin är nakar af likamliko sinnomen
som beda sighir Thy hulkin som tala lygn oc
vranglikhet ok saar osämio mällan brödhra han
vtbärs dödhir ginom mun;sin port, Hulkin som 15
se quinno oc girnas at synda m; hänne, fram före
sin dödh kongyrlse ginom ögnanna port Hulkin
som gärna höre fanytta talan, fula visor älla
quädhe älla bakmal. gör örat sinne sial dödh port,
Oc hulkin ey göme sin siin vpläse sik dödh;sin til- 20
gang Oc är scrifuat mot syndelikom smak J 522
hulkom dagh thu atir af forbudhne frukt skalt
thu dö, Mot oloflike hannan är scrifuat Hulkin
som hanna thessa man;sin quinno Th; är hulkin
som nakat hanna mot gud; budordhe hon skal 25
dö m; siälinna dödh, ok for thy at siälinna dödhir
ingar opta ginom öghonin, öronin, munnin, smakin,
hannanina. Thy sighir prophetin Dödhin vpfor
ginom idhur vindöghon som äru likamliko sinnin
oc ingik i idhur hws som äru likamane i hulkom 30
siälana byggia som i huse ok fordarfua barnin
som äru siälana Thy mot oloflike syn sagdhe

523 Job Jak giordhe sääth m; minom öghom at iac
 skulle ey thänkia a iomfru som han vilde sighia
 Jac gömde mins likama öghom af oloflike syn
 oc mit hiärta af skörom thankom

5 Thy bör huarion vara bidhia m; prophetan-
 om som sighir, O herra gudh bögh mit hiärta
 til thin lagh ok budordh bort vänt min öghon
 fran olofiko at the skulin ey se fafango ok lifu-
 ande gör mic i thinom vägh Mot oloflike hörsl
 10 oc syyn, manar os scriptin Atirgärdh thin öron
 m; thornom th; är m; helfuitis pino räddogha oc
 hör ey skändelika tungo Gör thinom mun dör
 ok thinom örom laas vpläsande thöm til nyttelika
 524 talan ok hörsl ok atirläsande them til onytte-
 15 lika thinga. Mot oloflikom smak sighir scriptin
 Männene skulu ey smaka nakat olofikit Mot olof-
 like hannan sighir sanctus paulus Got är mannom
 ey hanna quinno olofika.

Ok är märkiande at ihesus vpreste af dödh
 20 thre dödhä människior Först ena sma mö inne i
 huseno iuir hulka som scrifuat är var litin gratir
 thy tekna the vnga oc meenlösa möön rätuis man;
 likamlikin dödh Hulkan ey är gratande vtan for
 varkunan Thy sighir scriptin Grat litit owir dödhan
 25 Thy at han hwiltis Ok är scrifuat rätuis man skal
 525 vara i hwilo ok swala. nar han vardhír fore komin
 af dödhenom,

[Dominica xvij]

JHesus ingik i ens iudha höfdhinga hws til mat
 30 vm en sunnodag, ok the atgömdo vm han nakrom

siukom bötir gafue vm sunnodaghin Ther var en
fore honom som hafðhe vatnsoot Jhesus swaradhe
thera thankom oc sagdhe Thykkir idhír at tilbör
at gifua sinkom helso vm sunnodaghin, Än the
thigdho Ok ihesus tok siuka mannin ok heladhe 5
han ok sagdhe til iudhanna Vm nakars idhars asne
fallir i diupan pud; vm sunnodaghin Huat ey vp-
draghír i ginstan han Ok här a mot konno the
enkte swara Sidhan sa ihesus huru the som budhne 526
voro varo vtualde at sitia framarla oc sagdhe til 10
hwan thera Thantidh thu vardhír budhin til
brullöps Tha sät thik ey til mat i första stadhen-
om at ther är vanlika nakar hedhírlíkare man
budhin än thu Ok then som thik ok han kalladhe
skuli koma ok sighia til thin stat vp, gif thenna 15
stadh ok skalt thu tha m; blygdh kóras til yttersta
stadhin Vtan tha thw vardhír kalladhír til bryl-
löpis Tha gak ok äät i ytersta stadhenom, at
han komande som thik kalladhe skuli sighia thik
O min vin far vp höghra at sitia frammarmar, ok 20
tha skal thik amuäl ära for budha folkeno vardha
Thy at huar then som sik vphöghír viliande hua 527
hedhír oc fordeel for androm oc iuir andra i thesse
världh han skal nidhír thrykkias i andre värld Ok
thän som sik ödhmyuka j thesse världh, Han skal 25
vphöghias til auärdhelikin hedhír i hymerike epte
thetta lifuit til anglanna när gudhi

[wtthydhning]

J Thesse helgho läst teer os först phariseus vara
il;skofulla Hulke altid letto at the matto nakat 30

- finna m; varom herra for hulkit the matten döma
han til dödh oc här tees thera ilyska i siäx thing-
om, Först i thy at the budhu honom til mat oc
vildo sua forradha han, oc teddo honom blidhe-
528 5 likhet vtantil oc lönto ilyskona innantil hulkit han
väl viste. Ok thy sagdhe han them, Ve idhir
laghuise män ok false renlifuis män skrymtara
Hulke som rensin th; vtantil är at i skulin synas
gudbelike, än innantil ärin i fulle mädh rof, oc
10 vranglikhet oc orenlikhet Swa äta nu mange m;
varom herra hannande ok takande hans signadha
likama, m; vilia at synda ok forradha han som
iudas Swa at han ma nu sighia th; han honom
sagdhe, Mins forradhara hand är a bordhe m;
15 mic, ok käre var herra annarstadh The som äta
mit brödh forradha mic, for hulkit the äru for-
bannadhe af gudhi ok af hymil ok iordh ok af
529 allom creaturum Thy at the lydha gudhi oc loua
han oc thesse foräma han
- 20 Annat var at the som fulle varo m; syndh,
letadho synd i honom som petrus apostolus sighir
af, at han giordhe ey synd oc ey fan; swik i hans
mun Thy giordho the mot the helgho script som
han sigir säth ey forsaath oc leta ey vranglikhet
25 i rätuis man; huse ok oroa ey hans hwilo Här
a mot giordho the som prophetin sighir af, at
syndoghe män vtdrogho siin swärdh oc bändö sina
bugha at the skullen swika fatikan oc hafuan;-
lösan ok dräpa them som rätte äru i hiärtano
30 Thy skal thera swärdh inga i thera eghin hiärta
Th; är at the pina skal them hända som the reddo
530 androm meenlösom Swa vände ihesus phariseis

til blygdh alla the forsatir som the satto for han
 Thy sighir beda at the thigdho vördhelika for
 than skuldh at alt th; som the sagdho funno the
 sakt m; sik siälfuum

Thridhia var at the hafdho ey varkunnan til 5
 siuka ok nödstadda Vtan skylladho van herra for
 th; at han heladhe them San räntuise haur var-
 kunnan Ok fals räntuise haur vredhe mote nödh-
 staddom Thy sighir var herra them Ve idir false
 laghmen ok pharisei skrymtara Hulke som offrin 10
 the iordhenna afuäxte som laghin biudha at offra
 ok forlatin the thing som mere äru i laghmen 581
 som äi miskund ok rättir dombir, oc rät tro thesse
 thing tilburdhe idhir at göra ok them ey lata

Fiärdha at the thigdho tha ihesus spordhe 15
 thöm Vm tilburdhe at hela siuka männin vm sunno-
 daghin nar the skullo haur talat Thy synis at the
 villo hellir auita än rätta Thy at the aktadho
 annars gärninga til at auita thöm ok thigdho nar
 the spordhos Thy sighir ieronimus Mange snardhe 20
 i mangom storom syndom; auita annars lätto synde
 oc vilia hellir lasta andra ok fordöma än sik
 siälfua rätta

Fämta var at the aktadho meer at röktu sina
 yxn ok asna än siuka människior ok thera siäla. 25
 Thy sighir bernardus O huru vanskadhe äm- 582
 betzmän hulke mästo rökt lagdho a min;sto thingin
 Swa röktu nu mange likams gagn mer än siälinna
 Thy sighir bernardus asnin fallir ok then äi som
 han vprättir, Siälin forfar ok äi ey then th; aktar 30

O människia Hwi prydhir thu thiit köt m; dyr-
om thingom Hulkit madka skulu vpäta i grafu-
inne epte fa dagha, oc prydhir ey thina siäl m;
godhom gärningom Hulkan gudhi ok hans helgh-
5 om anglom skal presenteras i hymerike

Siätta var at hwar thera vtualde sik fram-
arla sitia, mot hulkom ihesus gaf them radh ok
583 ödhmyuktinna kännedom som i lästine six i dagh
Sua sagdhe ok ihesus annarstadh i lästinne i dagh
10 at the göra oc the älska försto sätin i budhölömen
oc försto stolana i kirkiomen oc helsor a gatummen
ok at kallas mästara af mannom, i hulko pröfuas
at the älskadho fanyta äro, ok liknas ther m;
dyäflom Hwadhan af augustinus sighir O herra
15 gud hulkin af thinna nadha gafwom leta sik äro
oc ey thik, han är thiufuir oc röfuare ok likir
dyäflom Hulke thina äro ville stiäla

Siunda var at the thänkto ilt, hulkit i thy
pröfuas, at än thot the enkte taladho tho six at
584 20 ihesus suaradhe som var thera thankom ok sagdhe
th; sidhan scrifuas oc heladhe ther äptir siuka mannin
Thy pröfuas af thesso at som prophetin sighir Var
herra veet manna huxilse thy at the äru fanyt

[Dominica xviiij]

25 **T**Ha pharisei hördho huru ihesus hafdhe thökt
the saduseos som nekadho ath dödhe skullo af
dödh vpsta Ok komo saman alle, oc en laghuiss
man af thöm spordhe ihesum frestande han O
mästare hulkit budordhit är mäst älla höxst i

laghumen. Jhesus sagdhe honom thu skalt älska
 thin herra som thik vallelika skapadhe Thin gudh
 som thik sniällelika styre oc miskunsamlika atir-
 löste oc forlatir thik synde oc gifuir thik nadhe 535
 mangfallelika af allo thino hiarta sniällelika at thu 5
 swikx ey af dyäfwlsins frestilsom af alle thinne siäl
 söteliika mot allom kötsins lostilsom at thu swikis ey
 til synd af them. af allom hogh ok aminne stark-
 lika mot världlikom dröfuilsom oc ginuärdho at
 thu hindris ey af thöm fra gud; älskogha oc at 10
 thit hiarta skuli aldriigh villas fran honom, thin vili
 aldre sighia mot honom thin hughir ok aminne
 aldre glöma honom thetta är mästa oc första
 budordhit Annat är thu skalt älska thin iam-
 cristin som thik siälfuan at han maghe fa gud; 15
 nadhe i iordherike ok äro i hymerike som thu siälfuir
 astunda at fa J thessom twem budordhomen 536
 fulkompnas allir laghanna oc prophetanna känne-
 dombir nar the fulkompnas. Sidhan spordhe ihesus
 phariseos sighiande Huat synis idhär af christo 20
 Hulk in i tron at koma skal Hwars son han är
 The sagdho dafuid; Jhesus sagdhe them. Huru
 sighin i tha at dauid talandhe af gud; anda kallar
 christum sin herra sighiande Min herra gudfadhär
 sagdhe minom herra christo Sit a mina höghro 25
 hand, til thes at iac sätir alla thina ouini til thin
 fota pal Sua at somlike vmuändins oc vardhin
 thine vini Ok the som ey vilia vmuändas til thin
 nidhörtrodhins m; äuärdhelikom fordömlisom Nu 537
 mädhan dauid kalla christum sin herra Huru är 30
 han tha som i sighin hans son mädhan fadhörin
 pläghar ey at kalla sin son sin herra Än engin

af iudhomen konne nakat här til swara ihesu.
Ok angin thera thordhe nakat spöria han meer
fran them daghenom

[wtthydhning]

I Thesse helgho läst manoms vi särlika til thry
thing, som är at göma gud; budhordh oc älska
gudh owir al thing oc vara iämcristna som os
siälfua Thy är märkiande at gud; budordh äru
tio Första är thu skalt ey dyrka afgudh vtan tro
10 oc dyrka en sannan gudh Thu skalt ey nämpna
588 thins gud; nampn fafänglika Amind; at halla
hälghan synnodaghin. Hedra fadhír oc modhír.
Dráp ey, Lif ey skörlika. Gör ey thiufnath Tala
ey fals vitne mot thinom iämpcristne Girnas ey
15 hans hws Oc astunda ey hans hustru Thässa bud-
ordhanna vtthydhilse, leta i fämta sunnodaghenom
epte dominicam trinitatis

Annantid i lästinne manoms vi til at älska
gudh. Hulkins älskogha os äggia mang thing.
20 Först the helgha script sighiande Älska thin herra
gudh af allo thino hiärta. oc alle thinne siäl oc
allom thinom styrk Ok sighir iohannes apostolus
älskom gudh thy at han älskadhe os för Ok sighir
589 scriptin Älska gudh som thik skapadhe i alle thinne
25 siäl Oc sighir bernardus. Alloledhis mykit bör
mik älska gudh vm hulkin iak är skapadhír vm
hulkin iak lifwír ok vndirstar Ok thy herra gudh
then är vårdhír dödhin hulkin ey vil skipa sit
lifuärne til thin hedhír Thy at hwi skulle ey
30 gärningin älska sin skapara tha hon th; formatte

Vtan hulkins gafuo hon alstingx enkte forma The mangfallo nadhe oc godgärninga som gudh haur os gifuid ok gifuir daghlika the mana os at älska han, af hulkom paulus sighir, J vitin vars herra christi nadh Thy at mädhan han var äuärdhe- 5
lika rikir var han fatikir giordhír for idhra skuld 540
at i skulin vardha rike af hans fatikdom Thy lifuir christus i mic, oc iac lifuir til hans hedhír Hulkin som älskadhe mik oc anduardhadhe sik i dödhin for mic, ey bortkasta iac mina nadh vtan 10
iak älska gudh som mik älskadhe Oc sighir an- selmus O herra gudh thy at thu skapadhe mic allan oc är iac allir skylloghír älska thik allan Oc thy at thu atirlöste mic allan är iac allir skylloghír at älska thik Oc thy at thu lofuar 15
mic sua höfuelek thing i hymerike är iac skylloghír at älska thik oc swa myklo meer är iac allir skylloghír at älska thik än iak är. Huru 541
myklo völdoghare thu ästh än iac for hulkin thu gaft thik siälfuan Ok thy swa som eldír bäst 20
vptändis af eld. sua gud; älskoghe af hans god- gärninga aminne.

[Dominica xix]

EN bars liggiande i säng, som var allir numin oc rāntír af alla sinna lima makt fram fore van 25
herra Jhesus sa thera tro som han baro Oc sagdhe O son thröst a gudh thik forlatas thina synde Somlike af laguiso mannommen hörande thānkto m; sik han gör gudhi orät sighiande sik forlata synde hulkit ensammin gudhi til hörir, 30

542 än ihesus vndirstandande thera thanka sagdhe
 at i skulin vita mic hua valdh i iordherike at
 forlata synde sikhir iak thik siukir man stat vp
 5 oc tak bort thina sang, oc gak hem i thit hus
 Oc ginstan vpstodh han oc gik hem i sit hws
 Nu af thy at ihesus viste iudhanna thanka ok
 lake aldra handa siukdom m; ordh matto the
 hua vndirstandit at han var gudh ok formatte
 10 at forlata synde Almoghin som thetta iartekne
 sa aradhe gudh for sit valdh.

[wtthydhning]

I Thesse helghe last six nu af huru thenne van-
 fore man [som] var onyttir i allom limom tekna synd-
 543 15 oghan man Hulkin onyttelikin ar til hvaria god-
 garningh som scrifuat ar syndogha manna hop ar
 tomt, thera arfuodhe ar vtan fruct oc thera gar-
 ninga onyttelika Thy ar markande at then van-
 for man som paraliticus ar haur fyra ond thing.
 20 Forsta ar at hans likamlika sin vanskas i
 smakan oc hannan alla kanningh, alla tholkom
 thingom Thy liknas han barjelai af hulkom scriptin
 sikhir at han sagdhe ey maktas min sin til at
 skilia alla scodha mallan bee;st ok sot, ok ey
 25 forma matir alla drykkir lusta mik ok ey forma
 544 iak optarmeer hora sangara rosth Bejelai thydhir
 iarn Han tekna hardhan syndara Hulkin af engom
 thingom roris til batring, swasom iarnit smidhas
 af engom malm. Swa at hans sin maktas ey at

smaka alla thänkia huru sööt hymerikis glädhi
 är at han matte thiit stunda, oc ey huru besca
 heluitis pinor äru at han matte thöm rädhas ok
 vndfly. ey lustas han af math älla dryk som äru
 gud; helghaste likame oc blodh. oc ey vil han s
 höra gudhelika tidhagärdh älla predicara röst i
 the helgho kirkio vtan som beþelai i sinom by
 döo som är synda gamul siduänia, oc iordhas när
 sinom forfädhrom ok häd;skofullom syndarom i 545
 halfuiti, Hulkit mangom hende Thy är vår for 10
 then skuldh at som scrifuat är mannanna sin
 ok huxilse är nidhirlut oc raskt til ilt af sinom
 vngdom

Annat är numin man forma enkte got nytte-
 lika göra Swa ok ey the som i dödhelikom synd- 15
 om äru som prophetin sighir af them. The äru
 onyttelike. ängin är aff them, then nakat got gör
 Oc sigir annar prophete af thöm Ey skulu the
 hylas älla gagn taka af sinom gärningom thera
 gärninga äru onyttelika. oc vranghlikhet; gärning 20
 är i thera handom thera fötir löpa til at göra ont,
 ok skynda til at vtgiuta meenlöst blodh Thera 546
 huxilse äru onyttelikin huxilse. oc sighir scriptin
 annarst Hwar rötelik synda gärning skal vanskas
 i ändalyktinne oc then som hona giordhe skal for- 25
 fara i henne oc sighir paulus dröfuilse vtantil
 ok ängxle innantil ifuir hwaria man; sial görande
 th; ilt är

Thridhia är at han är hindradhir i tungonne
 swa at han gitir ey redhelika talat Sua kārā var 30
 herra at syndoghe tala enkte honom thäkkelikit

sighiande The gripu lyngnhina lydhande dyðflomen
 oc villo ey vändas til min Ängin af them är thet
 547 nakat got tala Ängin af them är som hafuir idhr-
 ugha for sina synde sighiande Hwat giordhe iak
 5 Thy käre ok var herra annarstad iuir syndogha
 sighiande Thw taladhe oc giordhe il thing Oc
 for idhrugha oc scriptamala ordh hadde thu mik
 m; högfärdhinna ordhom Oc är scrifuat at iudhane
 toko sik hustrur af hedhinskaps folke som heto
 10 aʒotice ok amonite ok moabbite ok thera syni
 taladho til halfs aʒota hedhinskaps maal, ok kunno
 ey tala iudha maal for hulkit thera höfdhinge for-
 bannadhe them Judhane som thydha vidhir gang-
 548 ande ok lofuande tekna crisna män hulke som
 15 skullin vidhirga gudh oc lofua han m; ordhom
 ok gärningom. Aʒotum thydhir brändaghi ok tekna
 köt; lusta, Amon thydhir thyngiande älla vrantk
 oc tekna vrango girina, Moab thydhir fadhör ok
 tekna högfärdhena hulkin af höghe slekt vaxe Oc
 20 thy thentidh cristne lifua äptir sins köt; lusta,
 ok äru girughe ok högfärdoghe en deöl talande
 af köt; lusta Annat af giri Thridhi af högfärdh
 tha äru the forbannadhe aff gudhi Vtan the bätrin
 sik Thy at som prophetin sighir Var herra skal
 549 25 fortappa älla swikfulla läpa oc stortalugha tungo
 hulkra mundir fullir är m; forbannilsom ok ondra
 ordha besklikhet

Fiärdha är at han är ostadhughir ok skälfu-
 ande i allom limum Swa är oc syndoghir man,
 30 Hwadhan aff iacobus apostolus sighir Twäfallir man
 i hughenom hulkin ey haldir gudhi lofuadhan
 troskap, är ostadhughir i allom sinom väghum Oc

är scrifuat at cain som drap sin broðhir hafðhe
 skalfuande hofwodh ok kastadhis fran gudhi Ok
 ar af enom ostadhugghom man scrifuat at han sagdhe
 m; sik nar han var i frestilsom Än thot iak veet 550
 at iak gör gud vredhan vm iak gör th; iak haur 5
 nu thänkt Tho skal iak fulkomna min vilia thesso
 sinne, thy at iac gitir mic ey atirhallit, ok swa
 synda han vitande mot gudhi Ok for thy at han
 synda vitande moth gudhi kombir han i dyäfwlsins
 händir, Oc thy star han vadhelika vtan han for- 10
 latir sina ostadhugghet

Framledhis är märkiande at the fyre som
 vanføra mannin baro i sänginne fram fore ihesum
 tekna fyra thingh, hulkin syndoghan skullen bära
 til synda bättringh Första är at ödhmyuklika kännas 15 551
 sik hafua syndat oc sighia m; prophetanum Jak
 känne mina vranglikhet oc min synd är altid mot
 mic O herra gud iac syndadhe mot thik ensamnom
 Oc iac giordhe ilt for thik Oc sagdhe dauid tha
 han hafðhe syndat Jac syndadhe mot varom herra 20
 oc for thy at han vidhir kändis ödhmyuklika sik
 haua syndat sagdhe prophetin honom a gud; vängna
 gud framfördhe thina syndh thw skalt ey dö Th;
 är at gudh plaghadhe han m; värllike näfst, for
 sina synd oc ey m; äuärdhelikom dödh 25

Annar bärarin är hop til gud; miskundh hulka
 han ängom neka them ödhmyuklika bedhis Huadhan 552
 af han siälfuir sighir Jak är sua miskunsambir at
 allom them som sik ödhmyuka ok bedhas mis-
 kund forlatir iak th; the hafua syndat, ok iak 30
 skal frälssa thöm af vranga ok omilda röfuaranom

dyðflenom Thy at min miskund takir alla thöm
 som hona bedhas Oc thy sighir scriptin honom
 m; thakom O herra gudh thu miskunna allom
 thy at thu al thing format vmbärande mannanna
 5 synde for idhrugha plykt, swa som thu viste thöm
 ey Thu älska alla thy at the äru thine oc enkte
 thera hata thu som thu giordhe

553 Thridhia är lifsins stunta ouisselikheth, Huadh-
 an af iob sighir Mina dagha stuntelikheth skal
 10 ändas i stuntum tima oc männin föddir af
 quinno lifuande stuntan tima vpfullis m; mykle
 ysaldh Hulkin vtgar som blomstir ok fallir nidhir
 oc bristir sundir ok bortfly som skugge oc blyfuir
 aldre i them sama stadga. Th; hafðhe iob rönt
 15 som sagðhe Mine dagha framforo rasklikare än
 lärift sundirskärs af thöm th; väfuir oc äru vp-
 nötte vtan nakat hop. O herra gudh min; a mic
 thy at mit liif är som vadhír Oc är scrifuat Ey
 veet männin sins liifs ända Vtan sua som fiska
 554 20 takas m; krok ok foghla m; snaru Swa gripas
 hárðskofulle syndoghe män i ondom tima nar
 han thöm bradlika iuirkombir,

Fiardhe bärarin är helfuitis pino räddoghe
 Hulka the ræðhelika vtröna som ey ræðhas them
 25 huadhan af scrifuat är at en man ok en quinne
 som vtan räddogha hafðho i syndelikom lusta
 samanlifuat komo for gud; dom til hulka har
 sagðhe. sighin hwat i giordhin än thot iac veet
 al thingh Quinnan swaradhe Vi hördhom ok
 30 vistom kirkionna bandh. ok aktadhom th; ey vtan
 forsmadhom, Domarin swaradhe thy at i villin

ey fylghia milla herranom är vörðhokt at i skulin 555
 känna dyäfwlsins ilsko,

[Dominica xx]

JHesus sagdhe en konungir som är gud fadhör
 giordhe brullöpe sinom son ihesu christo tha han 5
 tok mandom oc tok sik the helgho kirkio til brudh
 m; rätte cristne tro Han sände sina thiänara Först
 prophetana til iudhanna at kalla them til brullöpit
 m; tro oc godhom gärningom ok the vildo ey
 koma Annantidh sände han flere sina thiänara 10
 som varo apostlane til iudhanna oc hedninganna
 at sighia them Jac tilredde min kost som är
 halaghir kännedombir Mine thyura som varo helghe 556
 kännefadir i gamblo laghumen äru dräpne af iudh-
 om ok miin höns som äru helghe kännefadhir i 15
 nyo laghumen söte i kärlek äru dräpne af otronom
 hedningom ok al godh thingh haur iak redho-
 boen til idhan hugnath komin thy til brullopit,
 Än the glömdo at koma oc gingo bort hwar thera
 til sit ärinde ok värld;lika aflingh oc somlike gripu 20
 hans thiänara oc hannadho them smälika m; vp-
 bryghilsom ok drapo som sagt är Thentidh kon-
 ungin hördhe th; sändhe han sit härskap romar-
 anna höfdhinga tytum oc väspacianum ok for-
 dārfuadho the mandraparana iudhanna kön som 25 557
 hafdhe dräpit hans propheta ok män, ok brändö
 thera stadh ierusalem Tholkin sami dombir skal
 iuirga andelika thöm ondo cristno mannum som
 smälika hanna älla dräpa gu; thiänisto män Tha
 sagdhe konungin sinom thiänarom bröllöpis kosten 30

är redho än the som budhne varo, varo ey vârd-
 oghe smaka han oc villo ey koma til hans Vt-
 gangin thy nu i våghanna vtganga aldra vågna
 i hedhinskapin ok kallin til bröllöpin alla them
 5 badhe godha ok alla thöm som lifua äptir natur-
 558 likom laghom Swa ok onda ey atuaktande at
 liua skälika äptir naturlikom laghom och lärin
 them alla liua gudhelika äpte rätte cristne tr
 at thera siäla maghin vârdogha vardha at vardha
 10 gud; sons brudhîr Thianarene giordho som thöm
 var budhit oc insankadho i bröllöpis husit som
 tekna kirkiona i iordherike sua manga at th; var
 fult Tha ingik konungin i bröllöpis husit at se
 them som ther ato Oc sa ther en man ey klädan
 15 i bröllöpis klädhom ok sagdhe honom O vin
 huru ingikt thu hiit ey hafuande bröllöpis klädhe
 Än han thigdhe. Swa thentidh the komo for gud;
 559 dom som sua lifdho i the helgho kirkio at the
 hafdho ey meenlösonna klädhe i thy at the synd-
 20 adho oc ey kärlekx klädhe i thy at the [ey] älskadho
 gudh ok bättradho sina synde spör gudh them
 hwi the til dirfdhos inga i hans kirkio vtan dygdha
 oc kärlekx klädhe Ok for thy at the kunno enkte
 skälika swara mädhan the ey atirgullo honom
 25 kärlek for hans kärlek ok godgärninga. thy thighia
 the Oc thy sighîr tha hymerikis konungir sinom
 thianarom. bindin hans händir som äkke hafdho
 bröllöpis klädhe at han ey optarmer formaghe at
 göra nakat got, Oc hans fötir som tekna hans
 560 30 astundilse ok vilia at han ey optarmer vili nakat
 got, oc kastin han swa i äuârdhelica fordömilse
 myrk oc ther skal vardha gratir ok tannagnitlan

Thy at mange äru kalladhe til tronna ok fa vtualde Thy at the blyfuu ey stadhelika i godho til liffsins ända.

[wtthydhning]

J Thesse helgho läst är först märkiande at thetta 5
brullöpe som gudh fadhír giordhe sinom välsignadha son ihesu christo m; the helgha kirkio är mykit ärlikit af brudgummans ärliko dygdhelikhet, af hulkins ärlikhet hans signadha modhír maria sighír. Min son haur siw godh thingh. Först är 10
han valloghast, swa som eldir al thing vpnötande. 561
Annantid sniállast hulkins snille ängin forma fullelika begripa swa som ängin forma at ösa hafuit Tridhiatid starkastir som orörlikit bärgh Fiárdhatid dyghdhelikastir som the yrtin biin dragha hon- 15
aghit af, hulka allum äru almänlika redho Fämptatidh fäghirstir swa som skinande sool Siättatidh rätuisastir sua som konungir ängom sparande mot rätuisonne Siwndatid millastir som dygdhelikastir herra gifuande sik i dödhin for thrälsins 20
liif Thwart amot tholde han annor siu thing Thy at for vallit var han giordhír vanmaktoghír 562
som madkir For snillena var han räknadhír o-sniállastir, For styrkkin swasom barn bundit i taanom For fägrindena suasom spitälskir For 25
dyghelikhhetina stodh han nakin ok bundin For rätuisona räknadhis han liughare For milhetina do han. oc sua fäste han sik the helgho kirkio som äru cristna siäla fulkompande th; han hafdhe för sakt Jac skal fästa thik mic i rätuiso ok i 30

dom oc i miskundsamelikhet oc skal fästa thik
mik i rätte tro thy är siälizna ärlikhet, for hulkä
sanctus bärnardus sighir til sinna siäl O min siäl,
563 märkt m; gud; biläte prydh m; hans liknilse bi-
5 gafuat af hans helgha anda, til fastnadha fä
räknat at vara m; änglomen, thu äst begriplik
sälaghet; godlikhet; äruinge, skälanna luttakare.
Än som scrifuat är, nu kärir gudfadhör iuir
syndogha siäla sighiande sinom signadha son.
10 Siälana hulka thu atirlöste m; thino blodhe äru
vordhna horkonor thy at the älska meer världena
än thik, leta annars lusta ok ey thin, thins ouins
vili dyäfwlsins fulkompnas ok ey thin, thy at alt
564 th; som thäkkis oc lusta til likaman th; älskas,
15 th; hedhras th; predicas got oc häläkt Än thin
vili som är at männin skulle älska thik hetelica
astunda thik sniällelica, oc gifua al thing fore
thin hedhör skälika, är alstingx atirlyktir ok
glömdir Oc thy swa som gudh for sände kän-
20 fadhör til siälanna lärilsa. af hulkom han sighir
Jak sände til idhör propheta i gamblo laghumen,
ok sniälla män som varo apostlane i nyo lagh-
umen oc laghuisa män som varo helghe känne-
fadhör Swa sände han oc i thenna timanom sina
565 25 thiänisto män at kalla brudhör til sins sons bröllöpe,
Hwadhan af han sighör O min son thy at thik
bör ey vara vtan brudh oc ey hafua brudh vtan
aldra renasta. Thy skal iak sända mina vini hulka
thic skulu taka nya brudh faghra i asyn. höfuiska
30 i sidhum, astundelika i hannan oc inledha hona i
thiit brudhahws The mine vini skulu vara raske
som flyghande fogla Thy at min ande m; mic

siaľfw̃m skal ledha thẽm. The skulu vara starke
 som the som mur bryta, the skulu vara thurughe
 swa som the hulke ey rādhas dödhin ok äru redhu-
 bone at gifua lifuit for sins herra gud; äro The 566
 skulu ledha til thik nya brudh som äru minna
 vtualdo manna siäla m; myklom hedhír ok sömdh
 m; mykle gudhelikhet ok kärlek m; manliko ärfu-
 odhe oc starklikhet; framhalde Jak är then som
 ropadhe i iordhinne ok a bärgheno sighiande Thenne
 är min älskelike son, min ordh skulu rasklica ful- 10
 kompnas

Nu thet som i lästinne six at var herra sände
 sina vini at kalla mäniskionar til sins sons bröllöpe
 tho löpa mange swa til völd; fikt at the glöma
 hymerikis astundan. Hwadhan af scrifuat är at 15 567
 världin star swa som en ypin oc vtraktir sakkir
 til hulkin alle löpa swa than löpande hulkin ey
 akta hwat epte fölghe Var herra swaradhe thy
 är rätuisa at iak skal ga iuir världinna m; mino
 ardhre iuir hedhna ok cristna Jak skal ey spara 20
 gamblom älla vngom fatikom älla rikom vtan
 hwar skal dömas i sinne rätuise oc hwar skal dö
 i sinne synd

Nu sighír lästin fyra thingh for hulkin mange
 vilia ey koma til gud; sons bröllöpe i hymerike 25

Första är vantro Hulkin i thy märkis at the
 som budhne varo villo ey koma Th; är ath the 568
 villo ey tro huru sööt hymerikis glädhi är Thy
 sighír var herra Vm the trodhin at iak al thing
 see ok veet, oc at iac al thing forma oc at iac 30

- vtráfuir ráttisan dom for al thing, tha hafðhin
 the ledho vidh vörldinna oc ráddos meer at synda
 for mic án for mannom Vm the trodhen huru
 lustelik áuárdhelik gláðhi ár. oc huru ryghelika
 5 helfuitis pinor áru gírnadhis the enkte vtan mic
 Án thera tro óghon áru atir lökt, m; hulkom the
 skullin skodha áuárdhelikin löön huru lustelik
 569 the áru ok komaskolande pinor huru ryghelika
 the áru oc gud; doma huru ráðhelike the áru
 10 Ok thy käre var hárri sighiande Jak vtrákte
 mina hándir görande mánniskiomen otalica god-
 gärninga allan daghin th; ár i hwariom tíma til
 otrolikit folk, hulkit ey gar godha vágga vtan
 ápte synda thankkom Hulkit folk mic rette til
 15 vredhe for hulkit the forskulda gud; vredhe. som
 scrífuat ár Gud; vredhe skal brinna i otrolika
 folke. Hulkins otrolikx folkx luttir skal vara som
 scrífuat ár i bránnande eld; sio m; eld oc bránn-
 stens lugha
 570 20 Annor sak ár at the ey astundadho áuárdhe-
 lika godh thing, Oc thy six i lástinne at the
 glömdo at koma. mot hulko helghe män som hafu
 seet i hymerike m; rátte tro mana os sighiande
 Vi saghom storlika ríkt land oc fructsameliki
 25 som ár hymerike. glömin ey ok atíruándin ey
 gangom ok ághom th; landit Th; árfuodhe som
 vi for thy tholum th; ár enkte vart, Vi skulum
 inga til thera som sighírlika byggia i vídhast
 land oc gudh skal anduardha os then stadh
 30 hulkom ángxsins thingx nödh ár. Án thera glömski
 som ey skynda til gud; sons brullöpe ár swa mykl
 571 meer áuitelikin at nu áru gamblo laghanna for

Vadhír Hulke feete varo i offers sidhom ok starke
 laghanna gömo hulke som sagdho O herra gudh
 vart offir vardhe i thinne asyn sua som vadhra
 oc thiura ok manga thusanda lamba offre Oc
 dönsin som tekna helgha män j nyo laghumän 5
 äru dräpne hulke lätte varo i hymerikis astundan
 som paulus aff sik ok them sighír Vaar vmgangilse
 är i hymerike The hafdho twa vinga gud; kär-
 lek oc iämcristins, Hwadhan af augustinus sighír
 han hauir fiädhraha siäl oc ma sighírlika flyghia 10
 til hymerikis Oc thy mädhan al godh thing äru
 i hymerike til redho äru the mykit autiliki som 572
 ey vilia kalladhe thiit skynda hulkom var herra
 sighír Ängin thera mannanna som kalladhe äru,
 ok atirhiollos af högfärdh, giri, skörom köt; lusta 15
 skulu smaka min kosth i hymerike

Thridhi sakin är synda lustin som märkis i
 thy at i lästinne six the bort gingo Annar til sin
 by ok annar til sit ärinde ok köp;laghan. En bort
 gar til högfärdh Sua är scrifuat, at abimelek bort- 20
 gik at vardha höfdhinge i hulko högfärdhin märkis,
 for hulkit han drap manga oc vardh siälfuir skäme-
 lika dräpin Swa dräpir oc högfärdhin siälina som
 scrifuat är at the siäl som nakra synd gör vm hög- 573
 färdh skal dö m; auärdhelikom dödh Annar bort 25
 gar til giri swa är scrifuat at horkonan sagdhe
 nin man bortgik langastan väg, bärände m; sik
 päninga säk J hulkom girin teknas som paulus
 sighír är aldra onda thinga rot, Thridhi bortgar
 il skörlifnat som scrifuat är at iudha moghin 30
 vaddis ey gudh vtan bortgik oc lifdhe skörlica

Dominica xxi

EN konungir kom til ihesum hulkins son siukir
 var Han badh ihesum koma til sit hws ok hela
 574 sin son Thy at han var nær dödhenom Jhesus
 5 sagdhe honom I tron ey mic Vtan i sen iärtekne
 ok vndirlik thing, Konungin sagdhe O herra kom
 för än min son dör Thenne konungir trodhe ey
 stadhelika Thy at han trodhe ey ihesum at for-
 magha hela then siuka Vtan m; likamlike närvaru
 10 Oc thy auitadhe ihesus hans otrolik hetsighiande
 I tron ey vtan i seen iärtekne Sidhan saghdhe
 ihesus konungenom Gak thin son lifuir Han trodhe
 ihesu ordhom och gik til sit hws Tha komo hans
 thianara mot honom sighiande thin son liuir Han
 15 spordhe i hwat tima han fik bättra the sagdho i
 575 gaar vm siunda timan forlät kallo sottin han
 fadhörin forstodh at th; var i sama timanom som
 ihesus sagdhe honom thin son liuir Oc han trodhe
 ihesu ordhom, oc alt hans folk

20

[wtthydhning]

I Thesse helgho läst tees os at konungxsins son
 af chapharnaum var död; siukir Hulkit ey är
 vndir Thy at i rika manna gardhom är iuir
 flödhis kostir Oc är scrifuat at i myklo kräsi-
 25 likare födho skal siukdombir vardha, ok mange
 blyfw dödhe for of mykla oc kräselika ato oc
 sighir ieronimus at sette fölghia konungxlika koste.
 Chaparnaum thydir hugnad; by Oc var herra

sighir Ve idhir rikom mannom som hár hafwin
 idhan hughnath Oc sigir augustinus, Enkte ár 576
 osálare án synda manna sálikhet Thy at thesa
 onde hugnadhír oc syndelike vmuándis them i
 saar ok siukdom Ok sighir gregorius Huru manga
 hugnadha vi letom i thesso lifue Swa manga láka-
 doma som varom siukdomom áru thörftelika bort
 kastom wi. Chapharnaum thydhír at fitmas Oc
 prophetin sighir at syndogha manna vranglikhet
 fram gik, swa som af talgh alla fitma. Ok for 10
 then skuld ath mang synda tilfalle falla i vörld;
 hugnadh ok rikedomom var ey vndir at thessa
 konungxson var siwkír ok vadhelikare til siálina 577
 án likaman Ok ár märkeiande at eptir thy som
 siw dödhelika synde áru. finnas i the helgho script 15
 siw siáliinna siukdoma

Förste ár högfárdhin af hulke scrifuat ár
 Thessa land; folkx högfárdogha höghelikhet ár
 siuknath. höghelikhetin ár högfárdoghír, hulkin
 swa myklo längra ár fran gudhi huru myklo meer 20
 han vphöghe sik, gudh skodha ödhmyuka swasom
 sik när, at han skuli thöm ophöghia Án hög-
 fárdhogha kánne han längdan til ath han skuli them
 nidhir thrykkia Oc sighir iacobus apostolus Gudh 578
 star mot högfárdoghom án ödhmyukom gifuir 25
 han nadh

Annar siukdomin ár afundin, af henne var
 íoram konungir siukír Hulkin for afuond skuld
 írap sin brodhír som scrifuat ár oc siuknadhe af
 vörstom thuánat swa at hans inálfue vtflutu oc 30
 ío af vörstom siukdom Afuund; siukx man; siuk-

dombir är ondär nar han syrgdhe af annars godhe
 Värre nar han gläd; af annars ondo, aldra värstir
 nar han fortakir androm nakat got, oc gör honom
 ont Oc som prophetin sighir Epte tholkin siuk-
 579 s dom fölghe värste syndogha manna dödhir Thy
 sighir ysodorus afwondin är siälinna madhkir.
 Hon ätir sinnin oc gnaghir. bränne brystit oc vp-
 uäkkir man; hiärta som värste sot

Thridhi är vredhin af henne siuknadhe an-
 10 tiochus konungir af hulkom scrifuat är at han
 vplyptis i vredhe mot gud; folke blesande vredhis
 eld i hoghenom mot them. Oc thy grep bradhir
 inälfua värkir ok siukdombir han swa at madhka
 vtuolo v hans krop oc alt hans härskap thyngdis
 15 af hans ondo lukt, oc do m; vslom dödh oc gat
 ey fulkompnat sina vredhe Aff vredhom sighir
 580 scriptin stenin är thungir oc sandin är byrdhes-
 fullir Än osnäl; dara vredhe är badhum thöm
 thungare Thy at vredhin haur ey miskun Ok
 20 thy är hon ovärdogh at fa gud; miskun for hulkit
 scriptin sigir Omillom hulke ey göra miskund
 them skal vredhe; vtan miskund iuikoma alt til
 th; ytersta Oc är scrifuat at auund oc gamul
 vredhe minska daghanna nadhe i iordheriki oc
 25 ärona i hymerike

Fiardhe är lätin af hulke scrifuat är For
 lätinna skuldh nidhir bögdhis muldräfuillin ok
 581 thakit hulkit godha gärninga vpbygninga tekna oc
 husit drypir for handanna siukdom Th; är at
 30 mange onde thanka ok dyäfwlsins frestilse indrypa
 i the människio som lat ok oidhin är Oc suaso

drupit vtköre mannin v huseno Sua vtköra ond
 huxilse oc astundilse oc dyäfwlsins frestilse oidhna
 människio til manghra handa synde, thy sighir
 augustinus Sua som mannin vtgar v sino huse
 for drop ok rök Sua hulkin ey haur rent hiarta 5
 forma ey frelselika byggia i thy. Thenne siuk-
 dombir läkis m; scriptinna radhe som sighir var
 raskir i allom thinom gärningom oc nakir siuk- 582
 dombir skal ey löpa mot thik

Fämte är girin af hulke sniälle mannin sighir 10
 Värste siukdombir är hulkin iak sa vndi solinne.
 rikedoma gömde sinom herra til ont, oc forfara i
 värsto plagho Thy at rikir man födde son Hulkin
 i mästa fatikdom skal vara Swa som han nakudhir
 vtgik af modhor swa gar han aff världinne oc 15
 enkte före han m; sik af allo sino arfuodhe Sua
 som mannin kom sua vtgar han Hwat dugdhe
 honom at han arfuodhadhe alla sins liifs dagha
 Vsal siukdombir atir nid;skir man i myrkiom oc 583
 mykle vmsorgh oc ysaldh oc sorgh. oc tho som 20
 scrifuat är dogha rikedomane enkte j hämdinna
 dagh Vtan rätuisan skal frelsa af äuärdhelikom
 dödh Än som scrifuat är ästu rikir tha skaltu
 ey vara lutlös af syndom

Siatta är skörlifnadhin af hulkom scrifuat är 25
 Vngo männene hulke mäst väfuas i sköra lostan-
 om skulu falla i siukdom ok ey at enast i siuk-
 dom Vtan amual i dödhin hwadhan af scrifuat
 är at kötlusten nidhir kastadhe margha sarghadha
 Oc mange starkasto äru dräpne aff honom, swa 30
 är scrifuat at for skörlifnad; synd varo entidh 584

meer än fämtighi thousand folk dräpin Oc käre
 vaar herra iuir skörlimnad; mäniskio sighiande
 Jac måtte them ok the lifdho skörlika ok idnadho
 skörlimnadh i hörro huse The äru älskara til
 5 quinnor suasom hesta oc äru vordhne som stodh
 hesta hwar gnägiande til annars hustru Thy skal
 iak sökia m; minne hempd iui tholik thing, oc
 min siäl skal hempna iuir tholikit folk

Siunda är iuimatto swalg, af hulko scrifuat
 10 år. Hwem är ve älla hulkins fadhör är ve. Hulkom
 585 äru stridhe oc dela, hulkom äru grafua, Hwem
 äru sar vtan sak Hwem öghna vtgrauilsä Hwat
 ey them som dwälias i drykkio ok idhna at drykka
 drykkio. Drynkkara forgöra onyttelika th; thera
 15 föräldra atto, ok thy är them oc thera föräldrom
 ve J ölfyllom är opta dela bardaghi oc man-
 drap. ther falla mange i synda grafua. Drynkkara
 hända sar vtan sak oc öghna vtgrauilse Thy at
 aff ofdrykkio vardha mange blinde oc i androm
 20 limom vanføre Oc thy ropa hälaghir ängil i
 scriptinne sighiande Ve ve ve byggiandom i
 iordhinne som är iordhlika buksins iuimatto fülle
 Ve i likamlikom siukdom Vär vee i döddenom
 586 Aldra värst ve i äuärdhelikom pinom Thy hulkin
 25 som astunda at helas af tholkom siukdom som nu
 är sakt, komin til ihesum miskunsama gud; son,
 oc sighi m; ödhmyukt oc rätte tro O herra gudh
 miskunna mic thy at iak är siukir Hela mina siäl
 thy at iak synda mot thik Framledhis six at
 30 kallo sottin lät af konungxsins son i siunda daxsins
 tima älla stundh Swa ther til at vi maghom i
 siwndo stundinne af allo ondo quitte vardha

[Dominica xxii]

EN konungir var hulkin som ville halla rakin-
 skap m; sinom thiänarom Ok tha han tilburdhe
 halla räkenskapin kom en fram for han Hulkin 587
 honom var skylloghir tio thusand pund Swa är s
 than skylloghir for gud; dom at göra hardhan ok
 otalica mykin räkenskap sua som af tio thusanda
 pundum Hulkin som opta hafuir brutit gud; bud-
 ordh. meer älskande forganglik thing än gudh
 nämpnande gud; nämpn fafänglika, älla vtan sak 10
 swäriande vm th; ärfuodhande i helghom daghom
 ey hedrande föräldra älla formen dräpande sin
 jämeristin m; slagh älla radhom älla auund, idh-
 nande skörlimnadh afhendande androm siin thing
 mot hans vilia, bärande fals vitne älla liughande 15
 älla astundande nakat annars Nu tha thenne 588
 hafde enkte at bitala, bödh herran sاليا han ok
 alt th; honom til hördhe ok ther m; bitala Tha
 fiol then thiänarin a knä for sin herra oc sagdhe O
 herra vm bär m; mik thulumodhelika nakra stundh 20
 oc iac skal vel bitala thik alt saman, Herran mis-
 kunnadhe honom oc gaf han quittan ok vpgaf honom
 allan skattin, ther eptir fan thiänaren en af thes
 sama herrans thiänarom. hulkin honom var skyll-
 oghir hundradha päninga oc hiolt han ok sagdhe 25
 giält mic th; thu äst mik skyloghir, then sami fiol a
 knä fore han sighiande Haf thulumodh m; mic oc 589
 iak skal väl giälla thik oc han ville ey hafua thol
 m; honom vtan kastadhe han vt i myrkostwona
 Andre herrans thiänare seande thetta dröfdhos ok 30

kongiordho th; sinom herra Herran kalladhe han
 til sin och sagdhe honom O vrangir thräl oc
 ilþskofullir Jak vpgaf thik alt th; thu vast mik
 skilloghír for thy at thw badh mik Hwat ey til-
 5 burdhe thik at miskunna minom thiánara swa som
 iak miskunnadhe thik Oc vredgadhís herran mote
 honom ok anduardhe han stupogrefuum oc sagde
 590 them at the skullo pina han til thes at han bitaladhe
 alt th; han war skylloghír Swa skal min fadhör
 10 i hymerike göra idhír i pino m; helfuitis stupo-
 grefwom Vtan hwar idhra forlate af sino hiarta
 th; hans iámcristin gör mot honom.

[wtthydhning]

I Thesse helgho lást tees os sárlika fyra thing
 15 Först at os bör göra rákinskap af allo thy som
 gudh hafuir os anduardhat, Af thy leta owirmer
 i nionda synnodaghenom

Annantidh til gud; högheliko milhet i thy at
 han giordhe m; sinom thiánara mere miskundh
 591 20 án han beddis, vpgifuande honom allan skattin
 tha han beddes ey vtan nakra stund at bitala
 Swa ár ok scrífuat at salamon beddis af gudhi
 sniált hiarta til at döma gud; folk ok at skodha
 mállan ont Oc gud sagdhe honom iak gaf thik
 25 sniált hiarta oc vndirstandelikit ok ther m; ríke-
 doma ok áro sua at ángin ár thik likir i allom
 konungum Swa ár oc scrífuat rófuarin badh ihe-
 sum O herra min; a mic nar thu kombir i thit
 ríke Oc han suaradhe honom i dagh skalt thu

vara m; mik i paradís Swa finnom við þá at guð
 giuðr altíð þeim som óðhmykklíka beðhas meerr
 an the beðhas. Þy manar os scriptin sigíande
 alle reðhín síná hugá vtrákkín síná vilía sköt 592
 at guð; mískunna skáppa guð iuðr mananna for- 5
 skullan vpfytt iuðr þ; nákar kan hópá samanstöt
 iuðr al astundilse iuðrflytande iuðr alt þ; som kan
 huxas skulí ingíutas. Þy gífuðr var herra sínóm
 vínóm radh sigíande, Síghín í allóm íðhrom
 frestílsóm oc gínúárdhom þíngóm vardhe guð; 10
 vílí Þy at íac várna alla thóm m; mínó valde
 som trösta a míc. Jak víðhírquáke thóm m; mínne
 mískund. Jak hallír thóm m; mínó thulúmóðhe
 Jak sökír thóm m; mínóm hugnadh. Jak lýse thóm
 m; mínne snílle. Jak gífuðr þeim hundraðhá fal 15
 lön af mínóm kárlek 593

Þríðhía tíðh teerr læstin omílla thrálsíns pínó
 ok skaðhá. Hulkin hans herra anduárdhe pín-
 arum til thes at han skulle gíalda alt þ; han
 skýlloghír var for þy at han vílle ey górá mís- 20
 kund alla thól m; hónóm som hanóm var lítít
 skýllogír for hulkit han var óuárdoghír at níuta
 guð; mískund. Þy ár márkiande at var herra
 námpde fyra ónda thíanára alla thrála í læstinne
 hulke pínór forskullaðhó af thóm 25

Första hulkin andra síns herra thíanára bardhe
 oc drak sík droknan síghír han. Vm óndír thrál
 tilbyría at slá þeim som vmganga m; hónóm oc
 áta oc drykka sík drukkin hans herra skal koma
 j þeim dagh som han ey hópár, oc í the stundh 30 594
 som han ey veett oc skal vtquíuta han af thesso

liue ok sätia hans deel m; otronum mannom i
 pinom i hálfuite Hulkra drykkio kars deel som
 prophetin sighir er ellir oc brennestens lughi ok
 bylghio blástir af hulkom otalik köld ár sua som
 5 brándaghin af ellenom Oc ár scrifuat at dyaf-
 wllin sagdhe til enna siál hulka han pinadhe. For
 then skuld at thu vast omillir ok omiskunsambir
 vid thina thiánara hulki thik skullo hafua varit
 sua som thine syni. Thy skulu mine arma thrangia
 10 thik ok bita, ok suasom thu sleet oc stakt thina
 vndirdana · Swa skulu mine arma hulke lika áru
 595 ormom slita oc rifua thik m; mástom vörk oc styng

Aff androm ondom thiánara sighir íhesus
 Thenne thiánare som viste sins herra vilia ok til-
 15 redde sik ey oc giordhe eptir hans vilia, han skal
 slas m; mangom plaghom af hulkom var herra
 sigir i scriptene Vm i görin mot minom bud-
 ordhom skal iac ga thwart a mot idhir i gin-
 uárdoghe vredhe ok skal náfsa idhir m; siu plagh-
 20 om for idhra synde, siáx af thessom plaghom áru
 siáx vbryghelik autilse a doma dagh. mot omis-
 kunsamum Thy at the giordho ey siáx miskun-
 sama gárninga Ok siunde ár fordömlsa dombir
 hulkin var herra gifuir iuir thöm sighiande, Gan
 25 fra mik forbannadhe i áuárdhelikin eldh hulkin
 596 dyáflom ár reddir ok hans ánglom Thy ath iak
 hungradhe oc i gafuin mic ey áta Jak thyrste
 oc i gafuin mik ey drykka, Jak var gästir oc i
 hárbarghadhin mik ey, nakin ok i kláddin mik
 30 ey Siukir ok i myrkastufw ok i söktn mik ey

Af thridhia ondom thiänara hulkin onyttelikin latir ok oidhin var bödh herran kasta i helfuitis myrk hwar gratir af otalikom brändagha skal vara, oc tanna gnidlan af iuimatto kyld, här prófuas lätinna atirlön ok ámuäl af thy at ihesus sighir 5 annars stadh, Hwart th; trá ey gör godha frukt skal vphuggas ok kastas i eldh at bränna Swa huar the människia som ey gör godha gärninga epte sinne makt skal vphuggas m; döðhenom, ok kastas j pino eldh at brinna Ok thy vare bátra 10 597 at här thola möðho oc pino i gudhliko árfuodhe til synda bátring án ther i brändagha for hulkit ysodorus sighir skodha i thinom hug aldra handa völdlika pinor alla dröuilsa sorghir alla vörkia hwasselikhet oc likna them al saman vidh helfuite 15 tha skal thik lát synas th; thu thol

Af fiärdha ondom thiänara sighir læstin i dagh hulkin ey ville hafua thol vm hundradha päninga giäld m; sins herra thiänara som honom hafðhe alstingx vpgiuit thusanda pund skuld ok skat, 20 Juir hulkit crisostomus sighir See här herrans kärlek See thrälsins grymlikhet, Hulkin thy var anduardhir pinarum vtan miskund thy at han ey ville göra sinom samthiänara miskund, J hulk- 598 om th; fulkompnadhiss som iacobus apostolus sighir 25 Dombir vtan miskund skal them vardha som ey gör miskund Ok thy manar os ihesus sighiande nar i skulin sta at bidhia, forlatin vm nakar hafuir idhir nakat mote giort at idhar fadhír hulkin i hymerike ár skuli forlata idhir idhra synde Án 30 i forlatin ey th; mot idhir ár giort Tha skal oc

ey idhar fadhír som i hymerike ár forlata idhír
 idhra synde. Swa som nu prófuas m; thessom
 onda thrálumen af hulkom herran vtráfdhe m;
 pinom alt thát mykla han hafðhe honom vpgiuit
 5 Thy at han ville ey miskunna sinom samthiánara
 i litlo

[Dominica xxiii]

599 **J**Vdhane sagho at the gato ey wnnit alla swikit
 ihesum vppinbarlika Thy lagdho the radh saman
 10 at swika han lönlika Ok gripa han i nakro ordhe
 For hulkit the mattin döma han til dödh Ok thy
 sando the til hans m; blydhom ordhom sina kánne-
 swena oc herodis konunx riddara sighiande O
 mástare vi vitum at thu ást sandir oc kánne gudh;
 15 vāgh i sannind Oc thu hafuir ey til syn til nakra
 mánniskio, swa at thu for henna skuld lönir sann-
 indina, sigh os thy, tilbör os at giua kesarenom
 skat alla ey, the taladho blydhelika at the skullin
 600 ey tros vara swikara som the varo Thy at hafðhe
 20 han nekat kāsarenom skattin tha hafðhin riddarene
 hallit oc gripit han swa som kāsarans forradhara
 Hafðhe han ok sakt at iudhane skullo skatta hon-
 om tha hafðhe the skyllat han for at han dömde
 them til skat, Jhesus viste granlika thera ondsko
 25 oc swiklikhet oc sagðhe thy til thera O gylte
 skrymtara hwi frestin i mik, teen mik skat pān-
 ingin, The fingo honom en pāning som kāsarens
 bilāte var a scrifuat Han spordhe thöm Hwars
 ár thetta bilāte ok thetta hār ár iuir scrifuat The
 601 30 sagðho kāsarans Han sagðhe gifuin thy kāsar-

enom th; honom bör som är skattir ok páninga
 Ok gudhi th; honom böör som är tionde oc offir
 thy at swa som kesarin vtráfwir sit biläte i pán-
 ingenom Swa vtráfwir gudh sit biläte i sialinne
 vtan hulkit hon fordömis 5

[wtthydhning]

I These helgho læst hafuum vi först siw märke-
 lik thing Första at somlike af ilþskofullo iudh-
 omen lagdho saman radh mot ihesum viliande
 gripa hans ordh oc sua vända til nakat vrantk, 10
 at han skulle synas vara brutlikin til dödh oc
 fulkompnadho tha th; som han hafðhe för m; pro-
 phetanum sakt Ilþskofulla manna radh sat mot
 mik an thät dogdhe them enkte thy at var herra
 var klokare an the hwadhan af han sighir Jak 15 602
 skal gripa vörðlika sniälla män i sinom klokskap
 Ok iak skal fortappa vörðlika sniälla manna snille.
 ok iak skal atirpröfua oc atiruraka vörðlika kloka
 manna klokskap

Annat var at the villo m; sinne vörðlika snille 20
 dara gud; æuærdheliko snille, af hulke scrífuat är
 Al snille är af varom herra gudhi ok var m; hon-
 om ok är for vörðinna aldír hwa skal tha for-
 magha at vpleta gud; snille, hulkin fore gik al
 thing Thy for then skuld at these thänkto for- 25
 uinna the æuærdheliko snillena som al thing skap-
 adhe, iuirkom them then domin som prophetin af
 sighir. snillin skal forfara af vörðlika sniállom oc
 vörðlika kloka manna vndirstandilse skal hylas,

Ve idhír som diupe árin i hiártano at i skulin
 hylia alla fiala idhart radh for varom herra Thy
 hafðhe them bátra varit hafua thighat án talat
 Hwadhan af iob sagðhe osniállelika talandom Jak
 5 yrke at i thighðhin ther til at i mattin ráknas alla
 vántas vara sniálle Thy at som scrífuat ár Vm
 folskir man thighír vántis han vara sniálldír

Thridhia var at ihesus swaradhe them ey
 áptir thera blidho ordhom m; hulkom the kalladho
 10 han mástara ok sanninda man vtan eptir thera
 604 ilþskofulla swiklekhet hulka the lönto i sinom
 hiártom Ther til tekn ath gudh vetir ey them
 bön som af honom hiálp bedhas til at fulkompna
 ont hwar af crisostomus sighír Án tho at dyáf-
 15 uulsins dyrkare leta gudh; hiálp tho findir han ey
 hona Thiufuin gar at stíala ok bidhír til gudh
 at han skuli væl frámias, skörlimnas; man gör
 kors fore sik at han skuli i sinne synd ey gripas
 oc grips tho rasklika Thy at gu; rátuísa kan ey
 20 giua hiálp lastomen

Fiárdha var at ihesus swaradhe ey ginstan
 til thera spörning Vtan spordhe them ok tok swarin
 605 af thera ordhom nar the tedho honom páningin
 oc sagðho han tilböras at höra nakat maal för
 25 án vi swarom Thy at som scrífuat ár Hulkan
 som för swara án han höre malit til ánda, teer
 sik vara folskan och várdoghan skam Oc sighír
 scriptin var siáfuír til at höra gud; ordh at thu
 skuli vndirstanda ok at thu maghe m; snille
 30 fram föra sant swar

Fámta var at han tedhe them vredhe som han lofuadho thy at han viste thera akt tholka vara som thes var som prophetin af sighir Han tala swik m; sinom viin ok sätir honom forsatir lönlika Oc sighir prophetin hulkin som m; blidhom 5 606
lyngnelikom ordhom tala sinom vin vtrække näat til at snäria hans fotagang.

Siatta var at ihesus aktadhe huarte thäkkias kāsarenom alla iudhomen Vtan badh gifua hwariom th; honom burdhe Hulkins eptedöme sanctus paulus 10 fylgdhe nar han sagdhe. Ey letar iac at thäkkias mannom oc vm iac girnadhiss at thäkkias mannom vare iak ey christi thiänisto man Ok sighir prophetin gudh sundirstänkte al thera ben th; är allan thera andelikin styrk som girnas at thäkkias mann- 15 607
om the äru skände thy at gudh forsmadhe thöm

[Dominica xxiv]

EN höfdhinge gik til ihesum oc sagdhe O herra min dottir är dödh Vtan kom oc läg thina hand iuir hona oc hon skal liuande vardha oc ihe- 20
sus vpstandande fylgdhe honom ok hans känneswena Ok en quinna som hafdhe blodsot haft tolf ar gik baktil ok hannadhe hans klädhiss fald sighiande m; sik Vm iak hanna hans klädhiss fal tha vardhir iak heel Jhesus vände sik vm ok 25
sagdhe til henna O dottir tröst a gudh thiin tro giordhe thik hela Oc ginstan vardh quinnan heel oc quith af sinne soot Ok thentid ihesus 608
kom i höfdhingans hus sa han ther mykin mogha

ok badh alla vtga ok tha alle varo vtgangne in-
gik ihesus ok hiölt smamönnna handh ok hon vp-
stodh ginstan lifuande ok th; spordhis iuir alt
th; landit

5

[wtthydhning]

J These helghe læsth äru siw thing märkiande
Första är at these smamön som la inne i huseno
tekna the människio som haur giort dödhelika
synd lönlaka oc är dödh i siälinne for gudhi Swa
10 war thes prestins siäl af hulkom christus sagdhe
sancte birghitto a hörande nar han gar til mit
altare tha sta dyäflane vidh hans sidhor i hulkins
609 siäl the inne byggia Thy at hon är dödh for
mik Nar han takir hofwodlinit iuir sik myrkia
15 dyäflane hans siäl swa at han huxar ey huru
rädhelikit är at ga til mit altara Och huru ren
then skulle vara som skal sta for mic aldra ren-
astom Nar han i före sik i mässo särkkin, i föris
han i hiärtans hädsko oc ogudhelikhet Thy at
20 han huxa ey sina synd vara thunga oc ey äuärdhe-
lika komaskolande pinor stora Oc aldre kombir
i hans hugh hulkin äuärdhelikin glädhi är Nar
han läggir iuir sik stolam läggir dyäfwllin thunkt
610 wk iuir hans hals Swa at syndinna luste ok sötme
25 lusta han oc thyngge swa hans siäl at han skodha
ey alla gratir sina synde Nar han takir hand-
linit a sik vardha alla gud; gärninga honom
thunga, oc blyuglika ok värlylika gärninga lätta
Nar han giordha sik m; lindanom Tha bind; hans
30 vili m; dyäflenom swa at han vil ok fore thänkkir

at blyua i syndinne Oc tha sundirlösis min kär-
 lekir m; honom thy at hans vili är til alt th; dyäfuullin
 skiutir honom i hugh vtan han atir hiollis m; minom lönlikom dom. Nar han far i
 mässohakulin i förer dyäfwllin han i vantro Nar 5
 han læs Confiteor swara dyäfflane thw liughir vi 611
 ärom vitnara hans vidhir ganga är liik iude for-
 radhara Thy at han sighir annat m; munnenom
 oc annat haur han i hiärtano Nar han gar til
 mit altara tha bort vände iak mit änlite fra hon- 10
 om Nar han vighe min licama tha fly dyäfflane
 fran hanom ok hans kroppir atir blyuir som
 stokkir Thy at hans siäl är dödh for mic Nar
 han takir min likama til sin mun for the dirfuena
 atir kombir allir dyäffa skarin til hans Thy at 15
 han haur engin kärlek til min Tho är iak swa
 miskunsambir at vm han sagdhe m; idhrugho hiarta
 ok bättrilsa forakt O herra gudh for thina pino
 ok thiin kärlek som thw hafuir til mankönit forlat 612
 mik mina synde Jak toke vidhir honom oc aldre 20
 optarmer atirkomin dyäfflane til hans Thy skule
 hwar en ropa sighiande th; scrifuat är O herra
 gud rensa mic af minom lönlikom syndom

Annat är at fadhorin hulkin iairus hät, oc
 thydhir liustir, oc tekna gud; vini lysta m; hans 25
 nadh, badh for sinne dödh dottir, j hulko os gifs
 vndirstanda at gu; vini hulke lyste äru m; hans
 nadh swa at the magho sighia thät scrifuat är
 O herra gudh thins änlitis lius är lyusth iuir os,
 skulu bidhia for syndoghom Swa är scrifuat at 30
 nar gud; plagha drap manga thöm mot honom

618 syndadho oc gik tha när them som än varo lifu-
 ande stodh aron gud; prestir mällan dödha oc
 liuanda ok badh for folkeno, ok plaghan atir-
 uände Ok sighir iacobus apostolus Bidhin in-
 5 byrdhis for idhír Thy at rätuis; man; bön doghír
 mykit i gud; asyn Oc bör til at then som for
 androm vil bidhia. vari siälfuir ren ok gudhelikin,
 alla ma han rådhas som gregorius sighir. Vm
 then sändis at bidhia som misthakkis vredha dom-
 10 arens hughír vpuakkis til värra

Thridhia är at fadhorin badh ihesum läggia
 sina hand iuir dödha människiona at hon skulle
 atirliua, Jhesu hand tekna hans nadh ok mis-
 614 kun, mädh hwilke han gör them lifwande som
 15 andelika dödhe varo i syndom nar the beddos
 miskundh Hwadhan af paulus sighir Gudh hulkin
 rikir är i miskun for sin mykla kärlek miskunn-
 adhe os. Oc tha vi varom dödhe til siälinna j
 syndom giordhe han os liuanda i sinom signadha
 20 son ihesu christo M; gud; nadh arum vi heladhe
 Ther til tekn är scrifuat at apostlane lagdho sina
 händir iuir them som trodho a gudh oc the toko
 then helgha anda Oc sighir var herra Vm nakre
 swa nidhírfara i dödhelika synde at the hafua
 25 for skullat hálfuite miin hand skal ledha them
 615 thädhan vm the bedhas miskund Oc är scrifuat
 at gud; kärlekir blyfuir m; manenom alt til th;
 ytirsta sua at vm syndoghír man stodhe i for-
 dömslanna durom än tokis han thädhan vm han
 30 ropadhe til gudh m; vilia at bättra sina synde

Fiärdha ǟr at ihesus bödh them vtga som
 ther sungo grötelikin sang, som iudhanna siduänia
 var at sionga iuir dödhom ther til skipadhom and-
 budhum Ok for at somlike vādo sik th; til glādhi
 th; som for sorgh skul var byriat bödh ihesus
 them bortga ok for thy at iuir dödhom ǟr hellir
 gratande ǟn i fanyttom sangh glādhias Thy sighir
 iacobus them som i tholkom thingom glādhias,
 Varin saloghe ok gratin at idhart fanytta löghe 616
 skuli vmuādas i grat ok idhar glādhi i sokkan 10
 oc hafuin i aminne at dödh människia sighir som
 scrifuat ǟr til liuanda mäniskio Min; a min dom
 thy at swa skal thin dombir vardha mik i gar ok
 thik i dagh, Lät thy thiit aminne hwilas i dödh;
 man; hwilo hellir gratande thina synd ǟn fanytte- 15
 lika glādhias

Fämta ǟr at ihesus bödh glāmmande almogha
 folkeno at vtga mādhan han vpreste dödhā männ-
 iskiona ther til tekn at hulkin som astunda at vp-
 resas af sialinna dödh skal skilia sik fran syndogx 20
 mogha vmgangilsom &c

[Dominica xxv]

NAr ihesus hafdhe vplypt sin öghon &c Leta 617
 ewangelium vm midhfasto synnodagh.

[wtthydhning]

25

THesse hālgha läst som i dagh var läsin, Var
 ok läsin a midfasto synnodhagh, ok i thöm stadh-

enom äru ok annor vtthydilse scrifuat af hanne
 än här scrifuas, Än här är först märkiande at
 mykit gräs alla hö var i them stad hwar ihesus
 födde thesse fäm thusand, Ther til tekn at allir
 5 kötz luste skal vara viisnadhír som hö i them som
 astunda at födhas oc andelica vidhír quäkias
 m; gudhelikom kännedom hulkin som teknas m;
 618 thessom fäm brödhom ok mätte som framledhis
 skal sighias Nu sighír prophetin alt köt är som
 10 visit gräs ok al kötzsins ära swa som gräsins
 blomstir, gräsit thyrkadhís oc blomstrid nidhír
 fiöl Thy at kroppin vptonötis oc hans faghindh
 forgar, Än gud; ordh blyfua auärdhelika them
 til glädhi som th; fulkompna Oc thy skal köt-
 15 lustin vara falnadhír i thöm som th; girnas höra
 til siäla helso, hwanaf bernardus sighír Orene til
 dirfuas ouärdhelika at höra helghan kännedom
 för än kötit är tampt m; atirhal; plikt, ok and-
 uardhat andans styrjel Oc för än thessa värld-
 619 20 inna högbelle är forsmadh oc hanna giris byrdhe
 är bortkastat Thy at som scrifuat är, Mät siäl
 nidhír trodhír honagx sötma, th; är at the männ-
 iskia mät är af kötz lusta, takir ey sötelika gudhe-
 likx kändoms sötma, Än hungrughe siäl synas
 25 ämuäl besk thing söt Thy at hon sötelika takir
 the plikt for sina synde som henne prädicas af
 gu; ordhom

Annan tidh är märkiande at ihesus skapadhe
 ey ny brödh af engo vtan ökte m; sins gudhdoms
 30 waalde the brödhin for honom varo, ther til tekn
 at allir kännedombir skal takas af the helgho
 620 script, ok ey af nyo manna samuiti Thy at som

petrus apostolus sighir, ey ar spadombir alla the
 helgho script kannedombir fördhir i völdinna af
 manna vilia vtan gud; helgho män taladho swa
 som then helghe ande inbleste i thöm Ok thy
 som sanctus paulus sighir Al the helgha script af 5
 gudhi ar inblest i helgha manna hiarta ar nytte-
 likin at kanna människiomen hymerikis vāgh. Oc
 til at auita syndogha ok til at näfsa brutlikom ok
 til at lära i rätuiso at gud; man vari fulkomp-
 likin ok lārdhir til hwaria godha gärningh Än 10
 som bārnardus sighir Swa som liusit skiin fanytte- 621
 lika iuir blindh alla atirlykt oghon Swa then
 människia som lifuir epte sins diurlika likama
 lusta takir ey thes helgha anda kannedom

Thridhia at han giordhe thakke gifuande os 15
 vndirstanda at vi skulum thakka gudhi for alla
 hans godgärninga andelika oc likamlica, Hwadhan
 crisostomus sighir, Os tilbör at thakka gudhi för
 än vi hannom bordhit Hulkit os hällir ar görande
 af andeliko gudhelikx kannedoms bordhe än af 20
 likamlika for hulkit en kennefadhir sagdhe Jak
 skal giua gudhi äro hulkin mik gaf snille Gudh
 gaf mik tungo oc i henne skal iac loua han Oc
 scref sancto paulo til thera hans kannedom hafdho 622
 hört sighiande Bidhin for os at gudh vpläti os 25
 malsins dör til at tala gudhelikin kannedom

Fiärdha var at ihesus bröt brödhit i hulko
 os gifs vndirstanda at the helgha script skal vt-
 thydhas epte thes helgha anda inskiutlsom Thy
 sagdhe ihesus sinom kanneswenom ey ärin i hulke 30
 som talin vtan gud; idhars fadhirs ande hulkin

som tala i idir Oc sagdhe ihesus sancte birghitte
 at then helghe ande vptände helgha kennefadhír
 m; ogriplike snille Af mins guddoms höghelikhet,
 Af mins mandoms födh;sko Af världinna fafango
 623 5 ok forsmälse Af rátuise manna lönom ok ondra
 manna pinom Ok skal allir kannedombir i pre-
 dican stadfastas m; the helgho script Hwadhan
 af sanctus ieronimus sighír Ey skal mic tros vm
 iac nakat th; sighír Hulkit iak ey pröua m; gamblo
 10 alla oc nyo gu; lagha vitnom

Fámta at ihesus fik apostlomen bröðhin at
 lággia for folkit ther til tekn at the som gudh
 hauir gifuit meere visdom skulu lära them som
 fakunnoghare áru Thy ár scrifuat af sniállom
 15 man at gudh skal vpfylla han m; snillenna anda
 Gudh skal vtsända sina snillis talan swa som
 ragnskura Oc thy giuir scriptin radh sighiande
 Forsma ey sniälla presta kongyrlse ok vm gak i
 624 thera kannedom Thy at af them skalt thw nima
 20 vndirstandilsinna kannedom Oc sighír paulus Vm
 nakar man var forkomin alla snardhír af nakre
 syndh J som andelike árin i godho lifuerne lärin
 tholkin i lättelikhet; anda

Siatta ár at ihesus gaff fiska m; byogbröðh-
 25 omen ther til tekn at kennefadhórin skal stundom
 lukka m; lönommen som teknas m; söto syslomen
 Oc stundom rädha mädh pinommen. som teknas
 m; hwasso biugbröðhomen, m; lönommen lukkadhe
 bernardus. nar han sagdhe hymerikis lön ár at see
 30 gudh, lifua m; gudhi. vara m; gudhi. haua gudh

hulkin högxsta got är Ther är höxta sálíkhét,
sant frelse fulkomin kárlekir auárdhelikin síghírlik

— — — — — (Slutet felar.) — — — — —
— —

Utgifwarens rättelser

samt sådana af handskriftens egna, hvilka kunna förtjena att anföras.

(Rubriker inom klammer äro tillagda af utgifwaren.)

Sida	rad	
3	1	<i>rubriken är uppflyttad 25 rader</i>
4	2	augustinus r. fr. agustinus
—	8	hwilkin » hwilkit
		<i>(synes äfven i hds. vara ämnadt att rättas)</i>
5	19	almoghanom r. fr. almoghamom
6	8	sighias » sighis
—	13	päninga » paninga
—	19	herra » hra
7	5	apostlomen » aposlomen
—	9	gyordhadhe » gyordhdhe
—	10	handklädhe » hanklädhe
—	24	vidhirthorf » vidhirthrof
9	16	<i>litit är i hds. tillskrifvet öfver fram som icke är utstruket</i>
10	15	kunnade r. fr. kunnande
11	12	sagdhe » sagdh
—	16	vardha » vadha
—	29	skulde » slulde
12	7	skulde » skude
13	16	<i>efter bundo står i hds. the utstruket</i>
16	15	Rördhe r. fr. Rordhe
—	22	mandraparan » mandrapara
—	26	talade » talande
17	13	annantidh » anmantidh
—	26	sagdhe » saghe
18	1	andwardhadhe » andwardhadho
—	4	syndadho » syndodho
—	18	konung (det 2:a) » gonung
—	22	spottadho » spottodho
21	1	rörkärp » rorkärp
22	18	ekiälfnadhir » skiäfnadhir
24	23	<i>ey tillagdt</i>
25	30	kungiordho » kungiordh
26	10	<i>bland tillagdt</i>
27	16	strandenne » standenne
29	22	fadhirs » fadhirs <i>Likad r. 30 15</i>

Sid.	rad.			
31	11	världinna	r fr.	världinna
32	10	drokkinskaps	»	drokkinskps som är ändradt i hds. från --- skaps
35	2	kallar	»	kallas
—	12	swaradhe	»	swardhe Likad 130 17
37	10	thänkiande	»	tiänkiande
—	21	världinna	»	väldinna
38	11	iomfru	»	iofru
—	13	födha	»	födho
—	20	märkiande	»	märkiärkiande
39	18	Undirlikit	»	Uvndirlikit
40	12	ierusalem	»	isralem hvilket skrifsätt ofta före-
—	19	samnadhe	»	samanadhe [kommer
41	1	smaswenenom	»	swawenomon
—	11	rökilse	»	rölilse
—	12	wardho tillagdt		
42	16	sörghiande	»	siörghiande
43	21	thiänarane	»	thiänane
45	25	ödhmyukt	»	ödhmyuk
—	27	at	»	af
46	15	särlika	»	särkika
47	27	af dagh är i hds. ändradt till om dagh dock utan ut-		
		eller öfver-strykning		
48	7	fäfänge r. fr.		fäfänge
—	12	vndirstas	»	vndirstars
—	23	kalla	»	kalka
—	25	efter första kömo är tillagdt i hds. med liten stil oc		
		til then försto		
49	12	godhlek r. fr.		godhek
—	16	slolikare	»	siolikare
—	25	vndir	»	vndr
50	11	vingardh	»	vingradh
—	17	männe	»	männne Likad r. 18, 20, 23, 26
51	5	opran	»	opbran
—	12	hafdhe	»	hafdho
52	14	gudhelix	»	gudhdhelix
—	17	som	»	son
53	18	halka	»	holka
54	14	thyggde	»	thyngdhe
—	15	han tillagdt		
—	17	ther r. fr.		th}
55	6	sik står 2 gånger i hds.		
—	10	sighiande r. fr.		sighide
—	26	fyritighi dagha utfylt från fyritigha		

Sid.	rad			
56	4	swarade	r. fr.	swarande
—	14	ofuan	»	ofuam
57	22	Thridhia	»	Thria
—	30	crisostomus	»	criostomus
60	2	omille	»	onille
—	15	vitande	»	vitanda
62	6	folgde	»	folghe
—	11	öghon	»	ögboon
63	9	owir synes i hds. vara	ändr. till	ofvir
64	21	swaradhe	r. fr.	swararadhe
—	25	genom felskrifning och orätt ändring står i hds. dhän		äuärdhelika dödhen
65	3	idhir	r. fr.	idha idhir
—	5	astundadhe	r. fr.	astunddadhe
—	7	iordherike	»	iordheke
—	18	thanka	»	thakka
66	26	siälfuiliandis	»	siäfuiliandis
67	8	hatlika	»	hattalika
—	16	stadhelika	»	staddhelika
—	21	han	»	hon
68	10	gifuin	»	gifuim
—	12	atirtäppas	»	atirtappas
69	17	nazarenum	»	nazarenom
—	18	ej tillagdt		
70	6	afskrapin	»	afskapin
—	18	gangom	»	gamgom
—	20	nakot	»	nakt
71	6	göra	»	gora
—	9	gudhelik	»	gudhelix
—	26	dygdh	»	dygh
72	2	redhobone	»	redhone
—	28	luctadhe	»	luttadhe
73	14,	15 laagh, laagha äro i hds. så ändrade fr. lagh, lagha		
—	17	ysodorus r. fr. ysodrus	Likaså	74 1
74	3	mannin	»	manin Likaså 223 5
—	30	daghlika	»	dalika
75	23	bortgar	»	borgar
76	18	barndomin	»	barndonin
—	26	fädhirnisländh	r. fr.	fädhirnisländh
77	1	tämpran	r. fr.	tämparn
—	15	sylt är i hds. ändradt till sywlt		
—	22	ändalökt	r. fr.	ändalölt
—	27	starklika	»	starlika Likaså 102 16
78	29	thola	»	tholo

Sid.	rad	
79	1	Fiärdha <i>r. fr.</i> Fiärdhia <i>Likaså</i> 121 14, 27; 125 1; 142 19; 217 19; 237 14
80	1	döör <i>r. fr.</i> door
—	4	oc » oc oc
—	5	vtan » vatan
—	29	fulkompnandhe <i>r. fr.</i> fulkompnadhe
82	12	sighiande <i>r. fr.</i> sighiade
84	2	diäfwl » diäfwlf
85	5	Hwadhan <i>r. fr.</i> Hwandhan <i>Likaså</i> 119 9
—	13	inga » innga
—	15	och » och ok
—	24	christus » Christus christus
86	3	vini » vini
—	14	ok giärna ätir <i>r. fr.</i> giärna ätir ok
—	23	i tillagdt af något yngre hand; <i>likaså</i> 87 3
—	29	stundh <i>r. fr.</i> studh <i>Likaså</i> 155 5
87	9	glädhi » gläi den sista bokstafven skrifven med
—	23	hugherin » hughgherin [rödt black
—	24	skiällanna <i>r. fr.</i> skiallanna
88	21	forganglikom » forganlikom
89	21	Iordhin » Iordhindhin
—	31	vägdhe » väghe
91	4	sagdhe » sagdhe sagdhe
92	20	sighiande » sighighiande <i>Likaså</i> 184 11
93	18	hans » han
—	25	scrifuat » scripuat
—	26	thik » thik thik
94	21	af » af af
—	32	sannom » sannnom
97	10	Vtthydhing » Vtthydhinng
—	22	mina synde står dubbelt i hds.
98	14	vmuändas <i>r. fr.</i> vmuådas
—	32	världinne » världinne
99	8	världjliko » världjko
101	2	ok » oc ok
—	8	hand » han
—	26	naturlika dr i hds. så ändr. <i>fr.</i> naturlig
—	—	läthet <i>r. fr.</i> lät
102	10	Annantidh <i>r. fr.</i> Anantidh
—	15	krypande » kryppande
—	19	manade » manande
—	28	iacobs » iacob
103	12	siälfuan » siälfuam

Sid.	rad			
104	27	at	r. fr.	Ok
105	6	moth	»	moth mot
—	27	hoghin	»	höghin
106	32	far	»	for
107	16	vpfara	»	vpfar
—	20	miskundh	»	miskudh
108	7	thäkka	»	thakka
109	5	i tillagdt		
—	17	krankdom	»	krakdom
—	24	väghande	»	väghade
—	27	syndox	»	syngdox
110	7	kallas tillagdt		
111	4	thessa	r. fr.	thjssa
112	23	bära	»	bäro
—	25	nampn	»	namp}
113	5	thordön	»	thordhdön
—	6	likamliko	»	likamlikamliko
—	27	dväl	»	dyäl
114	6	at	»	af
—	9	sighiande	»	siande
—	17	israels	»	israel
115	7	Oc	»	O
118	9	ok tillagdt		
—	21	vpfyllas	r. fr.	vpfylla
119	11	etherorma	»	etheroma
—	12	besklikhet	»	besklihet Likaså 145 7
—	15	forbannadhír	r. fr.	forbanndhír
120	30	othänklikin	»	othänlikin
121	16, 17	Orden ok—thingom äro dubbla i hds.		
122	13	ogangn	r. fr.	ogang
123	3	lughande	»	ludhande
124	16	herra tillagdt		
126	11	sighir tillagdt		
127	6	bränne	r. fr.	brärnne
—	11	han	»	han han
—	32	oc thera	»	oc til thera
129	8	thanke	»	thankte
—	—	myklo	»	mylko
—	10	göris	»	giris
—	12	ludhanda	»	ludhanna
130	24	är at kärlekin står 2 ggr i hds.		
131	11	komo	r. fr.	koma
—	16	gafs	»	gaf
—	19	pinomen	»	pinommen

Sid.	rad		
131	19	laȝarum	r. fr. laȝorom <i>Likaså r. 21</i>
—	29	hughnas	» hugnadhnas
132	2	konuo	» kono
133	7	hafðhe	» hafðhe hafðhe
—	16	bära	» bara
134	14	hympnomen	» hymnnonen
—	16	lifuir	» lifuiir
136	19	hwilins	» hwilns
137	10	Fatikdombir	» Fatildombir
—	25	prophetin	» prophtin <i>Likaså 158 29</i>
138	4	aldrigh	» altidh
139	17	gudhelika	» guddheka
140	7	gärninga	» gäninga
—	24	sötelikit	» sötelikitelikit
141	22	likamans	» likams
—	30,	31	<i>de nio orden härbärghe—är stå dubbelt i hds.</i>
142	7	glömsklike	<i>är skrifvet öfver swiklike som ej är utstruket</i>
—	26	<i>efter offras står i hds. ett onödigt at som uteslutits i</i>	
143	9	näruarande	r. fr. näuarande [trycket]
144	7	dyghd	» dygh
—	20	tilburdho	» tiburdho
—	30	teknade	» teknande
145	25	staddir	» staddir
146	2	märkiande	» märkiade <i>Likaså 203 15</i>
—	10	forradhare	» foradhe
—	24	hafðhe	» hafðho
—	29	astundandhe	» astundadhe
148	10	thräfallelike	» thräfallika
—	16	aitade	» auitande
—	22	värļlike	» värlika
—	31	forradhare	» forradhe
149	5	getsemani	» getseman
—	19	thralȝsins	» thralȝsins
150	17	vfulkoma	» vfulkonna
152	2, 3	<i>vara är på båda ställena tillagdt i hds.</i>	
154	22	miskunsemi	r. fr. miskunsamin
155	6	herran	» herra
—	7	thrällin	» thärllin
156	1	<i>efter pino följer i hds. myrkir utstruket</i>	
—	10	hungrandhom	r. fr. hungradhom
—	17	vranglikhet	» vanrglikhet
—	22	vårdhit	» vädherit
159	16	ärfuodadhe	» ärfuodhe
—	29	tholik	r. fr. tholk som i hds. är andr. fr. tholkit

Sid.	rad		
160	1	fafänglika r. fr.	fafänlika
—	17	vinlikast	» vinlikkast
—	24	skulle	» skullo
—	28	letar	» letat
161	13	kallandhe	» kalladhe
162	30	bud	» bu Likaså 169 23
163	14	fa uita	» fanita
166	5	swäria	» swäri
—	20	synnodaghen	» synnodahen
—	27	hungroghe	» hugroghe
167	24	pinom	» pinam
168	22	siälfuliande	» siälfuliade
169	14	äptedöme	» äpdöme
—	22	brinnandis	» brinnadis
172	7	medan är skrifvet m} samt an senare tillagdt med rödt black vid rubriceringen	
—	22	idhart r. fr.	idhrat
173	4	likama	» lilikama
175	31	lydh är i hds. ändr. fr.	lydha
179	25	äro insatt i stället för skal	
180	5	kränkkia r. fr.	krärnkkia
—	13	oatirhallelekit r. fr.	oatirhallekit
—	21	otolikin	» otalikin
—	24	af	» af af
184	6	miskunna insatt i stället för människio	
185	5	astundilsa r. fr.	astudilsa
187	11	högfärdh	» högfär
—	18	israels	» iraelis
—	27	swiklikin	» swiklikkin
188	8	öghon	» öghom
—	23	the	» them
189	1	ropfullum	» rofullum
190	5	dyljleka	» dyljkeka
191	1	hiordhina	» hiorhiordhina
—	24	tört	» sört
192	13	anduardhat	» anduardh
—	27	skylloghe	» sylloghe
193	17	wtthydhning	» wtthdhning
194	14	Annantid	» Annatid
—	15	hörsel	» hörle
—	28, 30	idhre har i hds. ett förkortningstecken, som i trycket lemnats utan afseende; liknande fall 248 11, 252 2	
195	18	gärninga r. fr.	gärniga
199	10	salugho	» salgho

Sid.	rad	
200	8	fortappilse <i>r. fr.</i> fordappilse
—	15	männene » menne
202	3	hafuandes tröst <i>r. fr.</i> hafuande ströst
—	6	vanärlighet <i>r. fr.</i> varnärlighet
—	24	rosadhe » ropadhe
—	28	<i>efter tionda är i hds. tillagdt, men här utelemnadt: giort</i>
203	3	anduardadhe <i>r. fr.</i> anduardhe
—	13	ofrukt- » ofruk-
—	24	hete » hete hete
—	17	mallösan » malösan <i>Liknande fall 205 29</i>
204	22	bodh » bödh
205	9	väfs » oc väfs
—	16	groft » gropt
206	2	dräpir » dräpin
—	17	idhis <i>tillagdt</i>
207	4	formannomen <i>tillskrifvet med mindre stil under raden</i>
—	7	öghon <i>r. fr.</i> öghom
—	22	ierusalem » isrlern
208	12	älskadho » älskädho
210	10	starkir » starkkir
211	2	mykleka » myklekka
—	18	asyn » asy
212	4	ieremias » ieromias
—	12	syndom » syndon
—	18	Hulkin » Hukkin
—	19	idhandhis » idhnadhis
213	21	brännande » brnnande
—	22	vtsläkte » ok vtsläkte
—	30	bundhna » budhna
214	10	herrom » herrarom
—	11	<i>at han skal står 2 gånger i hds.</i>
—	16	idhre <i>r. fr.</i> i idhre
215	6	klädhir <i>r. fr.</i> kklädhir
—	26	<i>är tillagdt</i>
217	5	<i>siäla är ett (onödigt?) tillägg i hds.</i>
—	22	<i>det 2:a ok r. fr.</i> ihs
—	29	afekära <i>r. fr.</i> afekara
219	12	syrghelikare <i>r. fr.</i> syrghekare
—	16	Vranghlik » Vraghlik
—	18	mangra » magra
220	1	aldre » äldre äldre
—	21	verate » vreste
221	12	är » at
—	20	<i>siin är i hds. andradt till sin (onödigt)</i>

Sid.	rad		
221	27	munnin <i>r. fr.</i> minnin	
223	20	frammarmer <i>r. fr.</i> framarme	
224	15	annarstadh » annarstath	
225	24	Fämta » Fänta	
—	29	asenin fallir <i>dubbelt i hds.</i>	
226	4	gärningom <i>r. fr.</i> gärningo	
—	8	ödhmyuktinna » ödhmyukttinna	
—	11	kirkioinen » kirkionnen	
—	17	Hulke » Hulkom	
—	18	thänkto » thiänkto	
—	23	manna » manna	
—	25	hafðhe » hafðho	
227	1	laghumen » laughumen	Likasð 235 16, 238 22
—	3	sniälllelika » sniälllika	
—	5	mangfallelika » mangfallika	
—	8	starklika » starlika	
—	23	talandhe » taladhe	
—	29	nidhírtrodhin » nidhírtrodhin	
228	16	vthydhilse » vthydhilse	
229	1	forma » forsama	
—	11	anselmus » anselimus	
230	1	vndirstandande » vndirstande	
—	14	som tillagði	
—	19	ond » oitb(?)	
—	21	älla » alla	
—	25	matir » mattir	
231	26	at utelemnadi efter paulus	
—	27	ok <i>r. fr.</i> ok oc	
—	30	swa at <i>r. fr.</i> swat	
232	10	moabbite <i>r. fr.</i> maabbite	
—	14	ok utelemnadi före tekna	
—	23	bátrín <i>r. fr.</i> batrin	
—	31	lofuadhan » lofuadhn hvári dh ár tillsatt i hds.	
233	12	Framledhis <i>r. fr.</i> Franledhis	
234	5	plykt <i>r. fr.</i> plyikt	
—	9	före stuntelikhet står i hds. stuntlikhet älla hvári staf- velsen stunt ár tillskrifven öfver två utplånade bok- stäfver	
235	2	känna <i>r. fr.</i> kärma	
—	24	höfdhinga » höfdhinnga	
—	—	vāspacianum <i>r. fr.</i> vaspacianum	
—	28	cristno » cirstno	
236	4	bröllöpin » börellöpin	

Sid.	rad	
236	11	bröllöpis <i>r. fr.</i> brodhlöpis <i>hvari bokstäfverna dh äro till-</i> <i>skrifna i st. f. något utplånadt</i>
—	12	iordherike <i>r. fr.</i> byjordherike <i>hvari iordh är tillsatt</i> <i>öfver det utplånade me</i>
—	19	ey utelemnadt <i>efter the</i>
—	20	ey tillagdt <i>efter the</i>
—	28, 30	optarmer <i>r. fr.</i> optarme <i>Likad 257 21</i>
237	12	fullelika <i>r. fr.</i> fullika
239	9	iordhinne » iordhane <i>som orätt är ändr. fr. iordhinne</i>
—	12	thet » thot
—	14	swa » swa swa
240	6	öghon » öghom
—	10	härre » hrära
—	14	folk » fokk
241	1	fädhir » fäfädhir
—	5	laghumän » laghmän
242	5	iärtékne » iättékne
243	8	fitmas » fitmans <i>(by utplånadt derefter)</i>
244	17	stenin » stennin
245	18	sins <i>(som är tillagdt i hds.) har ett obehörigt förkort-</i> <i>ningstecken</i>
—	19	Vsal siukdombir står i hds. <i>efter ärfuodhe r. 16 och</i> <i>är nedflyttadt hit</i>
246	9	iuimatto <i>r. fr.</i> iuimtto
247	5	skylloghir » slylloghir
—	30	thiänare » thiänaro
248	1	Herran » Herra
—	16	owirmer » owirfmer
—	21	<i>efter beddes står i hds. orätt: dagh</i>
—	27	konungum <i>har i hds. ett oriktigt förkortningstecken</i>
249	7	astundilse <i>r. fr.</i> astudilse
—	19	alt » alt alt
—	28	tilbyra » tilbyria
250	12	styngh » stygh
—	26	ok » i ok
—	29	härbärghadhin <i>r. fr.</i> härbghadhin
251	9	sinne <i>r. fr.</i> sinne
—	20	vpgiuit » vpguit
—	22	thrälsins » thärlsins
253	17	värlylika » värlika
254	14	hwar » hwan
—	16	Thiufuin » Thiufuin
255	12	det 1:a mannom <i>r. fr.</i> manom

Sid.	rad	
255	15	thäkkias <i>r. fr.</i> thiäkkas
—	21	oc <i>utelemnadt framför</i> fylgdhe
—	29	höfdhingans <i>har ett oriktigt förkortningstecken</i>
256	23	thunkt <i>r. fr.</i> thunknt
258	23, 24	Oc—synde <i>dubbelt skrifna i hds.</i>
—	26	miskund <i>r. fr.</i> miskud
—	27	kärlekir " kärkir
259	6	bortga " borga
—	10	grat " grrat
—	26	THesse " l Hesse
260	7	gudhelikom " gudhdhelikom
—	—	tekna " tekna
261	10	godha " gudha

Fragment.

1.

Förmodligen första söndagen i Fastan.

(Uteslutet i II s. 58; stor brist i I s. 92.)

— — — — —
telika oc maktogha ropit som waar söte herra 1
ihesus christus ropadhe a korseno m; gratanda
tarom, Thy sighir crisostomus at ondo andane
fly hwar the se gud; blod; oc pino aminne oc 5
anglane nalkas ther

Fiärdhe ande är lätinna, teknadhír m; the
qwinnonne som scriffuat är aff, at siukdoms anda
hafdhe adhirtan aar. oc war nidhírbögdh. oc gath
eyg vpseet i högdhena Hon hafdhe siukdoms 10
anda aff lāti tio aar, thy at hon fulkomnadhe ey
tio gud; budhordh m; gärningom och atta aar thy
at hon astundade ey alla árffuodhade til at faa
atta sálikhetir j himerike som är himerike til
atirlön for andelikin fatikdom, himerikis landh for 15
siáfflikheet, hughnadhír for graat, Al; söthma mätte
for rätwisa gärninga, gud; syyn for hiärtans ren-
lek, at kallas gu; son for fridhelikhet, himerikis
rikis ágho for rätwisonna värn Thy sighir seneca
Os bör altidh idhna os j nakre godhe konst, thy 20
at oidhin hughír thol oro oc omak, Oc är scriffwat,
at dröfdhir oc latir ande thörkar benin oc thy
skyndar han dödhin

- Fämpte är girinna ande hulkin som sighir
 Jak skal wara liughande ande j alra thera pro-
 2 phetanna mun som radha konung acab fara til
 striidh for wärld hedhir och goo; Hulkra radhe
 5 then konungir lydde ok thy wardh han j stridh-
 inne dräpin, Thanne sami giris ande drap ana-
 niam, thy ath han lögh for sinna giris skuld
 ahörande sancto petro Hulkom han sagde Hwi
 frestadhe diäffwllin thit hiarta at liugha for thöm
 10 hælgha anda, ey lögh thu mannom wtan gudhi
 oc ananias hörande thässe ord fiöl for hans fötir
 oc doo gånstan, Thanne onde ande wtkastas m;
 gud; fingir, som tekna gud; ordh, thy at swa som
 läkedombir görs m; fingrenom, swa är scriffwath.
 15 at ey yrte älla smörilse lakia siälena, wtan gud;
 ordh hulkit all thing lakir oc helar Hwadhan aff
 jacheus läktis som sagde Jak giffwir halfft mit
 god; fatikom oc sweek iak nokon orättelika honom
 sit affhändande, iak atirgiäldir honom tholik fyra,
 20 Siätte är drukkinskaps ande aff hulkom pro-
 phetin sighir, at drinkaranna herra blandadhe mit
 j egyptolande, som tekna thässa myrko wärldena
 hoffwd; gäld oc hiro anda ok egiptum willa fara.
 swasom drukkin man och spyande willir far, Thy
 25 sighir ysidorus, drukkinskapir födhir glömsko
 aff iwirflödhis dryk, drukkinskapin borttakir gud;
 3 nadh oc inledhir synde Han är blidhir diäfwl.
 söt etir, söt synd. Hulkin drukkinskapin hafwir
 han gör ey atenast syndh Wtan han är allir
 30 saman synd ok sighir augustinus, Drukkinskapin
 bort takir aminnit, sundirstänke sinnin. skände vnd-
 irstandilsin, vpwäkke sköran lusta, gör thöflande

tungo, Wanmaktar all godh thing, Rötir blodhit,
 minjska sinnet oc fordarwa alla helso, Thanne
 onde ande vtwrakx m; fasto, ok latinna ande
 som för är sakt aff m; gudhelikom bönom, Ok
 thetta diäfla könit som war herra sighir vtwrakx 5
 j engo andro,

Siwnde är skörlifnadens ande. Aff hulkom
 scriffwat är Skörlifnadens ande sweek thöm oc
 ey skulu the gifwa i sina thanka at the vm-
 wändins atir til sin herra gudh, thy at skör- 10
 lifnadens ande är j bland thöm oc the kändö eyg
 warn herra, Oc sighir bernardus, Skörlifnadhin
 är stuntir luste som eth öghnablik, forskullande
 äwerdelica besklikhet Han hatar liwsit, Astunda
 mörkith Råner allan manjsins hugh aff dygdhom 15
 Aff hulkom godhe thanka sliona, skålin myrkias
 och vndirstandilsin skändas. Andra synde smitta
 siälena, Skörlifnaden smitta badhe siäl oc licama
 oc fortapar oc dräpir siälena, swa som olofernes
 oc twe gamble skörlifnad; preste waro dräpne for 20 4
 sin sköra lusta Än thot the fingo ey fulkompna
 sina lusta j thy sinne, Oc sagdhe waar herra
 sancte birgitte. At här är eth diäfla kön j swerike
 elzlikit oc lughande. hulket som herras i druknom
 oc swalgh fullom, Oc annat är diäfwlslikit hulkit 25
 som äghir människionna siäl oc licama Oc tridhia
 är ledhare oc oqwåmelikare än annor hulkit vp-
 wåkke människiona til skörliffnadh. ämwäll mot
 naturlikom skipilsom, Thanne onde ande vtkastas
 m; idhruga oc scriptamala rök. Th; är teknat 30
 j scriptinne hwar som six at än fisksins hiarta
 deel lagdhir owir glödhogh koll wtälte hwarth

diäfla kön, fiskin simande j watneno tekna köt-
likx lusta älskara. Hulke sätiande ens sins hiärva
deel owir häluitis glödha räddogha. Oc *annan* til
himerikis glädhis astundan, vpuäkkias wtan iäff
5 til idhrugha oc scriptamall, bortkörande fran sik
diäfwllin m; thöm Swasom augustinus sighir. Wy
formaghom eyg at göra diäfflenom hwassare sorghe
alla wärkia. än nar wi läkiom wara synda saar
m; idhrogha oc scriptamalom.

- 10 Nw ther til at wi skulum wita huru granlika
diäfwllin scriffuar människionna synde, Tedhe
5 waar herra sancte birgitte huru diäfwllin frambar
ena stora book for hans dom fulla m; ens mans
syndom som dödhir war Oc sagdhe bokinna
15 nampn wara hans olydhno Oc at siw bökir
waro j the bokinne oc hwar bokin haffwir try
bladhit oc hwart bladhit mera än thusanda ordh oc
enkte thera minna oc somlik myklo flere, Domarin
swarade, sigh the bokinna nampn, thy ath än thot
20 iak weet all thing, tho wil iak at thu skalt tala
at andre skulu wita thin ilysko wilia oc min godh-
leek, Diäfwllin swarade

- Förste bokin är hans höghfärdh j hans sam-
witi, thy at han höghfärdhadis aff godho lifwirne.
25 hulkit han trodhe sik haffua batre än andra. Han
höghfärdadhis oc aff sinom vndirstandilsom oc
snällare samwiti än andre hafdho, Annat bladhit
war at han höghfärdadhis aff thy godje gudh hafdhe
honom länt, oc aff thiänarum oc aff klädhom och
30 aff mangom androm thingom, Tridhi war at han
höghfärdhadis aff sinna lima fäghrindh oc aff ärlike

släkt, oc aff sinom gärningom, oc i thässom threm
bladhom waro othalik ordh. swa som{thik är wäl
kunnoght,

Annor bokin war hans giri. Hon hafdhe try
bladh, Första war andelik giri, thy at han thänkte 5
ey sina synde wara swa tunga som sagdhis. oc
astundadhe himerikis rike äwerdhelika Hulkit eng- 6
om skal giffuas wtan fulkomlika renom, Annan-
tidh thy at han astundadhe meer j wärldenne än
widhir thorfftelikit war oc hans wili war til th; 10
ena at han matte vphöghia sit nampn oc sina
släkt oc at han skulde sina ärffuingia vpfostra
oc waldogha göra, Ey til thin hedhir wtan til
wärldeenna hedhir, Thridhia war at han girnadis
wärlð; hedhir oc at wara owir andra. Oc j thässom 15
threm som thik wäl kunnokt är ärw othalik ordh,
m; hulkom han röktadhe sik manna tykkio oc
afladhe wärl; goo;,

Thridhia bokin är affwnden. Hon hafwir try
bladh, Första war j hoghenom m; hulke han aff- 20
vnte thöm som mera goo; oc framgang haffdho
än han, Annat war at han thok aff affwndh thera
goo; som minna haffdho än han oc mera th; vidhir-
thorffto. Thridhia at han aff afwndh skadhadhe
sin iämcristin lönlika m; sinom radhom oc vp- 25
wäkte andra til tholik thing oppinbarlika,

Fiärdha bokin war hans nid;skapir j hulke
try bladh waro, Först at han war nid;skir i
hughenom, thy at han wilde ey androm raadh
gifwa aff thöm thingom som han wiste, huadhan 30
andre mattin hafwa takit hughnadh oc thrifnadh,

7 thänkiande swa m; sik Hwat nyttelikheet wardhír
 mik ther aff at iak giffwír thöm alla thöm th;
 radhit alla hwat atirlön wardhír mik af thy at
 iak hiälpír honom m; thy ordhe alla radhe. cc
 5 swa gik then widhirtorfftoghe dröfdhír fran hon-
 om. j engo holpin alla lårdhír. an thot han hafðne
 wäll maat hiälpa honom. Annat war at han vilde
 ey sätta missämianda. tha han hafðhe gitit th;
 giorth oc wilde ey hughna dröfdha tha han hafðhe
 10 formaat th; göra, Thridhia war hans nid;skapir
 j god;e, thy at han ängxladis at gifwa en päning
 for thit nampn oc gaff gärna hundradha for wärld-
 enna hedhír. Oc j thässom bladhom waro oände-
 lika mang ordh, swasom thik wäl är witrlikit,
 15 thy at thu weest all thing oc thu nödhgha mik
 at thala, thy at thu wilt androm hiälpa.

 Fämpta bokin är hans läti oc hon hafwír
 try bladh Först war han latir til at göra godha
 gärninga till thin hedhír oc till at fulkompna
 20 thin budhordh. oc thy for sins krops hwilo
 tappadhe han sin tima, thy at hans krops nytte-
 likhet oc luste war honom alra sötast oc kārast
 Annantidh war han latir j sinom thanka, thy at
 nar thin godhe ande sände j hans hiärta idhrugha
 8 25 alla nakor andelik vndirstandilsse. tha syntis hon-
 om th; mykit lankt wara, oc thy bortdrogh han
 sin hugh aff andelikom thanka oc all wärldenna
 glädhi syntis honom lustelik oc söt. Thridhia-
 tidh war han latir j sinom mun til gudhelica
 30 böna oc til at thala nakat til thin hedhír oc
 annars gaghn oc nyttelikhet oc war ömmit hetir

oc brännande till squalrut ordh oc sköör. Än
huru mang ordh oc huru othalik thässe try
bladh hafdho th; är thik ensampnom kunnokt,

Siätte bokin war hans wredhe hon hafdhe
try bladh, Första war ath han wredhgadhis sinom
iämcristne aff thöm thingom som honom waro.
Annat at han skadhadhe sin iämcristin aff sinne
wredhe, öpta afftakande honom hans goo. Tridhia
at han dröfdhe sin iämcristin aff wredhe,

Siunde bokin är hans köt; luste haffuande
try bladh. Första är at han wanskiplika rördhe
sina naturlika limi til oquämelikin lusta, thy at
än thot han war giptir och hafdhe ey andra quinno
än sina eghna hustru. tho m; oqwämelikom om-
fämnlsom oc skörom ordhom oc androm obliugh-
om athäffuom fulkomnadhe han sin lusta m; oquäme-
like matto, Annat war at han war mykit squal-
ruttir, retande ey atenast sina eghna hustru. Wtan

(Slutet felar.)

Rättelse gjord af utgifvaren.

Sid. 276 rad 11 oc uteslutet mellan ord och föl

2.

Andra söndagen i Fastan.

(Uteslutet i II s. 60; stor brist i I s. 92.)

1 at bannara skulu ey agha hymerikis rike, Oc ar
 scriffuat at munnen som liughir dräpir siälana
 oc liughara dell skal wara j hálutis sio. hulkin
 brinnande ar m; eldh oc brännesten, oc thy ar
 5 ey got at taka gud; sona brödh, som ar hans
 signadhe licame oc giffwa tholkom hundom. Oc
 thy wtelykkias the aff himerike, som scriffuat ar
 at wtan himerike skulu hunda wara, oc man-
 drapara oc affgudha dyrkara. Ok hwar than som
 10 älska oc gör lyghn,

Fiardhatidh ar märkiande at apostlane ey
 bidhne badho for quinnonne j hulko os giffs
 vndirstanda at halghe män bidhia kärlika for os.
 Som bernardus scriffuar aff enom halghom man
 15 sighiande. Thanne halghe mannin nar han lifdhe,
 tha miskunnadhe han syndoghom oc badh for
 thöm. Än nw bidhir han swa myklo meer huru
 myklo sannelikare han weet wara ysäldh, thy at
 himerike i hulkit han ar intakin vmskipte ey
 20 wtan ökte hans kärlek. Oc ar scriffuat, at jere-
 mias propheta bidhir mykit for folkeno Oc tedhis
 sancte birgitte mangom sinnom huru iomfru maria
 oc allir hymerikis moghe badho opta fore synd-

oghom. Oc huru the wāndo sik fra thōm som for-
 dōmas skulde, thy at the waro owārdoghe at
 niwta thera bōne, Ey hōre oc gudh thōm som 2
 bidhia for hārdsko[ful]lom, Wtan the omwāndin
 [sin] wilia til gudh. Ok thy sagdhe han til jere- 5
 miam prophetam. Bidh ey for thesso afgudha
 folke. oc thak ey loff ālla bōn for thōm, thy at
 iak skall eyg hōra thic,

Fāmtatidh ār mārkiande, at ihesus dwalde
 at swara hānne, fōrst ther till ath hānna astundan 10
 skulde thās meer vptāndas, Thy at som gregorius
 sighir. Hālagh astundilse waxa aff bidhande dualu.
 Oc vanskas the aff bidhan ālla dualu, tha waro
 the ey astundilse, Ok sighir augustinus Nar gudh
 gifwir stundom seent, prōfwar han os sina gaffuo 15
 godha wara oc nekar os ey thōm, lānge astundadh
 thing takas oc faas sōtelikare, oc rasklika giffwin
 aktas litith. Gudh gōmer th; i himerike, th; han
 wil ey rasklika gifwa. at thu skuli nima hōghe-
 lica astunda hōghelik oc stoor thing, Annantidh 20
 at hānna ōdhmiukt oc stadhugheet skulde tees,
 thy at hoon forsmadh oc liknadh hundom lāt eyg
 aff sinne bōōn. For hulkit gregorius sighir, Jn-
 fōrdh smālikhet prōffuar hulkin huar skylis i sik,
 Oc thy fulkomnadh is j hānne th; scriptin sighir, 25
 ōdhmiukt; man; bōn gaar ginom skyn, ok hughnas
 ey fōr ān hon nalkas gudhi. oc gaar ey bort fōr
 ān hōgxte gudh skodha hona Och waar herra 3
 skall ey fārka [sik fr]jaan hānne, Thridhiatidh ath
 os skulde gifwas stadhughet; āptedōme j bōnom 30
 Hwadhan aff crisostomus sighir, O huru mykit
 gudhlica bōna stadhelikheet dughir Thy at th;

som apostlane fingo ey bidhiande for hanne, th;
 fik hon m; sinna böna stadhelikhet, Och thy giff
 os aptedöme, at wi skulum siälffue mykit oc mykit
 stadhelica oc hetelika oc trättelica bedhas wara
 5 siäla helso Som war herra manar os sighiande
 Wakin aa gudhelikom bönom j huariom tima Oc
 ar scriffwat at apostlane waro enhoghlika stadh-
 lika blifwande j gudhelikom bönom, m; maria
 ihesu modhir, j thöm timanom som gudh sände
 10 thöm sin hälgha anda, thy sighir bernardus Thu
 skalt wita at diäfwllin särlika sätir forsaat stadh-
 ugho framhalleno, thy ath han weet at the en-
 sampna dygdhin forskullar krono aff gudhi, Och
 sighir augustinus, stadhugt framhald är stoor gud;
 15 gaffwa, m; hulke alla andra nadhe oc gaffuo
 stadhfastas Hulka waar söte gudh wärdhoghis
 swa i os kärlika stadhfasta at wi maghin m;
 honom äwärdhelika säle wardha Amen

Thridhia sunnadaghen i fastonne.

(Se II s. 60; jfr I s. 92.)

20 **E**n man kom for jhesum, som qualdis aff diäflen-
 4 om oc war badhe blindir oc dumbe. oc ihesus gaff
 honom badhe syn oc maal. oc allir almoghin
 vndradhe oc sagdhe jhesum wara gud; son. Än
 pharisei sagdho han vtkasta diäfflana j diäffa
 25 höffdhingans makt. som kalladhis belzebub, Jhesus
 witande thera thanka sagde thöm, Hwart thät
 rike j hulko hwar är moth androm ödhelägx rask-
 lika, Oc hwar stadhir och hws sundirskipt i sik,

swa ath hwar kiffwa mot androm skall ey staa
j fridhi, Swa om diäfflane kiffwa mällan siin,
swa at hwar vtkasta annan. huru skall tha thera
rike staa. Hulkit engaledhis ar sant, Nu mädhan
i sighin at iak vtkasta diäfflana j diäfla höffdh- 5
ingans makth. J hwars makt vtkasta tha idhre
syni thöm. som waro exorciste. Hulke som til
gud; namps akallan vt wraka diäfflana, Thy skulu
the wardha idhre domara, thy at the giffua gud;
nampne hedhir ffor diäflanna vtkastilse. Oc i 10
sighin at iak vtkasta diäflana i diäfla höfdhingans
makt. Thy mädhan iak vtälte diäfwllin j mins
hälgha anda makth skal gud; rike komma idhir
som a mik troin. hulkit j maghin vndirsta aff thy.
at iak swa fordarffua diäffwlsins rike, Thy at 15
engin forma at ingaa i sins starka — — — —
— — — (fortsättningen felar; se II s. 61 r. 2) — — —
— — —

Midfasto söndag.

(Se I s. 98 r. 8; uteslutet i II s. 63.)

kamanom, m; almosom aff sino godþe oc fulkompna 5
 swa scriptinna budhord som sikhir, at manniskian
 skal pinas om the samo thing wim hulkin hon 20
 syndar, Ok sikhir war herra syndoghom, thu
 skalt ata thit broðh j dröwilsom oc driikka rasklika
 thit wathn m; graat oc sokkan oc ther m; fult göra
 for kräselika aato oc langa bordh satu oc drykkio
 Oc swa arfuodhande til thinna synda bätting apte 25
 gud; budhi ata thit broðh i thins anlitis sweet

Annat bröðhit är almoso oc godhgärninga
 til wara synda bättring oc dygdha aßling, til hulka
 waar herra manar os sighiande, bryth hungrogh-
 om thit brödh oc inleedh widirtorfftogha oc hungr-
 5 ogha oc waghfaranda j thit hws, klädh nakin man.
 nar thu see han. Oc är scriffuat at watnit vt-
 släkke brinnande eld oc almosan staar mot syndom.
 oc gudh hænna skodhare skal atirgälla nadh thöm
 som hona göra oc minnis a han ther äptir oc han
 10 skal finna äwärdhelikx liiffs fästo j dödjens tima
 falle, oc är scriffwat Hulkin som raskir är til
 miskunna gärninga skal wälsighnas j folkeno Thy
 at han gaff fatikom aff sino brödhe, Oc thy the
 som rensa sik aff syndom oc klädha sik m; dygdh-
 15 om the ärw aff gud; miskundh nakraledh rede
 til at taka

thridhia bröðhit som är wars söta herra ihesu
 christi wälsignadhe licame Aff hulko brödhe han
 6 siälffwir sighir. Jak är liffwande brödh som nidhir-
 20 foor aff hymerike Hulkin som wärdhelika ätir aff
 thy brödheno han skall liffwa äwärdhelika, Ok th;
 bröðhit som iak giffwir är mit köt for wärlidenna
 liiff, Th; wälsignadha bröðhit, som scriffuat är
 hafwir i sik allan lusta ok allan sötelikhet; smak,
 25 Thy bör cristne siäll thänkia huru thetta hälaghasta
 bröðhit, som sannelika är wars herra ihesu christi
 licame war thorskin tha han war swa grymelica
 flängdhir at kötit sundirreeffs oc bortdrogx m;
 flängiomen, swa at riffa benin bar syntos oc hurw
 30 han war malin tha han war draghin, slaghin,
 skutin, häddir, sputtadhir, sarghadhir, näktadhir,

m; thorn kronadhír vndír omildha manna fótir
trodhin for wara syndír oc ond;sko, Han war
oc bakadhír oc stektir a kórsseno, nar wärkin aff
allom sarghadha limomen oc sinomen ingik til
hiärtat, hulkit fárskast oc helilikast war oc mödde 5
th; m; orolikom wärk oc pino oc wtgik atir aff
hiärtano i sarghadho limina oc lāngde swa död;sin
wärkia m; besklikhet, Oc thy apte sancti pauli
radhe próffue hwar mǎnniskia sik sialffua hwat
hon āghír gudhi atirgǎlla for hans sara pino oc 10
andra godhgärninga oc huru renlika hon hafwir
gömpit sit lifwirne nar hon wil nalkas hans aldra
renasta licama, Oc āti swa [aff] thy brödheno 7
som sannelica är [gud;] licame, Thy at hulkin
som [th; atir] owärdhelica atir sik [fordömlsa] dom 15
han skal fordö[mas m; iud]a forradhara,

Nw [nar wi ha]ffwm wara synde bā[trat oc]
gud; hālagha licama [takit] tha widhírtorffuom
wi [fiārd]ha brödhit som är thās [hālg]ha anda
styrkx gaaffwa [til at] stadhelica blifua j go[dho] Aff 20
hulko prophetin sighir, [Bröd]hit stadhfāste man;ins
[hiārtā], Thetta brödhit aat [elias] propheta oc gik
sidhan fy[retig]hi dagha oc fyretighi [nättir] i thās
styrk till gud; [stadh?] som hetír oreb, oc ty[dhir
s]wa mykit som bordh ālla [] bārg, oc tekna 25
himerike [hwar?] ālla āta āngla hugnad; [brödh]
m; āwärdelikom söthma oc []de kārlek, Swa
mǎnnis[kian] styrkt m; gud; licama [oc thās] hālg]ha
anda nadhom [wtan?] skade gangit owir wārldenna
wadha til himerikis rike, Thetta brödhit giffwir 30
godhan wilia, Thy sighír war herra, Swa som
licamlikit brödh styrkír oc giffwir sinomen oc

adhromen allum styrk, Swa styrkir ren wili, nar
 mannen wil enkte wtan th; gudhi tilhörer oc
 árffuodha enkte wtan til gud; hedhir, oc astunda
 8 m; alle astundan wtgaa aff wärldenne oc wara m;
 5 gudhi, Thanne wili styrke mannen j godho, öke
 gud; alskogha oc gör honom wärldena ledha,
 Styrke tholimodh oc hopp til at faa himerikis äro,
 swa at mannen wmfäghna all tilkomande thing
 gladhelika,

10 Fämpla är himerikis hughnad; brödh, til hulkit
 war herra kallar os sighiande, Komin oc ätin mith
 brödh oc drikkinn th; wiin iak hafwir blandat idhir,
 som är othalikin söthme oc wndirlikin, m; hulkom
 iak skal vpfylla mina wenir, swa at the skulu enkte
 15 astunda wtan mik, enkte widhirtorffwa wtan mik
 j hulkom alt got är, Thetta godha skulu mine
 owini aldreggh smaka, vtan som scriffuat är the
 skulu äta omildhet; brödh, Th; är thola wärd-
 skyllogha pinor for omildhet; gärninga, hulka thöm
 20 waro söta. Hwadhan aff scriffuat är, lyghnenna
 brödh som är synden är mannomen sööt Oc ther
 äpte skal hans munder vpfyllas m; brännande steen.
 Syndoghe driikka ok här wranglikhet; wiin, gör-
 ande wranga gärninga Oc thy skal hälwitis draka
 25 galle wara thera wiin, Oc stikil orma oläkelik; etir
 oc thy här a mot kalla war herra sin win til
 himerikis krassa sighiande, kom hiit oc äät mit
 brödh — — — — —

— — — — (fortsättningen felar; jfr I s. 100) — — — —
 — — — — —

3.

Tjugondeffjerde söndagen efter Trinitatis.

(Se II s. 258 r. 29.)

— — — — —
 milsinna dorum an thokis han thādhan wın han 1
 ropadhe til gudh m; wilia at bātra sina synde,

Fiārdha ār at jhesus bōdh thōm wtgaa som
 ther sungo grōtelikin sang, som judhanna sidh- 5
 uānia war at sionga iwir dōdhom [ther til skip-
 adhom andbud]hum oc fore a[t somlike vāndo] sik
 thāt til glādhi th; som for sorgh skuldh war bōriat,
 bōdh ihesus thōm bortga oc for thy at iwir dōdh-
 om ār hāllir gratande ān i fanyttom sang glādhi- 10
 iandis Thy sikhir jacobus apostolus thōm som j
 tholkom thingom glādhias Warin saloghe oc gratin
 idhra synde at idhart fanytta lōghe skuli vm-
 wāndas i graat Oc idhur glādhi i sukkan Oc
 haffwin j aminne at dōdth mānniskia sikhir som 15
 scriffuat ār til liffuanda mānniskio Min; a min
 dom thy at swa skal oc thin dombir wardha, mik
 i gaar oc thik j dagh, lāt thy thit aminne huilas
 j dōd; man; huilo hāllir gratande thina synde ān
 fanytlīka glādhīandis 20

Fāmpa ār at ihesus bōdh glamande almogha
 folkeno wtgaa mādhan han vpreste dōdha mānn-
 iskiona, ther til thekn at hulkin som astunda at
 vpresas aff siālinna dōdh skal skilia sik fra syndogx

mogha vmgangilsom. * Swa giordhe prophetin
 som sagdhe Jak fiärkadhe mik flyande fra synda
 tilfallom oc iak bleff i ödemarkinne oc iak
 bidhadhe gudh hulkin mik giordhe helan Thy
 2 5 sagdhe ihesus sinom kännesuenom komin enlika
 j ödhnena oc ödhelagd[om stadh] aff allom wärld-
 likom - - - huilins ther Oc sighir - - - (5 rader fela)

Siatta är at ihesus thok m; si[k tha han
 v]preste smamöna petrum o[c jaco]bum oc jo-
 10 hannem oc hänner fadh[ir oc modhor], Thässa fäm
 persone [thydha] fäm thing widhirtorfftelik sy[nd-
 ogh män]niskio nar hon astunda [at skiljas aff
 andelikom dödh som är syndinna] widhirkänna,
 syndinna idhrughe, syndanna widhiringa, godh
 15 forakt at bättra syndena oc dödsins aminne,

Petrus tydhir kännande oc tekna synda widhir-
 kännan Hulkin sialinne är först widhirtorfftelikin
 til helso Huadhan aff bernardus sighir Tilbör at
 iak skuli ranzaka mi[k i] sannind oc at iak skuli
 20 widhirkän[nas] huru fwl, nidhirs-kridhelikin oc
 ostadhughir iak är Oc nar iak kännis widhir
 alla mina ysäld är mik widhirtorfftelikit at iak
 skuli tilludha gudhi som mik skapadhe Wtan
 huilkin iak enkte är oc iak forma enkte göra Oc
 25 for thy at iak syndadhe oc bortgik fr[an hon]om [tha]
 ma iak ey atirkomma til hans wtan m; rätte synda
 widhirga[ngo] Swa atirkomo the som sagdho O
 3 herra gudh wi widhirkännomps wara omildhetir
 oc wara [- - wr]anglikhetir thy at wi sy[ndadhom]
 30 mote] thik

* Här utelemnar hds. A 27 hela fortsättningen; se II s. 259

Johannes tydhir nadh - - - oc thekna synda id
 — — — — — (5 rader fela) — — — — —
 petrus apostolus sighir, görin [idhr?]a plikt til
 idhra synda [forlatilse at] i skulin taka thäs
 hælgha [anda lydh]no

Jacobus tydhir darare [människian?] dara 5
 diäfwllin mædh thy [at hon scr]ipta sik rättelika
 for sina [synda Hw]adhan aff augustinus sighir
 nar w[i rög]hiom os giffwom wi gudhi äro Vm
 hulkin waar siäl atir liffnadhi Oc wm wi th; görom
 findir owinin ängin röghilse mot os for gud; dom 10
 Oc sighir johannes apostolus Wm wi widhiringom
 wara synde är gudh troin a[t han] skuli forlata os
 wara synda [oc re]nsa os aff huarre smitto

Wm fa[dh]lorin theknas godh forakt aff
 hulke godhgärning födhis swasom son aff fadhör 15
 Huadhan aff paulus sighir Wi witum at thöm
 som älska gudh göras all thing til godho Hulke
 äpte godhra gärninga forakt äru kalladhe helagh
 Än wm aktin är wrang wrängias alla gärningana
 Huadhan aff war herra sighir [människionne] Wm 20
 thin wili oc girnilsa akt är wrang smittas alla andra
 dygdhe oc mistäkkias mik Oc ämwäl wm ondan
 wilia Wtan han rättis m; idhrugha Ware thu 4
 wärdhogh at antwardhas diäfwlsins herradöme än
 thot wilin ey fränginge i fulkomna gärning, 25

Modhorin tekna dödsins aminne thy at swa
 som barnit gömis j modhirliffwe til sin fö[dho time
 swa skulu oc] alle kroppane [- - - -]he vpsta aff
 dödh a domadagh oc swasom barnsins föd;lo stund
 är modhorinne owis, swa är flästum dödsins time 30

owis Thy sighir scriptin, thunkt wk iwir alla
 adams syni aff thera wtgangx dagh aff modhir
 liffwe alt til thera griffa alla iordhilsa dagh i
 iordhena som aldra modhir ar Oc sighir ber-
 5 nardus wist ar at thu skalt döð. Wtan owist ar
 naar alla huar alla huru döðhin bidhar thik huar
 stadh, thy wm thu ast sniällir bidha oc thu huarn
 stadh han wäl liffuande Oc manar scriptin sigh-
 iande Min; aa thin yttarsta tima oc thu skalt
 10 aldre synda.

Siunda ar the frägdhin at ihesus hafðhe vp-
 rest döðha människiona wtgik j alt th; landit j
 hulko os giffs wndirstanda at wi skulum til gudh
 hedhir oppinbara hans vndirliko gärninga Huadhan
 15 aff hâlaghir ângil sagðhe til nakra m; hulkom gudh
 hafðhe giort vndirlik thing Walsighnin himna gudh
 oc widhirgangin han for allom liffuandom mann-
 om, thy at han giordhe m; idhir sina miskund.
 5 thy at got ar at [lâra vndhirsta?] lönlik thingh
 20 Än hedhirlik[are ar] at oppinbara oc wi[dhirganga
 - - - -] gärninga

Framledhis [ar märkiande] at thasse quinna
 hul[kin - - - -] ihesus heladhe - - - (3 rader fela)
 - - - - - thik hela [Oc thly sighir [prophetin O]
 25 herra gudh [mina] öghon skodha [äro]na Aff tronne
 sighir augustinus Enge äru mere rikedom, enkte
 mere liggiande faä, engin mere hedhir än cristna
 manna rät tro, thy at throon hela syndogha, lyse
 blinda, läke siuka, döpe til cristindom, gör rät-
 30 wisa, gudhi fultrona, vprättir thöm som synda
 angir hafua, styrke rätwisa, krona martyres oc

göme iomfrur, ankior och hionalagh j renlekk
stadhga. Tron wighe oc skipa klärka oc präste,
tilredhe himerikis rike, skiptir siälomen äwärdhe-
likit arff m; anglomen, swa som siälffwir ihesus
lofuar sighiande, Människionar skulu wara iämpna 5
gud; anglom.

Annat war at hon blygdhis for sin siwkdom
oc thy tordhe hon ey synas framan fore ihesu
öghom Vtan gik bak til oc hannadhe hans klädhe
Sua skal syndoghír man blyghias for sina synde, 10
thy at som scriffuat är Blygdh for syndena är
tilledhande äro oc nadhe Än thy är wär än
thot mange äru skämmelike aff sinom syndom, tho
blyghias the ey Aff hulkom prophetin sighír The 6
ärw skände thy at the giordho ledha oc skämmelika 15
synde The skämmas ey m; skam i sik oc kunno eyg
b[lyghias thy] s[ku]llu the falla m; them [fordömdom
j] dödh oc pino [j t]hera sökilsa tima Oc sighír war
herra [til sal]oghe siäl, thik är wordhit almanningx
quinno [lukte] oc tho wilde thu ey blyghias 20

Thridhia är at hon ödhmiukadhe sik mykit,
ey thorande hanna ihesu licama wtan hans klädhis
fold, thy at hon hafdhe wanlika hört at scriptin
sighír, ödhmiuka storlika thin anda thy at war
herra är höghelikin och skodha ödhmiuk thing oc 25
kännir höghfardhugh thing längdan til Ther iwir
sighír augustinus Gudh skodhar ödhmiuka sua
som sik när at han skuli thöm wphöghia Än
höghfardo[gha] känne han swasom lankt fra sik
[at han] skuli thöm nidhír trykkia 30

[Oc ar] märkiande at ihesus helande thassa
 [quin]no giordhe thry thing, Först omw[an]de han
 sik til hænna j hulko hans n[ad]hå tilsyn märkis
 Aff hulke kirkk[ian] sighir j sinom sang Gud; nadh
 5 oc miskund ar til hans hælgha män oc hans til-
 syn til hans wtwalda män oc manar han synd-
 ogha omwändas til siin oc loffwar sik wilia vm-
 uändas til thera sighiande. Wmuändin [idhir] til
 min oc iak skal atir omwän[das till] idhar Atir
 10 omwänt thik syndogh oc ginwärdhogh siäl oc iak
 [skal] ey borth wända mit anlite fra thik, thy at iak
 7 ar hælagh [oc iak skal ey äwer]dhelika wredhghas
 thöm som sik wilia bätra

Annat war at han badh hona trösta, for
 15 hulkit han matte sighia hænne th; scriffuat ar
 Thin [siäl skal - - - s]ik til helso, [thy] at thu
 hafd[he tröst a] mik Thy s[om] prophetin sighir
 Valsignadhir wari then man som tröstir a warn
 herra oc war herra skal wara hans tröst Oc sighir
 20 johannes apostolus at om wart hi[erta] awitir os ey
 aff synda wilia tha haffwom wi tröst til gudh at
 huat som hælþt wi bedhoms th; skulum wi taka
 aff honom, thy at wi gömom hans budhordh oc
 görom the thing som thäk äru for honum Oc
 25 sighir war herra Hulkin som thröst hafwir til
 mik idhnande godha gärninga äpte sinne makt
 han skal arffua himerikis land oc ägha mit hæl-
 agha biärg

Thridhia war at ihesus kalladhe hona d[ottir]
 30 silghiane at hænna tro giordhe hona [hela] son
 prophetin sighir war herra ar när [thöm] som haffua

dröfft hiarta oc for then skuld at thässe quinna
 var j siwkdoms dröfuilsom, thy kalladhe jhesus
 hona dottir Huadhan aff han bödh sancte birgitte
 at sighia Nar thik komma wärl; dröffuilse skalt
 thu sighia Walsignadhir wari thu min gudh hulkin 5
 mik latir dröffuas, thy at om dröfwilse forstar iak
 at iak är thin dottir, thy at thu latir mik dröffuas
 j thässe wärldh ther til at thu w[ilt be]wara mik j
 andre wärld, Thy bidhir iak thik at thu giff
 mik thulimodh [oc] styrk at thola. Throon giordhe 10
 thässa quinnos hela thy at hon trolika, gik til sannan
 helara ihesum For hulkit paulus sighir. gang - - 8
 - - - nan til gudh tilbör at tro O[c sighir] läst-
 inna vtthydhilse at thässe q[ui]nnan - - - -] oc
 sagdhe sik skula - - - hannande ihesu klädh - - - 15
 - - - - - (2½ rad fela) - - - - -
 [til hulkit alþualloghir gudh wärdol]ghis os ledha
 Amen

Dominica [xx]v (Se sid. 259: 23.)

Naar ihesus ha[ff]dhe] vplypt siin öghon &c
 Leta ewangelium vm midhfasto sunnadaghin 20

¶ Thässe hálgha läst som j dagh war läsin
 war oc läsin aa midhfasto sunnadagh Oc i them
 stadhenom äru oc annor vttydhilsse scriffuadh aff
 hænne än här scriffuas Än här är först märkiande
 at mykit gräs alla höö war j them stadh huar 25
 ihesus födde thässe fäm thusand, ther til thekn at
 allir köt; luste skal wara wisnadhír som höö i
 thöm som astunda at födhas oc andelika widhir-
 quekias m; gudhelikom kännedom hulkin som

Jesu pino historia (Passio Domini)

finnes i oafslutad afskrift på Upsala Universitets-bibliotek, codex n. 19 i quart, enl. Benzeli katalog; ett tjockt samlingsband med hvarjehanda innehåll på Latin. Det i fråga varande stycket, det enda på Svenska, upptager bladen 115—122 och en half rad på 123, samt är skrifvet vid medlet af 1400-talet. Det öfverensstämmer så nära med texten här framför, sid. 5—27, att endast följande skiljaktigheter må anföras.

Sid.	rad	
5	16	mädher för m}
—	24	sälde » salde
—	26	taghi; » fangid}
6	3	som ok är för ok
—	26	thöm mannenom för them manne
7	19	sagdhe för vtthydde
—	21	äro » arff
—	28	alder rän för reen
8	10	giordh mellan för mälan
—	14	i bland för i
—	—	ytherste oc tillkommer framför yngste
—	18	skal skippa för skipa
—	19	skipadhe tillkommer framför mik
—	22	kallas för kalladhes
9	2	aff dödh tillkommer efter vpstaar
—	11	men för mädhan
10	3	twnggh » thyngd
—	5	giuande oos för gratande. os
11	18	meer än tillkommer efter nu
—	19	hiälp oc tillkommer framför värn
12	2	flyddo för fludho
—	8	ihesum » han
—	14	thöm tillkommer efter sagdhe
—	17	war för bär
13	4	alsualdox för wald}
—	20	ok tillkommer framför een
—	24	kona för quinna
—	30	war » sigx vara
—	31	tok petrus til för tilböriadhe petrus

Sid.	rad	
15	6	mannin <i>för</i> man
—	11	herodis » iudha
—	12	landhe » valde
16	25	lösan » hafwa
—	27	tha » som
17	21	sagdo » swaradho <i>Item r. 29</i>
—	29	lösa » lata lösan
18	12—14	<i>dessä 3 rader fela</i>
—	30	dagha <i>tillkommer efter the hvaremot i then tima utelemnäs</i>
20	15	tima <i>för</i> pino
—	22	myrker » mörk
22	6	grauena » granlika
—	17	fran grauena dör <i>för</i> ofwir — lagdhir
—	20	liong <i>för</i> lyghno
—	22	vppa » ofwir
24	11	vidher hans graff ok funno äy hans likama vtan sagdho sik
		haua set ängla vidh hans graff <i>för</i> vidh grafwena hans
25	8	bland <i>utelemnäs</i>

Med 27:de sidans 13:e rad slutar denna uppteckning.

Utlægningen af tio Guds bud

är afven upptecknad i Kongl. Bibliotekets pergament-handskrift med gammal signatur (Antiquitets Arkivets) A 33, epalt 42—65. Början i denna afskrift, från 1400-talets midt, må här meddelas jemte läsarter för det öfriga.

Scriwat är j lästinne Mat. xix

42

EN man sporde wan herra ihesum ohrstum sighiande hwat goth skal iak göra ther til at iak matte fa äwärdelikit liiff War herra swarade. göm budhordhin vm thu vilt inga j lifwit j hyme-rike Ok sagdhe war herra sancte byrgitta jn fine vi libri reuelacionum At budhordhin äru vidhírtorftelikin the människio som astundar at koma til äwärdelikit liiff Thy at vtan människian göme gudþ budhordh kombir hon ey til äwärdhelika helso vm hon hawír kennefadhír ok tima til ath nima them Ok sighír sanctus paulus primo cor. xiiii Jak scriwar idhír at wars herra äru budh- 48 ordhin Hulkin som them ey weth ther til ath han matte faa vita them ok fölgia ok fulkompna them, Han skal ey vitas af gudhi til godha löna. som ey göme gudþ budhordh

¶ Nw är märkiande at gudþ budhordh äru x Hulkin siälfwír gudh skreff j twa sten tafflor ok andwardade sinom propheta moysi Ok the x budhordhin äru alla lagha grundual j hulkom gudh sighír hwarie enne människio swa Thu skalt ey hafwa andra gudha for mik Nämpon ey thins gudþ nampon fafängelika, Halt hálgha dagha hálagha, Hedhra fadhír ok modhír, Dräp ey thin iämeristin, Liiff ey skörlika, gör ey tiwfnadh ällir stöldh, Bär ey fals vitne moth thinom iämeristne, Thu skalt ey girnas annars hustru Ok ey nokot hans thingh

Första budhordhit är at thu skalt ey hafwa andra gudhi for mik J thy budhordheno som sanctus augustinus sighír ffor biwdþ al af-gudha dyrkan som är hedhna manna idhna ok alla diäffa sameät 44 som är trulkarla ok trolkonor ok koklara idhna j lifwiom ällir galdrom ällir spadhom ällir j thy at the bortwända likamlika synina af sinom naturlikom kraptom Thy ath j tholikom thingom gife then hedhír skapadhom thingom som skulle gifwas skaparenom Ok ffor thy at tholik thingh idhnas for likamlika vild Thy älskas

skapadho thinghin meer än skaparin moth gudþ budhordhe som sighthir luc. x Thu skalt älska thin gudh af allo thino hiarta ok aff alle thinne siäl. ok aff allom thinom kraptom ok af allom thinom hugh ok aminnilse Thy synda the mote thesso budhordheno ok dyrka affgudh som meer älska wärldþ hedhír älla gooþ ällir likamlikin lusta än gudh Thy at som sanctus augustinus sighthir Mannin dyrkar thþ thingh som han mäst älskar Ok aff afgudha dyrkarom star scriwat Apoc. xiiii Ath the skula pinas j
 45 eld ok brännestens logha Ok thera pino rökir skal äwærdhelika vpfara ok thera luttir skal wara j brännande sio mþ eld ok brännestens logha hulkit som är háluitis dödhír äptir likamans dödh Thy forbiwdþ j thesso budhordheno gudþ wanhedhír Ok biwdþ at ödmuklika hedhra hans höxsta wald ok älska han owir al thingh Jeroboam konungir syndade ok dyrkadhe afgudh moth thesso gudþ budhordhe Ok som scriwat är han do mþ ondom dödh ok alt thþ som manköns war j hans af kömpdh ok af födho. ok hunda ok fugla ato ok slito thera dödhö kroppa Swa skulu diäfla slita thera siäla som forsma gudþ budhordh Thy at som scriwat är libro regum celesti lvj Alle gudþ apostoli skulu döma them til for tappilse

¶ Acab konungir ok hans drotning jeþabel dyrkadho ok afgudh moth thesso gudþ budhordhe iii regum xxi & xxij Ok for thy wardh han skuttin til döðþ j stridh ok hans siwtighi syni alle j
 46 sändir halþ hugne ok hans släkt mästa deel mþ drap fordärwath ok af hundom vp ätin ok slitin Ok hans drotning ginom eth windöggha vt skutin. ok af hesta fotom nidhír trudhin ok af hundom vp ätin. som scriwat är j konunga bokomin iij regum ix

Sid. rad

165 11 ok for biwdþ at neka sannindena *tillkommer före* ok

— 13 skäl ällir sak

— 16, 17 neke ey *för* skal ey neka

— 18 vitande *utelemnas*

— 19 fals är ällir *tillägges före* iäfwogt

— 20 sandir ällir fals

— 22 gudhi *för* gudþ

— 25 trem *för* twäm j *för* for

— 26 Sidhan *för* swa for

— — *efter swär tillkommer* Sidhan j thy at han gifwir androm ont äptirdöme

166 14 wälsignado

— 16 ok bedröfdhis *tillkommer före* af

— 18 ok for thy doo han badhe ysald ok armbir *för* mþ valom dödh

- Sid. rad
- 166 20 Th} är at thu skalt hælghau balda sunnedaghin till-
 — 27 hugswalande bedröfdha |kommer före ok
 — 30 stadhugt för siäft
- 167 4 mina gærninga ok
 — 6 bära för bättra
 — 8 hanterin ey allir tillkommer före bärin
 — 13 vpbränna för vpswælgha
 — 21 drikkenskap ok käte
 — 22 Til them som swa göra för tholkom
 — 27 skop för skodha
- 168 7 vslom dödh
 — 14 wyrdningh ok wælgærninga
 — 20 j godho ok görin them wyrdningh tillkommer före oc
 — 26 gud} skipan Ok the som staa mote gudhi afa för
 — 27 höre ok lydhir |gudhi ok afa
 — 28 lydhe för höre
- 169 18 for gudhi ok j vitin at för oc
 — 29 rörilse ok retilse
- 170 7 mästa dröuilsom ok pinom
 — — luttir ok deel
 — 17 stiäla för göra thiufnat
 — 24 allir hafwa rike när gudhi för gu} rike
 — 25 vitande sik hafwa orättelika fangit goo} atirhallande
- 171 20 astunda älla girnas |th} för vitande—thingh
 — 22 at likawel tillkommer efter rikit
 — 25 for böd} för forbiud}
 — 27 olofika tillkommer efter bona
- 172 1 vilia oc lusta
 — 8 sloghos oc plagadhos
 — 11 ok ey hine tillkommer efter atirlöste
 — 19 gömin för gyrin, fulkompnin för gömen
 — 21 bära sin arwext för födha sin asuäxt
 — 24 ok j skulin hafwa hwilo tillkommer efter landom
 — 27 vt läninga för viländ}ska
 — 29 samsät ok kärlek för sät
- 173 11 bära fruct af sik för göra frukt
 — 16 som är thin barn oc thin iord} frukt tillkommer efter
 — 18 gifwa för sända |frukt
 — 26 hunghir ok thörst
 — 30 thinom för sinom
- 174 2 efter vara tillkommer som them bort köre oc thu skalt
 — — altid thola smälek oc oräth oc owir wälle af androm,
 — — Ok then skal ey wara
 — 4 hafwa nytto aff them för byggia j thy

Sid.	rad	
174	11	thinom owinom <i>för</i> andro folke
175	2	vidhär kännas sina wanmakt <i>för</i> känna
—	4	ok oroande honom <i>tillkommer före</i> at
—	17	hämpdhis <i>för</i> hämde
—	24	vpräknath <i>för</i> optalt
—	27	saght <i>för</i> sat; goth ok <i>för</i> got

I Upsala Universitets-biblioteks pappers-handskrift n. 61 i quart, enligt Benzeli katalog, finnes äfven en yngre afskrift här af, öfverensstämmande med denna uppteckning.

Efterord.

Detta bands hufvudsakliga innehåll är hemtadt ur en Kongl. Biblioteket tillhörande handskrift med gammalt märke (Antiquitets-Arkivets) A 27. Det är en hög qvart, ursprungligen bestående af 279, numera 276 pergamentblad, delade i lägg af 10 blad, utom ett, som har 9, och ett annat, som har blott 6 blad; sista lägget har haft 4 blad, men deraf finnes bara det yttersta, oskrifna i behåll. Boken är bunden i träpermar, öfverklädda med skinn, som kanske varit brunfärgadt. Hon är försedd med häktrem på midten och grof jernögla nederst på frampermen, för att fastlänkas vid pulpeten, der hon hvilade. Utan allt tvifvel skrifven i Vadstena kloster under senare hälften af 1400-talet, var hon der Secundus in ordine (i sin rad), enligt på frampermen skrifven signatur. Skriften, delad i 2 spalter med 24 till 26 rader, har som prydnader endast röda öfverskrifter och begynnelse-bokstäfver samt en stor mängd röda streck eller punkter i mindre versaler och små bokstäfver, hvilka rubrikatorn trott sig böra upphöja till stora. Detta har skett i så frikostig skala, att långt ifrån alla sådana bokstäfver böra så återgifvas i trycket. Boken är skrifven med två helt samtida stilar; den första upptagande bladen 2—9 samt 136—275, den andra åter bl. 11—116 recto och 120—135. Bl. 1, 10, 116 verso, 117, 118, 119 samt 276 äro lemnade toma. Innehållet är följande.

1) Heliga Birgittas fyra större böner, bl. 2—9, tryckta i hennes Uppenbarelser, IV: 146—158. Sthm 1862. Den första börjar med rubriken: Aff gud} pino, hvadan hela afdelningen fordom blifvit så kallad.

2) H. Bernhards Kännedom om renlifnad i Kloster, bl. 11—21 recto; tryckt i hans Skrifter s. 243—264. Sthm 1866.

3) H. Bernhards Undervisning för klosterbröder, (eller Kännedom af S. Benedicti regula ad fratres), bl. 21 verso—37 verso. Ej upptagen i hans nyss nämnda Skrifter.

4) Större utdrag ur Susos Gudeliga Snilles Väckare, bl. 37 verso—92; tryckta i boken med detta namn, s. 381—462. Sthm 1870.

5) Sancti bernardi tänkilse, bl. 93—116. Efter annan handskrift tryckt i Helige Bernhards Skrifter, s. 199—239. Sthm 1866.

6) Postilla, bl. 120—275, utan slut. Aftryckt i föreliggande band, hvarvid för bekvämlighets skuld dessa sista 156 blad, blifvit betecknade med egen spalt-räkning 1—624.

Den sistnämnda afdelningen är väl till hälften samma arbete, som det i föregående band offentliggjorda; men förhållandet är dock ganska egendomligt. Med få undantag afslutas nemligen predikningarna här alls icke, utan redan med utläggningens 1:a afdelning eller kort derefter sker afbrott, och hela fortsättningen (ofta flera sidor) utlemnas helt enkelt, hvilket någon gång antydes genom ett &c. Längre fram i boken blifva utdragen något utförligare, och mot slutet synes förhållandet t. o. m. vara helt omvänt.

De sålunda gjorda utdragen ur den förra samlingen skilja sig dock i småsaker så mångfaldigt derifrån, att redogörelse derför genom hopställning af olika läsarter skulle vara ett helt fäfängt försök. Ofta inträder också plötsligt en helt annan behandling, tydligen utvisande att här en annan redaktion har förelegat; detta är förhållandet med 18 stycken. I 8 andra fall, neml. för Påsk-, Himmelsfärds- och Trefaldighets-dagarne samt de 5 sista efter Trinitatis, äro åter predikningarna här helt andra än i förra samlingen. Af dessa 8 äro de tre förstnämnda fullständiga och som sådana kunna äfven räknas de 4 för Pingst- och Helga Lekamedagarne samt 5:e och 6:e efter Trinitatis. Utläggningen af de 10 budorden har också fått förblifva ostympad och är delvis starkt ändrad; här är hon inpassad på 5:e söndagen efter Trinitatis; i förra samlingen vid 18:de. Ett nytt och helt stycke är slutligen Pino-historien, inlagd mellan 1:a och 2:dra söndagen i adventet.

Då nu äfven språket här delvis har äldre drag, oaktadt handskriften är yngre, har det synts vara rättast att aftrycka hela denna uppteckning, så ofullständig hon än har kommit till oss. Teologer och språkforskare hafva sålunda bästa tillfälle till jemförelser.

I motsats till den förra samlingen äro alla de Latinska citaterna uteslutna här och anvisningarna till bibelböcker eller resp. författare hafva fått sin plats i marginalen; såsom för oss af inget nytta äro de utlemnade i trycket. Som ofvan är sagdt felas af handskriften endast slutet eller de sista raderna af 25:e söndagen efter Trinitatis, men genom felskrifning hafva dessutom ett par defekter uppstått, se sid. 119, 130. I samband med den senare af dessa står väl ock omkastningen af texten å sp. 305—312, så att, för återställande till rätt ordning, sp. 309—312 måste läsas före 305—308, såsom trycket utvisar.

Af det föregående inhemtas, att nu utgifna samling endast är ett utdrag ur en större, och att denna delvis icke var den, som är tryckt i första delen. Om denna förlorade samlings vidd få vi föret en föreställning genom de fragment, som äro meddelade här, s. 275—296. Det visar sig af dem, att Postillan i ursprungligt skick haft ett högst betydande omfång, och att den i första delen tryckta redaktionen väl också är förkortad; jfr s. 290, der man finner, att mer än 5 trycksidor på en gång uteslutits. Dessa fragment utgöra 3 ark eller 6 blad af en handskrift från 1500-talets början, afskrifven efter en säkerligen 100 år äldre, nu förlorad codex. De äro med Vadstena-nunnornas stora och stadiga prentstil skrifna på pergament i folio och 2 spalter med 36 rader. Predikningarna prydas med stora, i blå färg målade begynnelsebokstäfver och röda rubriker, hvadan handskriften erbjöd ett helt ståtligt utseende i sin välmagts dagar. Alla de Latinska citaterna äro uteslutna och hänvisningarna satta i marginalen, liksom i den här tryckta afskriften, hvilken tydligen är gjord efter just samma nyss nämnda äldre, förlorade codex. Man kan nu tillåta sig gissa anledningen till de djerfva och talrika uteslutningarna i den här aftryckta handskriften. Munken-afskrifvaren har nog tyckt det vara för stort tålamodsprof, att stå ut med hela den vidlyftiga boken; under det åter nunnan, hvars granna handstil erhöll förtjent beröm, troget och träget i stilla flit hållit ut till slutet.

De tre arken hafva tjenstgjort som omslag kring Finska räkenskaper från 1611 och 1623. Två af dem, de första (s. 275—288), på det hela taget rätt väl behållna, hafva med DelaGardieska handskriftsamlingen tillfallit Universitets-biblioteket i Lund. Det tredje och sista (s. 289—296), som har stilen något minskad och tätare, är illa skadadt samt tillhör Universitets-biblioteket i Helsingfors.

46

SAMLINGAR
UTGIFNA
AF
SVENSKA
FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

SVENSKA MEDELTIDS-POSTILLOR.

FÖRSTA DELEN.

STOCKHOLM. 1879. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

930
Pris för köpare 6 kr.

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPETS SAMLINGAR

innefatta hittills:

Flores och Blanzeflor.

Sanct Patriks-Sagan.

Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.

Vadstena Kloster-Reglor.

Herr Ivan Lejon-Riddaren. (Fullständig i 3 häften.)

Namnlös och Valentin.

Ett Forn-Svenskt Legendarium. (Fullständigt i 11 häften.)

Konung Erik XIV:des Krönika.

Soenska Medeltidens Bibel-arbeten. (Fullständiga i 6 häften.)

Sagan om Didrik af Bern. (Fullständig i 3 häften.)

Hartig Fredrik af Normandie.

Konung Alexander. (Fullständig i 3 häften.)

Skrå-Ordningar. (Med fyra plancher.)

Holiga Birgittas Uppenbarelser. (Första — nionde häftet.)

Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne. } (I ett
Legenden om Gregorius af Armenien. } band.)

Sveriges Dramatiska Litteratur. (Fullständig i 5 häften.)

Helige Bernhards Skrifter. (Fullständiga i 2 häften.)

Svenska Medeltidens Rim-Krönikor. (Fullständiga i 7 häften.)

Suso, Gudeliga Snilles Väckare. (Fullständig i 3 häften.)

Själens Tröst. (Fullständig i 4 häften.)

Skrifter till läsning för klosterfolk. (Fullständiga i 2 häften.)

Gersons bok om djefvulens frestelse.

Klosterläsning. (Fullständig i 3 häften.)

Soenska Medeltids-Postillor. (Del. 1.)

Mera har ej utkommit intill December 1879.

1. *Flores och Högskolor.*
2. *Svenska Högskolor.*
3. *Indes Måttens Skidåttens och Skidåttens.*
4. *Fästets Kloster Högskolor.*
5. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 1.*
6. *Konungens och Högskolor.*
7. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 2.*
8. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 3.*
9. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 4.*
10. *Konungens och Högskolor. Häft 5.*
11. *Konungens och Högskolor. Häft 6.*
12. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 7.*
13. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 8.*
14. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 9.*
15. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 10.*
16. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 11.*
17. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 12.*
18. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 13.*
19. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 14.*
20. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 15.*
21. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 16.*
22. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 17.*
23. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 18.*
24. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 19.*
25. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 20.*
26. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 21.*
27. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 22.*
28. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 23.*
29. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 24.*
30. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 25.*
31. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 26.*
32. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 27.*
33. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 28.*
34. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 29.*
35. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 30.*
36. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 31.*
37. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 32.*
38. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 33.*
39. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 34.*
40. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 35.*
41. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 36.*
42. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 37.*
43. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 38.*
44. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 39.*
45. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 40.*
46. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 41.*
47. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 42.*
48. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 43.*
49. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 44.*
50. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 45.*
51. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 46.*
52. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 47.*
53. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 48.*
54. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 49.*
55. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 50.*
56. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 51.*
57. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 52.*
58. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 53.*
59. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 54.*
60. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 55.*
61. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 56.*
62. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 57.*
63. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 58.*
64. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 59.*
65. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 60.*
66. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 61.*
67. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 62.*
68. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 63.*
69. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 64.*
70. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 65.*
71. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 66.*
72. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 67.*
73. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 68.*
74. *Herr Jens Lagen-Högskolor. Häft 69.*

v

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVERSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

SVENSKA MEDELTIDS-POSTILLOR.

ANDRA DELEN,

FÖRSTA HÄFTET.

STOCKHOLM, 1880. KÖNIGL. HÖKTRYCKERIET.

Pris för köpare 2 kr. 50 öre.

SVENSKA FÖRNSKRIFT-SÄLLSKAPETS SAMLINGAR

innehåtta hithills:

Töres och Blanche.
Sankt Patriks-Sagan.
Peter Munssons Stridskonst och Stridslag.
Västena Kloster-Regler.
Herr Jan Lejon-Riddaren. (Fullständig i 3 häften.)
Nanna's och Valentin.
En För- Svenskt Legendarium. (Fullständigt i 11 häften.)
Konung Erik XIV:s Kränka.
Svenska Medeltidens Bibel-arteten. (Fullständiga i 6 häften.)
Sagan om Lådik af Bern. (Fullständig i 3 häften.)
Hertig Fredrik af Normandie.
Konung Alexander. (Fullständig i 3 häften.)
Skrå-Ordningar. (Med fyra plancher.)
Heliga Birgittas Uppenbarelser. (Första — nionde häftet.)
Bobaventuras Beträktelser öfver Christi lifverne. (1 ett
Legenden om Gregorius af Armenien.) band.)
Sveriges Drämliska Litteratur. (Fullständig i 5 häften.)
Helige Berthards Skrifter. (Fullständiga i 2 häften.)
Svenska Medeltidens Rim-Krönikor. (Fullständiga i 7 häften.)
Suso, Gudeliga Smiles Väckare. (Fullständig i 3 häften.)
Själens Tröst. (Fullständig i 4 häften.)
Skrifter till läsning för klosterfolk. (Fullständiga i 2 häften.)
Gersons bok om djävelens frestelse.
Klosterläsning. (Fullständig i 3 häfter.)
Svenska Medeltids-Postillor. (Del. 1, 2, 3.)

Mera har ej utkommit intill April 1880.

SWEDISH FOURHUNDRED-BILLIONTHIRTY CARL—

1. *Threats and Blazons.*
2. *Good People's Song.*
3. *Sweden's Manner of the World and the World's Manner.*
4. *Sweden's Manner of the World.*
- 5-6. *How Ivan Lohm-Keldarow.* Haft. 1, 2.
7. *Sweden's Manner of the World.*
- 8-9. *How Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, 2.
10. *Sweden's Manner of the World.*
11. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
12. *How Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
13. *How Ivan Lohm-Keldarow.* Haft. 3 (slotted).
- 14-15. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, 2.
16. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
- 17-18. *How Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 19-20. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
21. *Sweden's Manner of the World.*
22. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 3 (slotted).
23. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
24. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
25. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 2.
26. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
27. *Sweden's Manner of the World.*
28. *How Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 29-30. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, 2.
31. *How Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
32. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
33. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 34-35. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
36. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1 (slotted).
37. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
38. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 39-40. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
41. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
42. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 43-44. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
45. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 2 (slotted).
- 46-47. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.
48. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
49. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
50. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 51-52. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
53. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
54. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
55. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
56. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 57-58. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
59. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
60. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
61. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
62. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 63-64. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
65. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
66. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
67. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1.
- 68-70. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
- 71-72. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2 (slotted).
- 73-74. *Sweden's Manner of the World.* Haft. 1, Haft. 2.

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA**FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.****SVENSKA MEDELTIDS-POSTILLOR.**

ANDRA DELEN,

ANDRA HÄFTET.

STOCKHOLM, 1880. KÖNGL. BOKTRYCKERIET.

Pris för köpare 2 kr. 50 öre.

